

JACK LONDON

(D. 12 Ocak 1876, San Francisco-Ö. 22 Kasım 1916, Glen Ellen, California, ABD). İşi dolayısıyla sürekli gezen bir astrologun oğluydu. Annesinin ve London soyadını aldığı üvey babasının yanında yetişti. On dört yaşında yoksulluktan kurtulma ve serüvenlere atılma umuduyla okulunu bıraktı. Tayfa olarak çalıştığı bir gemiyle Japonya'ya gitti. Yük trenleriyle ve 1893'teki iktisadi kriz sonrasında yürüyüşe geçen işsizler ordusuna katılarak ABD'yi dolaştı. 1894'te militan bir sosyalist oldu. Beyaz ırkın üstünlüğünü savunan görüşle sosyalizmi kendine özgü bir tarzda kaynaştırdı. California Üniver-sitesi'ne girdikten bir yıl sonra okulu bırakarak Klondike bölgesinde altın arayanlara katıldı. Ertesi yıl yoksul ve işsiz olarak geri döndü. Şansını yazarlıkta denemeye karar verdi.

Otobiyografik romanı olan Martin Eden'da (1909; Martin Eden) anlattığı gibi yazar olabilmek için büyük bir enerjiyle çalıştı. İlk kitabı The Son of the Wolf (1900; Kurt Kanı) geniş bir okur kitlesine ulaştı. London üretken bir yazardı. Bir tekneyle Güney Pasifik'e açıldıktan sonra, orada yaşadıklarını The Cruise of the Snarfc'ta (1911; Snark'm Seferi) anlattı. Çevreye uyumu ve vahşi doğanın çekiciliğini anlattığı Alaska öykülerini içeren Cali of the Wild (1903; Vahşetin Çağırısı), White Fang (1906; Beyaz Diş) ve Burning Daylight (1910; Yanan Güm-şığı), iki otobiyografik romanı: The Road (1907; Yol)

-5-

ve John Barleycorn (1913; Bir Alkoliğin Anılarının yanı sıra The Sea Wol/la (1904; Deniz Kurdu) gelecekle ilgili ürpertici fantezisi Iron Heel (1907; Demir Ökçe) çoktan ona özgü 'klasikler' arasına girmiştir. London'm Türkçe'de yayımlanan eserleri: İnci Peşinde (1937), Güneş Çocuğu (1938, 1979), Yaşama Hırsı (1953, 1974), Ateş Yakmak (1953, 1988), Şa-JakKızı (1974, 1984), ActKuuuet (1975), Cart Yoldaşı (1975, 1990), Açlar Ordusu (1976), Ay Vadisi (1977, 1986), Cinayet Şirketi (1979, 1985), Demiryolu Serserileri (1984), Alaska Kid (1986).

-6-

ONSOZ

12 Ocak 1876'da John Griffith Chaney adıyla San Francisco'da William Henry Chaney adlı bir astrologun ve piyano öğretmeni ve spritualist Flora Wellmann'ın oğlu olarak dünyaya gelen John Chaney, annesinin daha sonra Amerikan iç savaşı gazilerinden John London ile evlenmesi üzerine London soyadını aldı. Daha çocukken kitaplara saran Jack London, bir fabrikada günde 16 saatten fazla çalışmak mecburiyetinde kalmıştı. Hayatı bir anda saçma sapan bulan genç, siyahî mürebbiyesi Jenny Prentiss'den aldığı borç parayla "Razzle Dazzle" adlı bir tekne alıp istiridyeye avcılığına çıktı. Çok geçmeden "Frisco Kid" olarak tanınan genç, Oakland Körfe-zi'nin ünlü istiridyeye çıkartıcılarından biri olarak tanınmaya başladı. Bir yıl sonra hedef değiştirip balıkçılığa yöneldi.

Bu başlangıç çıkışlarını sıkıcı bulan delikanlı, gelişmesinin önünü açmak için "Sophie Sutherland" adlı gemide tayfa olarak fok avcılarının arasına katıldı. Bundan da kısa sürede bıkan London, ailesinin yanına dönüp bir jüt fabrikasında eskisinden çok daha zor koşullar altında çalışmaya başladı. Akşamları kalan boş zamanlarında okumaya, kendini geliştirmeye uğraşıyordu; ama elbette yoğun çalışmadan bitkin düştüğü için çok zor oluyordu bu. 1890'larda, sonradan "Demiryolu SerserilerTnde ironik bir anlatımla sunacağı serserilik, avarelik dönemine adım attı. Yol onu bu kez

-7-

hapishaneye kadar sürükleyecek, orada ilk sosyalist düşüncelerle buluşmasına imkân tanıyacaktı. San Francisco'ya bir kez daha dönen London, annesini dul kalmış bulunca, ailenin bakımını üstlenmek zorunda kaldı. Bir yandan bir çamaşırhanede çalışırken bir yandan da Berkeley Üniversitesi'nde öğrenip yapmayı hedefliyor; böylece kendine sağlam bir gelecek kurma umudunu diri tutuyordu. Aynı dönemde, ödünç aldığı bir daktiloda, ilk öykülerini yazmayı- da ihmal etmedi. Bu öykülerinin tekini olsun satamadığını biliyoruz. Alaska'da altın bulunduğunu duyunca üvey kız kardeşinin kocasıyla birlikte Alaska'nın yolunu tuttu Jack London. Elbette altm filan bulamadı; aslında doğru dürüst altın aradığı da söylenemezdi. Uzun, bitmek bilmeyen kuzey kışı gecelerinde kürk ve altın avcılarının öykülerini dinlemeyi altın aramaya tercih ediyor, bu anlatılanları sosyalist dünya görüşü ile ilintile-meye çalışıyordu. Bu

birleştirme çabası, ilerki yıllarda Birleşik Devletler edebiyatında çığır açıcı bir etki yapacaktı. Jack London kendi kişisel "dünyasını", evrenini keşfetmişti artık.

Gücünün, direnme yeteneğinin de ilk kez sonuna gelip dayanmıştı. Postacı olabilmek için mesleki bir sınavdan geçti; ama tayinini bekleyecek kadar sabırlı değildi; bekleseydi, adı sanı bilinmeyen bir postacı olarak kalacaktı belki. Jack London 1899 ile 1916 yılları arasında 50'ye yakın kitap, roman, öykü, rehber metin, sayısız makale yazdı. Konu alanları, hayatın her köşesini kapsıyordu. Bu kitaplardan bazıları, edebiyat eleştirmenlerince dünya klasikleri arasında görülmektedir. Jack London, 29 yaşında Vahşetin Çağrısı ve Deniz Kurdu ile dünyaca ünlü yazarlar arasına girmişti bile; özellikle Deniz Kurdu 1905 yılının en çok okunan moda romanıydı. Genelde kapitalist toplum düzeninin

sert bir eleştiricisi gibi görünen London, işçi sınıfının devrimini savunmuş olmakla birlikte H. Spen-cer, F. Nietzsche gibi düşünürlerin düşüncelerinden de etkilenmiştir. İnsanın doğa karşısındaki mücadelesi, onun kafasında güçlü olanın ayakta kalabileceği anlayışıyla bütünleşip bir tür 'direnme' felsefesi oluşturur. 'Deniz Kurdu'nda, sosyalleşmiş insanın edindiği uygarlık eseri duyguların, ahlaki ilkelerin yok sayılmasını, doğal bir duruma dönüşü, doğa ile (deniz ile) boğuşmanın koşulu gibi gören Kurt Larsen, Beyaz Diş ya da Vahşetin Çağn-sı'ndaki gibi bir kurt olup çıkmıştır: Ya da o, sosyal varlığını terk etmiş yalnız bir kurttur. London, doğaya direnmenin insanlığın uygar yanını bir yana bırakmasını gerektirmeyeceğini söyler belki bu romanda. Doğaya direnme bir öğrenme, olgunlaşma, dayanıklılık kazanma sürecidir çünkü; kurtlaşma değil. Larsen'in gözleri, asıl kör olduğunda mı hakikati görür? Ölümü doğa karşısında bir yenilgi midir? Metnin içine gizli sorulardan bazılarıdır bunlar.

Jack London bu arada ilk eşi, iki kızının annesi Bessie Maddern'den boşanmış, Charmian Kit-tredge ile evlenmiştir. Aileye düşkün, yerleşik düzeni seven ilk karısı Bessie'nin aksine, ikinci eşi, bir tür "femme-fataTdi; hani şu özellikle Amerikan sinemasının 1915-25 yıllarında melodramlarda bıkmadan usanmadan perdeye taşıdığı vamp kadınlar gibi bir şey. Bir maceracı, önüne gelene 'kuyruk sallayan,' şehvetli bir varlık; yazan kendine tutsak eden bu kadın, onun hem asistanı hem de arkadaşıydı. Birbirlerini karşılıklı olarak "Mate" diye çağırıyorlardı; yani, eş, arkadaş, iş ortağı anlamına gelen bir hitap şekliyle. Jack London eşinin cinsel serbestliğinin büyüüne adeta kapılmıştı, görüşlerini, düşüncelerini aklına geldiği gibi, apa-

-9-

hapishaneye kadar sürükleyecek, orada ilk sosyalist düşüncelerle buluşmasına imkân tanıyacaktı. San Francisco'ya bir kez daha dönen London, annesini dul kalmış bulunca, ailenin bakımını üstlenmek zorunda kaldı. Bir yandan bir çamaşırhanede çalışırken bir yandan da Berkeley Üniversitesi'nde öğrenip yapmayı hedefliyor; böylece kendine sağlam bir gelecek kurma umudunu diri tutuyordu. Aynı dönemde, ödünç aldığı bir daktiloda, ilk öykülerini yazmayı- da ihmal etmedi. Bu öykülerinin tekini olsun satamadığını biliyoruz. Alaska'da altın bulunduğunu duyunca üvey kız kardeşinin kocasıyla birlikte Alaska'nın yolunu tuttu Jack London. Elbette altın filan bulamadı; aslında doğru dürüst altın aradığı da söylenemezdi. Uzun, bitmek bilmeyen kuzey kışı gecelerinde kürk ve altın avcılarının öykülerini dinlemeyi altın aramaya tercih ediyor, bu anlatılanları sosyalist dünya görüşü ile ilintile-meye çalışıyordu. Bu birleştirme çabası, ilerki yıllarda Birleşik Devletler edebiyatında çığır açıcı bir etki yapacaktı. Jack London kendi kişisel "dünyasını", evrenini keşfetmişti artık.

Gücünün, direnme yeteneğinin de ilk kez sonuna gelip dayanmıştı. Postacı olabilmek için mesleki bir sınavdan geçti; ama tayinini bekleyecek kadar sabırlı değildi; bekleseydi, adı sanı bilinmeyen bir postacı olarak kalacaktı belki. Jack London 1899 ile 1916 yılları arasında 50'ye yakın kitap, roman, öykü, rehber metin, sayısız makale yazdı. Konu alanları, hayatın her köşesini kapsıyordu. Bu kitaplardan bazıları, edebiyat eleştirmenlerince dünya klasikleri arasında görülmektedir. Jack London, 29 yaşında Vahşetin Çağrısı ve Deniz Kurdu ile dünyaca ünlü yazarlar arasına girmişti bile; özellikle Deniz Kurdu 1905 yılının en çok okunan moda romanıydı. Genelde kapitalist toplum düzeninin

sert bir eleştiricisi gibi görünen London, işçi sınıfının devrimini savunmuş olmakla birlikte H. Spen-cer, F. Nietzsche gibi düşünürlerin düşüncelerinden de etkilenmiştir. İnsanın doğa karşısındaki mücadelesi, onun kafasında güçlü olanın ayakta kalabileceği anlayışıyla bütünleşip bir tür 'direnme' felsefesi oluşturur. 'Deniz Kurdu'nda, sosyalleşmiş insanın edindiği uygarlık eseri duyguların, ahlaki ilkelerin yok sayılmasını, doğal bir duruma dönüşü, doğa ile (deniz ile) boğuşmanın koşulu gibi gören Kurt Larsen, Beyaz Diş ya da Vahşetin Çağn-st'ndaki gibi bir

kurt olup çıkmıştır: Ya da o, sosyal varlığını terk etmiş yalnız bir kurttur. London, doğaya direnmenin insanlığın uygar yanını bir yana bırakmasını gerektirmeyeceğini söyler belki bu romanda. Doğaya direnme bir öğrenme, olgunlaşma, dayanıklılık kazanma sürecidir çünkü; kurtlaşma değil. Larsen'in gözleri, asıl kör olduğunda mı hakikati görür? Ölümü doğa karşısında bir yenilgi midir? Metnin içine gizli sorulardan bazılarıdır bunlar.

Jack London bu arada ilk eşi, iki kızının annesi Bessie Maddem'den boşanmış, Charmian Kirtledge ile evlenmiştir. Aileye düşkün, yerleşik düzeni seven ilk karısı Bessie'nin aksine, ikinci eşi, bir tür "femme-fata"di; hani şu özellikle Amerikan sinemasının 1915-25 yıllarında melodramlarda bıkmadan usanmadan perdeye taşıdığı vamp kadınlar gibi bir şey. Bir maceracı, önüne gelene 'kuyruk sallayan,' şehvetli bir varlık; yazan kendine tutsak eden bu kadın, onun hem asistanı hem de arkadaşıydı. Birbirlerini karşılıklı olarak "Mate" diye çağırıyorlardı; yani, eş, arkadaş, iş ortağı anlamına gelen bir hitap şekliyle. Jack London eşinin cinsel serbestliğinin büyümesine adeta kapılmıştı, görüşlerini, düşüncelerini aklına geldiği gibi, apa-

-9-

çık dile getirmekten çekinmeyen bu kadından, yazarın arkadaşlarının ödü patlıyordu aslında. Doğal olana, doğallığa düşkün yazarın, belki de ruhsal dünyasına en çok denk düşen varlığı o. Dişi bir kurt.

1907'de yatı "snak" ile yedi yıllık bir yolculuk için okyanusa açılan London, iki yıl içinde kıyıya demir atmak zorunda kalacaktı. Kendini bir tür payitaht olarak tasarladığı çiftliğinin ve içindeki villanın yapımına verdi. Binanın, içine taşınılmadan bir gün önce, bölgedeki ırkçılar ve Ku Klux Klan tarafından yakıldığına ilişkin söylentiler vardır.

22 Kasım 1916'da, akşam yemeğinde kıvranmaya başlayan yazar, kırk yaşında hayata gözlerini yumacaktı. İntihar ettiği çok yazılıp söylendi. Oysa böbreklerinden sürekli şikâyeti vardı Lon-don'un; yeni araştırmalar onun bir böbrek yetmezliği krizi üzerine kanının zehirlenmesiyle öldüğünü gösteriyor.

Veysel Atayman Ocak 2004, İstanbul

-10-

DENİZ KURDU

!!!

Bazen şakadan da olsa, bütün bunların nedenini Charley Furuseth'e yüklememe rağmen, nereden başlayacağımı tam olarak bilemiyorum. Mili Vadisi'nde, Tamalpais Dağı'nın gölgesinde yazlık bir kulübesi vardı ve aylıklık ettiği kış aylarında, kafasını dinlemek için Nietzsche ve Schopenhauer okuduğu zamanların dışında oraya asla uğramazdı. Yaz geldiğinde, sıcak ve tozlu kentte kalıp ter dökmeyi ve aralıksız çalışmayı seçerdi. Her cumartesi öğleden sonraları onu ziyaret etmek ve pazartesi sabahına kadar onda kalmak gibi bir alışkanlığım olmasaydı, bu özel ocak ayının pazartesi sabahı beni San Francisco Körfe-zi'ndeki gemide bulamayacaktı. Asıl sorun güvenli bir gemide olmayışım değildi, çünkü Martinez, Sausalito ile San Francisco arasında dördüncü ya da beşinci yolculuğunu yapan yeni bir buharlı gemiydi. Tehlike, körfezi kaplayan koyu sisleydi ve ben bir kara adamı olarak bu sisi az tanıyordum. Gerçekten, tam kaptan köşkünün al-ünde, ön üst güvertede yerimi aldığım zamanki sakin heyecanımı ve imgelemimi ele geçiren sisin gizemini hatırlıyorum. Serin bir meltem esiyordu ve bir süre için bu nemli be-

-13-

lirsizlikte yalnızdım; yine de yalnız sayılmazdım, çünkü kaptanın; başımın üzerindeki camlı bölmede kaptan olduğunu varsaydığım birinin varlığının belli belirsiz bilincindeydim. Küçük körfezin karşısında oturan arkadaşımı ziyaret etmek için, sisleri, rüzgârları, akıntıları ve denizciliği bilmemi fennim için gereksizleştiren bu işbölümünün nasıl da rahatlatıcı olduğunu hatırlıyorum. İnsanların uzman olmaları iyi, diye düşündüm. Gemi yöneticisinin ve kaptanın özel bilgisi, deniz ve denizcilik hakkında benim bildiğimden daha fazlasını bilmeyen binlerce kişi için yeterliydi. Öte yandan, enerjimi çok sayıda şeyi öğrenmeye adanmak yerine birkaç özel şey üzerinde, örneğin, Poe'nun Amerikan edebiyatındaki yerinin çözümlemesi, -ayrıca benim Atlantik'in bu sayısında yayımlanan bir makalem-üzerinde yoğunlaştırdım. Kabinden çıkıp güverteye geldiğimde, şişman bir beyefendinin, tam da benim açık duran denememi Atlantik'te meraklı gözlerle okuduğunu fark ettim. İşte bir kez daha işbölümü gerçekleştirmişti; gemi yöneticisinin ve kaptanın uzman bilgileri, onlar o şişman beyefendiyi Sansalito'dan San Francisco'ya taşırlarken, onun, benim Poe hakkındaki özel, uzman bilgimi öğrenmesine fırsat veriyordu.

Kamaranın kapısını arkasından çarparak paldır küldür güverteye çıkan kırmızı suratlı bir adam düşüncelerimi yarıda kesti. Ama yine de bu konuyu gelecekte yazacağım ve adımı "Özgürlük Gereksinimi: Sanatçının Savunma-' sı" koymayı düşündüğüm bir makale için hafı-

-14- zama not ettim. Kırmızı suratlı adam kaptan köşküne bir göz attı, sise gözünü dikip bakı, güvertede bir öne bir arkaya yalpaladı (belli ki bacakları takmaydı) ve sonra bacaklarım sonuna kadar açıp yüzünde keskin bir zevk ifadesiyle yanımda durdu. Hayatım denizde geçirdiğine karar verirken yanılmamışım.

"Kafaları vaktinden önce bulandıran iğrenç bir hava var," dedi, başını kaptan köşküne doğru sallayarak.

"Belirli bir zorluk olduğunu düşünmemiştim," diye cevap verdim. "A, B, C kadar basit görünüyor. Pusulayla yönü, uzaklığı ve hızı buluyorlar. Buna matematiksel kesinlikten başka bir şey diyemem."

"Zorlukmuş!" diye homurdandı. "A, B, C kadar basitmiş! Matematiksel kesinlikmiş!" Bana bakarken sanki arkasına, boşluğa yaslanıyormuş gibi görünüyordu. "Golden Gate'e doğru yükselen bu gelgite ne dersin?" diye sordu, daha doğrusu kükredi. "Ne kadar da hızlı çekiliyor sular? Akıntı ne kadar, ha? Dinle şunu, tamam mı? Bu bir şamandıra kampanası ve biz onun tam üstündeyiz! Bak, rotayı değiştiriyorlar!"

Sisin içinden bir kampananın dokunaklı sesi geldi, kaptanın dümen çarkını büyük bir hızla çevirdiğini görebiliyordum. Biraz önce tam önümüzden gelmekte olan kampananın sesi, şimdi yan taraftan geliyordu. Bizim geminin düdüğü de boğuk boğuk ötüyor ve zaman zaman öbür düdüğlerin sesi sisin içinden bize geliyordu.

"Bu bir çeşit feribot," dedi yeni gelen, sağ

-15-

yanımızdan yükselen bir düdük sesini belirterek.

"İşte orada! Duyuyor musun? Ağızla çalınıyor. Büyük olasılıkla bu bir ıskuna. Dikkat etseniz iyi olur Bay ıskunacı. Ah, ben de öyle düşünmüştüm. Biri için cehennem yolu gözükte!" Görünmeyen feribot düdük üstüne düdük çalıyor ve ağızla çalınan uyan borusu dehşet içinde ötüyordu.

"Şimdi birbirlerine saygılarını sunup yollarına gitmeye çalışıyorlar," diye devam etti kırmızı suratlı adam, telaşlı düdük sesleri kesilmeye başlarken.

Boruların ve sirenlerin dilini, konuşulan dile çevirirken yüzü parlıyor, gözleri heyecanla ışıldıyordu. "Şu, sol tarafta çalan bir buharlı geminin sireni. Şu boğazına kurbağa kaçmış adamı duyuyor musun? Sanıyorum bir buharlı ıskunanın bu, burun tarafıyla gelgite karşı direniyor." Çıldırılmış gibi çalan küçük, tiz bir düdük sesi doğrudan doğruya karşıdan ve yakınımızdan geliyordu. Martinez'de çanlar çaldı. Yan çarklarımız durdu, nabız gibi atan temposu kesildi ve sonra yeniden başladı. Büyük hayvanların çığlıklarının ortasında cıvıldaayan cırcırböceğini andıran tiz, küçük düdük, sisin içinde gittikçe yan tarafımızdan ötmeye başladı ve sesi hızla azaldı. Bilgi edinmek için arkadaşıma bakım.

"Gözü pek ışkampaviyelerden biri," dedi. "Hani neredeyse onu, küçük bir yarık açarak batırmayı istiyorum. Çok fazla bela yaratıyor-

-16-

lar. Ve ne işe yararlar bilmem? Ahmağın biri bunlara binip bütün dünyayı dolaşır, dünyanın geri kalanının ona dikkat etmesi için düdüğünü çalar, çünkü o geliyordur ve kendisini koruyamıyordur! Ve senin de dikkat etmen gerekmektedir! Yoldan çekilmelisin! Genel nezaket kuralları! Onlar, bunun anlamını bilmezler!"

Haksız öfkesi beni biraz eğlendirmişti ve kızgın bir şekilde bir öne bir arkaya yalpalarken, sisin romantizmine kapıldığımı hissettim. Sis gerçekten de romantikti; sonsuz bir esrann gri gölgesi gibi, dünyanın bu fırtınanın noktasının üzerini sarmıştı; sadece ışık ve kıvılcım zerresi olan adamlar, delicesine çalışmakla lanetlenmiş, tahtadan ve çelikten atlarıyla esrann göbeğine doğru ilerliyorlar, Görünmeyen'in içinde bir kör gibi yollarını bulmaya çalışıyorlar, yürekleri şüphe ve korkuyla doluyken güvenlerini biraz olsun artırmak için birbirleriyle konuşuyorlardı. Arkadaşımın attığı kahkahayı duymam, beni kendime getirdi. Esrann içinde açık gözle yürüdüğümü düşünürken, ben de el yordamıyla bata çıka gidiyordum.

"Merhaba; biri bizim tarafa geliyor," diyordu. "Şunu duyuyor musun? Hızlı geliyor. Tam üzerimize doğru ilerliyor. Sanının bizim düdüğün sesini hâlâ duymadı. Rüzgâr ters yönden esiyor."

Serin rüzgâr tam bize doğru esiyordu ve ben, yandan ve biraz ön tarafımızdan gelen düdük sesini açıkça duyabiliyordum.

"Feribot mu?" diye sordum.

-17-

Başını salladı ve sonra ekledi: "Yoksa bu kadar hızlı gelmezdi." Kıkırdadı. "Tepemizde-kiler telaşlanmaya başladılar."

Yukarıya baktım. Kaptan kafasını ve omuzlarını kaptan köşkünden dışarı uzatmış ve sanki irade kuvvetiyle yaracakmış gibi sisin içine dikkatle bakıyordu. Yüzü, tırazana doğru yalpalamış ve görünmez tehlikeye karşı kaptanıninkine benzer bir dikkatle bakan arkadaşımın yüzü gibi endişeliydi.

Daha sonra her şey anlaşılabilir bir hızla gerçekleşti. Sis, kamayla yarılmış gibi ikiye ayrıldı ve sis çelenklerini Leviathan'ın burnundaki su yosunu gibi her iki yana sürükleyerek, vapurnun burnu ortaya çıktı. Kaptan köşkünü ve dirseklerini pencereye dayayarak, yarı yarıya dışarı sarkmış olan beyaz sakallı adamı görebiliyordum. Mavi bir üniforma giyiyordu, ne kadar da sakin ve sessiz olduğunu hatırlıyorum. Bu koşullar altında sessizliği korkunçtu. Kaderi kabul etmişti, onunla el ele yürüyordu ve serinkanlılıkla çarpışmayı bekliyordu. Orada eğilirken, sanki çarpışmanın tam yerini belirlemeye çalışıyormuş gibi serinkanlı ve düşünen gözlerle bize bakıyordu; bizim kaptan, öfkeden beyaza kesmiş, "İşte şimdi yaptın yapacağın!" diye bağırırken o hiç farkına varmadı.

Arkaya dönüp baktığımda, yüzündeki anlamın sert bir cevap gerektirmeyecek kadar belirgin olduğunu fark ettim.

"Bir şeye tutun ve sıkıca asıl," dedi kırmızı suratlı adam bana. Bütün kızgınlığı geçmiş, olağandışı bir sakinliğe kapılmış gibiydi.

-18-

"Ve kadınların çılgınlıklarını dinle," dedi vahşice, neredeyse acı acı. Böyle bir şey başına daha önce de gelmiş gibiydi.

Daha ben onun tavsiyesine uyamadan, iki gemi çarpıştı. Herhalde ortaldan bir yerden çarpışmıştık, çünkü hiçbir şey göremedim, garip vapur hayal meyal önümden geçti. Marti-nez sertçe yana yattı ve geminin kaburgası kırılıp parçalandı. Islak güvertenin üstüne boylu boyunca fırlamışım ve ayağa kalkmadan önce kadınların çılgınlığını duydum. Buydu, eminim, insanın kanını donduran anlatılması en zor çılgınlıklar, paniğe kapılmama neden olmuştu. Can yeleklerinin kamarada olduğunu hatırladım, ama kapıda karşılaştığım kadınların ve erkeklerin vahşi hücumu beni gerisingeriye sürükledi. Ondan sonraki birkaç dakika içinde neler olduğunu hatırlamıyorum, ancak başımızın üstündeki parmaklıkları raflardan can yeleklerini aldığımı, bu sırada kırmızı suratlı adamın kontrolünü kaybetmiş bir grup kadına bu can yeleklerini bağladığım çok iyi hatırlıyorum. Bu hatıra, görmüş olduğum resimler kadar net ve keskin hafızamda. Bu bir resim ve onu şimdi görebiliyorum; arasında gri sisin girdap gibi döndüğü kamaranın içindeki deliğin sivri kenarları; ani bir kaçışın kanıtlarıyla karmakarışık, boş, kumaş kaplı oturma yerleri, paketler, el çantaları, şemsiyeler, atkılar; yelken bezine ve üpalara sarınmış, dergiyi hâlâ elinde tutan ve tekdüze bir ısrarla herhangi bir tehlike olup olmadığını düşünüp düşünmediğimi soran, makalemi okuyan şişman adam; takma bacaklarıyla topallaya

-19-

topallaya cesaretle yürüyen ve herkese can yeleği giydirmeye çalışan kırmızı suratlı adam ve sonunda, bir yığın bağrışıp çılgılık atan kadın. Benim sinirlerimi en çok bozan kadınların çılgınlıklarıydı. Kırmızı suratlı adamın sinirlerini de bozmuş olmalıydı, çünkü kafamda hiçbir zaman silinmeyecek bir resim daha var: Şişman adam dergiyi paltosunun cebine tikiştiriyor ve meraklı gözlerle etrafa bakmıyor. Karmakarışık bir kadın grubu, bitkin, beyaz yüzleri ve açık ağızlarıyla yitmiş ruhlar korosu gibi haykırıyor; yüzü öfkeden morarmış kırmızı suratlı adam, kollarını sanki yıldırımlar yağdıracakmış gibi başının üstünde açarak bağırıyor: "Susun! Ah, susun!"

Bu sahnenin beni aniden bir kahkaha atmaya sürüklediğini hatırlıyorum ve bir sonraki an kendim de isterik bir hale gelmekte olduğumu fark ettim; çünkü bunlar annem ve kız kardeşlerim gibi, ölüm korkusu yaşayan ve ölmek istemeyen benim türümün kadınlarıydı. Çıkardıkları sesin bana kasabın bıçağı alündeki domuzların çıkardıkları sesleri hatırlattığını hatırlıyorum ve bu benzetmenin canlılığıyla dehşete düşmüştüm. En yüce duygulan, en şefkatli duygudaşlığı gösterme yeteneği olan bu kadınlar şimdi ağızları açık çılgılık atıyorlardı. Yaşamak istiyorlardı, kapana kısılmış fareler gibi çaresizdiler ve sürekli çılgılık atıyorlardı.

Bütün bu dehşet beni tekrar güverteye sürükledi. Kendimi iyi hissetmiyordum, midem bulanıyordu; bir sıranın üstüne oturdum. Filikaları aşağı indirmeye uğraşan

-20-

adamların koşturmalarını ve bağrıışmalarını belli belirsiz bir şekilde duyuyor ve görüyordum. Tam kitaplarda okumuş olduğum bu tür sahnelere benziyordu. Palangalar sıkışmıştı. Hiçbir şey çalışmıyordu. Tapaları çıkarılarak aşağı indirilen, içinde kadınlar ve çocuklarla dolu bir filikaya sular doldu, sonra alabora oldu. Bir başka filika bir ucundan tutularak aşağıya indirildi, ama öbür ucu hâlâ palangaya asılıydı ve içindekiler boşluğa yuvarlandı. Bu felakete neden olan garip vapur görünürlerde yoktu, ama birkaç kişinin, o geminin hiç kuşkusuz yardımımıza filikalar yollayacağını söylediğini duydum.

Aşağı güverteye indim. Martinez hızla batıyordu, çünkü içi fazlasıyla su doluydu. Yolcular gemiden denize atılıyorlar, suyun içinde olan diğerleri, tekrar gemiye alınmaları için yalvanyorlardı. Kimse onları önemsemiyordu. Birisi çığlık çığlığa battığımızı haykırdı. Ben de paniğe kapıldım ve insan seliyle birlikte öbür yana doğru sürüklendim. Oraya kadar nasıl sürüklendim bilmiyorum, ama sudaki-lerin gemiye tekrar binmeye neden bu kadar istekli olduklarını biliyordum; su soğuktu; o kadar soğuktu ki acı veriyordu. Suyu daldığım anda hissettiğim sancı bir ateşinki kadar ani ve keskindi. İliklerime işliyordu. Ölümün kavrayışı gibi bir şeydi. Onun verdiği ıstırap ve şokla nefes nefese kaldım, can yeleği beni yeniden suyun yüzüne çıkarana kadar ciğerlerime kuvvetle hava çektim. Tuzun tadı ağızımda keskindi, gırtlığımdaki ve ciğerlerim-deki acı şeyle boğuluyordum.

-21-

Ama en sıkıntı vereni soğuktu. Sadece birkaç dakika dayanabileceğimi hissettim. Çevremdeki insanlar suda batıp çıkıyorlardı. Birbirlerine bağırıklarını duyabiliyordum. Ve ayrıca küreklerin sesini duydum. Belli ki garip vapur, filikalarını indirmişti. Zaman geçtikçe hâlâ hayatta olduğuma hr;/ret ettim. Bacaklanm uyuşmuştu, soğuk bir hissizlik yüreğimin etrafını sarmış, içine işliyordu. Kindar, köpüren tepeler halindeki küçük dalgalar, şiddetli boğulma nöbetleri yaratarak ağızıma su dolduruyordu.

Giderek gürültüler belirsizleşmeye başladı, ama uzakta son ve umutsuz bir çığlık korusu duydum ve Martinez'in sulara gömüldüğünü anladım. Daha sonra -ne kadar sonra bilmiyorum- korkuyla sığırayarak kendime geldim. Yalnızdım. Hiçbir bağırış ya da çığlık duyamıyordum; sadece sisin uğursuzca yankıladığı dalgaların sesi geliyordu. Bir toplumun kapıldığı panik, insanın yalnız basınayken kapıldığı panik kadar korkunç değildir ve ben böyle bir panik içindeydim. Nereye sürükleniyordum? Kırmızı suratlı adam gelgitin Golden Gate'e doğru çekildiğini söylemişti. Öyleyse ben açık denize mi sürükleniyordum? Ya sırtımda beni denizin üzerinde tutan can yeleği? Her an parçalanamaz mıydı? Bu tür şeylerin kâğıttan ve eski parçalardan yapıldıklarını, suyu çabucak emerek su yüzeyinde kalma özelliklerini yitirdiklerini duymuştum. Bir kulaç bile atmasını bilmiyordum. Ezelden beri var olan bu uçsuz bucaksızlığın ortasında görünüşe göre -22-

yalnız başıma suyun yüzeyinde duruyordum. Bir deliliğin beni sardığını, kadınların haykırdıkları kadar yüksek sesle haykırdığımı ve uyuşuk ellerimle suya vurduğumu itiraf ediyorum.

Bunun ne kadar sürdüğü konusunda bir fikrim yok, çünkü araya bir boşluk girdi. Bütün bunlardan, sıkıntılı ve acı dolu bir uykudan insan ne hatırlarsa o kadarını hatırlıyorum. Uyandığımdaya sanki aradan yüzyıllar geçmişti ve neredeyse başımın üstünde, sisin içinden ortaya çıkan bir teknenin pruvasını, birbirlerine sarılan ve içleri rüzgârla dolu üç üçgen yelken gördüm. Pruvanın denizi yardığı yerden büyük köpükler çıkıyordu ve ben tam yolunun üstündeydim. Bağırmaya çalıştım, ama çok bitkindim. Pruva beni ıskalayarak suya daldı ve başımdan aşağı su sıçrattı. Daha sonra geminin uzun, siyah bordası beni sıyrarak geçti, o kadar yakından geçti ki ellerimle ona dokunabilirdim. Ona yetişmeye, çılgınca bir kararla tırnaklarımı ahşaba geçirmeye çalıştım, ama kollarım çok ağırlaşmıştı ve cansızdı. Yeniden bağırmaya çalıştım, ama sesim çıkmadı.

Geminin kıcı dalgalar arasında bir boşluğa gömülüyor gibiydi ve ben bir an dümenin başında bir adam ve yanında da sigara içmekten başka bir şey yapmıyor gibi görünen bir başka adam gördüm. Başını yavaşça döndürüp benim yönümde denize baktığında dudaklarının arasından duman çıktığını gördüm. Kayıtsız, önceden tasarlanmamış bir bakıştı; insanların yapacak belirli bir işleri ol-

-23-

madıgmda yaptıkları, yalnızca canlı olduklarından ve bir şey yapmaları gerektiği için yaptıkları gelişigüzel hareketlerden biriydi.

Ama hayat ve ölüm o bakıştaydı. Geminin sis tarafından yutulduğunu; dümendeki adamın sırtını, diğer adamın başının yavaşça döndüğünü, bakışlarının denize yöneldiğini ve hiç farkında olmadan bana dogrudugunu gördüm. Yüzünde dalgın bir ifade vardı, sanki derin bir şey düşünüyordu ve gözleri bana takılsa bile yine de beni göremeyeceğinden korktum. Ama bakışları bana takıldı, gözlerimin içine baktı ve beni gördü, çünkü dümene koştu, öbür adamı bir kenara itti ve dümeni çevirdi de çevirdi, aynı anda da sağa sola emirler vermeye başladı. Gemi önceki rotasından teğet geçerek çıktı ve anında sisin içinde gözden kayboldu. Bilincimi kaybettiğimi hissettim ve çevremde yükselen boğucu boşluk ve karanlıkta bütün irademle mücadele etmeye çalıştım. Bir süre sonra giderek yaklaşan kürek seslerini ve bir adamın bağırisim ve çok yaklaştığında, sinirli bir şekilde, "Neden sesini çıkarmıyorsun be adam?" diye bağırdığını duydum. Bana söylüyor, diye düşündüm, sonra boşluk ve karanlık her yanıma kapladı.

II

Yörünge genişliği boyunca güçlü bir ritimle sallanıyor gibiydim. Parlak ışık noktalan üzerimden fişkınp geçiyorlardı. Bunlar, güneşler arasındaki uçuşumu kalabalıklaştıran

-24-

yıldızlar ve birdenbire alevlenen kuyruklyıldızlardı biliyordum. Sallanışımın sınırına ulaşıkça ve karşı tarafa doğru sallanmaya hazırlandıkça, büyük bir gonk çalıp gümbürdedi. Sakin yüzyılların dalgacıklarıyla kuşatılmış ölçülemez bir devir süresince, kocaman uçuşumun zevkini çıkarıyor ve onu düşünüyordum.

Ama rüyanın yüzüne bir değışim geldi, çünkü bunun bir rüya olması gerektiğini söylemiştim kendime. Ritmim gittikçe azaldı. Sallanmadan karşı sallanmaya sinirlendirici bir hızla gidip geliyor, nefesimi ancak tutabiliyordum, öylesine şiddetle göklere fırlatılmışım. Gonk daha sık ve daha öfkeli gümbürdedi. Tarif edilemeyen bir dehşetle onun çalışını beklemeye başladım. Sonra güneşte, gıcırdayan beyaz ve ıslak kumların üstünde sürükleniyorum gibi geldi. Bu dayanılmaz bir ıstıraba neden oluyor, derim bir ateşte kavruluyordu. Gonk, bir ölüm haberi veriyormuş gibi çınladı. Parlayan ışık noktalan birden daha da parlayarak sonsuz bir akım halinde üstümden geçti, sanki bütün yıldız sistemi bir boşluğa düşüyordu. Nefes aldım, nefesimi acı çekerek içimde tuttum ve gözlerimi açtım. İki adam yanımda diz çökmüş, benimle uğraşıyordu. Benim hissettiğim güçlü ritim, denizdeki bir geminin yükselişi ve sallanışydı. Korkunç gonk, geminin her sallanışında ta-kırdayıp ükırdayan, duvara asılı bir tavaydı. Gıcırdayan, yakıcı kumlar çıplak göğsümü ovan bir adamın sert elleriydi. Bunun acısıyla kıvrandım ve başımı hafifçe kaldırdım.

-25-

Göğsüm soyulmuştu, kıpkırmızıydı, ufak kan damlacıklarının yırtılmış ve kızanp kabarmış deriden akışını görebiliyordum.

"Bu kadar yeter, Yonson," dedi adamlardan biri. "Görmüyor musun, neredeyse adamın derisini yüzeceksin."

Yonson denilen adam, iri yan* iskandinav tipli biriydi; beni ovalamayı bırakıp beceriksiz bir hareketle ayağa kalktı. Onunla konuşan adam da belli ki Londralı'ydı. Daha annesinin sütünü içerken güverte çanının sesini de emmiş olan temiz yüz hatlı, oldukça tatlı, neredeyse kadınsı bir adamdı. Başındaki kirli muslin başlığı ve kalçalarının üstündeki kirli çuval bezinden ceketiyile, içinde kendimi bulduğum kirli gemi mutfağının aşçısı olduğu kesinlikle belliydi.

"Kendinizi şimdi nasıl hissediyorsunuz, efendim?" diye sordu, ancak bahşış bekleyen atalarının kuşağından gelebilecek, itaatkâr bir yılışıklıkla.

Cevap olarak, güçsüz bir halde oturma pozisyonuna geçtim ve Yonson'un yardımıyla ayağa kalktım. Tavanın takırtısı ve patırtısı korkunç bir şekilde sinirlerimi bozuyordu. Düşüncelerimi toparlayamıyordum. Destek almak için mutfağın tahta duvarlarına tutunarak -duvarların yağ bağlamış olmasının midemi bulandırdığını itiraf ediyorum- kızgın bir kuzinenin yanından sinirimi bozan alete uzandım, onu asılı olduğu yerden çıkardım ve kömür kutusunun içine özenle tikiştirdim.

Aşçı sinirli halime dişlerini gıcırdatarak sırttı ve elime buharı tüten bir maşrapa uza-

-26-

tarak, "Şey, bu size iyi gelir," dedi. Mide bulandırıcıydı geminin kahvesi ama sıcaklığı insanı canlandırıyor. Erimiş şeyden aldığım yudumlar arasında derisi sıyrılmış, kanayan göğsüme baktım ve İskandinavyalıya döndüm:

"Teşekkür ederim, Bay Yonson," dedim; "ama beni iyileştirmeye çalışırken ölçüyü fazla kaçırdığınızı düşünmüyor musunuz?"

Benim sözlerimden çok, tavnmdaki tepkiyi anladığından avucuyla göğsümü yokladı. Elleri dikkat çekecek şekilde nasırlıydı. Elimi nasırlı çıkıntılarının üstünde gezdirdim, yeniden ortaya çıkan korkunç gıcırtili histen bir kez daha dişlerim takırdadı.

"Benim adım Johnson, Yonson değil," dedi, çok güzel ama ağır bir İngilizce'yle, bir aksan sorunu olmaksızın.

Soluk mavi gözlerinde belli belirsiz bir başkaldırı vardı, ayrıca mahcup açıksözlülüğü ve mertliğinden ötürü ona ısınmıştım.

"Teşekkür ederim, Bay Johnson," diye düzelttim ve elini sıkamak için elimi uzattım.

Sıkılğan bir tavırla duraksadı, ağırlığını bir bacağından öbürüne verdi, sonra içten bir tokalaşmayla elimi ahmakça sıktı.

"Üstüme giyebileceğim kuru elbiseleriniz var mı?" diye sordum aşçıya.

"Evet, efendim," diye cevap verdi, neşeli bir şevkle. "Aşağıya inip bohçama bakacağım, eğer benim elbiselerimi giymeye bir itirazınız yoksa, efendim."

Mutfağın kapısından balıklama dışarı atladı ya da daha doğrusu kaydı, bir kedi gibi

-27-

yağlı bir yürüyüşün hızı ve yumuşaklığıyla. Gerçekte, bu yağlılık ve dalkavukluk, daha sonra öğreneceğim gibi, belki de kişiliğinin en dikkat çeken özelliği idi.

"Peki ben neredeyim?" diye sordum, gemicilerden biri olduğunu sandığım Johnson'a. "Bu ne gemisi, nereye gidiyor?"

"Farallones açıklanındayız, güneydoğuya gidiyoruz," diye cevap verdi yavaşça. Sanki en iyi İngilizcesini araşüyor ve sorularımın sırasına dikkat ediyordu. "Japonya'ya fok avlamaya giden Hayalet İskunası."

"Peki kaptan kim? Giyinir giyinmez kendisini görmeliyim."

Johnson şaşkın ve mahcup göründü. Sözcük dağarcığından söyleyecek kelimeleri ararken duraksadı ve eksiksiz bir cevap düzenledi. "Kaptan, Kurt Larsen'dir, ya da adamları onu böyle çağırır. Öbür adını hiç duymadım. Ama en iyisi onunla yumuşak bir tarzda konuşun. Bu sabah çılgın bir halde. İkinci kaptan..."

Ama sözünü bitirmedi. Aşçı içeri süzüldü.

"Buradan yaylansan iyi olur, Johnson," dedi. "İhtiyar, senin güvertede olmanı ister ve ona karşı bir hata yapmasan iyi olur."

Johnson itaatkâr bir şekilde kapiya döndü, aynı zamanda, aşçının omzunun üstünden şaşılacak derecede ciddi ve uğursuz bir göz kırpmayla beni kayırdı, sanki yanda kesilmiş sözlerini ve kaptanla yumuşak bir tarzda konuşmam gerektiğini vurgulamak ister gibi.

Aşçının kollarında bol, kırış kırış, eski püskü, pis kokulu giysiler asılıydı.

-28-

"Islak ıslak kaldırılmışlar, efendim," diye bir açıklama lütfetti. "Ama sizinkileri ateşte kurutana kadar bunlarla idare etmeniz gerekecek."

Tahta duvarlara tutuna tutuna, geminin sallanmasıyla sendeleyerek aşçının yardımıyla kaba bir yün fanilayı giymeyi başardım. O anda, kumaşın sert temasından bütün vücudum dağıldı.

İstem dışı titrediğimi ve yüzümü buruşturduğumu fark etti ve yılışık yılışık sırıttı:

"Umarım bu hayatta böyle şeylere alışmak zorunda kalmazsınız, çünkü sağlıklı parlayan çok yumuşak bir cildiniz var, tanıdığım bütün kadınların cildinden daha yumuşak. Sizi görür görmez bir centilmen olduğunuzdan emindim."

Onu ilk görüşte sevmemiştim, giyinmeme yardım ederken bu hissim daha da arttı.

Dokunuşunda tiksindirici bir şey vardı. Elinden ürktüm; tenim başkaldırdı. Mutfak ateşinde kaynayan ve fokurdayan çeşitli kaplardan yükselen kokulardan kurtulmak için çabucak temiz havaya çıkmak istiyordum. Ayrıca, beni karaya çıkarmak için ne gibi düzenlemeler yapılabileceği konusunda kaptanı görmem gerekliydi.

Yıpranmış yakalı ve göğüs kısmında eski kan lekeleri olduğunu sandığım lekelerle rengi bozulmuş, ucuz bir keten gömlek özürler karmaşası arasında üstüme giydirildi. Bir çift kaba işçi kundurası ayağıma geçirildi ve pantolon olarak da bir bacağı diğerinden en az beş santim daha kısa soluk mavi, rengi atmış

-29-

bir iş tulumu giydirildi. Tulumun kısa bacağı sanki şeytan Londralı'nın ruhunu orada yakalamış da kaçırmış gibi görünüyordu.

Başımda küçük bir çocuk şapkası, boyu belimin yarısına kadar gelen, kol yeni dirseklerimin hemen altında, kirli, çizgili keten bir ceket giydikten sonra, "Bu iyilik»: "in kime teşekkür etmeliyim?" diye sordum.

Aşçı yüzünde yukarıdan bakan bir sırtıyla, kibirli, alçakgönüllü bir tavırla kendine çekidüzen verdi. Atlantic şirketine ait gemilerde yapuğım yolculukların sonunda kamarotlardan edindiğim deneyimlerden, bahşisini beklediğine yemin edebilirdim. Yaratık hakkındaki bütün bilgilerimden, bu tavrının bilinçsiz olduğunu biliyordum. Hiç kuşkusuz bundan kalıtımsal bir gurursuzluk sorumluydu.

"Mugridge, efendim," dedi yaltaklanarak, kadınsı yüz hatları yağlı bir gülümsemeye dönüşüyordu. "Thomas Mugridge, efendim, hiz-metinizedeyim."

"Pekâlâ Thomas," dedim. "Seni unutmuyacağım; elbiselerim kurusun da."

Yumuşak bir ışık yüzünü kapladı ve gözleri panldadı. Sanki varlığının derinliklerinde bir yerde, atalarının eski yaşamlarında aldıkları bahşişlerin bulanık anılan canlanmış.

"Teşekkür ederim, efendim," dedi, büyük bir minnet ve alçakgönüllülükle.

Kapının önünden geri çekildi, ben de güverteye çıktım. Uzun süre denizde kalmış olduğumdan hâlâ bitkindim. Bir rüzgâr beni yakaladı, hareket eden güvertede bir kamara-

-30-

nın köşesinde sendeledim ve destek almak için bu köşeye tütündüm. Iskuna Pasifik'in derinliklerine doğru ilerliyordu. Eğer John-son'm söylemiş olduğu gibi güneybatıya doğru gidiyorsa, o zaman rüzgâr, yaklaşık olarak güneyden esiyor diye hesapladım. Sis kalkmıştı ve onun yerine güneş, suyun yüzeyinde panldıyordu. Kaliforniya'nın orada olması gerektiğini düşündüğümünden batıya döndüm, ama alçak bir sis perdesinden başka bir şey göremedim - kuşkusuz Martinez'in başına bu felaketi getiren ve beni de şimdi olduğum duruma sokan aynı sist. Kuzeyde, çok uzakta değil, denizin üzerine uzanan çıplak bir kayalık gördüm ve kayalardan birisinin üstünde bir deniz fenerini ayırt edebildim. Güneybatıda, neredeyse rotamızın üzerinde, bazı gemilerin piramit şeklindeki yelkenlerini gördüm.

Ufuzu şöyle bir gözden geçirdikten sonra, daha yakın çevremi incelemeye koyuldum. İlk düşüncem, benim gibi kaza geçirmiş ve ölümle burun buruna gelmiş bir adamın daha çok ilgiyi hak ettiğiydi. Kamaranın tepesinden merakla bakan dümendeki adamın dışında kimsenin dikkatini çekmemiştim.

Herkes geminin güvertesinde olup bitenlerle ilgileniyor görünüyor, orada, ambar kapağının üstünde, bir adam sırtüstü yaüyordu. Tümüyü giyinikti, ama gömleğinin önü açıktı. Göğsü hiç görünmüyordu, çünkü bütün göğsü tüylü bir köpeğin kürkü gibi siyah kıllarla kaplıydı. Yüzü ve boynu siyah bir sakalın ardında gizliydi, sakalında beyazlar vardı ve eğer suyla ıslatılmamış olsaydı sert bir çalı gi-

-31-

bi görünecekti. Gözleri kapalıydı ve görünüşe göre kendinde değildi, ama ağız ardına kadar açıktı, boğuluyormuş gibi gürültüyle nefes almaya çalışırken göğsü inip kalkıyordu. Bir denizci, ara ara ve oldukça düzenli bir şekilde, sanki çok alışık olduğu bir şeyi yapıyormuş gibi, bir ipe bağlanmış kovayı okyanusa daldırıyor, çekiyor ve suyu yüzükoyun yere uzanmış adamın üstüne boşaltıyordu.

Ambar ağız boyunca ileri geri yürüyen ve sigarasının ucunu vahşice çiğneyen adam, tesadüfi bir bakışla beni denizden kurtaran adamdı. Boyu yaklaşık 1.80'di; ama benim adamla ilgili ilk izlenimim ya da hissettiğim bu değil, kuvvetydi. Ve o kütlemsi, iri geniş omuzları ve geniş göğüs kafesiyle oldukça yapılı olduğu halde onun gücünü masif bir güç olarak tanımlayamıyordum. Bu kuvvet daha çok zayıf ve sırım gibi adamlara atfedebileceğimiz türden, sırf sinir, düğüm düğüm, ama onda, iri yapılı olmasından dolayı, genişlemiş goril görünümüne bürünmüş bir kuvvetti. Dış görünüş açısından biraz olsun gorile benzediğini söylemek istemiyorum. Anlatmaya çalıştığım şey, onun fiziksel görünümünden tümüyü ayrı olarak, kuvvetinin kendisi. Bu kuvvet, ilkel şeylerle, vahşi hayvanlarla, ağaçlarda yaşayan prototiplerimiz olarak hayal edebileceğimiz yaratıklarla iliş-kilendirmeye alışık olduğumuz bir kuvvetti. Vahşi, yırtıcı, kendi içinde canlı, hareketin kaynağı olduğu için yaşamın özü, birçok yaşam şeklinin biçimlendiği ana madde olan bir kuvvetti; kısacası, kafası kesildiğinde bir

-32-

yılan, yılan olarak ölmüş olduğu halde yılanın içinde hâlâ kıvranan kuvvettir ya da bir parmağın dürtüklemesiyle titreyen ve irkilen; biçimsiz bir kaplumbağa etinde kolayca ölmeyen kuvvet. İşte, bir aşağı bir yukarı dolanan bu adamdan edindiğim kuvvet izlenimi buydu. Bacakları üzerinde sağlam duruyordu; ayakları güverteye sağlam bir şekilde ve kendinden emin basıyordu; omuzlarını yukarı kaldırmamasından sigarasını tutan dudaklarını sıkıştırmasına kadar, kaslarının her hareketi kararlıydı, aşın ve karşı konulmaz bir kuvvetten kaynaklanıyormuş gibiydi. Gerçekte, bu kuvvet onun her hareketine yayüsa bile, içinde yatan ve ancak zaman zaman hareketlenen, bir aslanın öfkesi ya da bir fırtınanın gazabı gibi her an korkunç ve zorlayıcı bir biçimde harekete geçebilecek daha büyük bir kuvvetin habercisiydi. Aşçı, başını mutfaktan uzattı ve bana, yüreklendirmek istermişçesine sırttı, aynı zamanda, başparmağını, ambar ağzının kenarında bir aşağı bir yukarı dolanan adamın yönüne doğru oynattı. Böylece, aşçının diliyle onun, beni karaya çıkarma sorununu konuşmam gereken adam, "İhtiyar" dedikleri kaptan olduğunu anlamam sağlandı. Fırtınalı bir beş dakika olacağından emin olduğum konuşmayı yapmak için tam o tarafa doğru gidecektim ki, sırtüstü yatan talihsiz adamı daha şiddetli bir boğulma krizi tuttu. Kasılarak olduğu yerde büküldü, kıvrandı. Nemli, siyah sakallı çenesi ve sırt kasları gerildi, göğsü bilinçsiz ve içgüdüsel bir çabayla daha çok hava almak

-33-

için şişti. Bıyıklarının altında teninin morarmaya başladığını görmeden biliyordum. Kaptan, ya da adamların ona seslendiği biçimiyle Kurt Larsen dolanmayı bıraktı ve ölmekte olan adama baktı. Yerde yatan adamın son mücadelesi öyle şiddetliydi ki, denizci onun üstüne daha fazla su bocaltımayı bırakıp merakla adama bakmaya başladı. Kova kısmen devrilmmişti ve içindeki sular güverteye damlıyordu. Ölmekte olan adam, topukla-nyla ambar kapağına vurdu, bacaklarını gerdi, ardından büyük bir çabayla bütün bedeni gerilerek kaskaü oldu ve başını bir yandan öbür yana çevirdi. Daha sonra kasları gevşedi, kafasının sallanması durdu ve çok derin bir ferahlama gibi bir iç çekiş dudaklarının arasından boşaldı. Çenesi düştü, üst dudağı yukarı kalktı, sigaradan sararmış iki sıra diş görüldü. Yüz hatları, bırakıp gittiği ve kurnazlıkla alt ettiği dünyaya şeytani bir sırtışla gülüyormuş gibi dondu.

Sonra çok şaşırtıcı bir şey oldu. Kaptan ölmekte olan adama bir gök gürlemesi gibi patladı. Küfürler bir sel gibi dudaklarının arasından akıyordu. Bunlar, öyle böyle küfürler ya da basit ahlaksızlık ifadeleri değildi. Her ağzından çıkan bir küfürdü ve içinde bir yağm laf vardı. Elektrik kıvılcımları gibi çıtır-dıyorlardı. Hayatımda hiç buna benzer bir şey duymamıştım, ne de bunun mümkün olduğunu düşünebilirdim. Edebi açıdan, canlı mecazlar ve cümlelere eğilimi açısından ele alınırsa, başka hiçbir dinleyiciye benzemeyen ben, metaforlarınm o garip canlılığını, gücü-

-34-

nü ve saf küfrünü takdir ettim. Bütün bunların nedeni, anlayabildiğim kadarıyla, ikinci kaptan olan o yerde yatan adamın San Fran-cisco'dan ayrılmadan önce çok içmesi ve yolculuğun başında ölecek Kurt Larsen'i yardım-cısız bırakmasıydı.

Adeta çarpıldığımı, en azından dostlarıma anlatmama gerek yok. Küfürler ve herhangi bir pis dil bana her zaman iğrenç gelmiştir. Yüreğimde garip bir duygu ve cesaretimde azalma hissettim ve başım da dönmeye başladı. Bana göre ölüm, ağırbaşlılık ve asaletle karşılanmalıydı. Ölüm sakın bir şeydi, töreni kutsalı. Ama alçak ve korkunç yanlarıyla ölüm şimdiye kadar haberdar olmadığım bir şeydi. Söylediğim gibi, Kurt Larsen'in ağzından çıkan korkunç kınamaların gücünü takdir ederken, anlatılamayacak ölçüde sarsılmıştım. Kavurucu küfür seli cesedin yüzünü soldurmaya yetmişti. Eğer ıslak, siyah sakal cızırdasa, bükülse, duman ve alevle birdenbire alevlense hiç şaşırırmayacaktım. Ama ölü adam ilgisizdi. Alaycı bir nüktedanlık, sinik bir alay ve karşı koymayla sıntmaya devam ediyordu. Durumun efendisi oydu.

m

Kurt Larsen, küfretmeyi başladığı gibi birden kesti. Sigarasını yeniden yakarak çevresine bakındı. Bakışları aşçıya rastladı.

"Eee, aşçıbaşı?" diye başladı, sahte bir tatlı dillilikle ve çelik sertliğinde.

"Evet, efendim," diye cevap verdi aşçı

-35-

şevkle, yatıştırıcı ve özür dileyen bir gurur-suzlukla.

"O boynunu oradan yeterince uzattığım düşünmüyor musun? Bu sağlıksız bir şey, biliyorsun. İkinci kaptan mortladı, seni de kaybetmeye dayanmam. Sağlığına çok, ama çok dikkat etmelisin aşçıbaşı. AnlaWn mı?"

Önceki konuşmasındaki yumuşaklıkla büyük zıtlık gösteren son sözleri bir kamçı gibi sakladı. Aşçı bu darbenin altında sindi.

"Evet, efendim," diye yanıtladı uysalca, dışarı çıkan kafası mutfakta kaybolurken.

Aşçının işittiği bu azar üstüne tayfaların geri kalanı ilgisiz görünmeye çalışarak işlerinin başına dönmeye başladılar. Bununla birlikte, denizciye benzemeyen ve mutfakla ambar kapağı arasındaki kamara iskelesinde duran birkaç adam, alçak sesle birbirleriyle konuşmaya devam ettiler. Bunlar, daha sonra öğrendiğime göre, fokları vuran ve sıradan denizcilerden daha yüksek soydan olmakla övünen avcılardı.

"Johansen!" diye bağırdı Kurt Larsen. Bir denizci itaatkâr bir şekilde öne çıktı. "Eline bir iğne al da şu meteliksize bir çuval dik. Dolapta eski yelken bezleri bulacaksın. Bir şeyler uydur onlardan."

"Ayağına ne bağlayacağım, efendim?" diye sordu adam, geleneksel, "Evet, evet efendim," lafından sonra.

"Bir icabına bakacağız," diye cevap verdi Kurt Larsen ve sesini yükselterek "Aşçıbaşı!" diye bağırdı.

Thomas Mugridge, sanki kapının önünde

-36-

emir bekliyormuş gibi mutfağından dışarı fırladı.

"Aşağı in de bir torbaya kömür doldur!"

Kaptanın diğer sorusu, "İçinizden birinin İncil'i ya da dua kitabı var mı?" oldu ve bu defa soru kamara iskelesinde duran avcılara sorulmuştu.

Başlarını hayır anlamında salladılar. İçlerinden biri, benim tam anlayamadığım, ama herkesi güldüren, şaka yollu bir şey söyledi.

Kurt Larsen aynı soruyu denizcilere sordu. İncil ve dua kitapları anlaşılan az bulunan şeylerdi, adamlardan biri aşağı inerek aramaya gönüllü oldu, ama bir dakika içinde bulamadığını söyleyerek geri döndü.

Kaptan omuzlarını silkti. "Öyleyse onu hiçbir palavra sıkmadan denize atacağız. Elbette papaza benzeyen konuşumuz denizdeki cenaze törenini ezberle bilmiyorsa."

Bu arada arkasına dönmüş, bana bakıyordu.

"Sen bir vaizsin, değil mi?" diye sordu.

Avcılar -altı kişiydiler- dönüp bana baktılar. Bir bostan korkuluğuna benzediğimin acıyla farkındaydım. Görünüşüme kahkahalarla güldüler; güvertede, önümüzde gerilmiş, sırtarak yatan ölü adam bile bu kahkahayı azaltamadı ya da yumuşatamadı. Deniz kadar sert, kaba ve içten bir kahkahaydı bu. Bayağı duygulardan ve körleşmiş duyarlıklardan yükselen, ne nezaketten ne de kibarlıktan haberdar olan kişilerden doğan bir kahkaha.

Kurt Larsen'in, gri gözleri hafif bir alay pa-

-37-

nlıtısıyla parladıysa da gülmedi ve o anda, öne doğru adım aup ona yaklaşarak, adam hakkında ilk izlenimimi elde ettim; gövdesinden ve kustuğu küfür selinden tamamen farklı bir insandı. Dört köşe, hatları kaba, derin çizgili yüzü dolgundu ve ilk bakışta oldukça büyük görünüyordu; ama, gövdesine o^mla, bu büyüklük yok oluyor ve insanda varlığının derinliklerinde, arkada yatan büyük ve aşırı zihni ya da manevi bir gücü olduğu inancını doğuruyordu. Ağız, çene, oldukça geniş gözlerinin üstünde şişkinleşen bir alın; bütün bunlar, kendi içlerinde güçlüyken, alışılmamış derecede güçlüyken, arkada, ötede, görünenin dışında yatan ruhsal mertliği ve çok büyük bir dinçliği anlatıyor gibiydi. Böyle bir ruhu ölçme, belirli sınırlar içine yerleştirme ya da benzer tiplerle sınıflandırma olanağı yoktu.

Gözler -onları iyi tanımak benim kaderimdi- iri ve güzeldi, gerçek bir sanatçınıninki kadar birbirinden ayrı, geniş alnın altında korunaklı ve kalın siyah kaşların altında kemerliydi. Bu gözler, birbirinin aynı olmayan şaşırtıcı, değişken gri renkteydi; tıpkı güneş altında parlayan ipek gibi çeşitli gölgelere ve renklere bürünüyorlardı; koyu ve açık gri, kimi zaman yeşile çalan gri, kimi zaman da derin denizin gök mavisi. Binlerce değişik rengeyle ardında yatan ruhu gizleyen gözlerdi bunlar. Kimi zaman, nadir anlarda açılıyor ve sanki harika maceralar yaşamak için dünyaya çıplak olarak yolculuğa çıkar gibi bu ruh dışarı çıkıyordu. Kurşunu göklerin umutsuz kasvetlili-ğiyle düşünceye dalabilen gözler; sağa sola

-38-

savrulan bir kılıçtan çıkan kıvılcımlar gibi ateş çakan gözler; kutup manzarası gibi soğuyan ve yine de ısınıp yumuşayabilen, ışıklar altında dans eden, keskin ve erkeksi, cezbedici ve zorlayıcı gözler; aynı zamanda kadınları, onlar neşenin ve iç rahatlığının memnuniyetiyle ve fedakârca kendilerini teslim edene kadar büyüleyen ve onlara hükmeden gözler.

Konumuza dönecek olursak, ne yazık ki cenaze töreni için uygunsuz bir şekilde, vaiz olmadığımı söyledim. O da sert bir şekilde sordu:

"Yaşamak için ne yaparsın?"

Daha önce bana hiç böyle bir soru sorulmadığını itiraf ediyorum, ben de kendime sormamıştım. Oldukça şaşırdım ve daha ne olduğunu anlayamadan aptalca kekeledim, "Ben bir beyefendiyim."

Dudakları küçümseyerek, hızla büzüldü.

"Çalıştım, çalışıyorum!" diye bağırdım aceleyle, sanki o benim yargıcımış ve benim de hakkımı korumam gerekiyormuş gibi. Aynı zamanda ahmaklığımın da farkındaydım.

"Yaşamak için mi?"

Halinde öylesine buyurucu ve hükmeden bir şey vardı ki, sert erkek öğretmeni karşısında tir tir titreyen, Furusest'in diyeceği şekilde takırdayan bir çocuğa benziyordum.

Sonraki sorusu, "Seni kim besliyor?" oldu.

"Gelirim var," diye cevap verdim cesaretle, bir an sonra dilimi ısırabilirdim. "Söyleyeceklerimi mazur görün ama, bütün bunların sizinle konuşmak istediğim konu ile hiçbir ilgisi yok."

-39-

Ama o benim bu karşı çıkışımı önemsemedi bile.

"Kim kazandı o parayı, ha... Tahmin etmiştim. Baban. Ölü bir adamın bacakları üstünde duruyorsun. Şimdiye kadar kendine ait bir şeyin hiç olmadığı. Sen bir gün tek başına yürüemezsin ve üç öğün keşif "mını doyuracak eti, itiş kakışla kazanamazsın. Ellerine bakayım."

Heybetli, uyusuk kuvveti, hızla ve kusursuzca uyanmış ya da ben bir an uyumuş olmalıydım, çünkü daha ne olduğunu anlayamadan iki adım öne geldi, sağ elimi, elinin içine alarak incelemek için kaldırdı. Elimi çekmeye çalıştım, ama parmakları görünür bir çaba olmaksızın daha da sıkılaştı, elimin ezileceğini sandım. İnsanın bu koşullar altında gururunu koruması zordur. Bir okul çocuğu gibi kıvranıp mücadele de edemiyordum. Kolumu kırması için biraz kıvrması bile yetecek olan bu adama saldıramazdım. Olduğum yerde durup bu hakareti kabullenmekten başka yapacak bir şey yoktu. Ölü adamın ceplerinin güverteye boşaltıldığını, bedeninin yelken bezine sarılmış olduğunu, denizci Johansen'in avuç içine yerleştirilmiş * deri bir düzenele iğneyi dürterek bezin kenarlarını adi beyaz sicimle diktiğini görecektim kadar vaktim oldu.

Kurt Larsen elimi, yüzünde hor gören bir ifadeyle bıraktı.

"Ölü babanın elleri seninkilerin yumuşak kalmasını sağlamış. Bulaşık yıkamaktan başka hiçbir işe yaramaz."

-40-

"Karaya çıkmak istiyorum," dedim sertçe, çünkü artık kendimi kontrol altına almıştım.

"Gecikmenizin ve sıkı müya girmenizin bedeli neyse belirlerseniz onu size ödeyeceğim."

Merakla bana baktı. Gözleri alayla parladı.

"Benim karşı bir önerim var, üstelik senin iyiliğine. İkinci kaptanı öldü ve terfi etmek isteyen çok olacaktır. Bir denizci gelir, ikinci kaptanın yerini alır, kamarot da denizcinin yerini, sen de kamarotun yerini alırsın. Ayda yirmi dolar. Şimdi buna ne dersin? Unutma, bu senin iyiliğin için. Senin yararına. Belki kendi ayaklarının üstünde durmayı ve tıpış tıpış yürümeyi biraz öğrenirsin."

Ama ben söylediklerine önem vermedim. Güneybatıda gördüğüm geminin yelkenleri gittikçe yaklaşmaya ve büyümeye başlamıştı. Görebildiğim kadarıyla, tekne kısmı biraz daha küçük olsa da, Hayalet gibi bir ıskunaydı bu da. Güzel bir gemiydi. Zıplayarak ve uçarak bize doğru geliyordu ve besbelli yakınıımızdan geçecekti. Rüzgâr bir an için daha sert esmeye başlamış ve güneş, birkaç kızgın ışıktan sonra, gözden kaybolmuştu. Deniz kasvetli bir kurşuni griye dönmüş ve sertleşmeye başlamıştı ve artık havaya köpüklü dalgalar fırlatıyordu. Şimdi daha hızlı gidiyor ve yan yatıyorduk. Bir keresinde, ani ve sert bir rüzgârda, tırbazan denize batmış, o taraftaki güverteler bir an için suyla örtülmüş, bu da birkaç avcının ayaklarını acele kaldırmasına neden olmuştu.

"Şu gemi az sonra bizim yanımızdan geçecek," dedim, bir anlık bir duraksamadan son-

-41-

ra. "Ters yönde gittiğine göre, büyük olasılıkla San Francisco'ya gidiyor."

"Çok büyük olasılıkla," diye cevap verdi Kurt Larsen. Sonra sırtını bana dönüp bağırdı:

"Aşçıbaşı! Hey aşçıbaşı!"

Londralı mutfaktan dışarı fırladı.

"Nerede o çocuk? Onu çağırdığımı söyle."

"Evet, efendim," dedi Thomas Mugridge ve telaşlı telaşlı koşarak dümenin yakınlarındaki bir başka kamara iskelesinin aşağısında gözden kayboldu. Bir an sonra, on sekiz on dokuz yaşlarında, iriyarı, öfkeli, çirkin görünüşlü, ayaklarını yerde sürükleyen bir çocukla birlikte yeniden belirdi.

"İşte burada, efendim," dedi aşçı.

Ama Kurt Larsen ona hiç önem vermeyerek kamarot çocuğa döndü.

"İsmin ne, evlat?"

"George Leach, efendim," diye yanıtladı çocuk somurtkanca. Çocuğun tavırları, neden çağrılmış olduğunu sezdiğini açıkça gösteriyordu.

"İrlandalı ismi değil," dedi birdenbire kaptan. "OToole ya da McCarthy o pis görünüşüne daha iyi uyardı. Elbette, büyük olasılıkla, ananın sevgilileri arasında mutlaka bir de İrlandalı vardır." Bu hakaret karşısında genç adamın yumruklarının sıkıldığını ve kanın boynuna kadar çıktığını gördüm.

"Ama bırakalım bunu şimdi," diye devam etti Kurt Larsen. "İsmini unutman için iyi nedenlerin olabilir ve işini yapuğın sürece seni severim. Telegraph Hill'de girmiştin gemiye.

-42-

Tam sana göre. Bütün bunları iyi bilirim. Pekâlâ, bundan sonra ne yapacağım konusundaki kararlar sen verirsin. Anladın mı? Peki, bu gemiye seni kim aldı?"

"McCready ve Swanson."

"Efendim!" diye gürlledi Kurt Larsen.

"McCready ve Swanson, efendim," diyerek düzeltti çocuk, gözleri keskin bir ışıkla yanıyordu.

"Avansı kim aldı?"

"Onlar, efendim."

'Tahmin etmiştim. Sen de parayı onların almasına memnun oldun. Seni aradıklarını duymuş olabileceğin birkaç beyefendiden daha çabuk davranıp kendi işini kendin göremedin mi?"

Çocuk anında vahşi birine dönüştü. Bir anda bütün vücudu, sanki ileri atılacakmış gibi gerildi ve bir köpek gibi hırlarken yüzü bir hayvanınki kadar kızgınlaşdı, "Bu bir..."

"Bir ne?" diye sordu Kurt Larsen, sesinde belirgin bir yumuşaklıkla, sanki söylenmemiş sözünü duymak için karşı konulmaz bir şekilde mer aklanmıştı.

Çocuk tereddüt etti, sonra sınırlarına hâkim oldu. "Hiçbir şey efendim. Sözümü geri alıyorum."

"Bana haklı olduğumu gösterdin." Bunu hoşnut bir gülümsemeyle söylemişti. "Kaç yaşındasın?"

"On altıma yeni girdim, efendim."

"Yalan. On sekiz yaşını bir daha hiç göremeyeceksin. Yaşına göre büyük gösteriyorsun, bir beygir gibi kasların var. Eşyalarım

-43-

topla da ön tarafa geç. Şimdi bir tayfa oldun. Terfi ettin, gördün mü?"

Çocuğun onaylamasını beklemeden kaptan cesedin kefenini dikme işini yeni bitirmiş olan denizciye döndü. "Johansen, denizcilik konusunda bilgin var mı?"

"Hayır, efendim." t,

"Neyse, önemli değil; yine de ikinci kaptan sensin. Pilini pırtını toplayıp ikinci kaptanın ranzasına taşın."

"Peki, peki, efendim," diye neşeyle karşılık verdi Johansen ve koşmaya başladı.

Bu arada eski kamarot çocuk yerinden kı-mıldamamıştı.

"Neyi bekliyorsun?" diye sordu Kurt Lar-sen.

"Ben tayfa olarak yazılmadım, efendim," diye cevap verdi. "Kamarot olarak yazıldım. Tayfa olmak istemiyorum."

'Topla eşyalarını, git dedim sana!"

Bu kez Kurt Larsen'in emri çok kesindi. Çocuk asık suratla dik dik baktı, ama kımıldamayı reddetti.

İşte o anda Kurt Larsen'in heybetli kuvveti bir kez daha çalkalandı. Hiç beklenmedikti ve iki saniye içinde olup bitiverdi. Kaptan, güvertede bir buçuk metre ileriye sıçrayarak yumruğunu

aniden çocuğun midesine indirdi. Aynı anda, sanki yumruğu ben yemişim gibi, mide çukurumda iğrenç bir acı duydum. Bunu, o zamanki sinir sistemimin hassaslığına ve vahşiliğin dehşetli manzaralarına ne kadar yabancı olduğuma örnek olarak veriyorum. Kamarot çocuk - en azından seksen

-44-

doksan kilo ağırlığındaydı- ikiye büküldü. Bedeni, tahtaya sarılmış ıslak bir paçavra gibi yumruğu sarmaladı. Havaya uçtu, kısa bir kavis çizdi, cesedin yanına, güverteye kafasının ve omuzlarının üstüne düştü ve orada şiddetli bir ıstırapla kıvrılarak yatı.

"Pekâlâ?" diye bana sordu Larsen. "Kararını verdin mi?"

Ara sıra, yaklaşan ıskunaya bakıyordum, şimdi neredeyse yanımdaydı ve birkaç yüz metreden uzak değildi. Çok şık ve zarif küçük bir tekneydi. Yelkenlerinin birinin üstünde kocaman, siyah bir numara görebiliyordum ve daha önceleri kılavuz teknelerinin resimlerini görmüştüm.

"Bu ne gemisi?" diye sordum.

"Lady Mine kılavuz gemisi," diye cevap verdi Kurt Larsen vahşice. "Kılavuzlarından kurtulmuş ve hızla San Francisco'ya gidiyor. Bu rüzgârla beş altı saatte orada olur."

"Lütfen işaret verir misiniz, böylece beni gemiye alabilirler."

"Özür dilerim, işaret kitabını denize düşürdüm," dedi ve avcı grubu pis pis sırttı.

Bir an gözlerinin içine bakarak düşündüm. Kamarota korkunç davranışını görmüştüm ve büyük olasılıkla, daha kötüsünü değilse bile, aynısını bana da yapacağını biliyordum. Söylediğim gibi, önce düşündüm ve sonra hayatımın en cesur hareketi saydığım hareketi yapım. Geminin küpeştesine koşup ellerimi sallayarak bağırıma başladım:

"Heeey, Lady Minel Beni de gemiye alın! Eğer alırsanız size bin dolar veririm!"

-45-

Dümenin yanında duran iki adama -biri dümeni kullanıyordu- bakarak bekledim. Diğeri bir megafonu dudaklarına götürüyordu. Arkamdaki canavardan her an öldürücü bir darbe beklediğim halde, başımı çevirmedi. Sonunda, yüzyıllar gibi gelen bir süreden sonra, gerginliğe daha fazla da^ mamayarak, çevreme baktım. Kımıldamamıştı. Aynı pozisyonda duruyor, geminin sallanışına uyararak yeni bir sigara yakıyordu.

"Ne oldu? Ters giden bir şey mi var?"

Ses, Lady Mine'dan geliyordu.

"Evet!" diye bağırdım, avazım çıktığı kadar. "Ölüm kalım meselesi! Beni gemiye alırsanız size bin dolar veririm!"

"Tayfalarım San Francisco'da içkiyi fazla kaçırmışlar!" diye bağırdı Kurt Larsen. "Bu da, - başparmağıyla beni işaret ediyordu- deniz yılanlarıyla maymunlar görmeye başladı!"

Lady Mine'daki adam megafondan kahkahayla güldü. Kılavuz gemisi bizi geçti.

"Taraftan geçmiş olsun de!" diye ıskunadan son bir bağırı geldi ve iki adam vedalaşmak için birbirlerine el salladılar.

Şık küçük ıskunanın bizimle arasındaki mesafeyi açarak gidişini küpeşteye yaslanarak umutsuzluk içinde seyrettim. Büyük olasılıkla beş altı saat içinde San Francisco'da olacaktı! Başım çatlayacak gibiydi. Gırtlığımda sanki yüreğim ağzıma gelmiş gibi bir acı vardı. Kıvrılan bir dalga bordaya çarptı ve dudaklarıma tuzlu su sıçradı. Rüzgâr sertçe esiyor ve Hayalet, küpeşteyi sular altında bira-

-46-

karak hızla ilerliyordu. Suyun güverteye püs-kürdüğünü duyabiliyordum.

Bir an sonra arkamı döndüğümde, kamarot çocuğun sendeleyerek ayağa kalktığını gördüm. Yüzü ölü gibi beyazdı ve bastırılmış bir acıyla kasları seğiriyordu. Çok kötü görünüyordu.

"Pekâlâ Leach, dediğimi yapacak mısınız?" diye sordu Kurt Larsen.

"Evet, efendim," diye bir cevap geldi yıldırılmış ruhtan.

"Ya sen?" diye bana soruldu.

"Sana bin..." diye başladım, ama sözümü kesti.

"Kapa çeneni! Kamarot olarak işe başlayacak mısınız? Yoksa seni de mi ele almalıyım?"

Ne yapabiliyordum? Vahşice dövülmenin ya da belki öldürülmenin bu durumda bana bir yararı olmayacaktı. Gaddar, gri gözlerle baktım. Taşdıkları ışığa ve insan sıcaklığına rağmen granitten yapılmış gibiydiler. İnsan karşısındakinin gözlerine bakarak ruhunu görebilir, ama onun gözlerindeki ifade kötü, soğuk ve deniz gibi griydi.

"Eee?"

"Evet," dedim.

"Evet efendim, de."

"Evet, efendim," diye düzelttim.

"İsmin ne?"

"Van Weyden, efendim."

"İlk ismin?"

"Humphrey, efendim; Humphrey Van Weyden."

"Yaşın?"

-47-

"Otuz beş, efendim."

"İyi. Aşçıya gidip görevlerini öğren."

Böylelikle istemeden Kurt Larsen'in hizmetine girmiş oldum. Sadece benden daha kuvvetliydi, hepsi bu. Ama o zamanlar bu olanlar bana gerçekdışı gibi gelmişti. Şimdi bile geriye dönüp baktığımda h^â gerçekdışı geliyor. Her zaman da canavarca, anlaşılabilir bir şey, korkunç bir karabasan gibi gelecek.

"Dur, daha gitme."

Mutfığa doğru yürürken itaatkârca durdum.

"Johansen, herkesi buraya çağır. Şimdi bütün işler bittiğine göre, cenaze işini halledip güverteye işe yaramaz şeylerden temizleyelim."

Johansen aşağıdaki tayfaları toplarken, birkaç denizci, kaptanın talimatıyla yelken bezine sarılmış cesedi bir ambar kapağının üzerine yatırdı. Güvertenin öbür tarafında, küpeştenin orada, bir sıra küçük sandal vardı. Birkaç adam ağır yüküyle ambar kapağını kaldırdı, ayak tarafı denize doğru gelecek şekilde cesedi sandalların üstüne koydu. Ölünün ayağına aşçının getirdiği bir torba kömür bağlanmıştı. Her zaman denizdeki cenaze törenlerinin çok ağırbaşlı ve saygı uyandıran bir olay olduğunu düşünmüştüm, ama her nasılsa bu cenaze töreni beni çabucak hayal kırıklığına uğrattı: Avcılardan biri, arkadaşlarının "Smoke" diye çağırdığı küçük karanlık gözlü bir adam, açık saçık ve küfürlü hikâyeler anlatıyordu ve avcı grubu her dakika, bana bir kurt korusu ya da cehennem köpeklerinin havlaması gibi gelen, ağız dolusu kah-

-48-

kanalar atıyordu. Denizciler sürü halinde gürültüyle toplandılar, aşağıdan gelenlerden bazıları uykulu gözlerini ovuşturuyor, alçak sesle birbirleriyle konuşuyordu. Yüzlerinde uğursuz ve endişeli bir ifade vardı. Böyle bir kaptanın buyruğu altında ve uğursuz başlayan bir yolculuğa çıkmaktan hoşlanmadıkları açıktı. Ara sıra kaçamak bakışlarla Kurt Larsen'e bakıyorlardı ve ondan çekindiklerini görebiliyordum.

Kaptan ambar kapağının üstüne çıktı ve bütün şapkalar çıkarıldı. Gözlerimi onların üzerinde gezdirdim -yirmi adam vardı, dümendeki adamla ben dahil yirmi iki. Bu araştırmamda başlanabilir ölçüde meraklıyım, çünkü kaç hafta ya da ay süreceğini bilmediğim bu küçük yüzen dünyaya onlarla birlikte kapatılmak benim kaderim gibi görünüyordu. Denizciler çoğunlukla İngiliz ve İskandinav'dı ve çoğu kaba ve vurdumduymaz görünüyordu. Öte yandan avcılarının derin çizgili ve tutkularının özgürlüğünü yansıtan daha kuvvetli ve değişik yüzleri vardı. Söylemesi garip, bir anda fark ettim, Kurt Larsen'in yüz hatlarında böyle bir kötülüğün en küçük bir izi yoktu. Yüz hatlarında tehlikeli bir şey yoktu. Doğru, çizgiler vardı, ama bunlar kararlılık ve sertlik çizgileriydi. Daha çok, samimi ve açık bir yüzü vardı, ki bu samimiyet ve açıklık sinekkaydı tıraşından kaynaklanıyordu. Bu yüzün, kamarot çocuğa böylesine acımasızca davranabilmiş bir adamın yüzü olabileceğine güç bela inanabiliyordum.

Bu anda, konuşmak için ağızını açtığı anda,

-49-

kuvvetli rüzgâr iskunaya çarptı ve gemiyi ya^ yatırdı ve rüzgâr geminin armasını boyuncasınca uğuldayarak vahşi bir şarkı söyledi. Avcılardan bazıları endişeyle yukarıya baktılar. Ökç adamın yattığı rüzgâraltı küpeştesi denize gö: mülmüştü ve iskuna kalkıp yeniden sağa yat tığında sular, hepimizi tepeden rnağa ıslata, rak güverteye süpürdü. Bu olay geçtikte!! sonra Kurt Larsen konuşmaya başladı.

"Merasimin yalnızca bir kısmını hatırlıyoi' ram," dedi, "ve bu da, 'ceset suya atılacaktır Öyleyse atın."

Sustu. Ambar kapağını kaldıran adarnlaii nn kafası karışmışa benziyordu, hiç kuşkua suz merasimin kısalığı onları ş&şirtmştı I Kaptan öfke içinde onlara bağırdı. ,! f"

"Şu tarafını kaldırsanız, Tanrı'nın belası \ i'1" n! Neyiniz var sizin?"

I

Ambar kapağının bir ucunu acınacak bir aceleyle kaldırdılar ve bir köpeğin atılışı gib(ölü adam başta ayakları olmak üzere deniz!

kaydı ve ayaklarına bağlanmış olan kömül'

ihy'.İjze torbası onu dibe sürükledi. Gitmişti. iw r

"Johansen," dedi Kurt Larsen. canlılık! t

i V-rr

yeni ikinci kaptana, "herkes şimdilik olduğu yerde kalsın. Üst yelkenleri ve fok yelkenleriH r
'I' ~ı.' v^-ğU

ni toplayın. Güneydoğuya dönmek; üzereyi,! y Fok yelkeninin ve mayistra yelkenin canu't /*
danmı da bağlayın, hazır işe girişmişken." !,v r

Bir an içinde güverte karıştı, Jorjense'ı f „ | böğürerek emirler veriyor ve adamlar
değişip f1" a ipleri çekiyor ya da bırakıyorlardı —biitmr f v bunlar doğal olarak

benim gibi bir kara adamı için şaşırtıcıydı. Ama beni özellikle de çarpar T * I

kuvvetli rüzgâr iskunaya çarptı ve gemiyi yan yatırdı ve rüzgâr geminin arması boyunca

uğuldayarak vahşi bir şarkı söyledi. Avcılardan bazıları endişeyle yukarıya baktılar. Ölü adamın

yattığı rüzgâraltı küpeştesi denize gömülmüştü ve iskuna kalkıp yeniden sağa yattığında sular,
hepimizi tepeder tırnağa ıslatarak güverteyi süpürdü. Bu olay geçtikten sonra Kurt Larsen

konuşmaya başladı.
"Merasimin yalnızca bir kısmını hatırlıyorum," dedi, "ve bu da, 'ceset suya atılacaktır.' Öyleyse

atın."
Sustu. Ambar kapağını kaldıran adamların kafası karışmışa benziyordu, hiç kuşkusuz

merasimin kısalığı onları şaşırtmıştı. Kaptan öfke içinde onlara bağırdı.

"Şu tarafını kaldırsanız, Tanrı'nın belaları! Neyiniz var sizin?"

Ambar kapağının bir ucunu acınacak bir aceleyle kaldırdılar ve bir köpeğin atılışı gibi, ölü adamı
başta ayakları olmak üzere denize kaydı ve ayaklarına bağlanmış olan kömür torbası onu dibe

sürükledi. Gitmişti.

"Johansen," dedi Kurt Larsen .canlılıkla yeni ikinci kaptana, "herkes şimdilik olduğu yerde
kalsın. Üst yelkenleri ve fok yelkenlerini toplayın. Güneydoğuya dönmek üzereyiz. Fok

yelkeninin ve mayistra yelkenin camadanını da bağlayın, hazır işe girişmişken."
Bir an içinde güverte karıştı, Johansen böğürerek emirler veriyor ve adamlar değişik ipleri

çekiyor ya da bırakıyorlardı -bütün bunlar doğal olarak benim gibi bir kara adamı için
şaşırtıcıydı. Ama beni özellikle çarpan

-50-
yapılan acımasızlığı. Ölü adam geçmişte kalmış bir olaydı, gemi hızla giderken ve gereken işler

yapılırken, bir kömür torbasıyla yelken bezine sarılmış, yaşanmış önemsiz bir olaydı. Hiç kimse
etkilenmemişti. Şimdi, avcılar Smoke'un yeni anlattığı bir hikâyeye gülüyorlardı; adamlar ipleri

çekiyor, asılıyorlar ve içlerinden ikisi yukarıya doğru tırmanıyordu; Kurt Larsen rüzgâr yönünde
bulutlanmakta olan gökyüzünü inceliyor, iğrenç bir şekilde ölmüş ve alçakça gömülmüş olan

ölü adam ise dibe batıyor, batıyordu...
Bana dokunan, denizin acımasızlığı, merhametsizliği ve korkunçluğu. Yaşam, ucuz ve adi,

kaba ve anlaşılmaz bir şey, bataklıktan ve balçıktan çıkan bir ruhsuzluk olmuştu. Rüzgârüstü
tarafındaki küpeşteye yaslandım, köpüren dalgalara, San Francisco ve Kaliforniya sahillerini

saklayan alçak sis perdesine baktım. Korkunç adamlarıyla bu garip gemi ise, rüzgârın ve
denizin baskısı altında, güneybatıya, büyük ve yalnız Pasifik'in enginlerine doğru sallana

sallana gidiyordu.
IV
Yeni çevreme alışmaya çalışırken fokları avlayan Hayalet iskunasında bundan sonra başıma

gelenler, küçük düşürücü ve acı vericiydi. Tayfaların "Doktor", avcılarının "Tommy" ve Kurt
Larsen'in "Aşçıbaşı" diye çağırıldığı aşçı artık değişmişti. Benim konumumda gerçekleşen

değişiklik, bana farklı davranmasına neden olmuştu. Daha önce gurursuz ve yal-
-51-

takçı olan aşçı, şimdi otoriter ve kavgacıydı. Gerçekte, artık ben teni bir hanımefendininki
kadar yumuşak olan zarif bir beyefendi değil, sıradan ve çok değersiz bir kamarottum.

Kendisini bundan böyle Bay Mugridge diye çağırmamda saçma bir şekilde ısrar ediyordu, bana yapacağım işleri gösterdiğinde sergilediği tavırlar ve davranışlar çekilir gibi değildi. Dört küçük kamarası olan kabindeki işlerin yanı sıra, ona mutfakta yardım etmem gerekiyordu ve patates soymak ya da yağlı kaplan yıkamak gibi şeylerdeki muazzam cehaletim onun için bitmeyen, iğneleyici bir şaşkınlığın nedeni olmuştu. Kim olduğumu ya da hayaü-mı ve alıştığım şeyleri dikkate almayı reddediyordu. Bu, bana karşı benimsediği tavnn sadece bir kısmıydı ve ondan, daha gün bitmeden, ömrümde hiç kimseden nefret etmediğim kadar nefret ettiğimi itiraf ediyorum.

Çalıştığım ilk gün benim için çok zor geçti çünkü Hayalet, yakınlardaki resiflerin arasında sallanıp duruyor (bu gibi terimleri daha sonra öğrendim) ve Bay Mugridge'in deyişiyle "uluyan güneybaü"ya doğru gidiyordu. Talimatı üzerine saat beş buçukta kamarada, tepsilerle sofrayı kurdum, sonra mutfaktan çayla pişmiş yemeği getirdim. Bununla bağlantılı olarak denizde başımdan geçen ilk deneyimi anlatmadan yapamayacağım:
Bir elimde büyük bir çaydanlık, öbür kolumun artında birkaç taze pişmiş ekme so-munuyla mutfaktan çıkarken, Bay Mugridge, arkamdan, "Sert görün yoksa dışarı atılırsın!" diye bir veda nasihati verdi. Avcılardan Hen-

-52-

derson isimli uzun boylu, çenesi düşük biri, kasaraaltından kış tarafa doğru (avcıların şaka yollu geminin orta kısımlarındaki uyku bölmelerine verdikleri isimdi) kamaraya gidiyor, Kurt Larsen geminin kışında, bitmek bilmeyen sigarasını içiyordu. "İşte geliyor. Dikkat et!" diye bağırdı aşçı.

Neyin geldiğini bilmediğimden durdum ve mutfak kapısının gürültüyle kapandığını duydum. Sonra Henderson'm geminin armasına çıkmak için deli gibi zıpladığını gördüm, içerde kafasını tavana çarptı, çünkü benden çok, çok uzun boyluydu. Aynı anda köpüklü, kıvrılan bir dalganın küpeşteyi aştığını gördüm. Tam dalganın altındaydım. Kafam hızlı çalışmıyordu, benim için her şey çok yeni ve garipti. Sadece tehlikede olduğumu kavırıyordum, o kadar. Titreyerek olduğum yerde kalakaldım. Sonra Kurt Larsen geminin kış tarafından bağırdı:

"Bir yere tutun, hımbıl herif!"

Ama artık çok geçti. Geminin armasına doğru sıçradım, belki onlara tutunabilirdim ama üstüme inen bir su duvarıyla karşılaştım. Bundan sonra ne olduğu çok karışık: Suyun altında boğuluyordum. Ayaklarım yerden kesilmişti ve döne döne nereye olduğunu bilmediğim bir yere doğru sürükleniyordum. Sert cisimlere çarpıyordum, bir kez de sağ dizimi çok sert bir şekilde vurdum. Ardından beni savuran sel birden yatışmışa benziyordu ve yeniden hava solumaya başladım. Rüz-gârüstü tarafındaki küpeşteden mutfağın yanından geçerek kasaraaltı kamara iskelesi et-

-53-

rafından rüzgâraltı deliklerinin oraya sürüklenmiştim. İncinmiş dizimin acısı ıstırap vericiydi. Ağırlığımı bacağıma veremiyor ya da en azından, ağırlığımı bacağıma veremeyeceğimi düşünüyordum ve kırıldığından emindim. Ama rüzgâraltı mutfak kapısından bana bağıran aşçı peşimdeydi:

"Hey, sen! Bütün gece orada yatmaya niyetlisin galiba! Çaydanlık nerede? Denize mi düşürdün yoksa? Boynun kırılıysaydı keşke!"

Güçlülkle ayağa kalkabildim. Koca çaydanlık hâlâ elimdeydi. Aksayarak mutfağa doğru gidip çaydanlığı aşçıya verdim. Ama o hâlâ, gerçekten ya da numaradan kızgındı.

"Tanrı bana inansın ki sen bir aptalsın. Sen ne işe yararsın, bilmek istiyorum? Ha? Ne işe yararsın sen? Dökmeden çay bile götüremez misin? Şimdi yeniden demlemem gerekecek!" Biraz duraksadıktan sonra, "Neden burnunu çekip duruyorsun öyle?" diye gürlledi yeni bir öfkeyle. "Yoksa zavallı küçük bacağını acıttın diye mi, seni anasının küçük kuzusu!"

Burnumu çekmiyordum, ama bacağımın acısından yüzüm seğiriyor olabilirdi. Bütün irademi kullanarak, dişlerimi sıkıp daha başka bir aksilik olmadan mutfaktan kamaraya, kamaradan mutfağa aksaya aksaya yürüdüm. Bu kazadan iki şey kazanmıştım: Yorucu aylar boyunca acı çektiğim yaralı bir diz kapağı ve Kurt Larsen'in, geminin kışından bana seslendiği "Hımbıl" ismi. Bundan böyle başka bir isimle bilinmeyecektim. Bu isim be-

-54-

nim düşünce sürecimin bir parçası oldu ve kendimi onunla özdeşleştirdim, kendimi bir Hımbıl olarak düşündüm, sanki Hımbıl bendim ve hep Hımbıl olmuştum.

Kurt Larsen, Johansen ve altı avcının oturduğu kamara masasının başında beklemek kolay iş değildi. Bir kere kamara küçüktü ve ıskunanın sallanması ve şiddetli baş kış vurması, zorunlu olduğum zamanlarda hareket etmemi zorlaştırıyordu. Ama bana asıl dokunan şey, hizmet ettiğim adamların duygudan yoksun oluşlarıydı. Elbiselerimin altından dizimi hissedebiliyordum, şişiyor, şişi-yordu ve acısından hastalanmışım ve bayılacak haldeydim. Kamaranın aynasında, acıyla buruşmuş, beyaz ve bir ölününkini andıran yüzümü görebiliyordum. Adamların hepsinin durumumu görmüş olması gerekirdi, ama hiç kimse ne bir şey söyledi ne de benimle ilgilendi. Kurt Larsen, daha sonra (ben bulaşıktan yıkarken) gelip de: "Böyle ufak bir şeyin seni rahatsız etmesine izin verme. Zamanla bu tür şeylere alışacaksın. Biraz topallarsın, ama çok geçmeden eskisi gibi yürümeyi becerirsin," deyince ona minnettar oldum. Ardından:

"Paradoks dediğiniz şey bu, değil mi?" diye ekledi.

Geleneksel, "Evet, efendim," sözleriyle kafamı sallayınca memnun olmuş göründü.

"Sanırım edebiyat konusunda bir şeyler biliyorsun, ha? İyi. Bir ara bir şeyler konuşuruz," dedikten sonra, benimle daha fazla ilgilenmeyip arkasını döndü ve güverteye çıktı.

-55-

O gece, bitmez tükenmez bir sürü işi tamamladıktan sonra, yedek ranzada uyumak için kasaraaltına gönderildim. Aşçının o tiksindirici varlığından kurtulduğum ve yatabileceğim için mutluydum. Şaşkınlıkla fark ettim ki, elbiselerim üstümde kurumuştü ve soğuk algınlığı belirtileri de yktu. Alışılmış koşullar altında, başımdan bütün bunlar geçtikten sonra, yatağa ve eğitimli bir hemşireye göreydim.

Ama dizim beni korkunç derecede rahatsız ediyordu. Anlayabildiğim kadarıyla, diz kapağı kemiğim şişkinliğin orta yerinden ters dönmüştü. Ranzamda oturmuş dizimi incelerken (altı avcı kasaraalında sigara içip yüksek sesle konuşuyorlardı) Henderson bacağıma şöyle bir göz attı.

"Fena görünüyor," diye yorum yaptı. "Etrafına bir parça bez sar, düzelir."

Hepsi bu kadardı. Karada olsaydım, şimdi sırtüstü yatıyor olacaküm, başımda bir cerrah hazır bulunacak ve hiçbir şey yapmadan yatmam konusunda talimat verecekti. Ama bu adamlara da haksızlık etmemeliyim. Benim çektiğim ıstıraba karşı duygusuzlardı, ama kendi başlarına bir şey geldi mi kendilerine karşı da aynı derecede duygusuzlardı. Bunun öncelikle alışkanlıklarına ve ikincisi, duyarlı yaratılmamış olmalarına bağlı olduğuna inanıyordum. Hassas ve yüce ruhlu bir insan buna benzer bir yaradan iki üç kez daha fazla acı çekerdi.

Çok yorgun, tükenmiş olmama karşın, dizimdeki ağrı beni uyutmuyordu. Tek yapabil-

-56-

diğim, yüksek sesle inlememektü. Evde olsaydım, hiç kuşkusuz, çektiğim acıyı dışa vurabilirdim; ama bu yeni ve ilkel çevre vahşi bir baskıyı gerektiriyordu. Bu vahşi adamların tavırları büyük şeylere karşı oldukça taham-müllü, küçük şeylere karşı ise çocuksuydu. Yolculuğun ilerleyen günlerinden birinde, avcılardan Kerfoot'un bir parmağını pelte gibi ezip kaybettiğini gördüğümü hatırlıyorum; hiç sesi çıkmamış, yüzünün ifadesi bile değişmemişti. Ama aynı adamın önemsiz bir şey için çılgına döndüğünü görmüştüm.

İşte şimdi aynı adam bağıırıp çağırıyor, bö-ğürüyor, kollarını sallıyor, bir iblis gibi lanet ediyordu. Bütün bunların nedeni fok yavrusunun içgüdüsel olarak yüzme bilip bilmediği konusunda bir başka avcıyla yaşadığı anlaşmazlıktı. O yüzme bildiğini, doğduğu anda yüzebileceğini ileri sürüyor, diğer avcı, zayıf, kurnaz, küçük gözlü, Amerikalıya benzeyen Latimer ise aksini savunuyor, fok yavrusunun yüzemeyeceği için karada doğduğunu, tıpkı kuşların yavrularına uçmayı öğretmesi gibi, bir fokun da yavrusuna yüzmeyi öğrettiğini ileri sürüyordu.

Tartışmanın büyük kısmında, geri kalan dört avcı ya masaya yaslanmış ya da ranzalarına yatmış ve tartışmayı iki muhalife bırakmıştı. Ama oldukça ilgiliydiler, çünkü çoğu kez büyük bir gayretle birinin tarafını tutuyorlar ve kimi zaman, sesleri, kapalı alanda adeta gök gürlemesi gibi, ses dalgalan halinde ileri geri dalgalanıyor, hep bir ağızdan konuşuyorlardı. Konu çocukça ve önemsizdi,

-57-

akıl yürütmeleri daha da çocukça ve önemsizdi. Gerçekte, çok az bir akıl yürütme vardı ya da hiç yoktu. KuUandıklan yöntem iddia etme, tahmin etme ve alenen suçlamaydı. Bir fok yavrusunun doğuştan yüzüp yüzemediğini, konuyu dövüşkence ortaya koyarak, karşı çıkan adamın yargısına, sağdvyusuna, milliyetine ya da geçmişine saldırarak kanıtlıyorlardı. Çürütme

ise kesinlikle aynı yöntemle yapıyordu. Bu konuyu özellikle, ilişki kurmak zorunda olduğum insanların zihinsel çaplarını göstermek için anlattım. Fiziksel yapılarına karşın, kafaca çocuktular.

Sigaralarının tütününü, adi, ucuz ve iğrenç kokuluydu. Kamaranın havası sigara dumanından ağır ve bulanıktı ve bu. fırtınayla mücadele eden geminin şiddetli hareketiyle birleşince, mutlaka midemi bulandırır ve beni hasta ederdi. Gerçi şimdi de midem bulanıyordu, ama bu mide bulantısı bacağımanın acısına ve yorgunluğuma bağlı olabilirdi.

Orada düşünerek yatarken, doğal olarak kendim ve içinde bulunduğum durum üzerinde düşündüm. Benim, sanatsal ve edebi açıdan bir âlim ve bir amatör olan Humphrey Van Weyden'in burada, Bering Denizi'nde fok avlamaya giden bir ıskunada yatıyor olması eşsiz ve hayal edilemeyecek bir şeydi. Bir kamarot! Hayatımda hiç bu kadar ağır iş ya da bulaşıklık yapmamıştım. Şimdiye kadar durgun, olaysız, yerleşik bir hayat sürmüştüm -iyi bir geliri olan okumuş bir adamın hayatıydı bu. Şiddet dolu bir hayat ve atletik sporlar hiçbir zaman hoşuma gitmemişti. Her

-58-

zaman bir "kitap kurdu" olmuştum; çocukluğumda kız kardeşlerim ve babam beni bu isimle çağırırlardı. Hayatımda sadece bir kere kampa gitmişim ve sonra kamp hayatı başlar başlamaz evin rahatlığına ve konforuna dönmüştüm. İşte şimdi burada, masa kurmak, patates soymak ve bulaşık yıkamak gibi sıkıcı ve hiç bitmeyen işlerle uğraşıyordum ve güçlü biri değildim: Doktorlar her zaman sağlıklı bir yapım olduğunu söylemişlerdi, ama bedenimi egzersiz yaparak geliştirmemişim. Kaslarım tıpkı bir kadınıninki gibi gelişmemişti ve yumuşaktı ya da doktorlar beni fiziksel egzersiz yapmaya ikna etme girişimlerinde zaman zaman böyle söylemişlerdi. Ama ben bedenimden çok, kafamı kullanmayı tercih etmişim ve işte şimdi buradaydım; beni bekleyen sert yaşama hiç de uygun olmayan bir durumda.

İşte bunlar kafamdan geçen sadece birkaç düşünceydi. Ve burada anlatmamın nedeni, oynamaya yazgılı olduğum zayıf ve çaresiz insan rolünü haklı çıkarmak. Aynı zamanda, annemi ve kız kardeşlerimi de düşündüm ve çektikleri acıyı hayal ettim. Ben, Martinez felaketinin kayıp ölüleri arasındaydım, bulunamayan bir ceset. Gazete manşetlerini görebiliyordum; üniversite kulübündeki arkadaşlar başlarını sallayıp, "Zavallı çocuk!" diyorlardı. O sabah kendisine veda ettiğim Charley Fu-ruseh'ti de görebiliyordum; üzerinde sabahlığa pencere önündeki koltuğunda yastıklara dayanmış otururken kendi kendine harika ve kötümser şiirler okuyor olmalıydı.

-59-

Bu arada Hayalet, adeta yuvarlanarak, denizi yararak, hareketli dağlara tırmanıp köpüren vadilere düşerek, Pasifik'in derinliklerine doğru mücadele ederek yol alıyordu -ve ben de onun içindeydim. Yukarıdaki rüzgârı duyabiliyordum. Kulaklarıma boşuk bir kükreme gibi geliyordu. Ara ara i.t.'ak sesleri duyuluyor, her taraftan çatırtılar geliyor, ahşap ve bağlantılar inliyor, ciyak ciyak bağıriyor ve yakmıyordu. Avcılar hâlâ tartışıyor, yan insan yaratıklar gibi kükrüyorlardı. Ortalık küfürler ve açık saçık sözlerle dolmuştu. Kızarmış kızgın yüzlerini görebiliyordum, gemiyle beraber bir öne bir arkaya sallanan lambaların hastalıklı sarı ışığı yüzlerindeki vahşiliği daha da belirginleştiriyordu. Loş sigara dumanı arasında ranzalar, hayvanat bahçesindeki hayvanların uyudukları inler gibi görünüyordu. Duvarlarda ince muşambadan yapılmış elbiseler ve deniz çizmeleri asılıydı, orada burada tüfekler ve av tüfekleri emniyetli bir şekilde parmaklıkları raflarda duruyor, eski zamanlardaki korsan gemilerini andırıyordu. Hayal gücüm hızla çalışıyor ve hâlâ uyuyamıyordum. Uzun, çok uzun, yorucu ve korkulu bir geceydi.

V

Ama avcılarla birlikte kasaraaltında geçirdiğim ilk gece aynı zamanda son gecem de oldu. Ertesi gün yeni ikinci kaptan Johan-sen, Kurt Larsen tarafından kamaradan atılıp bundan sonra kasaraaltında uyumaya

-60-

gönderildi. Ben de küçük, tek kişilik kamaraya taşındım, yolculuğun ilk gününde burada zaten iki kişi vardı. Bu değişikliğin nedeni avcılar tarafından çabucak öğrenildi ve kendi açılarından bir şikâyet nedeni oldu. Anlaşılan Johansen, her gece uykusunda, bütün günün olaylarını anlatıyordu. Ardı arkası kesilmeyen konuşması, bağırmaları ve emirler yağdırması Kurt Larsen'in canına tak etmiş ve bu nedenle bu sıkıntıyı avcılara ka-kalamıştı.

Uykusuz geçen bir geceden sonra, bitkin bir şekilde, acı içinde kalktım ve Hayaletteki ikinci günümü geçirmeye başladım. Tıpkı Bili Sykes'ın köpeğini çağırması gibi, Thomas Mugridge sabahın beş buçuğunda beni ayağa kaldırdı. Ama Bay Mugridge'in bana yaptığı vahşilik kendisine faiziyle ödendi. Yaptığı gereksiz gürültü, (bütün gece gözümü bir kez olsun kırpmamıştım) avcılardan birini uyandırmış olmalıydı; çünkü kocaman bir postal yarı karanlıkta vızladı ve Bay Mugridge, keskin bir şekilde acı acı uluyarak, herkesten özür diledi. Daha sonra mutfakta, kulağının morarmış ve şişmiş olduğunu gördüm. Kulağı bir daha eski şeklini almadı ve denizciler tarafından "Karnabahar Kulak" olarak adlandırıldı.

Gün sıkıntılarla doluydu. Bir gece önce kurumuş elbiselerimi mutfaktan almıştım ve yaptığım ilk iş onları aşçının giysileriyle değiştirmek olmuştu. Para cüzdanımı aradım. Biraz bozukluğa ek olarak (böyle şeyleri çok iyi hatırlarım) altın ve kâğıt para olarak yüz

-61-

seksen beş dolarım vardı. Para cüzdanımı buldum, ama içindekiler, küçük gümüşün dışında yok olmuştu. Mutfaktaki işlerimi öğrenmek için güverteye çıktığımda aşçıyla bu konuyu konuştum. Ters bir cevap beklememe karşın, bana çekilen kavgacı nutuğu hiç beklemiyordum. "Buraya bak. Hımbıl," diye başladı, gözlerinde kötü niyetli bir ışık ve gırtlığında bir hmltı vardı; "Burnuna bir yumruk yemek ister misin? Eğer benim hırsı? olduğumu düşünüyorsan, bunu kendine sakla, yoksa sana nasıl yanıldığını kanlı bir şekilde gösteririm. Sana yaptığım iyilikler yeter artık! Ayaktakımınm zavallı, sefil bir örneği olarak buraya geliyorsun, seni mutfağıma alıyorum, iyi davranıyorum ve bunun karşılığında aldığım ödül bu. Bir daha bana bu konuyu açarsan, sana ne yapacağımı biliyorum."

Bunları söylerken yumruklarını sıkıyor, üstüme yürüyordu. Utanarak, kendimi onun yumruğundan eğilerek kurtardım ve mutfak kapısına koştum. Başka ne yapabilirdim ki? Kuvvet, yalnızca kuvvet geçerliydi bu canavar gemide. Ahlaki ikna etme, bilinmeyen bir yoldu. Gözünüzün önüne getirin: Orta boylu, ince yapılı, zayıf, gelişmemiş kaslarıyla, huzur dolu, sakın bir hayat sürmüş ve şiddetin hiçbir türüne alışkın olmayan bir adam; böyle bir adam ne yapabilir? Azgın bir boğanın karşısında durmak gibi, bu insan azmanlarının karşısında durmak için de fazla bir neden yoktu.

O zaman, haklı çıkmak ve vicdanen huzur içinde olma ihtiyacı hissettim. Ama becere-

-62-

medim. Bugün bile yiğitliğim o günlere dönüp bakmama izin vermiyor ve kendimi tamamen temize çıkmış hissetmiyorum. İçinde bulunduğum durum, belli bir tavır takınmak için gereken akılcı formülleri gerçekten aşılıyor ve akıl yürütmenin soğuk sonuçlarından daha fazlasını istiyordu. Biçimsel mantığın ışığı altında bakıldığında utanılacak tek bir şey bile yoktu; ama yine de hatırladıkça içimde bir utanç yükseliyor, erkeklik onurumun sayısız yolla lekelendiğini ve kirletildiğini hissediyorum. Mutfaktan hızla koşmam bacağımda işkence edici bir acıya neden oldu ve çaresiz bir halde kış kamarasının önünde yere çöktüver-dim. Ama aşçıbaşı beni kovalamamıştı.

"Bakın nasıl koşuyor! Bakın nasıl koşuyor!" diye bağırıldığını duyabiliyordum. "Üstelik de o bacakla! Gel buraya, anasının küçük kuzusu. Yemem seni, merak etme!"

Geri dönüp yeniden işime koyuldum; olay şimdilik burada bitiyordu, ama ileride daha başka gelişmeler olacaktı. Kamarada kahvaltı sofrasını kurdum, saat yedide avcılar ve gemi subaylarını bekledim. Dalgalar hâlâ yüksek olduğu ve sert bir rüzgâr estiği halde, fırtına gece kopmuştu. Hayalet, iki üst yelkenin ve flok yelkeninin yardımıyla gidiyordu. Konuşmalardan öğrendiğim kadarıyla, bu üç yelken kahvaltıdan hemen sonra toplanacaktı. Ayrıca Kurt Larsen'in, gemiyi kuzeybatı ticaretinden pay almayı umduğu güneybatıdaki denizlere taşıyan fırtınadan sonuna kadar yararlanabileceği konusunda endişeli olduğunu öğrendim. Bu sabit rüzgârdan önce,

-63-

tropiklerde güneye ve Asya kıyılarına yaklaştığında tekrar kuzeye kıvrılarak Japonya'ya giden yolun büyük bir kısmını almayı umuyordu.

Kahvaltıdan sonra başıma bir başka tatsız olay geldi. Bulaşıkları yıkamayı bitirdikten sonra, kamara sobasını temizletsin ve külleri boşaltmak için güverteye çıktım. Kurt Larsen ile Henderson dümenin yanında durmuş, koyu bir sohbeta dalmışlardı. Denizci Johnson dümendeydi. Rüzgârüstü küpeştesine doğru yürürken kafasıyla birden bir işaret yaptığını gördüm ve bana selam verip günaydın dediğini sandım. Aslında beni külleri rüzgârtlı küpeştesinden atmam gerektiği konusunda uyarıyordu. Hatamın farkına varmaksızın, Kurt

Larsen ve avcıyı geçip külleri rüzgârüstü küpeştesinden denize savurdum. Rüzgâr külleri geri savurdu, sadece benim üzerime değil, Henderson ile Kurt Larsen'in de üzerine. Bîr an sonra Kurt Larsen bir sokak kedisine tekme atar gibi bana şiddetle tekme attı. Bir tekmenin bu kadar acıtacağını hiç düşünmemiştim. Ondan uzaklaşarak yan baygın bir durumda kamara duvarına yaslandım. Her şey gözlerimin önünde dönüp duruyordu, hemen hastalanmışım. Mide bulantısı beni çok etkilemişti ve zar zor geminin küpeştesine doğru sürünmeyi başardım. Ama Kurt Larsen peşime düşmemiş, külleri giysilerinden silkeleyerek Henderson'la sohbetine devam etmişti. Olayları teknenin kıçından gören Johan-sen, ortalığı temizlemesi için birkaç denizci gönderdi.

-64-

Sabahın ilerleyen saatlerinde büsbütün değişik bir olay beni şaşırttı. Aşçının talimatı üzerine, ortalığı toplayıp yatağı yapmak için Kurt Larsen'in kamarasına gitmişim. Duvarda, ranzasının başucunda, kitaplarla dolu bir raf vardı. Onlara baktım ve şaşkınlık içinde Shakespeare, Tennyson, Poe ve De Quincey'in kitaplarım gördüm. Aralarında Tyndall, Proc-tor ve Darwin*inki gibi bilimsel eserler de vardı. Astronomi ve fizik kitapları da göze çarpıyordu. Bulfinch'in Fabl Çağı, Shaw'un İngiliz ve Amerikan Edebiyatı Tarihi ile Johnson'm iki kocaman ciltlik Doğa Tarihi dikkatimi çekenler arasındaydı. Metcalf, Reed ve Kellogg'un gramer kitapları da vardı; Dean'in İngilizce-sı'nın bir kopyasını görünce gülümsedim.

Bu kitaplarla tanıdığım adam arasında bir ilişki kuramadım ve bunları okuyup okumadığını merak ettim. Ama yatağı yapmaya başladığımda, battaniyelerin arasında, Cambrid-ge baskısı bir Broivning buldum; belli ki uykuya daldığı sırada düşürmüştü. Kitap "Balkonda" bölümünde açık kalmıştı ve bazı bölümlerin altının kurşunkalemle çizildiğini fark ettim. Ayrıca, geminin birdenbire sallan-masıyla düşen cildin arasından bir kâğıt parçası yere düştü. Geometrik şekiller ve birtakım hesaplarla karalanmıştı.

Bu korkunç adamın cahil bir budala olmadığı açıktı, ama kimse de onun vahşice davranışlarından ötürü böyle bir şey ummaz-dı. Bir anda benim için bir muamma oldu. Doğasının her iki yönü de ayrı ayrı anlaşılabilirdi; ama her ikisinin bir arada olması şa-

-65-

şırıcıydı. Dilinin mükemmel olduğunu belirtmişim. Denizcilerle ya da avcılarla konuşurken bazen hatalar yapıyordu, ama bu daha çok argo konuşmasından kaynaklanıyordu; ama bana söylediği birkaç söz açık ve doğrudu.

Bu yanını keşfetmem bana cc-aret vermiş olmalı ki, kaybettiğim para hakkında onunla konuşmaya karar verdim.

"Soyuldum," dedim ona, bir süre sonra, onu geminin kıçında tek başına aşağı yukarı dolamırken bulduğumda.

"Efendim," diye düzeltti, aksi değil, ama sert bir şekilde.

"Soyuldum, efendim," diye düzelttim.

"Nasıl oldu?" diye sordu.

Sonra bütün olanları, elbiselerimin kuruması için nasıl mutfağa bırakıldığını ve daha sonra konudan söz edince aşçının neredeyse beni dövmeye kalktığını anlattım.

Anlatımına güldü. "Avanta," dedi, "aşçı-başının avantajı. O sefil yaşamının bu fiyata değmediğini mi düşünüyorsun? Üstelik, bundan bir ders çıkarmalısın. Zamanla parana nasıl sahip çıkacağını öğreneceksin. Sanırım şimdiye kadar bu işi senin için avukatın ya da iş temsilcin yapmıştır."

Sözlerindeki küçümsemeyi hissedebiliyordum, ama,, "Paramı nasıl geri alabilirim?" diye sordum.

"Bu senin sorunun. Artık avukatın ya da iş temsilcin yok, yani kendi başının çaresine bakmalısın. Eline bir dolar geçti mi, sıkı sıkı elinde tutarsın. Parasını senin yaptığın gibi

-66-

ortalıkta bırakan bir adam, onu kaybetmeyi hak eder. Üstelik günah da işledin. Arkadaşlarını günaha teşvik etmeye hakkın yok. Aş-çıbaşını günaha teşvik ettin ve o da çaldı. Onun ölümsüz ruhunu tehlikeye attın. Bu arada, ölümsüz ruha inanır mısın?"

Soruyu sorarken gözkapakları tembelce kalktı, ruhunun derinlikleri bana açılıyor gibiydi ve ben ruhunu okumaya çalışıyordum. Ama bu bir yanılsamaydı. Şimdiye kadar hiç kimse Kurt Larsen'in ruhunun derinliklerini görmemişti; bundan emindim. Sonradan öğrenecektim ki, o, çok yalnız bir ruhtu, maskesini hiç çıkarmaz, çok ender anlarda çıkarır-mış gibi yapardı.

"Gözlerinizde ölümsüzlüğü okuyorum," diye cevap verdim, "efendim" kelimesini bile bile söylememiştim. Bu bir deneydi, çünkü konuşmanın yakınlığı bana bunu yapabileceğimi düşündürmüştü.

Söylediğimi önemsemedi. "Söylediklerinden anladığım kadarıyla canlı bir şey görüyorsun, ama bunun ille de sonsuza kadar yaşaması gerekmez."

"Ondan daha fazlasını okuyorum," diye devam ettim cesaretle.

"Öyleyse bilinci gördün. Canlı olan yaşamın bilincini okudun; ama yine de ötesi, yaşamın sonsuzluğu diye bir şey yok."

Ne kadar açık düşünüyor, düşündüğünü ne kadar iyi ifade ediyordu! Merakla bana baktıktan sonra, başını çevirip rüzgârüstü tarafından kurşunu denize baktı. Gözlerine bir sevimsizlik geldi, ağzının hatları sertleşip

-67-

acımasızlaştı. Besbelli kötümser bir havadaydı.

"Öyleyse nereye kadar?" diye sordu ansızın, bana dönerek. "Ölümsüzsem, neden ölümsüzüm?"

Durdum. İdealizmimi bu adama nasıl açıklayabilirdim? Hissedilen J^ir şeyi, uykuda duyulan müzik nağmeleri gibi bir şeyi, emin olunan, ama sözleri aşan bir şeyi ona nasıl anlatabilirdim?

"Öyleyse siz neye inanıyorsunuz?" diye sordum karşılık olarak.

"Yaşamın bir karmaşa olduğuna inanıyorum," diye cevap verdi hemen. "Maya gibi bir şey; bir dakika, bir saat, bir yıl ya da yüz yıl hareket edebilecek, ama sonunda hareket etmeyi bırakacak bir şey. Hareket etmeye devam etmek için büyük, küçüğü yer, güçlerini korumak için kuvvetli, güçsüzü yer. Şanslılar en çoğunu yer ve en uzun süre hareket eder, hepsi bu. Sen bu konular hakkında ne dersin?"

Sabırsız bir hareketle kolunu kaldırarak geminin ortasında iplerle uğraşan birkaç gemiciyi gösterdi.

"Hareket ediyorlar; denizanası da hareket ediyor. Yemek yemek için hareket ediyorlar, hareket etmek için yemek _yjy3rlarJ Anladın mı? Kannlan için yaşıyorlar ve karınlan da onlar için. Bu bir kısırjögii-M^bj^ere yara-

*----- - ___ ^

mazsın. Onlar da varamaz. En sonunda dururlar. Artık hareket etmezler. Ölmüşlerdir."

"Ama hayalleri var," diye araya girdim, "Güzel, parlak hayaller."

-68-

"Yiyecek hayalleri," diye kısa kesti.

"Ve daha çok."

"Yiyecek. Daha çok iştah ve bu iştahı doyumak için daha çok şans." Ses tonu sertleşmişti, ciddiyetsizlik yoktu. "Bak, onlar kendilerine daha fazla para kazandıracak daha şanslı yolculuklar yapmayı, gemilerde ikinci kaptan olmayı, ya da hazine bulmayı hayal ediyorlar; kısacası, daha iyi yaşama koşullarını, daha güzel yiyecekleri, pis işleri yapacak başka birilerini. Sen ve ben de tıpkı onlar gibiyiz. Daha çok ve daha iyi yemekler yemiş olmamız dışında hiçbir farklılık yok. Ben şimdi onları yiyorum, elbette sen de. Ama geçmişte sen, benden daha çok yedin. Yumuşak yataklarda uyudun, güzel elbiseler giydin ve güzel yemekler yedin. O yatakları kim yaptı? Ya o elbiseleri? Ve o yemekleri? Sen yapmadın. Kendi alınterinle hiçbir şey yapmadın. Babanın kazandığı gelire yaşıyorsun. Ahmakların üstüne çullanan ve yakaladıkları balığı onlardan çalan bir deniz kuşu gibisin. Hükümet dedikleri bir şeyi oluşturan, diğer herkesin efendisi olan, başkalarının kazandığı ve kendilerinin yemek isteyeceği yemeği yiyen bir grup insandan birisin. Sıcak giysiler giyiyorsun. Giysileri onlar yapıyorlar, ama paçavraların içinde titreşiyorlar ve senden, sana para veren avukatından ya da iş temsilcinden iş istiyorlar." "Ama sorun bu değil!" diye bağırdım.

"Hiç de öyle değil." Artık hızlı konuşuyor, gözleri parlıyordu. "Bu domuzluk ve bu yaşam. Domuzluğun ölümsüzlüğünün ne anla-

-69-

mı ya da ne yaran var? Sonuç ne? Bütün bunlar nedir? Sen şimdiye kadar hiç yiyecek üretmedin. Yine de yemiş ya da tüketmiş olduğun yiyecek, o yiyeceği yapan ama onu yiyemeyen birçok zavallının yaşamını kurtarabilirdi. Hangi ölümsüz sona hizmet ettin? Onlar hizmet etti mi? Kendini y btni düşün. Yaşamın benim yaşamımla karşılaştırıldığında övündüğün ölümsüzlük neye varır? Senin gibi domuzlar için en uygun yere, karaya dönmek istiyorsun. Ama seni, benim domuzluğumun geçerli olduğu bu gemide tutmak benim isteğime kalmış. Ve seni burada tutacağım. Seni ya adam ederim ya da mahvederim. Bugün, bu hafta ya da

gelecek ay ölebilirsin. Bir yumruğumla seni şimdi bile öldürebilirim, çünkü o kadar zayıfsın ki. Ama eğer ölümsüzsek, bunu yapmamın nedeni nedir? Senin ve benim tüm hayatımız boyunca domuz olmamız, ölümsüzlerin yapacağı cinsten bir şey değil. Tekrar soruyorum, bütün bunlar ne için? Seni neden burada tuttum?"

"Çünkü sen daha güçlüsün," diyerek ağızından kaçırdım.

"Ama neden daha güçlü?" diye ara vermeden sorularına devam etti. "Mayamdan dolayı senden daha iriyarı olduğum için mi? Görmüyor musun? Görmüyor musun?"

"Ama bunun verdiği umutsuzluk..." diye karşı çıktım.

"Seninle aynı fikirdeyim," diye cevapladı. "Öyleyse neden hareket etmeli, hareket etmek yaşamaksa? Hareket etmeseydik ve mayanın bir parçası olmasaydık umutsuzluk ol-

-70-
mazdı. Ama yaşamak ve hareket etmek istiyoruz, bunun için bir nedenimiz olmasa da. Çünkü yaşamın doğası yaşamak ve hareket etmek, yaşamayı ve hareket etmeyi istemektir. Eğer bunun için olmasaydı, yaşam ölü olurdu. Senin içindeki bu yaşamdan dolayı ölümsüzlüğünü hayal ediyorsun. İçindeki yaşam canlı ve sonsuza kadar canlı kalmak istiyor. Pöh! Domuzluğun sonsuzluğu!"

Birden topuklarının üstünde dönerek yürümeye başladı. Kıç kamarasında durdu ve bana seslendi.

"Bu arada, aşçıbaşı ne kadar para aldı?"

"Yüz seksen beş dolar, efendim," diye cevap verdim.

Başını salladı. Bir an sonra, akşam yemeği için sofrayı kurmak üzere merdivenlerden aşağı inerken, geminin ortasındaki adamlara yüksek sesle sövüp saydığını duydum.

VI

Ertesi sabah fırtına dinmişti ve Hayalet, çarşaf gibi dümdüz denizin üstünde yavaşça kayarak ilerliyor, ara sıra hafif rüzgâr esiyordu ve Kurt Larsen geminin kıçında sürekli devriye geziyor, gözleri büyük alizenin esmesi gereken yere, kuzeybatıya doğru denizi kollu-yordu.

Adamlann hepsi güvertedeydi ve mevsimlik avlannı yapmak için sandallarını hazırlamakla meşguldüler. Gemide yedi sandal vardı; biri kaptanı ve diğer altısını avcılar kullanacaktı. Bir avcı, bir kürekçi ve bir de

-71-

dümenciyle birlikte üç kişi, sandalın müret-tebaünü oluşturuyordu. Iskunanın üstünde ise mürettebat, kürekçilerle dümencilerden ibaretti. Ne var ki avcılar da her zaman Kurt Larsen'in emirlerine uymak zorundaydı.

Bütün bunları ve daha birçok şeyi öğrendim. Hayalet, San Francisco "o Victoria gemi filolarındaki en hızlı iskuna olarak kabul ediliyordu. Gerçekte, bir zamanlar özel bir yattı ve hızlı gitmesi için yapılmıştı. Hatları ve bağlantı parçaları -bu konularda hiçbir şey bilmediğim halde- ne kadar güzel bir tekne olduğunu gösteriyordu. Dünkü ikinci nöbet sırasında kısa bir gevezelik ederken Johnson bana gemi hakkında bilgi vermişti. Kimi insanların atlan sevmesi gibi, güzel bir gemiye duyduğu aşkla, hevesli hevesli konuşuyordu. Geminin dış görünüşü onu eğlendiriyordu ve Kurt Larsen'in, fok avcılığı yapan kaptanlar arasında çok kötü bir ünü olduğunu anladım. Bu yolculuğu yapmaya Johnson'ı cezbeden şey, Hayaletin kendisiydi, ama daha şimdiden pişman olmaya başlamıştı.

Bana anlattığına göre Hayalet, dikkat çekecek derecede güzel bir modele sahip seksen tonluk bir iskunaydı. Kirişi ya da eni yedi metre, boyu ise otuz metreden biraz uzundu. Çok büyük yelkenlere sahipti; ağırlığı bilinmeyen, ama müthiş çelik omurgası onun dengeli olmasını sağlıyordu. Güverteden ana gabya çubuğuna kadar yaklaşık otuz metreydi, pruva direği ile gabya çubuğu iki üç metre kadar kısaydı. Bu ayrıntıları size, böylece yirmi iki adamı taşıyan bu küçük yüzen dün-

-72-

yayı takdir edebilirsiniz diye veriyorum. Küçücük bir dünya bu, bir toz zerresi, bir nokta ve ben böylesine küçük ve kırılğan bir mekanizma içinde denize açılmaya cesaret eden bu adamlara hayret ediyorum.

Kurt Larsen'in aynı zamanda pervasızca yelken yürüttüğü şeklinde bir ünü vardı. Henderson ile Kaliforniyalı bir başka avcı olan Standish, aralannda konuşurken kulak misafiri oldum. Larsen, iki yıl önce Bering Denizi'nde bir fırtınada Hayaletin direğini kırmış; bunun üzerine her açıdan daha kuvvetli ve ağır olan şimdiki direkler konulmuştu. Anlatılanlara göre, kaptan yeni direkler yerleştirilirken gemiyi yitirmektense direkleri yitirmeyi tercih ettiğini söylemişti.

Terfi etmekten dolayı mutlu olan Johan-sen dışında gemideki herkesin Hayalette yolculuk etmek için bir nedeni varmış gibi görünüyordu. Adamların yansı derin su denizci-siydi ve mazeretleri de gemi ya da kaptanı hakkında hiçbir şey bilmemeleriydi. İyi birer atıcı olan, ama kavgacılıkları ve ahlaksız eğilimleriyle nam salan avcılarsa, herhangi bir nezih iskunaya yazılamayacaklarındandır, bu gemide çalışıyorlardı.

Gemideki mürettebattan biriyle daha tanıştım: Louis adlı toparlak, şen yüzlü bir İrlandalıydı ve dinleyecek birini bulduğu zaman çok konuşmaya eğilimli, sosyal bir insandı. Öğleden sonra aşçı aşağıda uyur ve ben bitmek bilmez patatesleri soyarken, Louis, bir "hikâye" anlatmak için mutfağa uğradı. Gemide olmasının nedeni gemiye yazılırken sarhoş olmasıydı. Ayık olduğu bir anda bunun, yapacağı en son şey olduğu konusunda beni tekrar tekrar ikna etmeye çalıştı. Anlaşılan, uzun yıllardır her mevsim düzenli olarak fok avına çıkıyor ve her iki filoda da en iyi iki üç sandal dümençisinden biri sayılıyordu.

"Ah, zavallı dostum," diye bâ"şmı salladı bana uğursuz bir şekilde, "en berbat iskunayı seçmişsin, üstelik sen benim gibi sarhoş da değildin. Bu gemiden başka bütün gemilerde fok avcılığı yapmak bir denizci için cennet gibi bir şeydir. İkinci kaptan bir ilkti, ama sözlerime dikkat et, yolculuk bitmeden daha çok ölü olacak. İkimizin arasında kalsın, ama bu Kurt Larsen şeytanın ta kendisi ve Hayalet de cehennem gemisi olacak. Zaten Kurt Larsen bu gemiyi aldığından beri hep öyle oldu. Bilmez miyim onu? Bilmez miyim? İki yıl önce Hakodate'de bir kavganın sonunda dört adamını vurduğunu hatırlamaz mıyım? Ben yüz metre bile ötede olmayan Emma L. gemisinde değil miydim? Aynı yıl, bir yumrukta öldürdü-. ğü bir adam da vardı. Evet efendim, öldürdü onu. Adamın kafası bir yumurta kabuğu gibi eziliverdi. Sonra aralarında Kura Adası'mn valisi ile polis şefi vardı. Bu Japon beyefendileri, kanlarını da yanlarına alarak Hayalette kaptanın konuğu olarak gelmişlerdi. Kaptan kendi yolunda giderken, kocalar sanki kazaray-mış gibi geride kalan Çin kayıklarından denize düşmemişler miydi? Bir hafta sonra da zavallı küçük hanımefendiler adanın öbür tarafında karaya çıkartılıp, bir mil bile dayanma-

-74-

yacak incecik saman sandallarıyla dağlan aşarak evlerine gitmek zorunda bırakılmamışlar mıydı? Bütün bunları bilmiyor muyum? Bir hayvandır bu Kurt Larsen; İncil'de sözü geçen devasa büyük hayvan: Ve sonu iyi olmayacak. Ama ben sana hiçbir şey söylememiş olayım, anladın mı? Bir tek kelime bile fısıldamadım; en son adam balıklara yem olsa bile, yaşlı şişman Louis bu yolculuktan sağ çıkacak." Bir an sustu, sonra, "Kurt Larsen!" diye homurdandı. "Beni dinle, tamam mı! O bir Kurt; gerçekten de öyle. Bazı insanlar gibi kötü kalpli değil. Onun hiç kalbi yok ki. Kurt, sadece bir kurt o. Oriun olduğu şey bu. İyi isim takmışlar öyle değil mi?" "Madem ne olduğu bu kadar iyi biliniyor," diye sordum, "gemisine nasıl adam buluyor?" "Tann'nın denizinde bir adama nasıl iş yaptınır sanıyorsun?" diye sordu Louis bir Kelt ateşliliğiyle. "Adımı yazdırdığımda bir domuz gibi sarhoş olmasaydım bu gemide ne işim vardı? Bir kere, avcılarda olduğu gibi, daha iyi adamlarla çalışmadıktan için burada olanlar var ve bir de kaptanı tanımadıkları için gemiye girenler var. Ama hepsinin bir bir burnundan gelecek, burunlarından gelecek ve doğduklarına pişman olacaklar. Eğer zavallı yaşlı şişman Louis'i ve onu bekleyen sıkıntılan unutsaydım, o zavallı yaratıklar için ağlayabilirdim. Ama yine de ben sana bir şey söylememiş olayım, anladın mı, tek bir kelime bile..."

"Bu avcılar pis herifler!" diye patladı yeniden, çünkü yapı olarak çok konuşma hasta-

-75-

lığı vardı. "Av bir başlasın sen o zaman gör. O çocuk hepsinin canına okuyacak. Küf tutmuş katı kalplerine Tanrı korkusunu o çocuk koyacak. Horner, benim avcım. Ona Jack Hor-ner diyorlar, çok sessiz, kız gibi yumuşak biri, ağzında yağ erimez sanırsın. Ama geçen yıl o herif sandal dümençisini öldürmedi mi? Hüzünlü bir kaza dediler, ama Yokohama'da karşılaştığım sandal kürekçisi bana her şeyi anlattı. Bir de Smoke var, kara, küçük şeytan -Ruslara ait olan Bakır Adası'nda kaçak avlanırken yakalandığı için Ruslar onu üç yıl Sibiryaya tuz ocaklarına göndermedi mi? Elleri ve ayakları zincirlenmişti, arkadaşıyla birlikte. Ayaklanma gibi bir şey başlatmamışlar mıydı? Smoke'un yasak bölgedeki madene gönderdiği arkadaşı mayınlara basıp paramparça' olmadı mı?"

"Çok kötü şeyler anlatıyorsun!" diye bağırdım, anlaşılanlardan dehşete kapılarak.

"Kötü şeyler mi?" dedi, bir şimşek gibi hızlı. "Daha hiçbir şey anlatmadım. Sağırım ben, dilsizim de, sen de canını seviyorsan öyle olmalısın. İyi şeyler söylemekten başka bir şey için

ağzımı asla açmadım. Tanrı onun ruhunu lanetlesin, umarım arafta on bin yıl boyunca çürür ve sonra en son ve dipteki en derin cehenneme gider!"

Gemiye ilk çıktığımda beni çıplak olarak ovalayan adam olan Johnson, geminin, ne olduğu en kuşkulu adamı görünüyordu. Gerçekte, onda kuşkulananı olacak hiçbir yan yoktu. İnsan onun dürüstlüğünden ve mertliğinden hemen etkilenirdi, ama bu, çekingenlikle ka-

-76-

nştırılabilecek bir alçakgönüllülükle yumu-şatılırdı. Ancak çekingen biri değildi. Daha çok, inançlarının cesaretine, erkekliğinin kesinliğine sahip görünüyordu. Tanışmamızın başında Yonson olarak çağırılmasına karşı çıkmasına neden olan buydu. Louis onunla ilgili yargı ve kehanetlerine geçti.

"İyi bir herif şu dik kafalı Johnson," dedi. "En iyi denizcilerden biri, benim sandal kü-rekçim. Ama o da sonunda Kurt Larsen'le an-laşamayacak, kıvılcımlar çakacak. Bunu ben bilirim. Bunu, gökte oluşan ve yaklaşan fırtına gibi görebiliyorum. Onunla bir kardeş gibi konuştum, ama o doğru bildiğini söylemekte ısrarla diretiyor. Ona uymayan bir şey olunca şikâyet ediyor ve her zaman Kurt'a laf taşıyacak dedikoducu biri olacaktır. Kurt kuvvetlidir ve bir kurt da karşısındakinin kuvvetinden nefret eder ve bu kuvveti Johnson'da görüyor. O, küfür işitip tekme yiince, 'Evet efendim, teşekkür ederim efendim,' demez. Ah, işte geliyor! Geliyor! Ve Tanrı bilir bir başka sandal kürekçisini nereden bulacağım! Aptal ne diyor, ihtiyar, onu Yonson diye çağırınca ne diyor, 'Benim ismim Johnson, efendim,' daha sonra heceliyor, harf harf. İhtiyarın yüzünü görmeliydin! Onu oracıkta parçalayacağım düşündüm. Yapmadı, ama yapacak, çok geçmeden o dik kafalının kafasını kıracaktır, yoksa ben, denizi ve deniz adamlarını tanımamışım demektir."

Thomas Mugridge" gittikçe dayanılmaz biri oluyordu. Her konuşmamda ona "Bay" ya da "Efendim" demek zorundaydım. Bunun böyle

-77-

olmasının nedenlerinden biri de Kurt Lar-sen'in onu biraz seviyor görünmesiydi. Bir kaptanın aşçıyla sıkı fıkı olması, sanırım, benzeri görülmemiş bir şey; ama Kurt Lar-sen'in yaptığı kesinlikle buydu. İki ya da üç kez kafasını mutfağa soktu ve Mugridge'le hoş bir şekilde şakalaştı ve '^ir keresinde, bu öğleden sonra, kış kamarasının yanında durup onunla tam on beş dakika gevezelik etti. Konuşma bittikten ve Mugridge mutfağa geldikten sonra neşe saçtı, sinir bozucu ve ahenksiz sesiyle sokak satıcısı sarkılan mırıldandı.

"Gemi yöneticileriyle her zaman iyi geçinirim," dedi bana, sanki bir sır veriyormuş gibi.

"Kendimi sevdirmenin yolunu bilirim. Bundan önce bir kaptanım vardı, gevezelik etmek ve dostça bir kadeh içmek için kamarasına giderdim. 'Mugridge,' derdi bana, 'Mugridge, sen yanlış doğmuşsun.' 'Nasıl yani?' derdim ben. 'Sen bir beyefendi olarak doğmalı ve yaşamak için çalışmak zorunda kalmamalıydın.' Tanrı canımı alsın, işte böylece onun kamarasına gider, rahat koltuğuna oturur, purolarını tütürür ve romunu içerdim."

Gevezeliği canımı sıkıyordu. Bu kadar nefret ettiğim bir ses duymamıştım. Pis, imalı ses tonu, yapışkan gülüşü ve korkunç kendini beğenmişliği sınırlarımı öylesine bozuyordu ki, kimi zaman zangir zangir titriyordum. Gerçekten, şimdiye kadar karşılaştığım en iğrenç, en nefret edilesi insandı. Pişirdiklerinin pisliği anlatılamazdı ve gemide yenen her şeyi o pişirdiği için, hazırladıkları

-78-

arasından dikkatle en az kirlisini kendim için ayırırdım.

Ellerim beni rahatsız etmeye başlamıştı; çalışmaya alışkın değillerdi. Tırnaklarımın rengi bozulmuş, siyahlaşmıştı, ellerimin deri-siyse firçanın bile çıkaramayacağı bir kirle sıvanmıştı. Sonra ellerim su topladı, büyük ve sonu gelmez bir acı veriyorlardı. Bir keresinde gemi sallandığında dengemi koruyamayıp kuzinenin üzerine düştüğüm için kolumun alt kısmında feci bir yanık vardı. Bacağım da iyi değildi, şişlik inmemişti. .Sabahtan akşama kadar koşturduğum için iyileşeceği de yoktu. İyileşmek için ihtiyacım olan tek şey, dinlenmekti.

Dinlenmek! Daha önce bu kelimenin anlamını bilmiyordum. Bütün hayatım boyunca dinlenmişim ve bunun farkına bile varmamıştım. Ama şimdi, yanm saat boyunca hiçbir şey yapmadan, düşünmeden bir yerde oturabilsem, bu, dünyanın en zevk verici şeyi olurdu. Ama bu bir hayaldi, öte yandan, bundan sonra çalışan insanların hayatlarının değerini bilecektim. Çalışmanın bu kadar korkunç bir şey olduğunu hayal bile etmemiştim. Sabahın beş buçuğundan akşamın onuna kadar herkesin kölesiydim; ikinci nöbetin sonunda kendim için çalabildiğim zamanın dışında. Bir dakika için güneşin altında parıldayan denize bakmak için

dursam, üst yelkene çıkan bir denizciye baksam, ya da cıvadradan dışarı koşsam, o nefret dolu sesi duyacağımdan emindim: "Hey sen, Hımbıl, dalga geçme! Gözüm üstünde!"

-79-

Kasaraaltında sinirli bir hava esiyor ve Smoke ile Henderson'un kavga ettiğine dair dedikodular dolaşıyordu ortalıkta. Hender-son, avcılarının en iyisine benziyor; soğukkanlı, kolay tahrik olmayan biri; ama sinirlenmiş olmalı ki, Smoke'un gözü morarmıştı ve akşam yemeği için kamaraya gel:'iğinde özellikle kötü görünüyordu.

Tam akşam yemeğinden önce, bu adamların hayvanlığını ve vahşiliğini gösteren dayanılmaz bir şey oldu. Mürettebat arasında Harrison isimli, hantal görünüşlü bir köy çocuğu vardı. Serüven hevesine kapılmış olmalı ki, bu onun ilk yolculuğuydu. Kararsız esen rüzgârtında ıskuna çok yön değiştiriyor, yelkenler bir taraftan diğer tarafa geçtiğinde ön yelkenin yerini değiştirmek için direğe tir-manmak üzere biri gönderiliyordu. Harrison direğe tırmandığında, iskota halaü ön yelkenin ucunda birbirine dolanmıştı. Anladığıma göre halatları açmanın iki yolu vardı, birincisi ön yelkeni indirmek, ki bu görece daha kolay ve tehlikesizdi; ikincisi, direğin ucundaki en yüksek kandilisaya kadar tırmanıp orada birbirine dolanmış halatları çözmekti; ki bu aşın tehlikeli bir işti.

Johansen, Harrison'a kandilisaya çıkmasını emretti. Herkes çocuğun nasıl korktuğunu biliyordu. Ve korkması da normaldi, yirmi yirmi beş metre yüksekliğe tırmanıp incecik sallanan iplere güvenmesi gerekiyordu. Eğer hafif bir esinti olsaydı, bu o kadar kötü bir şey olmazdı, ama Hayalet, denizde sallanıp duruyordu ve her sallantıda yelkenler titreyip

-80-

hareket ediyor, kandilisalar gevşeyip silkeleniyordu. Bir insanı kapıp yere düşürebilirlerdi.

Harrison emri duymuş ve kendisinden ne

istenildiğini anlamıştı, ama tereddüt etti. Belki de ömründe ilk kez direğe tırmanacaktı. Kurt Larsen'in buyurganlığı ve otoritesi kendisine bulaşan Johansen, birden küfretmeye ve sövüp saymaya başladı.

"Bu kadar yeter, Johansen," dedi Kurt Larsen sertçe. "Bu gemide ancak benim küf-redebileceğimi bilmeni isterim. Eğer yardımına ihtiyaç duyarsam, seni çağırırım."

"Evet, efendim," diye onayladı ikinci kaptan uysallıkla.

Bu arada Harrison kandilisalara tırmanmaya başlamıştı. Ben mutfağın kapısından bakıyor ve çocuğun her yanının sıtma nöbeti geçirir gibi titrediğini görebiliyordum. Çok yavaş, dikkatle ve santim santim ilerliyordu. Açık mavi gökyüzünün altında, ağına tırmanan büyük bir örümceğe benziyordu.

Hafif yokuş yukarı bir tırmanmaydı bu, çünkü ön yelken çok yüksekteydi ve ön yelkende ve direkte çeşitli makaraların arasından geçen kandilisalar eller ve ayaklar için farklı tutunma yerleri oluşturuyordu. Ama asıl sorun, rüzgârın yelkeni şişirmek için ne yeterince kuvvetli ne de düzenli esmesiydi. Yarı yola vardığııada, Hayalet, rüzgârüstüne doğru şiddetle eğildi ve tekrar geri gelerek denizin yarığına daldı. Harrison tırmanmayı bırakıp sıkıca tutundu. Yirmi beş metre aşağıdan, yaşamak için sıkıca tutunurken kaslan-

-81-

nm can çekişen gerilmesini görebiliyordum. Yelken boşaldı ve geminin ortasına doğru savruldu. Kandilisalar gevşedi ve çok çabuk olmasına rağmen, vücudunun ağırlığı altında bel verdiklerini görebildim. Daha sonra yelken ani bir hızla yana savruldu, büyük yelken top gibi gürlledi, üç sya çımadan, yelken bezine karşı tüfekler gibi çınladı. Direğe sıkıca yapışmış olan Harrison havada baş döndürücü hamlesini yaptı ve birdenbire durdu. Kandilisalar anında gerginleşti. Bir kamçı saklamış gibiydi. Eli tutunduğu yerden ayrıldı. Bir eli boşta kalmıştı. Öbür eli de biraz daha umutsuzca direndikten sonra tutunduğu yeri bırakmak zorunda kalarak diğerini izledi. Bedeni dışarıya ve aşağı doğru kayd, ama bir şekilde bacaklarıyla kendisini kurtarmayı başardı. Ayaklarından asılı, tepetakla duruyordu. Hızla kandilisalan tutmak için tekrar elini uzattı; acınacak bir durumda, öylece asılı olduğu yerden eski pozisyonunu alması epey bir zaman sürdü.

Kurt Larsen'in, "Bahse girerim yemek yemeye iştahı kalmamıştır," diyen sesini duydum, sesi mutfağın köşesinden geliyordu. "Aşağıdan çekil Johansen! Dikkat et! Üstüne geliyor!" Gerçekte, Harrison çok kötü durumdaydı; sanki deniz tutmuş gibiydi ve uzun bir süre kımıldamaya yeltenmeden tehlikeli tüneğinde oturdu. Buna karşın, Johansen, işini bitirmesi için sürekli onu acımasızca zorluyordu.

"Bu çok ayıp," diye Johnson'ın yavaş ve

-82-

doğru bir İngilizce'yle homurdandığımı duydum- Benden birkaç adım ötede, ana arma-nln orada duruyordu. "Çocuk gerçekten istekli- Şansı olursa öğrenecek. Ama bu..." Kısa bir an için sustu, çünkü cümlesini "cinayet" sözcüğüyle bitirecekti.

"Hey, kes sesini!" diye fısıldadı ona Louis. "Canını seviyorsan çeneni tut!"

Ama Johnson, yukarı bakmayı sürdürerek homurdanmaya devam etti.

"Buraya bak," dedi avcı Standish, Kurt Larsen'e. "O benim sandal kürekçim, onu kaybetmek istemem."

"Tamam, Standish," diye cevap verdi Kurt Larsen. "Senin sandalındayken senin sandal kürekçin, ama gemideyken benim denizcim, canım ne isterse onu yaptırırım."

"Ama bu bir neden değil..." dedi Standish hızla.

"Bu kadarı yeter," diye onu susturdu Kurt Larsen. "Neyin ne olduğunu sana söyledim ve bu konuyu burada bırakalım. O adam benim ve eğer istersem onun çorbasını yapar içerim."

Avcının gözünde kızgın bir parıltı vardı, ama arkasını dönüp kasaraaltı kamara iskelesine gitti ve orada durarak yukarı baktı. Şimdi herkes güvertedeydi ve bütün gözler bir insanın ölümle savaştığı yukarıdaydı. Endüstriyel kurumun, başka insanların hayatlarının denetimini verdiği bu adamların duygusuzluğu korkunçtu. Dünyanın çalkantısının dışında yaşamış olan ben, dünyanın işinin bu şekilde yürütüldüğünü daha

-83-

önce hiç düşünmemiştim. Yaşam bana her zaman özellikle kutsal bir şey olarak görünmüştü, ama burada beş para etmiyordu, ticaretin aritmetiğinde sıfır değerindeydi. Buna karşın denizcileri sempatikti, örneğin Johnson; ama efendiler (avcılar ve kaptan) kalpsiz ve duygusuzdu. Sta^dish'in karşı çıkması bile sandal kürekçisini kaybetmek istememesinden kaynaklanıyordu. Eğer yukarıdaki başka birinin sandal kürekçisi olsaydı, o da bütün bu olup biteni neşeyle izleyecekti.

Harrison'a dönecek olursak, Johansen on dakika daha hakaret edip sövüp saydıktan sonra Harrison harekete geçti. Az sonra yelkenin ucunu yakaladı. Bacaklarını serende at gibi açarak daha iyi tutunma şansını elde etti. Yelkenleri düzeltti, artık yavaşça kandili-salardan direğe doğru gelerek aşağıya inebilirdi. Ama sınırları bozulmuştu. Şimdiki duruşu güvensiz olduğundan, kandüisalarda daha da güvensiz bir duruş için orayı terk etmek istemiyordu. Önce, öbür yana geçmesi gereken boşluğa, sonra da aşağıya, güverteye baktı. Gözleri kocaman açılmıştı ve hareketsizdi. Şiddetle titriyordu. Hiç kimsenin yüzünde korkuyu böylesine belirgin görmemişim. Johansen aşağı inmesi için boşuna bağırdı. Tutunduğu yelkeni her an bırakabilirdi, ama korkudan çaresizdi. Smoke ile konuşarak bir aşağı bir yukarı yürüyen Kurt Larsen, artık onunla ilgilenmiyordu. Yalnızca bir ara dümendeki adama sertçe bağırdı:

-84-

"Rotadan çıkıyorsun, be adam! Belanı aramıyorsan, dikkat et!"

"Peki, peki efendim," diye karşılık verdi dümenci.

Hayaleti birkaç kez yolundan çıkarıp hafif esen rüzgârın ön yelkeni şişirmesini ve böylelikle yelkenlerin düzgünce gerilmesini sağlamak istediği için suçluydu. Kurt Lar-sen'i kızdırma pahasına talihsiz Harrison'a yardım etmek için çırpınıyordu.

Zaman akıp geçiyordu ve bu belirsizlik benim için korkunç bir andı. Öte yandan, Tho-mas Mugridge olup biteni çok gülünç buluyor olmalıydı ki, kafasını sürekli mutfak kapısından çıkarıp espriler döktürüyordu. Ondan nasıl da nefret ediyordum! Ona olan nefretim, o korkulu bekleyiş içinde nasıl da büyüdükçe büyüyordu. Hayatımda ilk kez birini öldürmek istiyordum, bazı pitoresk yazarlarımızın dediği gibi; gözümü kan bürümüştü. Yaşam, genel olarak kutsal olabilirdi, ama özel olarak Thomas Mugridge'in yaşamı bayağılaşmışü. Neler düşündüğümü fark edince korkuya kapıldım ve şu düşünce zihnimde çaktı: Ben de mi çevrem vahşiliği tarafından lekelenmeye başlamışım? En korkunç suçlarda bile adalete karşı çıkıp ölüm cezalarını eleştiren ben bile mi?

Yarım saat geçmişti, bu arada Johnson ile Louis'in tartışıklarını gördüm. Tartışma, Johnson'm Louis'in onu durduran kolundan kurtularak ileri fırlamasıyla bitti. Güverteyi geçip ön armaya sığırdı ve tırmanmaya başladı. Ama Kurt Larsen'in bakışları onu yakaladı.

-85-

"Hey sen, ne yapıyorsun?" diye bağırdı.

Johnson'ın yükselişi kesilmişti. Kaptanının gözlerinin içine baktı ve yavaşça cevap verdi:

"Çocuğu aşağı indireceğim."

"O direktten çabuk aşığı in, çabuk! Duyuyor musun? Aşığı in!"

Johnson duraksadı, am.- gemilerdeki efendilerin emirlerine yıllarca itaat etmiş olması baskın çıktı, somurtarak güverteye atladı ve yoluna gitti.

Saat beş buçukta kamara masasını hazırlamak için aşığıya indim, ama ne yaptığımı bilmiyordum, çünkü gözlerim ve beynim, bir böcek gibi komik bir şekilde titreyen, yelkene yapışmış, beyaz yüzlü çocuğun görüntüsüyle doluydu. Saat alüda akşam yemeğim verdiğimde, güverteden mutfağa yiyecek almaya giderken, Harrison'ın hâlâ aynı durumda olduğunu gördüm. Masada başka konulardan konuşuluyordu. Hiç kimse sebepsiz yere tehlikeye aılmış hayatla ilgili görünmüyordu. Ama bir süre sonra mutfağa yeniden giderken, Harrison'ın geminin armasından baş kasara lombozuna doğru yavaş yavaş sendelediğini sevinçle gördüm. En sonunda aşığı inme cesaretini toplamıştı.

Bu olay hakkında söyleyeceklerimi bitirmeden önce, bulaşık yıkarken kamarada Kurt Larsen'le yapmış olduğumuz konuşmanın bir bölümünü anlatmam gerek:

"Bugün öğleden sonra tatsız görünüyor-dun," diye söze başladı. "Mesele neydi?"

Beni belki Harrison kadar hasta eden şeyin ne olduğunu bildiğini, benim gönlümü al-

-86- mak istediğini görebiliyordum. "O çocuğa yapılan vahşi davranıştan dolayı," dedim.

Kısa bir kahkaha attı. "Deniz tutması gibi, sanının. Bazılarını tutar, bazılarını tutmaz." "Hiç de öyle değil," diye karşı çıktım. "Aynen öyle," diye devam etti. "Denizin hırçın olması gibi, dünya da vahşetle doludur. Kimini deniz hasta eder, kimini dünya. Tek neden bu."

"Ama insan yaşamıyla alay eden sen, insan yaşamına hiç mi değer vermiyorsun?" diye sordum.

"Değer mi? Ne değeri?" Bana baktı. Gözleri sabit ve hareketsiz olduğu halde, içlerinde alaycı bir gülümseme vardı. "Ne tür bir değer? Bunu nasıl ölçüyorsun? Değeri kim değerlendirir?"

"Ben," diye cevap verdim. "Öyleyse senin için değeri nedir? Başka bir insanın yaşamının, demek istiyorum. Hadi söyle, nedir değeri?"

Yaşamın değeri mi? Ona nasıl elle tutulur bir değer verebilirdim? Her nasılsa her zaman ifade yolu bulabilen ben, Kurt Larsen'in karşısında ifade eksikliği çekiyordum. Bunun bir kısmı adamın kişiliğinden kaynaklanıyordu, ama en büyük kısmı tamamen farklı dış görünüşünden geliyordu. Tanıdığım ve bazı ortak yönlerimin olduğu materyalistlerin aksine, onunla ortak hiçbir yönüm yoktu. Belki de, beni şaşırtan şey, onun düşüncesindeki yalınlıktı. Bütün ayrıntılarından soyutlayarak öyle bir kesin havayla sorduğu bir soruyla, doğrudan sorunun özüne iniyordu ki,

-87-

kendimi, altımda basacak bir zemin olmaksızın derin sularda mücadele ederken buluyordum.

Yaşamın değeri? Bu soruya bir anda nasıl cevap verebilirdim? Yaşamın kutsallığını en başından kabul etmişim ben. Onun gerçekten değerli olduğu benim asla sorgula-madığım bilinen bir hakikat'. Ama o, bu hakikate meydan okuduğunda konuşacak bir şey bulamıyordum.

"Dün bu konuda konuşuyorduk," dedi. "Yaşamın bir maya olduğunu, canlı kalmak için yaşamı yiyen mayalı bir şey ve sadece başarılı bir domuzluk olduğunu ileri sürmüştüm. Eğer arz ve talep diye bir şey varsa, yaşam, dünyanın en ucuz şeyi. Şu kadar su, şu kadar toprak, şu kadar hava var; ama doğmayı isteyen hayat sınırsız. Doğa savurgan. Balıklara ve onların milyonlarca yumurtasına bak. Bir kendine, bir bana bak. Hayalarımız da milyonlarca yaşam ola»ı"ğı yar İçjımıVHeki doğmamış yaşamın_jier_ parçasını, _en_ufak parçasını kullanabilecek zaman vejjrşalbu-labilseydikjUİuslann babjjsj_olabüirJ kıtaları insanla doldurabilirdik. Yaşam mı? Pöh! Hiçbir değeri yok. Ucuz şeylerin en ucuzu. Her yere dilenerek gidiyor. Doğa onu savurganca saçıyor. Bir tek yaşam için var olan yere, o bin yaşamın tohumunu ekiyor. Yaşam, geride en güçlü ve en domuz olan kalana kadar birbirini yemektir."

"Danvin'i okumuşsunuz," dedim. "Ama onu yanlış anlayarak okumuşsunuz. Varolma mücadelesini, yaşamın nedensiz yok edilişi olarak değerlendiriyorsunuz."

-88-

Omuzlarını silkti. "Sen insan yaşamına göre demek istediğini biliyorsun, çünkü sen de, ben ya da bir başkası kadar eti, kuşu ya da balığı yok ediyorsun. Senin öyle hissetmene ve neden öyle olduğunu açıklamana karşın, insan yaşamı da çok farklı değil. Neden ucuz ve değersiz olan bu yaşam için cimri davranayım? Denizlerdeki gemilerden daha fazla denizci var, fabrikalardan ya da makinelerden daha fazla işçi var. Siz karada yaşayanlar fakir insanlarınızı kenar mahallelerde oturtuyor, açlığı ve salgın hastalıkları onların üzerine salıyorsunuz. Geride onlarla

ne yapacağınızı bilemediğiniz, bir ekmek kabuğu ya da bir parça ete muhtaç (ki yaşam yok edilmiştir) ölen, daha birçok fakir insan kalıyor. İş bulma şansı için vahşi hayvanlar gibi kavga eden Londralı dok işçilerini gördün mü hiç?"

Merdivenlere doğru yürüdü, ama son bir söz söylemek için başını çevirdi. "Yaşamın tek değerinin, yaşamın kendisine verdiği değer olduğunu biliyor musun? Ve bu elbette abartılmıştır, çünkü kendi yararına önyargılı olmak zorundadır. Direğe tırmanmış o adamı düşün. Çok, değerli bir şeymiş, elmasların, yakutların ötesinde bir hazineymiş gibi sıkı sıkı tutunuyordu. Senin için mi değerliydi? Hayır. Benim için mi? Hiç de değil. Kendisi için mi? Evet. Ama ben onun biçtiği değeri kabul etmiyorum. Ne yazık ki kendisini önemsiyor. Doğmayı isteyen bir sürü yaşam var. Eğer düşüp, beynini petekten saçılan bal gibi güvertede dağıtsaydı, bu dünya için bir

-89-

kayıp olmayacaktı. Dünya için onun hiçbir değeri yoktu. Arz çok fazla. Sadece kendisi için değerliydi, bu değer ne kadar uydurma olduğu, o öldüğünde kendini kaybettiğinin bilincinde olmamasıyla gösterilebilir. Sadece o kendisini elmaslardan ve yakutlardan değerli görüyor. Elmaslar ve yr kutlar gitti, bir kova su ile yıkanmayı bekledikleri güverteye saçıldı ve o, elmasların ve yakutların gittiğini bile bilmiyor. O hiçbir şey yitirmiyor, çünkü kendisini yitirmesiyle birlikte yitirme bilgisini de yitiriyor. Anlamıyor musun? Şimdi ne söyleyeceksin?" "En azından tutarlısınız." Söyleyebildiğim tek şey buydu ve bulaşıkları yıkamaya devam ettim.

VII

Üç gün çeşitli yönlerden esen rüzgârlar al-ünda dolandıktan sonra, sonunda kuzeydoğu alizesini yakaladık. Zavallı dizime karşın iyi bir gece geçirdikten sonra güverteye çıktığımda, Hayaleti flok yelkeni hariç tüm yelkenleri rüzgârla dolmuş, hızla ilerler buldum. Ah, muhteşem alize rüzgârının mucizesi! Bütün gün, bütün gece, bir sonraki gün, daha sonraki gün, durmadan yol aldık. Rüzgâr sürekli geminin arkasından muntazam ve sert esiyordu. Iskuna kendi kendine gidiyordu. Ne yelkenleri toplamak ve vira etmek, ne de üst yelkenleri kaydırmak gibi, denizciler için dümende durmaktan başka yapacak bir iş kalmamıştı. Gece, güneş batınca yelkenler nem-

-90-

den biraz gevşiyor, sabah nemin rutubetinden kurtulunca yeniden gerginleşiyorlardı. Hepsi bu kadardı.

On deniz mili, on iki deniz mili, on bir deniz mili hızla yol yapıyor, cesur kuzeydoğu rüzgârının yardımıyla günde iki yüz elli mil yol alıyorduk. Bizi San Francisco'dan uzaklaştırıp tropik bölgelere yaklaştıran bu gidiş beni bir yandan üzüyor, bir yandan sevindiriyordu. Hava her gün gözle görülür biçimde ısınıyordu. İkinci nöbette denizciler çıplak olarak güverteye çıkıyor, her yandan birbirlerinin üstüne kovalarla su döküyorlardı. Uçan balıklar görünmeye başlamışlardı, geceleyin güvertede nöbette olanlar gemiye düşenleri kızartma yapmak için kovalıyorlardı. Sabahleyin, Thomas Mugridge'e layıkıyla rüşvet ye-dirildiğinden, mutfak kızartma kokusundan geçilmiyor, Johnson'm cıvadra ucundan yakaladığı yunusların etleri yemeklerde yeniyordu. Johnson, boş zamanlarını gemide kurce-tada durarak, Hayaletin denizi yansını seyrederek geçiriyordu. Gözlerinde tutku ve hayranlıkla, şişkin yelkenleri, dümen suyunu, iskunanın bizirrfle beraber hareket eden su dağlarının üstünden azametle geçişini, bir tür esrimeyle, kendinden geçmiş bir halde seyrediyordu.

Günler ve geceler "harika ve vahşi bir zevk"le dolu, can sıkıcı işimden az vakit bulsam da, dünyanın bu sahip olabileceğini hiç hayal etmediğim bitmeyen haşmetini seyret-rnek için aaman çalışıyordum. Yukarıda gökyü-

-91-

zû, kusursuz mavilikte, ayaklarımızın altındaki denizin kendisi gibi ve saten panlism-daki renk gibi mavi. Ufkun her yanında solgun, yün gibi bulutlar var. Mükemmel turku-az gökyüzünde gümüş bir dekor gibi hiç değişmiyor, hiç hareket etmiyor.

Bir gece, uyumuş olmama gerekirken, baş kasarada yattığımı ve Hayaletin önü sıra giden köpük dalgacıklarına baktığımı hiç unutmuyorum. Sanki küçük bir vadide yosunlu taşlar üzerinden akan bir derenin çağlayan sesi gibiydi. Ve o derenin mırıldandığı şarkı beni kendimden geçirmişti, artık ne kamarot Hımbıl'dım, ne de otuz beş yılını kitaplar arasında geçirmiş Van Weyden'dim. Ama arkamda bir ses, apaçık Kurt Larsen'in sesini duydum. Bir adamın yenilmez kesinliğiyle güçlü ve söylediği sözlerin güzelliğiyle olgun bir ses tonuydu bu ve beni canlandırdı.

"Dümen suyunun yakamoz kuşağı
Alev alev tropik gecelerde
Sıcak göğü uysaüaştır,
Korkulu balinaların aleve daldıkları
Ve gezegenlerle tozlanmış bu döşemelerde
Sarsılmaz tekemiz tırısı kalkar, koşturur
Madeni kaplamaları güneşte yaralanmış,
ey sevgili kız, Ve halatları nemle gergin, Çünkü biz eski yolumuzda, kendi
yolumuzda ilerliyor, Güneye doğru uzun yolda kayıyoruz Her zaman yeni olan yolumuzda."

-92-

"Eee, Hımbıl? Beğendin mi?" diye sordu, ortamın ve sözlerin gerektirdiği bir sessizlikten sonra. Yüzüne baktım. Deniz gibi ışıkla parlaktı ve gözleri yıldızların ışığında parlıyordu.

"Böylesine bir sanat aşkı göstermeniz, en azından bu, beni olağanüstü etkiledi," diye cevap verdim soğuk bir tavırla.

"Yaşamak bu! Bu yaşam!" diye bağırdı.

"Ama ucuz ve değersiz bir şey," dedim ona, onun sözleriyle.

Güldü. Sesinde ilk kez böylesine içten bir neşe duyuyordum.

"Ah, yaşamın nasıl bir şey olduğunu sana anlatamıyorum, kafanın içine sokamıyorum. Elbette yaşam değersiz, ama kendisinden başkaları için. Sana kendi yaşamımın şu an oldukça değerli olduğunu söyleyebilirim; ama kendim için. Paha biçilemez, ki sen bunun abartı olduğunu düşüneceksin, ama elimde değil, çünkü değer biçen içimdeki yaşam..."

Düşüncelerini ifade edecek kelimeleri bekliyor gibiydi ve sonunda devam etti.

"Biliyor musun, garip bir coşkuyla dolu içim; bütün zamanın içimde yankılandığını hissediyorum, sanki bütün güçler benim. Gerçeği biliyorum, iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan ayırt edebiliyorum. Görüşüm açık ve uzun erimli. Neredeyse Tanrı'ya da inanabilirdim. Ama, - sesi değişti ve yüzündeki ışık kayboldu- kendimi içinde bulduğum bu durum ne? Bu yaşama hazzı? Bu yaşama sevinci? Bu ilham diyebileceğim şey? Bir insanın

-93-

sindirimi sisteminde bir sorun olmadığı zaman, karnı tok, iştahı yerinde olduğu zaman geliyor bu duygular ve her şey iyi gidiyor. Bu, yaşama verilen bir rüşvet, kanın şampanyası, mayanın köpürmesi; bazı insanlara kutsal şeyleri düşündürüyor, başkalarına Tanrıyı gördürüyor ya da onu göremedikleri halde onu yarattırıyor. Hepsi bu, yaşamın sarhoşluğu, mayanın kimıldaması, yaşamın canlı olduğunun bilinciyle varılan bir çılgınlık. Ve... pöh! Yarın bunu bir sarhoşun ödediği gibi ödeyeceğim. Ve ölmem gerekeceğini biliyorum, büyük olasılıkla denizde, denizin kö-pürmesiyle kendim olmaktan çıkacak; bir yiyecek, bir leş olacağım, kaslarımın bütün gücü ve hareketi balıkların bağırsaklarındaki, pullarındaki ve süzgeçlerindeki güç ve hareket olacağım. Pöh! Ve tekrar pöh! Şampanyanın köpüğü gitti artık. Köpüğü ve kabarcıkları gitti ve tatsız bir içki oldu."

Beni geldiği gibi aniden yalnız bırakarak gitti. Bir kaplanın ağırlığı ve kıvraklığıyla güvertede sıçradı. Hayalet, rotasında ilerliyordu. Geminin çağıldayan ön tarafının adeta horuldama sesine benzediğini fark ettim ve bu sesi dinlerken Kurt Larsen'in büyük sevinçten umutsuzluğa ani geçişinin etkisi beni yavaşça terk etti. Daha sonra, geminin orta tarafından, "Alize Rüzgârının Şarkısı"nın güzel bir tenor sesle söyleyen bir derin su denizcisinin sesi yükseldi:

"Ah, ben denizcilerin aşık olduğu rüzgârım Sürekliyim, güçlüyüm, gerçeğim;

-94-

Gökteki bulutlarla benim izimi izlerler Dipsiz tropik mavisinin üstünde.

Gün ışığında ve karanlıkta izlerim

havlamaı. Bir av köpeği gibi izimi izlerim; Öğleyin en güçlüyüm, ama yine de ayın altında. Yelken eteğini sertleştiririm."

VIII

Kurt Larsen'in tuhaf tavırlarından ve kaprislerinden ötürü bazen deli ya da en azından yan deli olduğunu düşünüyordum. Diğer zamanlar benim için dünyada eşi görülmemiş büyük bir adam, bir deha. Ve son olarak, onun, en son noktasına erişen bu uygarlık yüzyılıının bir tarih hatası, bin yıl ya da birçok kuşak geç doğmuş ilkel adam tipinin mükemmel örneği olduğuna inanıyordum. En bariz şekilde kesinlikle bir bireyci. Sadece bu değil, aynı zamanda çok yalnız. Onunla gemideki di-ğer adamlar arasında yakın bir dostluk yoktu. Muazzam iktidarı ve zihinsel gücü, çevresinde bir duvar örerek onu diğerlerinden ayırıyordu. Gemideki adamlar, hatta

avcılar bile onun için birer çocuktuk ve onlara çocuklarmış gibi davranıyor, zorunlu olarak onların düzeyine iniyor, bir adamın kuklalarla oynaması gibi onlarla oynuyor ya da teşrih yapan bir adamın merhametsiz eliyle onları inceliyor, zihinsel süreçlerini araştırıyor ve neden yapıldıklarını görmek istemiş gibi ruhlarını inceliyordu.

-95-

Kaç kez onun masada soğuk ve ölçülü gözlerle şu ya da bu avcıya hakaret edip, sonra da belirli bir merakla onların davranışlarını, verecekleri karşılıkları ya da küçük öfkelerini gözlemlediğini gördüm. Bu merak, bir seyirci ve her şeyi anlayan biri olarak bana neredeyse gülünç geliyordu. Onun öfkelerine gelince, bunun gerçek olmadığına, kimi zaman bunun, karşısındakini denemek için yapılan bir deney olduğuna inanıyorum, ama asıl olarak, tayfalarına karşı takınmayı uygun gördüğü tavır ya da tutumun bir alışkanlığı. Ölü ikinci kaptan olayı dışında onu gerçekten sinirli görmemiştik; ama tüm gücünü harekete geçiren gerçek öfkelerini görmeye de pek istekli değildim.

Onun delilikleriyle ilgili olarak, Thomas Mugridge'in kamarada başına geleni anlatacağım ve aynı zamanda bir ya da iki kez şahit olduğum bir olayı tamamlayacağım: Bir gün, öğle yemeğinden sonra, kamarayı toplamayı henüz bitirmiştim ki, Kurt Larsen ile Thomas Mugridge merdivenlerden iniyorlardı. Aşçı, kamaraya açılan özel lüks kamaraya girmeye ya da orada görülmeye cesaret edemez, korkak bir hayalet gibi günde bir iki kez önünden bir aşağı bir yukarı geçirdi.

"Demek Nap oynamasını biliyorsun," diyordu Kurt Larsen memnun bir ses tonuyla. "Bir İngiliz'in bu oyunu bileceğini tahmin etmeliydim. Zaten ben de İngiliz gemilerinde öğrenmiştim."

Thomas Mugridge, saçma sapan konuşan bu ahmak, kaptanla yakın dost olmaktan

-96-

memnun, onun yanındaydı. Girdiği havalar ve nezih bir yerde doğmuş olan bir adam pozunu takınmak için girdiği zahmetli çaba çok gülünçtü. Ona selam vermeme karşın beni görmezlikten geldi. Solgun, zayıf gözleri tembel yaz denizleri gibi yüzüyordu, ama gördüğü mutlu hayaller benim hayal gücümün ötesindeydi.

"Kâğıtları getir, Hımbıl," diye emretti Kurt Larsen, masaya otururlarken. "Yatağımın altındaki purolarla viskiyi de getir."

Elimdekilerle döndüğümde, Londralı aşçının bir sırrı olduğunu, kendisinin kötü yola düşen bir beyefendinin oğlu olabileceğini, aynı zamanda, bir daha İngiltere'ye dönmemesi için ona para ödendiğini ayrıntılı olarak anlattığını duydum. "Para verildi, efendim," diyordu; "yaylanmam ve öylece kalmam için epey para verildi."

Her zamanki likör bardaklarını getirmiştim, ama Kurt Larsen kaşlarını çatı, başını iki yana salladı ve su bardaklarını getirmem için bana elleriyle işaret etti. Bardakların üçte ikisini sek viskiyle doldurdu. "Bir beyefendinin içeceği," dedi Thomas Mugridge ve bardaklarını tokuşturup, muhteşem Nap oyununun şerefine içtiler, purolarını yakıp kartları karıştırıp dağıtmaya koyuldular.

Parasına oynuyorlardı. Ortaya sürülen paranın miktarını artırdılar. Viski içtiler ve ben daha fazla içki getirdim. Kurt Larsen'in hile yapıp yapmadığını bilmiyorum -hile yapma yeteneği vardı- ama sürekli o kazanıyor, aşçı durmadan ranzasına gidip para getiri-

-97-

yordu. Her seferinde kasılarak yürüyor, ama her defasında birkaç dolardan fazlasını getirmiyordu. Giderek içkinin etkisiyle aşın duy-gusallaştı, teklifsizleşti, kartları görmekte ve dik oturmakta güçlük çekiyordu. Ranzasına yeniden gitmek için hazırlanırken, yağlı başparmağıyla Kurt Larsen'ir düğme iliğini tuttu ve aptal aptal, "Param var. Param var, size diyorum ben bir beyefendinin oğluyum," dedi.

Kurt Larsen içkiden etkilenmemişti, hâlâ bardak bardak içiyordu ve bardağı hep doluydu. Onda bir değişiklik yoktu. Karşısındakinin maskaralıkları bile onu eğlendiriyor görünmüyordu. Sonunda aşçı, bir beyefendi gibi kaybedebileceğini yüksek sesle söyleyerek, son parasını da oyuna yatırdı ve kaybetti ve sonra yüzünü ellerine gömüp ağlamaya başladı. Kurt Larsen, inceler gibi merakla ona bakıyordu. Sonra fikrini değiştirdi, inceleyecek bir şey olmadığı sonucuna vardı.

"Hımbıl," dedi bana, dikkatli bir kibarlıkla, "Lütfen Bay Mugridge'in koluna girip güverteye çıkmasına yardım edin. Kendilerini pek iyi hissetmiyorlar da." Sonra da, "John-son'a, onu

birkaç kova tuzlu suyla ıslatmasını söyle," diye ekledi, sadece benim duyabileceğim kısık bir sesle.

Bay Mugridge'i güverteye çıkarıp, olayı öğrendikten sonra sırtmaya başlayan birkaç denizcinin eline bıraktım. Bay Mugridge uykulu uykulu bir beyefendinin oğlu olduğunu söyleyip duruyordu. Ama masayı toplamak

-98-

için merdivenlerden inerken, ilk kova su üzerine dökülürken attığı çığılıı duydum.

Kurt Larsen kazandığı paralan sayıyordu.

"Tam yüz seksen beş dolar," dedi yüksek sesle. "Tam düşündüğüm gibi. Hırsız gemiye beş parasız gelmiş."

"Ve kazandığınız para benim, efendim," dedim cesaretle.

Garip bir gülüşle bana gülümsedi. "Hımbıl, ben de zamanında biraz gramer çalışmıştım ve sanırım zamanlan kaştınıyorsun. Be-nimdi demen gerekirdi, benim değil."

"Bu bir gramer sorunu değil, ahlak sorunu," diye cevap verdim.

Konuşmaya başlamadan önce bir dakika geçti.

"Biliyor musun Hımbıl," dedi, içinde tarif edilemez hüzün olan bir ciddiyetle, "bu bir adamın ağzından 'ahlak' lafını ilk duyuşum. Sen ve ben bu gemide bu kelimenin anlamını bilen tek insanlarız." Bir başka duraklamadan sonra, "Hayatımda bir kere," diye devam etti, "bir gün, böyle bir dil kullanan adamlarla konuşmayı hayal etmişim. O zaman, içinde doğduğum yerin üstüne çıkabilecek, ahlak gibi şeylerden konuşan insanların arasına kaşıp onlarla sohbet edebilecektim. Ve bu kelimenin telaffuz edildiğini ömrümde ilk kez şimdi duyuyorum. Ama yine de önemsiz, çünkü yanılıyorsun. Bu, ne gramer ne de ahlak sorunu, bir gerçeklik sorunu."

"Anlıyorum," dedim. "Gerçeklik, şimdi paraya sizin sahip olmanız."

-99-

Yüzü aydınlandı. İfade tarzım onu memnun etmişe benziyordu.

"Ama bu gerçek, sorundan kaçınmaktır," diye devam ettim, "ki bu da doğruluk sorunu."

"Yaa," dedi ağzını çarpıtarak. "Görüyorum ki hâlâ doğru yanlış gibi şey'ere inanılıyorsun."

"Siz inanmıyor musunuz? Hiç mi?" diye sordum.

"Biraz bile olsun inanmıyorum. Güçlülük doğru olandır, hepsi bu kadar. Zayıflık yanlıştır. Bir insanın güçlü olması iyi, zayıf olması kötüdür demenin çok kötü bir yoludur ya da getireceği kazançlardan dolayı, güçlü olmak zevk verici; kötü sonuçlarından dolayı zayıf olmak acı vericidir. İşte, bu paraya sahip olmak zevk verici bir şey. İnsanın ona sahip olması iyi. Ona sahip olabileceksen, bu parayı sana verir ve kendimi, ona sahip olma zevkinden mahrum edersem, kendime ve içimdeki yaşama karşı yanlış yapmış olurum."

"Ama parayı kendinize saklayarak bana karşı yanlış yapıyorsunuz," diye karşı çıktım.

"Hiç de değil. Bir insan bir başkasına yanlış yapamaz. Sadece kendisine yanlış yapabilir.

Gördüğüm kadarıyla, başkalarının çıkarlarını düşündüğümde hep yanlış yapıyorum. Göremiyor musun? Aynı mayanın iki parçasını birbirlerini yemeye çabalarken nasıl birbirlerine yanlış yapabilirler? Yenmeye çalışmak ve yenmemeye çalışmak onların doğalarında -100- olan bir şeydir. Bundan vazgeçtikleri an günah işlemiş olurlar."

"O zaman siz özveriye inanmılıyorsunuz öyle mi?" diye sordum.

Kelime ona tanıdık gibi geldi, yine de üzerinde düşündü. "Dur bakayım, bir tür işbirliği anlamına geliyor, değil mi?"

"Eh, bir biçimde bir bağlantısı var," diye cevap verdim, kelime haznesinde böyle boşluklar olmasına şaşırmadan. Kelime haznesi de, bilgisi gibi, kendi kendine okumuş, kendi kendini eğitmiş, çalışmalarında kendisini kimsenin yönlendirmediği, çok düşünüp az konuşmuş birinin kendi kendine edindiği bir şeydi. "Fedakârca bir davranış, başkalarının iyiliği için yapılan bir davranıştır. Kişinin kendisini düşünerek yaptığı şeylerle karşılaştırırsak, ki bu bencilliktir, bencilce olmayan bir davranıştır." *

Başını salladı. "Ah, evet, şimdi hatırladım. Bu kelimeyle Spencer'da karşılaşmıştım."

"Spencer mı?" diye bağırdım. "Onu okudunuz mu?"

"Pek fazla değil," diye itiraf etti. İlkİlekefi epeyce iyi anlamıştım, ama BiyolojCsi beni aştı ve PsikolojCsi ise beni günlerce sıkıntıyla dolandırdı. Dürüstçe söylemek gerekirse, nereye varmak istediğini anlayamadım. Bunu kendi adıma zihinsel yetersizliğime bağladım, ama o zamandan beri bunun hazırlıksızlıktan kaynaklandığına karar verdim. Doğru düzgün bir temelim yoktu. Ne kadar uğraştığımı sadece ben ve Spencer biliriz. Ama onun Ahlak Veriferfnden bir şeyler çı-

-101-

kardım. 'Fedakârlık' kelimesiyle de orada karşılaşmıştım ve nasıl kullanıldığını şimdi hatırlıyorum."

Bu adamın böyle bir kitaptan ne sonuç çıkardığını merak ediyordum. Spencer'ı, onun en iyi davranış ideali için fedakârlığın zorunlu olduğunu bilmeye yetecek kadar hatırlıyordum. Kurt Larsen, açıkça, büyük filozofun öğretilerini elekten geçirmiş, bir bölümüne karşı çıkmış ve kendi ihtiyaçlarına ve arzularına göre bazılarını da benimsemişti.

"O kitapta başka nelere rastladınız?" diye sordum.

O zamana kadar hiç konuşmamış olduğu düşünceleri uygun kelimelerle anlatma çabasıyla kaşları hafifçe çatıldı. Heyecanlandığını hissettim. Nasıl ki o başkalarının içini okumaya çalışıyorduydu, şimdi de ben onun ruhunu okumaya çalışıyor, el değmemiş bir bölgeyi keşfediyordum. Garip, çok garip bir alan, kendisini gözlerimin önüne seriyordu.

"Olabilirdi özetlersek," diye söze başladı, "Spencer şöyle bir şey diyor: İlk önce, bir insan kendi çıkan için davranmalıdır; böyle davranmak ahlaklı ve iyi olmakür. İkincisi, çocuklarının çıkan için davranmalıdır. Ve üçüncüsü, insanlığın çıkan için davranmalıdır."

"Ve en yüce, en iyi, en doğru davranış," diye araya girdim, "kişinin aynı anda kendisinin, çocuklarının ve insanlığın çıkan için yapılan harekettir."

"Ben bunu destekleyemem," diye cevap verdi. "Bunda ne bir gereklilik ne de sağdu-

-102-

yu görebiliyorum. Bu görüşten, insanlığı ve çocukları çıkardım ben. Onlar için hiçbir fedakârlıkta bulunmam. En azından sonsuz yaşama inanmayan biri için bunun fazlasıyla duygusal bir şey olduğunu kendin görmem gerekir. Önümde ölümsüzlük olsaydı, fedakârlık yararlı bir şey olabilirdi. Ruhumu her tür yüksekliğe çıkarabilirdim. Ama önümde sonsuz bir şey değil de, ölüm varken, yaşam denilen bu mayanın sürünmesi-nin ve kıpırdanmasının özeti olan ölüm varken, fedakârlık sayılabilecek herhangi bir hareketi yapmam benim için ahlaksızlık olur. Yaşamda, bana bu sürünmeyi ve kıpırdanmayı kaybettirecek herhangi bir fedakârlık aptalcadır, sadece aptalca da değildir, kendime karşı yaptığım bir yanlıştır. Mayadan olabildiğince çok şey alacaksam en ufak bir şeyi yitirmemeliyim. Bana doğru gelen sonsuz hareketsizlik, ben mayalı olduğumda, yaptığım fedakârlıklarla ya da bencillikle ne daha kolaylaşmış ne de daha zorlaşmış olacak."

"Öyleyse siz bir bireyci, maddeci ve mantıksal olarak da bir hazcısınız."

"Büyük harfler," diye gülümsedi. "Ama hazcı ne demek?"

Tarifini yaptığımda onaylayarak başını salladı.

"Ve ayrıca siz," diye devam ettim, "kişisel çıkarlar söz konusu olduğunda asla güvenilemeyecek bir adamsınız."

"Şimdi anlamaya başlıyorsun," dedi yüzü panldayarak.

-103-

kardım. 'Fedakârlık' kelimesiyle de orada karşılaşmıştım ve nasıl kullanıldığını şimdi hatırlıyorum."

Bu adamın böyle bir kitaptan ne sonuç çıkardığını merak ediyordum. Spencer'ı, onun en iyi davranış ideali için fedakârlığın zorunlu olduğunu bilmeye yetece1" kadar hatırlıyordum. Kurt Larsen, açıkça, büyük filozofun öğretilerini elekten geçirmiş, bir bölümüne karşı çıkmış ve kendi ihtiyaçlarına ve arzularına göre bazılarını da benimsemişti.

"O kitapta başka nelere rastladınız?" diye sordum.

O zamana kadar hiç konuşmamış olduğu düşünceleri uygun kelimelerle anlatma çabasıyla kaşları hafifçe çatıldı. Heyecanlandığını hissettim. Nasıl ki o başkalarının içini okumaya çalışıyorduydu, şimdi de ben onun ruhunu okumaya çalışıyor, el değmemiş bir bölgeyi keşfediyordum. Garip, çok garip bir alan, kendisini gözlerimin önüne seriyordu.

"Olabilirdi özetlersek," diye söze başladı, "Spencer şöyle bir şey diyor: İlk önce, bir insan kendi çıkan için davranmalıdır; böyle davranmak ahlaklı ve iyi olmaktır. İkincisi, çocuklarının çıkarı için davranmalıdır. Ve üçüncüsü, insanlığın çıkan için davranmalıdır."

"Ve en yüce, en iyi, en doğru davranış," diye araya girdim, "kişinin aynı anda kendisinin, çocuklarının ve insanlığın çıkan için yapılan harekettir."

"Ben bunu destekleyemem," diye cevap verdi. "Bunda ne bir gereklilik ne de sağdu-

-102-

yu görebiliyorum. Bu görüşten, insanlığı ve çocukları çıkardım ben. Onlar için hiçbir fedakârlıkta bulunmam. En azından sonsuz yaşama inanmayan biri için bunun fazlasıyla

duygusal bir şey olduğunu kendin görmeyi gerekir. Önümde ölümsüzlük olsaydı, fedakârlık yararlı bir şey olabilirdi. Ruhumu her tür yükseklığe çıkarabilirdim. Ama önümde sonsuz bir şey değil de, ölüm varken, yaşam denilen bu mayanın sürünmesi-nin ve kıpırdanmasının özeti olan ölüm varken, fedakârlık sayılabilecek herhangi bir hareketi yapmam benim için ahlaksızlık olur. Yaşamda, bana bu sürünmeyi ve kıpırdanmayı kaybettirecek herhangi bir fedakârlık aptalcadır, sadece aptalca da değildir, kendime karşı yaptığım bir yanlıştır. Mayadan olabildiğince çok şey alacaksam en ufak bir şeyi yitirmemeliyim. Bana doğru gelen sonsuz hareketsizlik, ben mayalı olduğumda, yaptığım fedakârlıklarla ya da bencillikle ne daha kolaylaşmış ne de daha zorlaşmış olacak."

"Öyleyse siz bir bireyci, maddeci ve mantıksal olarak da bir hazcısınız."

"Büyük harfler," diye gülümsedi. "Ama hazcı ne demek?"

Tarifini yaptığımda onaylayarak başını salladı.

"Ve ayrıca siz," diye devam ettim, "kişisel çıkarlar söz konusu olduğunda asla güvenilemeyecek bir adamsınız."

"Şimdi anlamaya başlıyorsun," dedi yüzü Panldayarak.

-103-

"Siz dünyanın ahlak dediği şeyden tamamen yoksun bir adamsınız."

"Öyle."

"Her zaman korkulacak bir adam."

"Evet, böyle söylenebilir."

"Tıpkı insanın bir yılandan, bir kaplandan ya da bir köpekbaliğından kt.ktuğu gibi."

"Şimdi beni tanıdın," dedi. "Sen de beni herkesin tanıdığı gibi tanıyorsun artık. Bana 'Kurt' derler."

"Siz bir çeşit canavarsınız," diye ekledim küstahça, "Setebos'un peşinden koşan, boş zamanlarında aklına estiği gibi hareket eden Caliban'smız."

Yaptığım benzetme kaşlarını çatmasına neden oldu. Anlamamıştı. Sözü ettiğim şiiri bilmiyordu.

"Browning'i daha yeni okuyorum," diye itiraf etti, "ve oldukça zor. Pek fazla da okuya-madım zaten, eşyalarımın arasında kaybettim onu."

Sıkıcı olmamak için, kamarasına gidip kitabı alıp getirdiğimi ve Calibarı yüksek sesle okuduğumu söyleyeceğim. Çok sevinmişti. Olaylara ilkel bir biçimde bakmak ve onların üstünde ilkel bir m antik yürütmek çok iyi anladığı bir şeydi. Şiiri ikide bir yorumlarla ve eleştirilerle kesiyordu. Bitirdiğimde, şiiri ikinci kez okuttu, daha sonra üçüncü kez. Tartışmaya başladık -felsefe, bilim, evrim, din. Kendi kendini yetiştirmiş bir adamın hatalarını ve kabul etmek gerekir ki, ilkel bir kafanın kendinden eminliği ve doğrudanlığını ortaya koyuyordu. Mantık yürütmesindeki en

-104-

büyük güç, mantığının yalınlığıydı. Materyalizmi ise, Charley Furusest'in incelikli ve karmaşık materyalizminden çok daha fazla zorlayıcıydı. Onaylanmış ve Furusest'in deyişiyle, ateşli bir idealist olan ben, zorlandığımdan değildi, ama Kurt Larsen, benim inancımın son kalelerine saygıdeğer bir dinçlikle saldırıyordu. Ama anlattıklarının beni ikna ettiği de söylenemezdi. Zaman geçti. Akşam yemeği vakti geldiği halde masa hâlâ hazırlanmamıştı. Telaşlanmış ve kaygılanmaya başlamıştım. Thomas Mugridge kamara iskelesinden hasta ve sinirli bir yüzle bana bakınca, işimin başına gitmeye hazırlandım. Ama Kurt Larsen ona bağırdı:

"Aşçıbaşı, bu akşam koşturman gerekiyor. Hımbıl'la işim var* ve o olmadan elinden gelenin en iyisini yapacaksın."

Yine emsali görülmemiş bir şey oldu. O akşam Thomas Mugridge, bize hizmet eder ve yemekten sonra bulaşıkları yıkarken, masada kaptan ve avcılarla birlikte oturdum. Bu, Kurt Larsen'in Caliban hallerinden biriydi ve başıma dert açacağını sezinliyordum. Bu arada, sözlerimizden tek bir kelime anlamayan avcıların bıkmalarına karşın konuştuk, konuştuk.

IX

Kurt Larsen'le kamaranın masasında yemek yiyip hayat, edebiyat ve evren üzerine konuşmaktan başka hiçbir şey yapmadığım üç gün, üç kutsal dinlenme günü geçirdim.

-105-

Bu arada Thomas Mugridge sinirinden köpü-rerek kendi işinin yanı sıra benim işlerimi de yapü.

"Başına geleceklere dikkat et, sana bütün söyleyebileceğim bu," diye uyardı beni Louis, Kurt Larsen'in avcılar arasındaki bir kavgayı yatıştırmakla meşgul olduğu güvertedeki serbest yarım saatte.

"Ne olacağım bilemezsin," diye devam etti Louis, benim daha kesin bir bilgi alma talebime karşılık olarak. "Bu adam, denizdeki ya da havadaki akıntılar kadar terstir. Ne yapacağını asla kestiremezsin. Tam onu tanıdığını sanır ve ona eğilim göstermeye başlarsın, birden hızla döner, uluyarak üstüne gelir ve senin yelkenlerini paramparça eder."

Bu yüzden, Louis'in kehanetleri başıma geldiğinde hiç şaşımamıştım. Hararetli bir şekilde tartışıyorduk, hayat üzerine elbette epey küstah bir şekilde Kurt Larsen ve Kurt Larsen'in yaşamı üzerine sert eleştiriler yapıyordum. Gerçekte, onun başkalarına yaptığı gibi, ben de onun ruhunu şiddetle ve tamamen evirip çeviriyor, araştırıyordum. Sivri konuşma biçimim benim zayıflığım olabilirdi; ama adam köpek gibi hırlamaya başlayınca kadar bütün sınırları kaldırmıştım. Koyu, güneş yanığı yüzü öfkeyle karardı, gözleri alev alev yanmaya başladı. Gözlerinde hiçbir açıklık ya da akli başındalık yoktu. Deli bir adamın korkunç öfkesi vardı. İçindeki kurdu görmüştüm ve kurt, deli bir kurttu.

Kolumu kavrayıp, yarı kükreyle üstüme aıldı. İçimden tir tir titrememe karşın, işi
-106-

pişkinliğe vurarak kendimi hissizleştirdim; ama adamın muazzam kuvveti dayanma gücümün ötesindeydi. Tek eliyle beni pazıyanm-dan yakalamıştı ve sıkıldığında soluyup yüksek sesle bağırdım. Ayaklarım yerden kesildi. Olduğum yerde durup acıya dayanamıyordum. Kaslarım işlevini yerine getirmeyi reddediyordu. Acı çok büyüktü. Pazılarımın posası çıkmıştı.

Bir an kendine gelir gibi oldu. Gözleri hafifçe parladı ve daha çok, hırlamaya benzeyen kısa bir kahkaha atarak elini gevşetti. Ben bayılırcasına yere düşerken, ö oturup bir sigara yaktı ve bir kedinin fareyi seyretmesi gibi beni seyretti. Ben yerde kıvrılırken gözlerinde, çoğu kez gördüğüm o merakı, o şaşkınlığı bütün bunların ne olduğuna dair o bitmeyen sorgulamayı ve araştırmayı görüyordum.

Sonunda ayağa kalkmayı becererek merdivenlerden yukarı çıktım. Güzel hava geçmişti ve benim için mutfağa dönmekten başka yapacak bir şey kalmamıştı. Sol kolum sanki felç olmuş gibi uyuşmuştu ve kolumu kullanabilmem için birkaç gün geçmesi gerekti. Sertliği ve acısının geçmesi haftalar sürdü. Oysa eliyle kolumu tutup sıkmaktan başka hiçbir şey yapmamış; ne burkmuş ne de kıvrırmıştı. Sadece elini hiç çekmeden çok kuvvetli sıkıyordu. Ertesi gün oluncaya kadar bana ne yapabileceğini tam olarak kavrayamamıştım. Başını mutfaktan içeri sokup dostluğumuzun yenilenmesini istercesine kolumun nasıl olduğunu sordu.

-107-

"Daha da kötü olabilirdi," diyerek gülümsedi.

Patates soyuyordum. Birini tavadan aldı. Orta boylu, sert ve soyulmamış bir patatesti. Patatesi avucunun içine alıp sıkmaya başladı ve patates parmaklarının arasından lapa gibi fıskırdı. Yumuşak artıkları tabanın içine silkeleyip arkasını döndü. Bu canavar gerçek gücünü benim üstümde denemiş olsaydı başıma neler gelebileceğini şimdi çok net anlamıştım.

Ama bu üç günlük mola her şeye karşın bana yaramıştı, çünkü dizime ihtiyaç duyduğum dinlenme şansını vermişti. Şimdi daha iyiydi, şişlik inmişti ve kemik, yerine oturmaya başlamışa benziyordu. Ayrıca, bu üç günlük dinlenme önceden tahmin ettiğim gibi belayı da başıma getirmişti. Thomas Mugridge, açıkça bu üç günü bana ödetmek niyetindeydi. Bana rezilce davrandı, durmadan küfretti, kendi işini benim üzerime yıktı. Bana yumruk kaldırmaya bile cüret etti, ama ben de hayvanlaşmaya başlamıştım, onun yüzüne öyle korkunç bir şekilde hırladım ki onu korkutmuş olmalıydım. Benim, Humphrey Van Weyden'in bu gürültülü geminin mutfağında, bir köşede kendi işime dalmışken, yüzümü bana vurmaya üzere olan yaratığın yüzüne ve dudaklarımı da yukarı doğru kaldırıp köpek gibi onun üzerine doğru hırlamam, gözlerimin korku ve çaresizlikten kaynaklanan bir cesaretle panldaması hiç de hoş bir görüntü değildi. Bu görüntüyü sevmiyordum. Bu bana, kapana kısılmış bir fareyi hatırlatıyordu.

-108-

Ama etkili olmuştu, çünkü tehditkâr yumruğu yüzüme inmemişti.

Thomas Mugridge, en az benimkiler kadar nefret ve kötülük dolu gözlerle geri çekildi. İkimiz sanki bir çift hayvandı, hırlayarak birbirimize dişlerimizi gösteriyorduk. O bir korkaktı, bana vurmaya korkmuştu çünkü ben yeterince sinmemiştim ve sonra gözümü korkutmak için yeni bir yol seçti. Bıçak olarak kullanılan, sadece bir mutfak bıçağı vardı. Bu da uzun yıllar kullanıla kullanıla incelmış ve keskinleşmişti. Öylesine zalim bir görünüşü vardı ki, önceleri onu her

kullanışımında tüylerim ürperiyordu. Aşçı, Johansen'den bir taş ödünç alıp onu bilemeye koyuldu. Bu işi büyük bir gösterişle, ara sıra da imalı imalı bana bakarak yapıyordu. Bütün gün boyunca bıçağı biledi. Bulabildiği her boş anında bıçağı ve taşı çıkarıp bıçağı biliyordu. Bıçağın ağız jilet gibi olmuştu. Keskin olup olmadığını başparmağında ya da tırnaklarında deniyordu. Sonra elinin üstündeki kılları kesti, mikroskobik bir dikkatle bıçağın kenarına bakarken her seferinde iyi bilenmemiş kör bir nokta buluyor ya da bulmuş gibi yapıyor, sonra yeniden taşla sürtüp bilemeye başlıyordu. Bu hareketi öylesine komikti ki, kahkahalarla gülebilirdim. Ama durum ciddiye de, çünkü onu kullanabilecek kapasitede biri olduğunu öğrenmişim. Korkaklığının altında, benimki gibi bir korkaklığın cesareti vardı, bu da ona, bütün doğasının yapmasına karşı koyduğu ve yapmaktan korktuğu şeyleri yaptırabilirdi.

-109-

Denizciler arasında "Aşçıbaşı, Hımbıl için bıçağını biliyor," sözleri dolaşmaya başladı ve bazı denizciler bundan dolayı onu kızdırdı. Bunu gerçekten zevkle yapıyordu, başını uğursuz bir gizemle sallıyordu. Sonunda eski kamarot George Leach konu üzerinde kaba bir şaka yapmaya cüret etti.

George Leach, kaptanla oynadığı kâğıt oyunundan sonra Mugridge'i ıslatması söylenen denizcilerden biriydi. Leach besbelli işini iyi yapmıştı ki, Mugridge onu asla affetme-mişti, çünkü Leach'e lekelenmiş atalarını da kapsayan küfürler etti. Mugridge benim için keskinleştirdiği bıçakla ona gözdağı verdi. Leach güldü ve bozuk Telegraph Hill ağızıyla ona daha fazla söylendi. Daha ne o ne de ben ne olduğunu anlayamadan, kolu dirsekten bileğe kadar bıçağın hızlı darbesiyle kesilmişti. Aşçı yüzünde gaddar bir ifadeyle geri çekildi, bıçağı savunma pozisyonunda önünde tutuyordu. Ama Leach, kolundan güverteye bir çeşmeden su akarmış gibi akan kanlara karşın, bunu sakın karşıladı.

"Bunu sana ödeteceğim, aşçıbaşı," dedi, "Hem de pahalıya ödeteceğim. Bunun için acele de etmeyeceğim. Sana geldiğimde elinde o bıçak olmayacak," diyerek sessizce gitti. Mugridge'in yüzü, bıçakladığı adamdan er ya da geç bir şeyler geleceği korkusuyla mosmor kesilmişti. Ama bana karşı davranışları eskisinden daha da yırtıcı oldu. Yapmış olduğu hareket karşılığında ödenmesini beklediği hareketten duyduğu korkuya rağmen, bunun bana bir ders olduğunu düşünüyordu ve da--110-

fca otoriter ve sevinçli bir hal aldı. Leach'in folundan akıttığı kanı görmesiyle birlikte deliliğe benzer bir hırsla kapılmıştı. Hangi tarafa baksa bir kırmızılık görüyordu. Bu psikoloji üzücü bir şekilde karmaşıktı, ama yine de kafasının içindekileri basılmış bir kitap gibi açıkça okuyabiliyordum.

Birkaç gün geçti. Hayalet, hâlâ kuzeydoğu rüzgânıyla ilerliyordu. Thomas Mugrid-ge'in gözlerinde gördüğüm deliliğin giderek büyüdüğüne yemin edebilirdim. Korktuğumu, çok korktuğumu itiraf ediyorum. Bıçağını sürekli biliyor, biliyor, biliyor ve bu, bütün gün sürüyordu. Bıçağın keskin ucunu teninde hissederken gözlerindeki bakışla bana gerçekten de bir etobur gibi bakıyordu. Sırtımı ona dönmeye korkuyor ve mutfaktan geri geri çıkıyordum. Bu da, benim mutfaktan çıkışıma tanık olmak için gruplar halinde toplanan denizcileri ve avcılarını eğlendiriyordu. Gerginlik çok büyüktü. Bazen aklımı yitireceğimi sanıyordum -deliler ve vahşilerle dolu bir gemideydim. Varlığımın her saati, her anı tehlike içindeydi. Baskı altında bir insan ruhuydum ve yine de hiçbir ruh benim yardımına koşacak yeterli yakınlığı göstermiyordu. Kimi zaman kendimi Kurt Lar-sen'in merhametine teslim etmeyi düşünüyordum, ama gözlerindeki hayatı sorgulayan ve küçümseyen alaycı şeytan görüntüsünü görür gibi oluyor ve kendimi tutuyordum. Bazen kendimi ciddi ciddi öldürmeyi bile düşündüm. Gecenin karanlığında geminin küpeştesine gidip kendimi aşağı atmamam için

-m-

iyimser yaşam felsefemin tamamına ihtiyaç duyuyordum.

Birkaç kez Kurt Larsen beni tartışmak için kışkırtmaya çalıştı, ama ona kısa cevaplar verip atlattım. En sonunda, bir süreliğine kamara masasındaki eski yerimi almamı ve işleri aşçıya bırakmamı emre^i. Onunla açık açık konuşup, beni o üç gün kayırdığı için Thomas Mugridge'den çektiklerimi anlattım. Kurt Larsen gülümseyen gözlerle bana baktı.

"Demek korkuyorsun, ha?" dedi dudaklarım büzerek.

"Evet," dedim küstahça ve dürüstçe, "Korkuyorum."

"İşte siz böylesiniz!" diye bağırdı, yan kızgın, "ölümsüz ruhlanmızı duygusallaştırın, sonra da ölmekten korkarsınız. Keskin bir bıçak ve korkak bir Londralı, bir hayatın diğerine yapışması, düşkün aptallığınızın üstesinden gelir. Neden, sevgili dostum, sonsuza kadar yaşayacaksınız."

Sen bir tanrısın ve Tanrı öldürülemez. Aşçıbaşı sana zarar veremez. Yeniden dirileceğinden eminsin sen. Korkacak ne var?

"Önünde sonsuz bir yaşam var. Ölümsüzlük milyonerisin sen. Servetini kaybetmeyecek, serveti yıldızlardan daha uzun ömürlü, uzay ya da zaman kadar uzun ömürlü olan bir milyoner. İlkelerinden vazgeçmek senin için imkânsız. Ölümsüzlük, sonu ya da başlangıcı olmayan bir şeydir. Sonsuzluk, sonsuzluktur ve şimdi burada ölsen bile bundan sonra başka bir yerde yaşamaya devam edeceksin. Ve bu çok güzel bir şey; tenden kur-

-112-

tulmak ve içinde hapsedilmiş ruhun uçması. Aşçıbaşı sana zarar veremez. Sadece sonsuza kadar yürümek zorunda olduğun yolda sana yardımcı olabilir.

"Ya da, eğer şimdi yardım istemiyorsan, neden aşçıbaşına yardım etmiyorsun? Senin fikirlerine göre, o da ölümsüz bir milyoner olmalı. Onu iflas ettiremezsin. Onun da hisseleri hep nominal değerinde dolaşımda olacak. Onun yaşamının uzunluğunu onu öldürerek kısaltamazsın, çünkü onun da başlangıcı ve sonu yok. Bir yerlerde, bir şekilde yaşamaya devam edecek. Öyleyse ona yardım et. Kanuna bir bıçak sokup onun ruhunu serbest bırak. Şimdi iğrenç bir zindanda yaşıyor, kapıyı kırarak ona yalnızca iyilik yapıyor olacaksın. Kim bilir? O çirkin cesetten gökyüzüne çok güzel bir ruh da uçabilir. Ona yardım et, seni onun yerine getiririm, ayda kırk beş dolar alıyor."

Kurt Larsen'den hiçbir yardım ya da merhamet bekleyemeyeceğim açıktı. Ne yapılacaksa kendim yapmalıydım; korkunun verdiği cesaretle Thomas Mugridge'e karşı onun silahlarıyla savaşıma planım geliştirdim. Jo-hansen'den bir bileği taşı aldım. Sandal dümencisi Louis ne zamandır süt ve şeker için bana yalvarıp duruyordu. Bu lezzetli şeylerin stoklandığı kutu, kamara döşemesinin altına yerleştirilmişti. Elime geçen ilk fırsatta, beş konserve kutusu süt çaldım. O gece, güvertede nöbet sırası Louis'deyken, bunları Thomas Mugridge'in sebze bıçağı kadar vahşi görünümlü bir kamayla değiştirdim. Paslı ve kör-

-113-

dü, ama ben bileği taşıyı çevirdim, Louis de bıçağı bile di. O gece, her zamankinden daha rahat uyudum.

Ertesi sabah, kahvaltıdan sonra, Thomas Mugridge bıçağı yeniden bilemeye, bilemeye, bilemeye başladı. Ona ihtiyatla baktım, çünkü dizlerimin üstüne çökmüş kuzinenin küllerini boşaltıyordum. Külleri denize boşaltıp geri döndüğümde, Harrison'la konuşuyordu. Harrison'un dürüst, saf yüzünde büyülenmişlik ve şaşkınlık ifadesi vardı.

"Evet," diyordu Mugridge, "bana Reading Hapishanesi'nde iki yıldan fazla vermezler. Ama umursuyorsam gözüm kör olsun. Öbür adam çok korkmuştu. Onu görmeliydin. Tam bunun gibi bir bıçaktı. Yumuşak yağa sokar gibi sapladım bıçağı." Dinleyip dinlemediğimi anlamak için benim bulunduğum tarafa baktı ve konuşmaya devam etti: "'Öyle demek istememiştim, Tommy,' diyerek burnunu çekiyordu; Tanrı bana yardım et, öyle demek istememiştim!"

'Senin kanını dökeceğim,' dedim. Ondan sonra da peşini bırakmadım. Onu parça parça doğradım, domuz gibi böğürdü. Bir gün eline bir bıçak geçirdi. Ama ben onu parmaklarının arasından alıp kaburgalarının arasına gömdüm. Görülecek bir manzaraydı diyorum sana."

İkinci kaptanın bağırması kanlı sohbeti yanda kesti ve Harrison geminin kış tarafına gitti. Mugridge mutfağın yüksek kapı eşiğine oturup bıçağını keskinleştirmeye devam etti. Küreği kaldırdı, yüzümü ona doğru dönerek sakince kömür kutusunun üstüne oturdum.

-114-

Bana kötü kötü baktı. Kalbim küt küt atarken yine de sakın görünmeye çalışarak, Lou-is'nin kamasını çıkardım ve taşa bilemeye başladım. Londralı'nın yüzünde öfke ifadesi göreceğimi sanmıştım, ama o ne yapacağımı farkına varmamış gibi görünüyordu. Bıçağını bilemeye devam etti. Ben de. İki saat karşılıklı yüz yüze oturup bıçaklarımızı biledik, biledik, biledik. Bu haber gemiye yayıldı ve gemi mürettebatının yansı manzarayı görmek için mutfağın kapısında toplandı. Kapıdakilerden cesaretlendirme sözleri ve öğütler geliyordu. Sessiz, bir fareye bile zarar veremeyecek biri gibi görünen avcı Jack* Horner, kaburgalara değil de, karnına çalışmamı öğütüyordu bana. Ayrıca bıçağı "İspanyol burması" biçiminde kullanacaktım. Kolu sanlı olan Leach, aşçıdan birkaç parça da ona bırakmam için bana yalvanyordu ve Kurt Larsen geminin kışında durmuş, onun yaşam dediği mayanın çalkalanmasında ne yapacağımızı görmek için merakla bize bakıyordu.

Bu sırada benim için de yaşamın aynı pis değerleri taşıdığını söylemeliyim. Hiçbir güzel yâ da kutsal yanı yoktu. Sadece korkakça hareket eden iki şey, taşın üstünde çeliği biliyor, başka

türlü hareket eden korkak bir grup ise onları seyrediyordu. Bu grubun yansı, eminim, birbirimizin kanını döktüğümüzü görmek için can atıyordu. Onlar için eğlence olacaktı bu. Bir ölüm kalım savaşıma girişsek kimsenin araya gireceğini düşünmüyordum. Öte yandan, her şey gülünç ve çocukçaydı. Bile, bile, bile -Humphrey Van Weyden bir -115-

geminin mutfağında bıçağını keskinleştiriyor ve ucunun keskin olup olmadığını başparmağında deniyordu! Şimdiye kadar başıma gelenlerin en inanılmazıydı bu. Arkadaşlarımdan, bu durumu görseler, gözlerine inanamayacaklarını biliyordum. Beni "Hanım Evladı" Van Weyden olarak çağırırlara; ve o "Hanım Evladı" Van Weyden'in böyle bir şeyi yapabilmesi, sevinmesi mi yoksa utanması mı gerektiğini bilmeyen Humphrey Van Weyden için iyi bir cezaydı. Ama hiçbir şey olmadı. İki saatin sonunda Thomas Mugridge bileği taşıyı ve bıçağı bir kenara bırakarak elini uzattı.

"Bizim bu herifler için gösteri yapmamız ne işe yarayacak?" dedi. "Bizi sevmiyorlar ve birbirimizin gırtlığını kestiğimizi görmek onları sevindirecek. Pek de kötü biri değilsin, Hımbıl! Sende cesaret var, siz Yankiler'in dediği gibi ve bir şekilde seni seviyorum. Hadi gel, el sıkışalım."

Korkak olabilirdim, ama ondan daha az korkaktım. Açıkça bir zafer kazanmıştım ve onun iğrenç elini sıkarak bu zaferin bir parçasını bile yitirmeyi reddettim.

"Peki," dedi gurursuzca, "ister sık, ister sıkma, yine de seni seveceğim." Sonra da durumunu bir parça kurtarmak için seyredenlere dönüp öfkeyle bağırды. "Mutfak kapımdan çekilin pis herifler!"

Çaydanlıkta kaynayan su, bu emri güçlendirdi ve çaydanlığı gören denizciler kapıda itişip kakışular. Bu da bir bakıma Thomas Mugridge'in kazandığı bir zaferdi ve az önce

-116-

00a tattırdığım yenilgiyi daha kolaylıkla kabullenmesine neden oldu. Elbette ki avcılarını dışarı kovalarken yine de tedbirliydi.

"Aşçıbaşının işi bitik," dediğini duydum Srooke'un Horner'a.

"Öyle," diye cevap verdi öbürü. "Bundan sonra mutfağı Hımbıl yürütecek, aşçıbaşı da emirleri yerine getirecek."

Mugridge konuşulanları duymuştu ve hızla bana baktı, ama ben konuşmayı duyduğumu hiç belli etmedim. Kazandığım zaferin bu kadar büyük ve eksikte olduğunu düşünmemiştim, ama kazandıklarımın hiçbir şey kaybetmemeye kararlıydim. Günler geçtikçe, Smoke'un kehaneti doğrulandı. Londralı bana, Kurt Larsen'e olduğundan daha fazla alçakgönüllü ve tıpkı bir köle gibi davranıyordu. Ona artık Bay ya da Efendim demiyordum, yağlı kaplan daha fazla yıkamadım ve patates soymadım. Kendi işimi, sadece kendi işimi, ne zaman ve nasıl uygun olduğuna kendim karar vererek yaptım. Ayrıca, kamayı bir denizci gibi kalçamdaki bir kında taşıdım ve Thomas Mugridge'e karşı otoriterlik, hakaret ve küçük görmenin eşit yer tuttuğu bir tavır geliştirdim.

X

Kurt Larsen'le samimiyetim giderek artıyor -eğer efendi ile uşak, ya da daha iyisi, kral ile soytarı arasındaki ilişkiye samimiyet denebilirse. Onun için bir oyuncaktan başka bir şey değilim ve bana bir çocuğun oyuncuğuna verdiği değerden daha fazla değer vermi-

-117-

yor. Benim görevim onu eğlendirmek, onu eğlendirdiğim sürece her şey yolunda gidiyor. Ama sıkılmasına ya da üstüne kasvetli hallerden birinin gelmesine izin veririm, anında kamara masasından mutfağına gönderiliyo-rum. Elbette bu arada hayatımı ve bedenimi sağlam kurtarabilirsem şansU/ım.

Bu adamın yalnızlığı yavaş yavaş bana da bulaşıyor. Gemide ondan nefret etmeyen ya da korkmayan kimse yok, ne de onun hakir görmediği kimse var. İçindeki o korkunç güçle yaşayıp gidiyor ve asla işlerine uygun bir ifade bulamamış gibi görünüyor. Hayaletlere benzeyen, ruhsuz bir topluma sürgün edilmiş, gururlu bir ruh olan Lucifer gibi.

Bu yalnızlık kendi içinde yeterince kötü, ama daha da kötüsü, soyunun esas melankolisi tarafından sıkıştırılıyor. Onu tanıdıktan sonra, eski İskandinav mitlerini daha iyi anlıyorum. O korkunç panteonu yaratan beyaz tenli, açık renk saçlı vahşiler onunla aynı yapıdaydılar. Kahkaha âşığı Latinlerin delişmenliği onda yok. Güldüğünde, vahşilikten başka bir şey olmayan bir mizahla gülüyor. Ama nadiren gülüyor; çoğu zaman kederli. Soyunun kökleri kadar derine

inmiş bir keder bu. Soyundan aldığı ve o soyu bağnazca ahlak düşkünü, temiz yaşantı ve makul düşünceli yapan bir keder bu.

Aslında bu başlıca melankoliyi yaratan, eziyet verici biçimleriyle din olmuştur. Ama Kurt Larsen dinin telafilerini yadsıyor. Vahşi maddeciliği buna izin vermez. Bu yüzden, hüznü anlarında, onun için şeytanlaşmak-

-118-

tan başka yapılacak bir şey kalmıyor. Bu kadar korkunç bir insan olmasaydı, bazen onun için üzülebilirdim. Örneğin üç gün önce sabahleyin su şişesini doldurmak için odasına gittiğimde ansızın onu gördüm. Ama o beni görmedi. Başını ellerine gömmüştü ve omuzları hıçkırıklarla sarsılıyordu, büyük bir üzüntü içindeydi. Usulca dışarı çıkarken, "Tanrım! Tanrım! Tanrım!" diye inlediğini duydum. Tanrı diye inleyişi gerçekten Tan-n'ı çağırıldığından değildi; tümüyle ruhunun derinliklerinden gelen bir heyecandı.

Akşam yemeğinde avcılara baş ağrısı için bir ilaçlan olup olmadığını sordu. Akşamleyin o kadar kuvvetli bir adam olmasına karşın yan kör gibi kamarada kıvranıyordu.

"Hayatımda hiç hasta olmamıştım, Hımbıl," dedi, onu kamarasına götürürken. "Başım ırgat koluyla on santim yanıldığından başka şimdiye kadar asla ağrımadı."

Bu kör edici baş ağrısı üç gün sürdü ve tıpkı vahşi hayvanlar gibi acı çekti. Zaten bu gemide bulunan herkes hiç yakınmadan, hiçbir ilgi görmeden, tamamen yalnız başına acı çekiyordu. Ama bu sabah yatağı yapmak ve ortalığı toplamak için kamarasına girdiğimde, onu iyi buldum. Çalışıyordu. Masasının ve yatağının üstü şekiller ve hesaplarla karmakarışık bir haldeydi. Büyük, şeffaf kâğıtlara pergel ve cetvelle bir çeşit ölçeği kopya ediyor gibiydi.

"Merhaba, Hımbıl," diye selamladı beni güler yüzle. "Son rötuşları bitirmek üzereyim. Görmek ister misin?"

-119-

"Ama bu ne?" diye sordum.

"Gemicilerin işlerini kolaylaştıracak bir cihaz. Denizcilik artık çocuk oyuncağı oluyor," diye neşeye cevap verdi. "Bugünden itibaren artık bir çocuk bile bir gemiyi kullanabilecek. Artık uzun soluklu hesaplamalar yok. Pis bir gecede nerede olduğunu anırda bilmek için tek ihtiyacım olan bir yıldız. Bak, bu saydam ölçeği yıldız haritasının üzerine yerleştirip Kuzey Kutbu üstünde çeviriyorum. Ölçek üstünde yükseklik dairelerini ve kerteriz çizgilerini çizdim. Şimdi bütün yapacağım, onu bir yıldızın üstüne koyup, ölçeği altındaki haritanın üstündeki şu figürlerin tam karşısına gelinceye kadar çevirmek. Ve işte, geminin tam bulunduğu nokta!" Sesinde bir zafer havası vardı ve bu sabah deniz gibi açık mavi gözleri ışıkla parlıyordu.

"Matematiğiniz çok iyi olmalı," dedim. "Nerede okudunuz?"

"Hayatımda hiçbir okulun kapısından bile girmedim, kötü talih," diye cevap verdi. "Her şeyi kendim öğrenmek zorunda kaldım." Birden, "Ya bunu neden yaptım sanıyorsun?" diye sordu, "Zamanın kumlarında ayak izlerimi bırakmayı düşlediğim için mi?" O korkunç alaycı kahkahalarından birini attı. "Hiç de değil. Patentini alıp para kazanmak için. Ötekiler çalışırken, bütün gece domuzlar gibi yan gelip yatmak için. Benim amacım bu. Ayrıca, bunu yaparken eğlendim."

"Yaratıcı mutluluk," diye mırıldandım.

"Sanırım öyle adlandırmak gerek. Canlı bir şeyin yaşama neşesini, maddenin üstün-

-120-

de hareketin, ölüye karşı çabuk olanın zaferini, hareket ettiği için mayanın gururunu anlatmanın başka bir biçimi bu söylediğin."

Kökleşmiş maddeciliğini onaylamadığımı belirtmek için kollarımı salladım ve yatağı yapmaya koyuldum. Saydam ölçeğin üstünde çizgiler ve figürler çizmeye devam etti. Son derece titizlik ve dikkat isteyen bir işti bu. Onun, o kuvvetini bu güzelliğe ve inceliğe uydurmasına hayran kalmaktan başka bir şey yapamadım.

Yatağı yapmayı bitirdiğimde, kendimi büyülenmiş bir şekilde ona bakarken yakaladım. Hiç kuşkusuz yakışıklı bir adamdı. Büyük bir şaşkınlıkla yüzünde hiçbir çapkınlık, hiçbir kötülük ya da hiçbir günahkârlık izi olmadığını gördüm. Bu, hiç yanlış yapmayan bir adamın yüzüydü, buna emindim. Bu söylediklerimle yanlış anlaşılma istemem. Demek istediğim, ya kendi vicdanının emirlerine karşı bir şey yapmayan bir insanın, ya da hiç vicdanı olmayan bir insanın yüzüydü bu. Bana kalırsa ikincisi daha doğrudu. Öylesine ilkel bir insandı ki, ahlakın gelişmesinden çok önce dünyaya gelmiş bir insan türünden-miş gibiydi. Ahlaksız değildi, sadece ahlacı yoktu.

Daha önce de dediğim gibi, çok güzel bir yüzü vardı. Sinekkaydı tıraşlıydı, yüzündeki her çizgi keskindi, işlemeli bir akik gibi temiz ve keskin uyulmuştu. Denizin ve güneşin kararttığı, hem verdiği mücadeleyi ve savaşı belirten, hem de yırtıcılığına ve güzelliğine bir Şeyler katan koyu bronz renkli bir teni vardı.

-121-

Dudakları dolgundu, yine de ince dudakların, bir özelliği olan sertliğe ve neredeyse kabalığa sahipti. Ağızının ve çenesinin yapısı dudakları gibi sert ve kabaydı; bir erkeğin boyun eğmezliğini ve sertliğini yansıtıyordu -bunu da öyle. Fethetmek ve yönetmek için doğmuş birinin burnuydu. BL kartal gagasını andırıyordu. Bir Yunanlı'nın ya da bir Ro-mah'nın burnu olabilirdi, ama belki biri için fazla büyük, öbürü için fazla inceydi. Bütün yüzü vahşilik ve gücü belirtirken, acı çektiği melankoli ağızının, gözlerinin ve kaşlarının çevresindeki çizgileri daha da belirginleştir-mişti. Bu, yüze, aksi takdirde bulunmayacak bir büyüklük ve tamamlanmışlık veriyor gibiydi.

İşte kendimi böyle ayakta durmuş onu incelerken yakaladım. Bu adamın ne kadar ilgimi çektiğimi anlatamam. O kimdi? O neydi? Nasıl böyle biri olmuştu? Tüm güçler, tüm imkânlar onun gibiydi. Öyleyse neden fok avlayan adamlar arasında korkunç vahşiliğiyle ünlü, fok avlayan bir ıskunanın anlaşılması güç efendisi olmaktan başka bir şey değildi? Merakım bir konuşma seli halinde patlak verdi.

"Neden bu dünyada daha büyük işler yapmadınız? Sizdeki bu güçle istediğiniz her yere yükselirdiniz. Vicdan ve ahlak yoksunluğunuzla, dünyaya hükmedebilir, onu avucu-nuzun içinde parçalayabilirdiniz. Ama işte burada, yaşamınızın zirvesinde, yok olmanın ve ölümün yaklaştığı bir yaşta, pis ve sıradan bir yaşantı sürdürüyor, kadınların gösteriş

-122-

merakım ve süs sevgisini tatmin etmek, sizin sözlerinizle 'domuzluk içinde' yaşamaları için deniz hayvanları avlıyorsunuz. Neden o eşsiz gücünüzle başka bir şey yapmadınız? Sizi durdurabilecek hiçbir şey yoktu, hiçbir şey sizi durduramazdı. Ters giden neydi? Yeterince hırsınız mı yoktu? Yoldan mı çıkarıldınız? Sorun neydi?"

Feveranım başlarken bakışlarını bana dikti ve ben soluk soluğa ve dehşet içinde konuşmamı bitirinceye kadar kendini beğenmiş bir şekilde beni izledi. Nereden başlayacağını düşünüyormuş gibi bir an sustu ve sonra konuştu:

"Himbil, tohum ekmeye giden çiftçinin hikâyesini biliyor musun? Eğer hatırlıyorsan, tohumların bazıları fazla toprağın olmadığı taşlık yerlere düşüyor ve toprağın derinliğine sahip olmadıkları için hemen havaya sığıyorlardı. Ve güneş yükseldiğinde kavruldu, kökleri olmadığı için kumdular. Bazıları dikenlerin arasına düştüler ve dikenler onları yuttu."

"Yani?" dedim. "Yani mi?" diye sordu, yan huysuzca. "İyi değildi. Ben o tohumlardan biriydim."

Kafasını ölçeğe çevirip yeniden çizmeye başladı. İşimi bitirip dışarı çıkmak için kapıyı açtığımda devam etti.

"Himbil, Norveç haritasının batı kıyılarına bakarsan 'Romsdal Fiyordu' diye bir yazı görürsün. Ben, o yüz millik su şeridinin içinde doğdum. Ama ben Norveçli değilim. Danimarkalı'yım. Annem ve babam Dani-

-123-

markalı'ydı ve batı kıyısındaki soğuk koya nasıl gelmişlerdi, bilmiyorum. Bana anlatmadılar. Bunun dışında yaşamımda gizemli bir şey yok. Fakir ve cahil insanlardı. Fakir, cahil insanlar kuşağından geliyorlardı. Zamanın başlangıcından beri gelenekleri olduğu üzere, oğullarını denizin dalgalarına gönderen deniz köylüleriydiler. Anlatacak başka bir şey yok."

"Hayır, var," diye karşı çıktım. "Her şey hâlâ anlaşılması güç geliyor bana."

"Sana ne anlatabilirim?" diye sordu. Vahşiliği tekrar vahşileşmişti. "Bir çocuğun hayatının sıkıntılarını mı? Yalnızca balık yiyişimizi ve bayağı yaşamımızı mı? Emeklemeye başladığım andan bu yana bindiğim gemileri mi? Bir bir, derin deniz avcılığına çıkıp bir daha geri dönmeyen kardeşlerimi mi? On yaşında, kıyı boyunca, eski gemilerde okuma yazma bilmeden kamarotluk yapığımı mı? Tekmelerin, dayakların yatak ve kahvaltı olduğunu ve konuşmanın yerine geçtiğini, korku, nefret ve acının benim tek ruhsal deneyimlerim olduğunu mu? Hatırlamak bile istemiyorum. Şimdi düşünürken bile beynimi bir çılgınlık kaplıyor. Bir adamın gücünü kazandığım zaman geri dönüp öldürmek istediğim küçük gemi kaptanları vardı, ama hayatımın çizgileri o sırada başka yerlerde çiziliyordu. Uzun sürmedi, geri döndüm, ama ne

yazık ki küçük gemi kaptanlarının, biri hariç hepsi ölmüştü. Eski günlerdeki bir ikinci kaptana rastladığımda, bir daha yürüyemeyecek derecede sakat bıraktım onu."

-124-

"Ama Spencer ve Danvin okuyan ve bir okulun kapısından bile içeri girmeyen siz, okumayı ve yazmayı nasıl öğrendiniz?" diye sordum.

"İngiliz ticaret gemilerinde. On iki yaşında kamarot, on dört yaşında miço, on altı yaşında sıradan bir denizci, on yedi yaşında usta bir denizci oldum. Sonsuz bir hırs, sonsuz bir yalnızlık içindeydim. Kimseden ne bir yardım ne de sevgi gördüm. Her Şeyi kendim için yaptım - denizcilik, matematik, bilim, edebiyat ve diğerleri. Ama ne işe yaradı bunlar? Dediğin gibi hayatımın zirvesinde, yok olmaya ve ölmeye başladığım bir yaşta, bir geminin sahibi ve efendisiyim. Değersiz, değil mi? Ve güneş yükseldiğinde kavruldu, köklerim olmadığı için kurudum."

"Ama tarih, imparatorlukları ele geçirmek için ayaklanan köleleri de anlatır," diye terslendim.

"Ve tarih, imparatorlukları ele geçirmek için ayaklanan kölelerin eline geçen fırsatları da anlatır," diye cevap verdi vahşice. "Hiç kimse fırsatları yaratamaz. Bütün büyük adamların yaptığı, ellerine fırsat geçtiğini anlamaktır. Korsikalı anladı. Ben de Korsikalı kadar büyük düşler gördüm. Karşıma fırsat çıksa fark ederdim, ama asla fırsat çıkmadı. Dikenler beni yuttu. Hımbıl, yaşayan insanlar arasında beni, kardeşimden sonra en iyi tanıyan insan sensin."

"Kardeşiniz ne iş yapıyor? Nerede?"

"Macedonia adlı buharlı geminin kaptanı, fok avcısı," diye cevap verdi. "Büyük olasılık-

-125-

la onunla Japonya kıyılarında karşılaşacağız. Onu 'Ölüm Larsen' olarak çağırırlar."

"Ölüm Larsen mi?" diye bağırdım elimde olmadan. "O da sizin gibi mi?"

"Pek değil. O, kafası olmayan bir hayvanın vücudu gibidir. Benim tüm... tüm..."

"Vahşiliğinize," dedim.

"Evet -kelime için teşekkür ederim- benim bütün vahşiliğime sahiptir, ama çok az okuma yazma bilir."

"Ve hayat üzerine asla filozofça konuşmaz," diye ekledim.

"Hayır," diye cevap verdi Kurt Larsen, tarif edilemez bir üzüntüyle. "Yaşamı kendi başına bıraktığı için çok daha mutlu o. Hayatı, düşünemeyecek kadar yaşamakla meşgul. Zaten benim tek yanılsım kitapları açmak oldu."

XI

Hayalet, Pasifik'te çizdiği yayın güney ucuna varmıştı ve söylenildiğine göre, buradan batıya ve sonra da kuzeye dönerek ıssız bir adaya uğrayacak, bu adada su varillerini doldurduktan sonra mevsimlik av için Japonya kıyılarına doğru ilerleyecekti. Avcılar tatmin olana kadar tüfeklerini ve zıpkınlarını denemişlerdi. Sandal kürekçileri ve dümencileri sandallarını onarmışlar, foklara yaklaşırken ses yapmasın diye küreklerini ve ıskarmozlarını deri ve tirneleyle sarmışlar ve sandallarını, Leach'in kaba tabirini kullanırsak, elma-armut düzenine sokmuşlardı.

Bu arada kolu iyice iyileşti, ama yara izi

-126-

ılayatı boyunca kalacak. Thomas Mugridge'in ondan ölesiye ödü kopuyor ve karanlık bastıktan sonra güverteye çıkmaya korkuyordu. Geminin baş kasarasında iki ya da üç kavga çıktı. Louis, bana denizciler arasında dedikodu dolaştığını ve iki ispiyoncunun arkadaşları tarafından fena dövüldüğünü anlatıyor, başını şüpheyle sallayarak onunla aynı sandalda kürekçi olan Johnson'ın da basma bunların geleceğini söylüyor. Johnson'ın tüm kabahati, düşündüklerini açıkça söylemesiydi ve adının telaffuzu yüzünden Kurt Larsen'le iki üç kez zıtlaşmıştı ve Larsen, önceki gece Jo-hansen'i geminin orta güvertesinde dövmüş ve ondan sonra ikinci kaptan, onun adını doğru söylemişti. Elbette Johnson'ın Kurt Larsen'i dövmesi söz konusu bile değildi.

Louis bana Ölüm Larsen konusunda da, kaptanın söylediklerine uyan ek bilgi verdi. Ölüm Larsen'e, Japonya kıyılarında rastlamayı bekleyebilirdik. "Onların kavgalarına dikkat et," dedi Louis, "çünkü birbirlerinden kurt encikleri gibi nefret ederler." Ölüm Larsen filodaki fokları avlayan tek buharlı gemi Macedonidnin kaptanıydı. Diğer ıskunalar altı sandal taşıırken, Macedonia on dört sandal taşıyordu. Bir topu olduğu ve Birleşik Devletlere haşhaş, Çin'e silah kaçakçılığından, alenen yapılan korsanlığa kadar tuhaf seferler yaptığından söz ediliyordu. Yine de, hiçbir yalanını yakalamadığımdan, Louis'ye inanmak zorundaydım. Üstelik fok avcılığı ve fok avcılığı yapan filolar hakkında ansiklopedik bir bilgiye sahipti.

-127-

Bu gerçek cehennem gemisinde hayat, mutfakta, dümende, kıçta hep aynı. Adamlar, birbirlerinin yaşamı için vahşice savaşıyor ve mücadele ediyor, avcılar ise aralarındaki eski kavganın hesabı hâlâ bitmemiş olan Smoke ile Henderson'ın her an kavga etmesini bekliyorlar. Kurt Larsen ise, eğer böyle bir olay olursa sağ kalanı öldüreceğini ve bu tavrının ahlak kurallarına dayanmadığını, eğer avlanmak için onlara canlı olarak ihtiyaç duyma-sa, avcıların birbirlerini öldürebilecek ve ardından yiyebileceklerini dobra dobra söylüyor. Kendilerini sadece avlanma mevsimi bitene kadar tutabilirlerse, daha sonra bütün kinlerini kusabilecekleri, sağ kalanların da öldürdüklerini denize atıp, kayıp adamların denizde nasıl kaybolduklarına dair hikâye uydurabilecekleri bir karnaval düzenlemeye söz veriyor. Kaptanın soğukkanlılığından avcılarının bile dehşete düştüğünü düşünüyorum. Ne kadar kötü olurlarsa olsunlar, ondan yine de çok korkuyorlar.

Thomas Mugridge bana it gibi boyun eğiyor, ama ben de ondan gizli gizli korkuyordum. Onunki korkudan kaynaklanan bir cesaret, -benim de çok iyi bildiğim tuhaf bir şey- ve bu cesaret her an korkuyu yenebilir ve onu benim canımı almaya itebilirdi. Ara sıra uzun süre ağırmasına karşın dizim çok daha iyi ve Kurt Larsen'in sıkığı kolumdaki sertlik de yavaş yavaş geçiyordu. Bunun dışında harika durumdaydım, daha doğrusu harika bir durumda olduğumu hissediyordum. Kaslanm giderek gelişip büyüyor. Ama

-128-

ellerim acınacak durumda. Yan haşlanmış bir görünümüleri var, şeytantırnaklarımın başı dertte, tırnaklarım kırık ve renksiz, tırnak altlarındaki et, mantarimsı bir şekilde büyüyor. Ayrıca, yediğim yemeklerden olacak, çünkü daha önce başıma böyle bir şey gelmemişti, oramda buramda çibanlar çıkıyordu.

Birkaç akşam önce, Kurt Larsen'i, yolculuğun başında boşuna arayışlardan sonra, ölü ikinci kaptanın çantasından çıkan İncil'i okurken görmek beni neşelendirdi. Kurt Lar-sen'in bundan ne anlayacağını merak ettim o ise Süleyman'ın Meselleri bölümünü bana yüksek sesle okudu. Sanki kendi düşüncelerini anlatıyormuş gibiydi ve kamarada derinden kederle yankılanan sesi beni büyülemiş ve ele geçirmişti. Eğitim görmemiş olabilir, ama yazılanların önemini ifade etmeyi kesinlikle biliyor. Okurken sesinde titreyen melankoliyi, her zaman duyacağım gibi, şimdi de duyabiliyorum.

"Kendim için gümüş ve altın ve krallarla eyaletlerin garip hazinelerinden topladım; kendim için erkek ve kadın şarkıcılar tuttum, adamların oğullarının müziğinin zevkini, müzik aletlerini ve diğer başka şeyleri.

"Böylece ülulaştım, Kudüs'te benden önce bulunanlardan daha uluydum; ayrıca bilgeliğim benimle kaldı.

"Sonra ellerimin yaptığı tüm işlere, emek vererek ortaya çıkardığım işlere baktım ve görün ki her şey boştu ve ruhun sıkıntısıydı ve güneşin altında herhangi bir kazanç yoktu.

-129-

"Her şey herkes için aynıydı; erdemliler ile günahkârlar; iyi ve temiz olanlar ile temiz olmayanlar; fedakârlık yapanlar ile yapmayanlar için tek bir olay var; iyi olduğu gibi günahkâr da var, lanet edenler ve lanetlerden korkanlar.

"Güneşin altında yapılan bütün şeylerde günah var, herkes için tek bir olay var; evet, ayrıca insanoğullarının yürekleri kötülük dolu ve yaşarken yüreklerinde çılgınlık var ve ondan sonra ölüme gidiyorlar.

"Tüm yaşayanlara katılan insan için umut vardır; çünkü yaşayan bir köpek, ölü bir aslandan iyidir.

"Yaşayanlar öleceklerini bilir; ama ölüler hiçbir şey bilmez, anıları da unutulduğundan, onlar için bir ödül de yoktur.

"Ayrıca aşkları, nefretleri ve kıskançlıkları artık yok olmuştur; ne de güneşin altında yapılan herhangi bir şeyde paylan vardır."

"İşte böyle Hımbıl," diyerek kitabı kapatıp bana baktı. "Kudüs'te İsrail kralı olan Vaiz de benim gibi düşünüyormuş. Bana kötümser diyorsun. Bu en koyu kötümserlik değil mi? 'Her şey boş ve ruhun sıkıntısı,' 'Güneşin altında herhangi bir kazanç yok,' ahmaklar ve bilgiler için, temiz olanlar ve olmayanlar için, günahkâr ve aziz 'herkes için tek bir olay var, bu olay da ölüm ve kötü bir şey,' diyor. Çünkü, 'yaşayan bir köpek, ölü bir aslandan iyidir,' diyen Vaiz hayatı seviyor ve ölmek istemiyordu. Boşunluğu ve sıkıntıyı, mezarın sessizliğine ve hareketsizliğine yeğliyordu. Ben

-130-

de öyle. Sürünmek domuzca, ama sürünmemek bir toprak parçası ve kaya gibi olmak, düşünülmesi iğrenç bir şey. İçimdeki hareketin özü, hareketin gücü ve hareketin gücünün bilinci olan yaşama karşı iğrenç bir şey. Yaşamın kendisi memnuniyet verici bir şey değil, ama ölümü beklemek daha memnuniyetsizlik verici bir şey."

"Sen Hayyam'dan da betersm," dedim. "O, en azından, gençliğin eziyet vericiliğinden sonra esas buldu ve materyalizmini neşeli bir şeye dönüştürdü."

"Hayyam kimdi?" diye sordu Kurt Larsen ve ne o gün, ne ondan sonraki gün, ne de daha sonraki gün hiçbir iş yapmadım.

Gelişigüzel okumaları arasında Rubailer yoktu ve bu kitap ona büyük bir hazine bulmuş gibi geldi. Rubailefin üçte ikisini hatırlıyordum, geri kalanını ise kolaylıkla çıkarmayı başardım. Saatlerce tek bir kıta üzerinde konuşuyorduk. Kurt Larsen, içlerinde, tüm yaşamım boyunca keşfedemediğim bir pişmanlık çılgılığı ve isyan buluyordu. Belki de benim, şiirleri belirli bir neşe içinde okuyor olmamdan kaynaklanıyordu. Kaptanın hafızası iyiydi. İkinci okuyuşta, çoğunlukla da ilk okuyuşta, kıtayı ezberliyor, aynı dizeleri tekrarlıyor, hemen hemen inandırıcı bir sabırsızlık ve tutkulu bir isyanla benimsiyordu.

En çok hangi rubaiyi beğendiğini merak ettim ve bir alınganlık gösterisiyle, İranlı şairin kendini beğenmiş felsefesi ve neşeli yaşama düsturuyla oldukça çelişkili şu kıtayı seçtiğinde hiç şaşırmadım:

-131-

"Nereden geldin hiçbir şey sormadan? Ve, hiçbir şey sormadan nereye gidiyorsun! Ah, bu yasak Şaraptan daha birçok Kadeh içip Bu küstahlığın anısını boğmalı!"

"Muhteşem!" diye bağırdı Kurt Larsen. "Muhteşem! Ana fikir bu. Küstahlık! Bundan daha iyi bir kelime kullanamazdı."

Boşuna karşı çıkıp reddettim. Tartışmayla üstün gelerek beni susturdu.

"Başka türlü olmak, yaşamın doğasında yoktur. Yaşamayı durdurması gerektiğini bildiğinde, yaşam her zaman isyan edecektir. Başka türlü elinden gelmez. Vaiz, yaşamı ve yaşamın işlerini bir boşunalık ve ruh sıkıntısı, kötü bir şey olarak gördü; ama ölümü, sıkıntının ve boşunaliğin sonu olan ölümü daha da kötü bir şey olarak gördü. Ardı ardına bölümler boyunca herkese aynı gelen tek bir olay onu endişelendirdi. Hayyam da, ben de, sen de, evet, sen bile, çünkü sen, aşçıbaşı senin için bıçağını keskinleştirirken ölüme karşı isyan ettin. Ölmekten korkuyordum içindeki, seni oluşturan, senden daha büyük olan yaşam ölmek istemiyordu. Ölümsüzlük içgüdüsenden söz ediyordun. Ben, hayatın, yaşamak olan içgüdüsenden söz ediyorum; ölüm yaklaşıp büyüdüğünde, ölümsüzlük içgüdüüne hükmeder. Buna senin içinde de hükmetti (bunu inkâr edemezsin), çünkü çılgın bir Londralı bıçağını kes-kinleştiriyordu."

"Şimdi ondan korkuyorsun. Benden kor-

-132-

kuyorsun. Bunu inkâr edemezsin. Eğer gırtlığını yakalayıp, böyle... -eli gırtlığımdaydı ve nefesim kesilmişti- yaşamı içinden çıkarmak için sıkılaşmaya başlasam, işte böyle, böylece, ölümsüzlük içgüdüün gidecek, yaşamayı arzulayan yaşama içgüdüün çırpınacak ve sen kendini kurtarmak için mücadele edeceksin. Ne dersin? İşte şimdi gözlerinde ölüm korkusunu görüyorum. Kollarınla havayı dövüyor, yaşamak için bütün zayıflamış gücünü sarf ediyorsun. Elin, kolumu tutuyor, o kadar hafif ki oraya konmuş bir kelebek gibi. Göğsün inip kalkıyor, dilin dışarı çıkıyor, tenin kararıyor, gözlerin kızarıyor. 'Yaşamak! Yaşamak! Yaşamak!' diye çılgık atıyorsun; şu an ve burada yaşamak için çılgık atıyorsun, bundan sonra değil. Ölümsüzlüğünden şüphe duyuyorsun, ha? Hah ha ha! Ondan emin değilsin. İşi şansa bırakmak istemiyorsun. Sadece emin olduğun yaşam gerçek. Ah, gittikçe ka-ranlılaşıyor. Bu ölümün, var olmanın bitmesinin, hissetmenin durmasının, hareket etmenin durmasının karanlığı. Gözlerin donuk-laşıyor. Camlaşıyor. Sesin giderek daha az ve uzaktan geliyor. Yüzümü göremiyorsun. Hâlâ mücadele ediyor, bacaklarınla tekmeler atıyorsun."

Artık hiçbir şey duymuyordum. Bilincim, canlı bir şekilde tarif ettiği karanlık tarafından sarılmıştı ve kendime geldiğimde yerde yatıyordum. O ise purosunu içerek meraklı gözlerinin tanıdık ışığıyla bana bakıyordu. Göğsüm inip kalkıyor. Yaşamak! Yaşamak! Onun gözlerinde yaşamak.

-133-

"Pekâlâ, seni inandırabildim mi?" diye sordu. "Al, bir yudum al şundan. Sana bir şeyler sormak istiyorum."

Yerde başımı zorlukla çevirebildim.. "Kanıtlarınız çok, evet, inandırıcı," demeyi başa-rabildim, ağrıyan gırtlığımın acıması pahasına.

"Yarım saat içinde bir şeyin kalmaz," dedi. "Söz veriyorum, bundan sonra fiziksel açıklamalarda bulunmayacağım. Şimdi ayağa kalk. Bir sandalyeye oturabilirsin."

Ve bu canavarın oyuncağı olduğumdan, Hayyam ve Vaiz tartışmasına yeniden başlandı. Gece yansına kadar konuştuk.

XII

Son yirmi dört saat, bir vahşet karnavalına tanık olarak geçti. Vahşet ve kaba güç, kamaradan baş kasaraya kadar bulaşıcı bir hastalık gibi yayıldı. Nerden başlayacağımı hiç bilmiyorum. Kavganın nedeni gerçekten Kurt Larsen'di. Kan davaları, kavgalar ve kıskançlıkla gergin olan adamlar arasındaki ilişkiler kaypak bir dengede idi ve geminin her tarafından kötü arzular, yeşeren çimenler gibi alevleniyordu.

Thomas Mugridge bir yılan, bir casus, bir ispiyoncu idi. Gemideki adamlar hakkındaki hikâyeleri kaptana yetiştirerek ona yaranmaya ve eski konumuna ulaşmaya çalışıyordu.

Bildiğim kadıyla, Johnson'm düşüncesizce yaptığı konuşmaları Kurt Larsen'e taşıyan da oydu. Anlaşılan Johnson, geminin kantinin-

-134-

den ince muşambadan bir giysi satın almış ve çok adi olduğunu görmüştü. Bu olayı ortalığa yaymakta gecikmedi. Gemi kantini, fok avcılığı yapan bütün iskunalarda bulunan minyatür bir manifatura dükkânıdır ve burada denizcilerin ihtiyaçlarına yönelik şeyler bulunur. Denizcilerin satın aldıkları şeylerin parası da avdan kendilerine düşen paydan düşülür; bu, avcılar için olduğu kadar, sandal kürekçileri ve dümenciler için de geçerlidir -maaş yerine kendi sandallarında yakalanan her fok derisi için deri başına hisse alırlar.

Johnson'ın gemi kantinindeki homurdanmasından hiç haberim yoktu, bu nedenle daha sonra tanık olduğum şeyleri büyük bir şaşkınlıkla karşıladım. Kamarayı süpürmeyi daha yeni bitirmiştik. Johnson, peşinden Jo-hansen'le merdivenlerden inerken Kurt Larsen, beni en gözde Shakespeare kahramanı olan Hamlet üzerinde bir tartışma yapmak için ayartmıştı. Johnson aşağı indikten sonra denizde âdet olduğu üzere şapkasını çıkarttı, gemiyle birlikte sallanarak ve kaptana bakarak kamaranın ortasında saygılı bir tavırla durdu.

"Kapıyı kapatıp sürgüyü çek," dedi Kurt Larsen, bana.

Dediklerini yaparken Johnson'ın gözlerine endişeli bir ışığın yerleştiğini fark ettim, ama nedenini anlayamadım. Her şey olup bitinceye kadar ne olabileceğini düşünmemiştim bile; ama o, başına gelecekleri ilk andan itibaren biliyor ve cesaretle bekliyordu. Onun bu davranışında, Kurt Larsen'in materyalizmi-

-135-

nin tamamıyla çürütüldüğünü gördüm. Denizci Johnson fikir, ilke, doğruluk ve samimiyet dolu bir insandı. Haklıydı, haklı olduğunu biliyordu ve korkmuyordu. Gerektiğinde haklılığı için ölebilirdi, kendine karşı dürüstlüğü, ruhuna karşı samimiyeti korurdu o. Bu, ruhun içinde, ruhun teni, sıradaki zaferi, -sınır tanımayan zaman, uzay ve maddenin üzerinde, sonsuzluk ve ölümsüzlükten başka bir şeyden doğmayan kefalet ve yenilmezlikle yükselen ruhun- ahlaki haşmeti ve hükmedi-lemezliği şekilleniyordu.

Ama biz konumuza dönelim. Johnson'm gözlerindeki endişeli ışığı fark ettim, ama bunu onun utangaçlığına ve çekingenliğine verdim. İkinci kaptan Johansen, onun birkaç metre uzağında duruyordu. Kurt Larsen ise onun tam bir metre önünde, kamara sandalyelerinden birinde oturuyordu. Ben kapıyı kapatıp sürgüyü çektikten sonra dikkate değer bir sessizlik oldu, bu sessizlik bir dakika kadar sürmüş olmalıydı. Sessizliği Kurt Larsen bozdu.

"Yonson..." diye söze başladı.

"Adım Johnson, efendim," diye düzeltti denizci cesaretle.

"Pekâlâ, lanet olsun, Johnson öyleyse! Seni neden çağırttığımı biliyor musun?"

"Hem evet hem de hayır, efendim," diye yavaşça karşılık verdi. "İşimi iyi yaparım. Bunu ikinci kaptan da, siz de bilirsiniz, efendim. Onun için şikâyet söz konusu olamaz."

"Hepsi bu mu?" diye sordu Kurt Larsen, sesi yumuşak, kısık ve mınltı gibiydi.

-136-

"Benden ne istediğinizi biliyorum," diye devam etti Johnson, değiştirilmesi imkânsız can sıkıcı yavaşlığıyla. "Benden hoşlanmıyorsunuz. Siz... siz..."

"Devam et," diyerek teşvik etti Kurt Larsen. "Benim duygularımdan korkma."

"Korkmuyorum," diye karşılık verdi denizci, güneş yanığı teninde hafif bir kırmızılık yükseliyordu. "Eğer hızlı konuşamıyorsam, sizin kadar bu ülkede kalmadığım içindir. Benden hoşlanmıyorsunuz çünkü ben çok fazla erkeğim; nedeni bu, efendim."

"Gemi disiplini için biraz fazla erkeksin, eğer demek istediğin buysa, bilmem ne demek istediğimi anlıyor musun?" diye karşılık verdi Kurt Larsen.

"İngilizce biliyorum ve ne demek istediğinizi anlıyorum," diye cevap verdi Johnson, İngilizcesiyle ilgili bu aşağılamaya kızmıştı.

"Johnson," dedi Kurt Larsen. Sanki o zamana kadarki konuşmaların sadece bir giriş olduğunu belirtip asıl soruna gelmek istermiş gibiydi. "Anladığım kadarıyla aldığın ince muşamba giysiden pek memnun değilmişsin."

"Hayır, değilim. İyi mal değil, efendim."

"Sağda solda bu konuda söyleniyormuş-sun."

"Düşündüklerimi söylüyorum, efendim," diye cevap verdi denizci cesaretle. Yaptığı her konuşmanın sonuna "efendim" kelimesini koymasını gerektiren gemi nezaketine uymayı da ihmal etmiyordu.

İşte o anda gözüm Johansen'e ilişti. Kocaman yumruklarını sıkıyordu, yüzünde gad-

-137-
darca bir ifade vardı ve Johnson'a kötü niyetle bakıyordu. Birkaç gece önce ondan yediği yumruğun izinin hâlâ gözünün altında görüldüğünü fark ettim ve ilk kez çok korkunç bir şey olacağını sezmeye başladım. Ne olacağını ise kestiremiyordum.

"Kantin ve benim hakkımda senin söylemiş olduklarını söyleyen adamların başına neler gelir biliyor musun?" diye soruyordu Kurt Larsen.

"Biliyorum, efendim," diye cevap geldi.

"Ne?" diye sordu Kurt Larsen, sert ve em-r edercesine.

"Az sonra sizin ve ikinci kaptanın bana yapacaklarınız, efendim."

"Şuna bak, Hımbıl," dedi Kurt Larsen bana, "şu hareket eden toz parçasına, hareket eden, nefes alan ve bana meydan okuyan ve yine de iyi bir şeylerden meydana geldiğine inanan şu madde yığınının bak. Doğruluk ve dürüstlük gibi insanların uydurduklarının etkisi alında kalmış ve bütün kişisel sıkıntı ve tehditlerine karşın, onlann düşüncelerine göre yaşamayı sürdürüyor. Söyle, onun hakkında ne düşünüyorsun, Hımbıl? Söyle ne düşünüyorsun?"

"Onun sizden daha iyi bir insan olduğunu düşünüyorum," diye cevap verdim, Johnson'm başında patlayacağını hissettiğim gazabın bir kısmını kendime çekmek arzusuyla. "Sizin adlandırmayı seçtiğiniz şekliyle, insanların uydurmaları, erkeklığı ve soyluluğu oluşturur. Sizin böyle uydurmalarınız, düşleriniz ve idealleriniz yok. Yoksul bir insansınız siz."

-138-

Vahşice bir memnuniyetle başını salladı. "Oldukça doğru, Hımbıl, oldukça doğru. Benim soyluluğa ve erkeklığe neden olan uydurmalarım yok. Ben de Vaiz'le beraber, yaşayan bir köpeğin, ölü bir aslandan daha iyi olduğunu söylüyorum. Benim tek düsturum, çıkar düsturudur ve hayatın sürmesini sağlayan da budur. 'Johnson' dediğimiz bu maya parçası, artık bir maya parçası olmadığına, sadece toz ve kül olduğunda, toz ve külden başka soyluluğu kalmayacak. Bu arada ben hâlâ yaşıyor ve kükrüyor olacağım. Ne yapacağım, biliyor musun?"

Başımı hayır anlamında salladım.

"İşte, kükreme ayrıcalığımlı kullanacağım ve soyluluğun ne olduğunu sana göstereceğim. Beni seyret."

Johnson'dan iki buçuk metre kadar uzaktaydı ve oturuyordu. İki buçuk metre! Ayağa bile kalkmadan, bir sıçrayışta sandalyeden fırladı. Oturma pozisyonundan tıpkı vahşi bir hayvan gibi, bir kaplan gibi sıçrayışa geçerek aradaki mesafeyi katetti, bu arada sandalye kımıldamamıştı bile. Johnson'ın boş yere uzaklaştırmaya çalıştığı bir hiddet heyelanıydı; bir eliyle karnını, öbürüyle başını korumaya çalışıyordu; ama Kurt Larsen, ikisinin arasına, göğse ezici, çok büyük bir darbeye saldırdı. Johnson'ın soluğu, balta savuran birininki gibi duyulabilir bir sesle aniden ciğerlerinden boşandı. Neredeyse arka üstü düşecekti, dengesini sağlamak için sendeledi.

Bunu izleyen korkunç sahnenin aynntıla-

-139-

nm şimdi veremem. Çok tiksindiriciydi. Şimdi bile düşündüğümde beni hasta ediyor. Johnson yeterince cesur bir şekilde dövüştü, ama Kurt Larsen'in dengi değildi; hele Kurt Larsen ile ikinci kaptan karşısında hiç şansı yoktu. Berbattı. Bir insanın bu kadar fazla şeye dayanabileceği ve hâlâ hayatta kalıp mücadelesini sürdürebileceği hiç aklıma gelmezdi. Ama Johnson mücadele etti. Elbette, en ufak bir şansı yoktu ve bunu, o da benim kadar iyi biliyordu, ama içindeki erkeklikten dolayı o erkeklik için kavga etmekten geri durmuyordu. Artık bu olaya daha fazla tanıklık edemeyecektim. Aklımı yitireceğimi hissettim, kapılan açığüverteye kaçmak için merdivenlerden yukarı koşturdum, ama bir an için kurbanını bırakan Kurt Larsen, kocaman atlayışlarından birini yaparak yanıma geldi ve beni kamaranın uzak bir köşesine fırlattı.

"Yaşam fenomeni, Hımbıl!" diyerek alay etti benimle. "Otur da seyret. Ruhun ölümsüzlüğü üzerine veri toplayabilirsin. Ayrıca, biliyorsun ya, Johnson'ın ruhuna zarar veremeyiz. Biz yalnızca bedenini yok edebiliriz."

Geçen zaman, bana yüzyıllar kadar uzun geldi. Johnson'm yediği dayak herhalde on dakikadan fazla sürmedi. Kurt Larsen ve Jo-hansen zavallı adamın üstüne çullanmışlar; yumrukluyorlar, ağır ayakkaabilanyla tekmeliyorlar, yeniden yere çarpmak için sürükleye sürükleye ayağa kaldırıyorlardı. Gözleri şişmişti, hiçbir şey göremiyordu, kulaklarından, burnundan ve ağzından fişkiran kanlar ka-

-140-

marayı mezbahaya çevirdi. Artık ayağa kalkamayacak hale geldiğinde bile yattığı yerde hâlâ vurmaya ve tekmelemeye devam ettiler.

"Yeter Johansen; yeter bu kadar," dedi Kurt Larsen sonunda.

Ama ikinci kaptanın içindeki hayvan uyanıp şahlanmıştı. Kurt Larsen kolunun tersiyle onu, görünüşte yeterince hafif bir şekilde kenara itti. Ama onun bu hafif hareketi bile Johansen'i bir mantar gibi geri savurdu, başını gürültüyle duvara çarptı. Johansen bir an yarı sersemlemiş bir halde yere yuvarlandı; hızla soluk alıp veriyor ve gözlerini aptalca kırıpıyordu.

"Kapıyı aç Hımbıl!" diye emir verdi bana.

Dediğini yaptım. İki vahşi, artık hiçbir şey hissetmeyen adamı bir çöp torbası gibi kaldırıp dar kapı aralığından geçirerek merdivenlerden yukarı, güverteye attılar. Sandal arkadaşı Louis'den başkası olmayan dümencinin ayaklarının dibine, burnundan oluk gibi kırmızı bir kan seli fişkirdi. Ama Louis onunla hiç ilgilenmeyerek soğukkanlı bir şekilde pusula dolabına göz attı. Eski kamarot George Leach'in tavnysa hiç de onunkine benzemiyordu. Hiçbir hareketi bizi o zaman yaptığı şey kadar şaşırtmamıştı. Geminin kıçına emir almadan gelip Johnson'ı on güverteye çeken, yaralarını elinden geldiği kadar saran ve onu rahatlatan oydu. Johnson, Johnson olarak tanınmayacak bir durumdaydı; sadece kendisi olarak değil, bir insan olarak da tanınmayacak durumdaydı. Dayak yemeye başlamasından güverteye sü-

-141-

I

rüklenmesine kadar geçen birkaç dakika içinde öylesine şişmiş ve morarmıştı ki, insan olduğu bile anlaşılmıyordu.

Ama Leach'in daha sonraki tavrına gelirse: Ben kamarayı temizlemeyi bitirdiğimde o da Johnson'la ilgilenmeyi tamamlamıştı. Biraz temiz hava almak ve aşırı bozu1' sinirlerimi yatıştırmak için güverteye çıkmıştım. Kurt Lar-sen puro içiyor ve Hayalet in gerisinde yedeğe alarak çektiği ancak bir nedenle vira eden bir paraketeyi inceliyordu. Aniden Leach'in sesini duydum; insanı boyun eğdiren bir öfkeyle sinirli ve boşuktu. Başımı çevirdiğimde, onun mutfağın iskele tarafında, geminin kıçında durduğunu gördüm. Yüzü allak bullak olmuştu ve bembeyazdı, gözleri panlıyordu, sıkılmış yumruklarını havaya kaldırmıştı.

"Tanrı belanı versin Kurt Larsen. Senin gibi korkak, katil bir domuzu ancak cehennem paklar!" diye bağırmaaya başladı.

Hayretten dilim tutulmuştu. Derhal yok edilmesini bekledim. Ama Kurt Larsen'in ona bir şey yapmaya hevesi yoktu. Geminin kıçına doğru yavaş yavaş yürüdü, dirseğini kamaranın bir köşesine dayayarak düşünceli ve meraklı bakışlarla ateşli çocuğu seyretti. Kurt Larsen'i daha önce hiç suçlanmadığı şekilde suçluyordu çocuk. Denizciler korkulu bir grup halinde baş kasara lombozunun dışında toplanmışlar, seyredip dinliyorlardı. Avcılar da aceleyle dümenin orada kümelenmişlerdi, ama Leach'in tiradı devam ederken yüzlerinde bir ciddiyetsizlik ifadesi olmadığını gördüm. Hatta korkmuşlardı, çocuğun korkunç

-142-

sözlerinden değil, korkunç küstahlığından ötürü- Herhangi bir canlı yaratığın Kurt Lar-sen'le başa çıkabilmesi imkânsız görünüyordu. Ben kendi adıma çocuğa hayranlık duyduğumu biliyorum. Tıpkı peygamberlerde olduğu gibi, onda, haksızlığı mahkûm etmek için bedeninin ve bedeninin korkulannın üzerine yükselen ölümsüzlüğün muhteşem yılmazlığını görüyordum. Ama ne suçlama! Kurt Larsen'in ruhuna küfür ediyordu. Tann'nm ve yüce Yaraticı'nın bütün lanetlerini ona yağıdırıyor ve Katolik Kilisesi'nin ortaçağ aforozlarının ağır hakaretlerinin sıcaklığıyla onu adeta kurutuyordu. Alenen suçlamaya devam ediyor, yüce ve neredeyse tanrısal gazabın doruklarına yükseliyordu. Yorgunluktan en aşağılık ve en edepsiz küfürlere batıyordu.

Öfkeden çılgına dönmüştü. Dudakları sabun gibi bir köpükle kaplanmıştı, kimi zaman boğulacak gibi oluyor, yutkunuyor ve anlaşılmaz sözler sarf ediyordu. Tüm bunlar olup biterken, sakın ve vurdumduymaz bir biçimde dirseğine dayanmış bakmakta olan Kurt Larsen, büyük bir merak içinde kaybolmuş görünüyordu. Mayalı yaşamın bu vahşi çalkantısı, hareket eden maddenin bu korkunç başkaldırısı ve meydan okuması onu şaşırtmış ve merakını uyandırmıştı.

Her an ben ve diğerleri Kurt Larsen'in çocuğun üzerine sığırayıp onu parçalamasını bekliyorduk. Ama umurunda değildi. Purosu bitti. Sessizce ve merakla seyretmeye devam etti. Leach, aciz öfkesiyle kendinden geçmişti.

-143-

"Domuz! Domuz! Domuz!" diye avazı çıktığı kadar bağırarak tekrarlıyordu. "Neden aşağıya inip beni öldürmüyorsun, seni katil? Bunu yapabilirsin! Korkmuyorum! Burada seni durduracak hiç kimse yok! Yaşayıp senin avucunun içinde sürünmektense, ölüp senden kurtulmak yeğdir! Hadi gel seni korkak! Öldür beni! Öldür beni! Öldür beni!"

İşte tam bu anda Thomas Mugridge'in sapkın ruhu onu sahneye çıkardı. Olan biteni mutfak kapısından dinlemekteydi, ama şimdi, sözde yemek artıklarını denize dökmek için dışarı çıktı, belli ki çocuğun öldürülmesini görmek istiyordu. Kendisini görmezden gelen Kurt Larsen'in yüzüne yılışık yılışık güldü. Ama Londralı küstahtı, tamamen delirmişti. Leach'e dönüp: "Ne biçim konuşma bu! Hayret doğrusu!" dedi.

Bu, Leach'i daha da kızdırmıştı. Üstelik şimdi öfkesini çıkarabileceği bir şey de geçmişti eline. Londralı, Leach'i bıçakladığından beri ilk kez bıçağı olmadan mutfağın dışında görünmüştü. Aşçıbaşı sözlerini daha bitirirken Leach onu yere devirdi. Üç kez ayağa kalkmaya çalışıp mutfağa kaçmaya çalıştı ama her seferinde Leach onu yere serdi.

"Ah Tanrım!" diye bağırdı. "Yardım edin! Yardım edin! Uzaklaştırın onu yanımdan. Uzaklaştırın onu!"

Avcılar rahatlayarak gülmeye başladılar. Trajedi bitmiş, artık komedi başlamıştı. Denizciler nefret edilen Londralı'nın dövülmesini izlemek üzere sırtarak geminin kıçında

-144-

toplanmışlardı. Ben bile içimde büyük bir sevincin kabardığını hissettim. Bu dayak Mug-ridge'in Johnson'ın yemesine neden olduğu dayak kadar korkunç olsa da, hoşlandığımı itiraf ediyorum. Ama Kurt Larsen'in yüz ifadesi hiç değişmedi. Duruşunu da hiç değiştirmede, ama büyük bir merakla olanları seyretmeye devam etti. Yaşamın oyununu ve hareketini onunla ilgili daha çok şey keşfetmek, onun çilginca kıvranıslanndan şimdiye kadar gözünden kaçmış olanları anlamak istermiş gibi seyrediyora benziyordu. Sanki her şeyi açığa çıkaracak esrarın anahtarı buradaydı.

Ama o dayak ne korkunçtu! Kamarada tanık olduğuma oldukça benziyordu. Londralı kendini kızgın çocuğa karşı savunarak umutsuzca kamaraya sığınmaya çalışıyordu. Ona doğru yuvarlanıyor, dizlerinin üzerinde sürünüyor, yumruk yediğinde ayaklarına doğru düşüyordu. Yumruklar şaşırtıcı bir hızla birbiri ardına geliyordu. Sonunda tıpkı Johnson gibi cansız bir yığın haline gelerek çaresizce güverteye düştü. Ve hiç kimse olaya karışmadı. Leach onu öldürebilirdi, ama intikamını yeterince aldığını düşünmüş olacak ki, yüzükoyun yere uzanmış ve bir köpek yavrusu gibi inleyip ağlayan düşmanından uzaklaşarak pruvaya gitti.

Bu iki olay, o gün için sadece bir başlangıçtı. Öğleden sonra Smoke ile Henderson arasında bir kavga patlak verdi ve kasaraal-tından gelen silah seslerini dört avcının güverteye kaçıışı izledi. Açık iskele kamarasından -hep barutun çıkardığı türden- kalın,

-145-

keskin bir duman yükseldi ve Kurt Larsen'in burnuna ulaştı. Ardından kulağımıza, yumruk ve itiş kakış sesleri geldi. Kurt Larsen emirlerine uymadıkları ve av mevsiminden önce birbirlerini

yaraladıkları için onları dövüyordu. Aslında, her iki adam da kötü yaralanmıştı. Kurt Larsen dövdükten sonra kaba bir cerrahi müdahaleyle onların yaralarını sardı. Kurşun yaralarını temizleyip derin olup olmadıklarını yoklarken ona yardım ettim. Her iki adamın viskiden başka hiçbir uyuşturucu madde almadan, onun o kaba ameliyatlarına gık demeden dayandıklarını gördüm.

Daha sonra, ilk nöbet sırasında, baş kasarada bir sorun oldu. Sorun, Johnson'ın dövülmesinin nedeni olan söylentiye ve duyduğumuz seslerden, ertesi gün her tarafı çürümüş adamlardan anlaşıldığına göre, baş kasaradaki adamların yansı diğer yansına dayak atmıştı.

İkinci nöbet sırasında, Johansen'le zayıf, Yanki tipli avcı Latimer arasında kavga çıktı. Kavganın nedeni, Latimer'in, ikinci kaptanın uykusunda çıkardığı gürültüler hakkında ko-nuşmasıydı. Johansen mutlu bir şekilde uyurken kasaraaltında yatan hiç kimseyi uyutmuyordu.

XIII

Üç gün hem kendi işimi hem de Thomas Mugridge'in işini yaptım. Onun işini iyi yapmaktan gurur*duyuyordum. Bunu Kurt Lar-

-146-

sen'in de onayladığını biliyordum. Üstelik yaptığım iş denizcileri de memnun etmişti.

"Gemiye geldiğimden beri yediğim tek temiz lokma," dedi Harrison bana mutfak kapısında, baş kasaradan yemek kaplarını ve tavaları getirdiğinde. "Nedense Tommy'nin ye-meklerindeki yağ, bayat yağ gibi kokuyor ve eminim gömleğini San Francisco'dan ayrıldığından beri değiştirmemiştir."

"Değiştirmediyini biliyorum," diye cevap verdim.

"Bahse girerim gömleğiyle uyuyordur," diye ekledi Harrison.

"Bahsi kaybetmezsin," diye onayladım. "Giydiği hep aynı gömlek ve bütün bu süre içinde onu bir kere bile çıkarmadı."

Ama Kurt Larsen, dayağın etkilerinden kurtulabilmesi için ona yalnızca üç gün izin verdi.

Dördüncü gün ensesinden tutulup ranzasından kaldırılarak, her yanı şiş, total -laya topallaya, gözleri kapalı olduğundan güçle görerek işbaşı yapmaya gönderildi. Burnunu çekerek ağladı ama Kurt Larsen merhametsizdi.

"Bundan sonra bize bulaşık suyu verme!" diye emretti aşçıya, ayrılırken, "Artık yağ ya da kir yok, tamam mı, ara sıra temiz gömlek giy, yoksa seni denize atarım. Anladın mı?"

Thomas Mugridge mutfak zemininde zar zor yürüdü. Hayaletin kısa bir süre sallanması bile onun sendelemesine neden oluyordu. Kendini korumak için sobayı çevreleyen ve kapların aşağı düşmesini engelleyen demir parmaklığa uzandı; ama parmaklığa tutuna-

-147-

madı. Bütün ağırlığı elinin üzerindeyken eli sobanın sıcak yüzeyine dayandı. Bir cızırtı sesi ve yanık et kokusu, ardından keskin bir acı çığı yükseldi.

"Ah Tanrım, Tannm, ne yaptım ben?" diye feryat etti, kömür kutusunun üzerine oturmuş, yeni yarasını elini ileri gri havada sallayıp acısını geçirmeye çalışıyordu. "Neden bütün bunlar benim başıma geliyor? Çok üzülüyorum, gerçekten çok üzülüyorum. Oysa hayatta hiç kimseyi üzmemek ya da kimseye zarar vermemek için çok çalıştım."

Şiş ve renk kalmamış yanaklarından aşağı gözyaşları akıyordu ve yüzü acıdan bitkin-leşmişti. Yüzünde vahşi bir ifade dolıştı.

"Ah, ondan nasıl da nefret ediyorum! Nasıl da nefret ediyorum!" diyerek dişlerini gıcırdattı.

"Kimden?" diye sordum. Ama zavallı biçare tekrar talihsizliklerine ağlamaya başlamıştı. Kimden nefret ettiğini tahmin etmek, kimden nefret etmediğini tahmin etmekten daha kolaydı. Çünkü içinde, bütün dünyadan nefret etmesine neden olan kötü niyetli bir şeytan görüyordum. Yaşam ona öyle acayip bir şekilde, öyle gaddarca davranmış ki, kimi zaman kendinden bile nefret ettiğini düşünüyordum. Öyle anlarda içimi büyük bir sempati kaplar, onun rahatsızlığından ya da acısından zevk aldığım için kendimden utanırdım. Yaşam ona adaletsiz davranmıştı. Onu bu yola soktuğu zaman ona adi bir hile yapmış, daha sonra da bu adi hileleri yapmaya devam etmişti. Acaba olduğundan başka bir şey ol-

-148-

ma şansı olmuş muydu? Sanki düşüncelerime cevap verircesine ağlamaklı bir şekilde konuştu:

"Hiç şansım olmadı hayatta, hiç olmadı! Çocukken beni okula gönderecek, aç karnımı doyuracak ya da kanayan burnumu silecek kimse var mıydı ki? Kimse benim için hiçbir şey yapmadı. Hiç kimse."

"Aldırma, Tommy," dedim elimi teskin etmek için omzuna koyarak. "Neşelen. Her şey sonunda bitecek. Önünde uzun yıllar var. İstedğin her şey olabilirsin."

"Bu bir yalan! Korkunç bir yalan!" diye bağırdı yüzüme, elimi iterek. "Bu bir yalan ve sen de bunu biliyorsun. Pis bir hayat sürerek geçirdim ömrümü. Senin için önemli değil Hımbıl. Sen bir beyefendi olarak doğdun. Aç olmanın, midende bir fare varmış gibi açlıktan miden kemirilerek ağlayarak uyumanın ne demek olduğunu bilmiyorsun. Bundan sonra da düzelmeyecek. Yarın Birleşik Devletler Başkanı olsam, bu, çocukken aç olan karnımı nasıl doyuracak?

"Nasıl doyuracak? Acı çekmek için doğmuşum ben. Çevremdeki bütün insanlardan çok daha dayanılmaz acılar çektim. Bütün hayatım hastanelerde geçti. Aspinwall'da, Havana'da, New Orleans'ta ateşler içinde yattım. Barbados'ta iskorbütten neredeyse ölüyordum ve altı ay yattım. Honolulu'da çiçeğe yakalandım, Şanghay'da iki bacağımı kırdım, Alaska'da zatürree oldum, San Francisco'da üç kaburgamı kırdım. İşte şimdi buradayım. Bak bana! Bak bana! Kaburgalarım yine kı-

-149-

nk. Çok geçmeden kan kusuyor olacağım. Bu bana nasıl yapılır, soruyorum? Kim düzeltecek şimdi bunu? Tannm! Tann beni dünyaya gönderdiğinde zaten nefret ediyordu benden!" Kadere karşı bu tirad bir saatten fazla sürdü. Daha sonra topallayıp inleyerek, ciddiyetle işine girişti. Gözlerinde, - aratılmış her şeye karşı büyük bir nefret vardı. Teşhisi doğru çıkmıştı. Çünkü çok geçmeden hastalandı; kan kusuyor, büyük bir acı çekiyordu. Ve dediği gibi, Tann ondan, onu öldürmeyecek kadar nefret ediyordu, çünkü sonunda biraz iyileşti ve eskisinden daha kötü niyetli biri oldu.

Johnson tekrar güverteye çıkıp işini isteksizce yapmaya başlayana kadar birkaç gün daha geçti. Hâlâ hastaydı. Kaç kez onu acı içinde gabya yelkenine çıkar ya da halsiz bir halde dümende dururken gördüm. Ama daha da kötüsü ruhu değişmişe benziyordu. Kurt Larsen'in önünde gurursuzdu ve Johansen'e neredeyse yaltaklanıyordu. Leach'in tavnysa onunkine hiç benzemiyor, Kurt Larsen'e ve Johansen'e olan nefretini açıkça göstererek, güvertede bir kaplan yavrusu gibi dolaşıyordu.

Bir gece güvertede, Johansen'e, "Sana göstereceğim pis İsveçli," dediğini duydum. İkinci kaptan karanlıkta ona küfür etti. Bir an sonra sert bir şey mutfağın duvana çarptı. Bunu küfürler izledi ve alaylı bir kahkaha yükseldi. Ses seda kesildikten sonra gizlice dışarı çıktım ve tahtaya birkaç santim gömülü bir bıçak buldum. Birkaç dakika sonra ikinci kaptan bıçağı aramaya geldi, ama ben

-150-

onu ertesi gün gizlice Leach'e verdim. Bıçağı alırken sırttı, ama benim sınıfıma özgü gereksiz laf kalabalığının belirteceğinden çok daha fazla içten teşekkürleri içeren bir sırtıttı bu. Gemideki herkesin tersine, kimseyle kavgalı olmadığım gibi, herkesle iyi geçiniyordum. Belki avcılar bana tahammül etmekten başka bir şey yapmıyorlardı, ama hiçbiri de benden nefret etmiyordu. Gece gündüz hamaklarında sallanan ve güverte tentesinin altında iyileşmeye çalışan Smoke ile Hender-son, benim herhangi bir hastane hemşiresinden daha bilgili olduğumu ve yolculuğun sonunda paralarım aldıklarında beni unutmayacaklarını söylüyorlardı. (Sanki onların paralarına ihtiyacım varmış gibi! Onların hepsini ve tüm alet edevatıyla birlikte iskunayı birkaç kez satın alabilirdim ben!) Ama onların yaralanna bakmak bana havale edilmişti ve ben de elimden geleni yapıyordum.

Kurt Larsen iki gün süren korkunç bir baş ağrısı daha çekti. Çok acı çekiyor olmalıydı ki beni odasına çağırdı ve benim bütün emirlerimi hasta bir çocuk gibi yerine getirdi. Yapabildiğim hiçbir şey onu rahatlatıyor görünmüyordu. Ama ne var ki tavsiyem üzerine sigara ve içki içmeyi bıraktı. Onun gibi muhteşem bir hayvanın baş ağrısı çekmesi beni şaşırtıyordu.

"Tann'nın işi bu diyorum size," diye yo-ru mluyordu bu olayı Louis. "Yaptığı kötülüklerin cezası bu. Daha da çekecek ya da yoksa..."

-151-

"Yoksa," dedim aceleyle.

"Yoksa Tanrı baş sallıyor ve işini yapmıyor demektir. Böyle konuşmamam gerek ama..."

Herkesle iyi geçiniyorum derken yamlıyor-dum. Thomas Mugridge benden nefret etmeye devam etmekle kalmamış, aynı zamanda benden nefret etmek için yenidir neden bulmuştu.

Bunun ne olduğunu anlamak beni biraz uğraştırdı, ama sonunda öğrendim. Kendisinden daha şanslı doğduğum, onun sözleriyle "beyefendi doğduğum" için.

Smoke ile Henderson'ı yan yana, dostça bir sohbet içinde, güvertede ilk işlerini yaparken gördüğümde, "Hâlâ başka ölen yok," diye takıldım Louis'e.

Louis kurnaz gri gözleriyle beni inceledi ve kafasım uğursuz bir şekilde salladı. "Bir şeyler olacak diyorum sana. Çok kötü şeyler olacağını seziyorum. Bu duygu uzun süredir içimde. Karanlık bir gecenin gelişim hisseder gibi hissediyorum bunu. Yakında, çok yakında."

"İlk kim gider?" diye sordum.

"İlk giden yaşlı şişman Louis olmayacak, söz veriyorum sana," diye kahkaha attı. "Gelecek yıl bu zamanlar, beş oğlunu da denize verdiğinden, yorgun gözlerle denizi seyreden yaşlı anamın gözlerine bakacağımdan eminim."

"Ne diyor sana?" diye sordu bir an sonra Thomas Mugridge.

"Bir gün eve dönüp yaşlı anasını göreceğini," diye diplomatik bir şekilde cevap verdim.

"Benim hiçbir zaman anam olmadı," dedi aşçı, donuk, ümitsiz gözlerini benimkilere dikerek.

-152-

XIV

Kadınlara hiçbir zaman yeterince değer veremediğimi düşünürdüm. Ne var ki, keşfettiğim kadarıyla hatırı sayılır ölçüde aşkla ilgili olmasa da, bu zamana kadar kadınların atmosferinin dışında kalmadım. Annem ve kız kardeşlerim her zaman çevremde dolanırlar, ben de sürekli onlardan kaçmaya çalışırdım. Çünkü dikkatimi dağıtacak ölçüde sağlığımla ilgili kuruntulanıp beni endişelendirirlerdi. Odama yaptıkları düzenli baskınlarla benim gurur duyduğum düzenli dağınıklığımı, göze daha derli toplu görünmesine rağmen daha da dağınık bir hale getirirlerdi. Onlar odadan çıktuktan sonra hiçbir şeyimi bulamazdım. Ama şimdi, yazık ki, varlıklarını ve içtenlikle nefret ettiğim eteklerinin hışırtılarını hissetmek ne iyi olurdu! Eğer bir daha eve dönersem onlara hiç kızmayacağımdan eminim. Sabah, öğle, akşam bana ilaç verip doktorluk edebilirler, günün her anında odamı düzeltip tozunu alarak süpürebilirler ve ben yalnızca yan gelip yatarak onları seyredecek ve bir annem ve kız kardeşlerim olduğu için minnettar olacağım.

Bütün bunları düşünmek beni meraklandırdı. Hayaletteki bu yirmi küsur adamın anneleri acaba neredeydi? Erkeklerin, kadınlardan ve sürüden ayrılıp koca dünyayı tek başlarına dolaşmaları bana hiç de doğal ve sağlıklı bir şey gibi gelmiyordu. Kabalık ve yabanilik bunun kaçınılmaz sonuçlarıydı. Çevremdeki bu adamların kanlan, kız kardeşle-

-153-

ri, kız çocukları olmalıydı; o zaman daha yumuşak insanlar olabilirler, acımayı ve sempati duymayı anlayabilirlerdi. Oysa, aralarından biri bile evli değildi. Ya yıllarca hiçbirisinin iyi bir kadımla ilişkisi olmamış ya da böyle bir diş varlıktan karşı konulamayacak şekilde yayılan etkinin ya da kurtuluşun etkisine girmemişlerdi. Hayatlarında bir denge yoktu. Kendi içinde vahşi olan erkeklikleri aşırı gelişmişti. Doğalarının tinsel yanı güdük kalmıştı -gerçekte, dumura uğramıştı.

Birbirlerine diş bileyen ve bu diş bileme yüzünden her geçen gün daha da nasır tutan bekârlar grubuydu bunlar. Bir annelerinin olduğunu düşünmek bana kimi zaman imkânsız gibi geliyor. Cinsellik diye bir şeyin olmadığı, yarı hayvan yan insan bir başka cinsten sanki bunların hepsi. Kaplumbağalar gibi güneşin altında yumurtadan çıkmışlar ya da buna benzer, pis bir şekilde dünyaya gelmiş gibiydiler. Bütün günleri vahşilik ve çapkınlıkla iltihaplanıyor ve sonunda yaşadıkları gibi sevimsiz bir biçimde ölüyorlardı.

Dün gece düşüncelerin bu yeni akışıyla meraklanmış olarak Johansen'le konuştum. Yolculuk başladığından beri benimle yaptığı ilk gevezelikti bu. İsveç'ten on sekizinde ayrılmıştı, şimdi otuz sekiz yaşındaydı, geçen süre boyunca evine bir kez bile uğramamıştı-Birkaç yıl önce Şili'de kaldığı bir denizci pansiyonunda bir hemşerisiyle karşılaşmış ve annesinin hâlâ sağ olduğunu ondan öğrenmişti.

-154-

"Şimdi epey yaşlı bir kadim olmalı," dedi, pusula dolabına düşünceli düşünceli bakarak ve sonra da dümenin başında, rotadan birkaç derece sapmakta olan Harrison'a bir göz atarak.

"Ona en son ne zaman mektup yazdın?" Hesabı yüksek sesle yaptı. "Seksen birde; hayır... seksen iki de. Hayır, seksen üç olmasın? Evet, seksen üçte. On yıl önce. Madagaskar'da küçük bir limandan. Ticaret yapıyordum. Anlıyor musun?" Sanki uzun süredir arayıp sormadığı, dünyanın neredeyse yarısı kadar bir uzaklıkta olan annesiyle konuşuyordu. "Her yıl eve gidiyordum. O zaman da yazmanın ne anlamı var ki? Sadece bir yıl geçiyordu. Ve her yıl bir şeyler çıktı, ben de eve gidemedim. Ama şimdi ikinci kaptan oldum. San Francisco'da paramı

almca -belki de beş yüz dolar alabilirim- Liverpool'a giden bir gemiye bineceğim. Böylece biraz daha para kazanacağım. Oradan eve gidiş paramı ödeyebileceğim. Annem de daha fazla çalışmak zorunda kalmayacak."

"Annen çalışıyor mu? Şimdi kaç yaşında?" "Yetmiş yaşlarında," diye cevap verdi. Daha sonra övünürcesine ekledi. "Bizim ülkemizde doğduğumuz andan ölene kadar çalışırız. Bu kadar uzun yaşamamızın nedeni bu. Ben de yüz yaşma kadar yaşayacağım."

Bu sohbeti hiç unutmuyacağım. Onun ağzından duyduğum son sözlerdi bunlar. Aşağı indiğimde, orasının uyumak için çok havasız olduğuna karar verdim. Sakin bir geceydi. Rüzgâr yoktu ve Hayalet çok ağır ilerliyordu.

-155-

Ben de koltuğumun altına bir battaniye ile yastık sıkıştırdım ve güverteye çıktım. Kamaranın üstünde inşa edilmiş olan pusula dolabı ile Harrison arasından geçerken, Harrison'un tam üç derece rotadan sapmış fark ettim. Uyuduğunu düşünerek, onu bir azardan ya da daha kötüsünd-n kurtarmak için, onunla konuştum. Ama uyumuyordu. Gözleri açık, bakmıyor, allak bullak olmuş ve bana cevap verecek halde değilmiş gibi görünüyordu. "Ne oldu?" diye sordum. "Hasta mısınız?" Başını salladı, uykudan uyanıyormuşça-sına derin derin içini çekti.

"Rotana dikkat etsen iyi olur o halde," diye terslendim.

Dümeni biraz kırdı, pusulanın kuzey-ku-zeybatıyı gösterdiğini ve hafifçe titreştiğini gördüm. Yatağımı yapmış, tam uyumaya hazırlanıyordum ki, gözüme bazı hareketler çarptı ve geriye, küpeşteye bakum. Su damlayan adaleli bir el küpeşteye tutunuyordu. Onun arkasından karanlıkta ikinci bir el belirdi. Şaşkın şaşkın seyrettim. Derinliklerinden karanlıklarından gördüğüm bu ziyaretçi kimdi acaba? Kim olursa olsun, gemiye tırmanmakta olduğunu iyi biliyordum. Saçları ıslak ve düz-leşmiş bir kafa ve daha sonra, Kurt Larsen'in başkasıyla kanşünlamayacak gözlerini ve yüzünü gördüm. Kafasındaki bir yaradan süzülen kanlar sağ yanağından akıyordu.

Hızlı bir hareketle kendini geminin içine attı ve ayağa kalktı. Sanki kim olduğunu çı-

-156-

karmak ve ondan korkacak bir şey olmadığını anlamak istermiş gibi dümendeki adama, her zaman yaptığı gibi hızla göz gezdirdi. Her tarafından sular süzülüyordu. Benim kafamı karıştıran hafifçe duyulabilen sesler çıkardı. Bana doğru yürümeye başlayınca içgüdüsel olarak geri çekildim, çünkü gözlerinde ölümü gördüm.

"Bir şey yok Hımbıl," dedi alçak bir sesle. "İkinci kaptan nerede?"

Başımı salladım.

"Johansen!" diye bağırdı alçak sesle. "Jo-hansen! Nerede o?" diye sordu Harrison'a.

Genç adam kendine gelmiş olmalıydı ki, hemen cevap verdi. "Bilmiyorum, efendim. Az önce ön tarafa doğru giderken gördüm."

"Ben de ön tarafa gittim. Ama gittiğim yoldan dönmediğimi fark etmişsinizdir herhalde. Bunu açıklayabilir misin?"

"Denize düşmüş olmalısınız, efendim."

"Kasaraaltına bakayım mı, efendim?" diye sordum.

Kurt Larsen başını salladı. "Onu bulamazsın Hımbıl. Ama ben bulacağım. Hadi gel. Yatağını boşver şimdi. Bırak olduğu yerde kalsın."

Onun ardı sıra gittim. Geminin ortasında hiçbir ses yoktu.

"Şu lanet olasıca avcılar," diye yorum yaptı. "Dört saatlik bir nöbet bile tutamayacak kadar şişko ve tembeller."

Baş kasaranın ucunda uyuyan üç denizci bulduk. Onları çevirip birer birer yüzlerine baktı.

Güvertede nöbet tutacaklardı, ama gü-

-157-

zel havalarda gemi görevlisi, dümenci ve nöbetçi hariç diğerlerinin uyuması gemide bir gelenektir.

"Nöbetçi kim?" diye sordu Kurt Larsen.

"Benim, efendim," diye cevap verdi derin su denizcilerinden biri olan Holyoak, titretilen bir sesle.

"Gözlerim tam şu an 'apandı, efendim. Özür dilerim, efendim. Bir daha olmayacak."

"Güvertede herhangi bir şey duydun ya da gördün mü?"

"Hayır, efendim, ben..." Ama Kurt Larsen memnuniyetsiz bir homurtuyla arkasını döndü. Tayfa bu kadar ucuz kurtulmanın verdiği şaşkınlıkla gözlerini ovuşturuyordu.

"Şimdi sessiz ol," diye uyardı beni Kurt Larsen fısıldayarak. Baş kasara lombozunda bedenim büktü ve aşağıya inmeye hazırlandı. Kalbim hızlı hızlı çarparak onu izledim. Ne olacağını bilmediğim gibi, ne olduğunu da bilmiyordum. Ama kan dökülmüştü. Herhalde Kurt Larsen de gemiden aşağıya kafasında açılan bir delikle boşu boşuna inmemişti. Ayrıca, Johansen kayıptı. Bu benim baş kasaraya ilk inişimdi, ama merdivenin dibinde ayakta dururken edindiğim, onun bende bıraktığı ilk izlenimi hiç unutmayacağım: Üç tarafına da ikişer katlı on iki ranza konulmuş üçgen biçiminde bir yerdi. Grub Caddesi'ndeki bir yatak odasından büyük bir yer değildi, ama yine de on iki adam burada yemek yiyor, uyuyor ve yaşamının tüm fonksiyonlarını yerine getiriyor-

-158-

lardı. Benim evdeki yatak odam büyük değildi, yine de bunu gibi bir düzine baş kasarayı içine alabilirdi ve tavanın yüksekliğini de göz önünde tutarsak en azından epeyce büyüktü. İçerisi ekşi ve küf kokuyordu. Sallanan lambanın loş ışığında, duvarları deniz botlarının, muşambadan ve değişik türden temiz ve kirli giysilerin kapladığını gördüm. Geminin her hareketinde bunlar ileri geri sallanıyor, bir çatıya ya da duvara sürtünen ağaçların hışırtısına benzer sesler çıkarıyorlardı. Bir yerde bir bot düzensiz aralıklarla duvara çarparak yüksek sesle gümbürdüyordu ve denizde ılımlı bir gece olmasına karşın, gemi ka-burgasıyla bölmelerinin düzenli gıcirtısı ve döşemenin altından derinden gelen sesler duyuluyordu.

Bu gürültüler uyuyanların umurunda bile değildi. Sekiz kişiydiler. -İki nöbetçi aşağıdaydı- ve odadaki hava, nefeslerinin kokusu ve sıcaklığıyla ağırlaşmıştı. Kulaklarımıza horlamaları, iç çekişleri, yan inlemeleri, vahşi insanların geri kalan tüm belirtileri geliyordu. Hepsi uyuyorlar mıydı? Yeni mi yatmışlardı? Kurt Larsen aslında uyuyormuş gibi görünen ve uyumayan adamları ya da daha yeni uykuya yatmış olanları anyordu. Bu işi de bana Boccaccio'nun bir hikâyesini hatırlatan bir şekilde yapıyordu.

Denizci fenerini sallandığı yerden alarak bana verdi. Sancak tarafından başlayarak ranzaları kontrol etmeye başladı. Üst ranzada arkadaşları tarafından Oofy-Oofy diye çağır-

-159-

ılan, Havvaili yakışıklı bir denizci yatıyordu. Sırtüstü uyumuş, bir kadm gibi sakince, yavaş yavaş nefes alıyordu. Bir kolu başının altında, diğeri battaniyenin üstündeydi. Kurt Larsen başparmağıyla işaretparmağını bileğine koyup nabzını saydı. Tam bu işin ortasında Havvaili uyandı. Uyanışı dr uyuyuşu gibi sakindi. Bedeni kıpırdamamıştı bile. Sadece gözleri hareket etti. Büyük ve kara gözlerini sonuna kadar açarak hiç göz kırpmadan yüzümüze baktı. Kurt Larsen, sesini çıkarmaması için parmağını dudaklarına götürünce gözleri yeniden kapandı. Onun altındaki ranzada fena halde şişman, sıcak ve terli Louis yatıyor, horul horul uyuyordu. Kurt Larsen bileğini tutunca rahatsız bir şekilde kıvıldadı ve bir an için omuzları ve topukları üzerinde duracak şekilde gerindi. Dudakları kıpırdadı ve "Bir şilin bir çeyrek eder; ama sen yine de yarım şilinlik bahse gir, yoksa meyhaneci senden altı peni ister," diye saçma sapan şeyler söyledi.

Sonra yan dönüp içini çektikten sonra konuşmaya devam etti:

"Altı peni altı penidir ve bir şilin bir şilindir; ama yirmi beş İngiliz lirasının ne ettiğini bilmiyorum."

Onun ve Havvaili'nin uykusunun dürüstlüğünden tatmin olan Kurt Larsen sancak tarafındaki iki ranzaya geçti. Denizci fenerinin ışığında, ranzanın üstünde ve altında Leach ile Johnson yatıyordu.

Kurt Larsen, Johnson'm nabzını ölçmek

-160-

için eğilirken, ben de dimdik ayakta durmuş feneri tutuyordum. Bu sırada Leach, ne olduğunu görmek için başını sinsice kaldırıp ranzanın yanından baktı. Kurt Larsen'in yapmaya çalıştığı şeyi ve bunun sonucunun ne olacağını sezdiğinden olacak, fener birden elimden fırlatıldı ve baş kasara karanlıkta kaldı. Aynı anda dosdoğru Kurt Larsen'in üstüne atlamış olmalıydı.

İlk başta, bir boğa ile bir kurdun boğuşmasına benzer sesler çıkıyordu. Kurt Larsen'den kızgın bir kükremeye, Leach'ten insanın kanını donduran bir hırlamanın yükseldiğini duydum.

Johnson da hemen ona katılmış olmalıydı. Demek ki güvertedeki son birkaç gündür gurursuzluğu ve ezikliği, planlı bir aldatmacadan başka bir şey değildi.

Karanlıktaki bu dövüşten öylesine dehşete kapılmışım ki, titreyerek ve yukarı çıkmayı başaramayarak merdivene yaslandım. Her zaman olduğu gibi fiziksel şiddet gösterisinin neden olduğu, mide çukurumdaki eski hastalık nüksetti. Bu sırada hiçbir şey göremiyordum ama yumrukların sesini duyabiliyordum -ete vurulan yumrukların yumuşak sesini. Daha sonra birbirine sarılmış bedenlerin, hızlı nefes alış verişlerin, ani acının kısa ve Çabuk solumalarının sesleri geldi.

Kaptanla ikinci kaptanı öldürmek için ha-21riyanan bu cinayet planına daha fazla adam dahil olmalıydı. Çünkü çıkan seslerden anla-d'ğim kadarıyla, Leach ile Johnson bazı arkadaşları tarafından hemen desteklendi.

-161-

"Biriniz bir bıçak bulun!" diye bağıyordu Leach.

"Kafasını kır! Beynini ez!" diye çığlık atıyordu Johnson.

Ama ilk kükremeden sonra Kurt Lar-sen'in sesi çıkmadı. Hayatı için vahşice ve sessizce dönüşüyordu. Her tarafından sarılmıştı. Yere düştükten sonra, ayağa kalkmayı başaramamıştı ve bütün dayanılmaz gücüne karşın, onun için hiçbir umut olmadığını hissettim.

Mücadele ederken kullandıkları güç, bende çok canlı bir etki bıraktı; çünkü savrulan bedenleri bana çarptığından yere düştüm ve her tarafım fena halde çürüdü. Ama bu karışıklık içinde boş bir ranzanın alt kısmına kadar sürünmeyi başararak oradan Uzaklaştım. Leach'in, "Herkes yardım etsin! Yakaladık onu! Yakaladık onu!" diye çığlık attığını duydum.

"Kimi?" diye sordu gerçekten uyumakta olan ve neye uyandığını bilmeyen birileri.

"O Tann'nm belası ikinci kaptanı!" diye kurnazca cevap verdi Leach.

Bu söz, neşe çığlıklarıyla karşılandı ve o andan itibaren yedi kuvvetli adam, Kurt Lar-sen'in tepesine çıktı. İnanıyorum ki aralarında Louis yoktu. Baş kasara, bir yağmacının rahatsız ettiği kızgın bir arı kovanı gibiydi.

Latinier'in lombozdan aşağı, "Hey siz, aşağıdakiler!" diye bağırdığını duydum. Karanlıkta duyduğu kavga cehenneminin içine inmeyecek kadar dikkatliydi.

"Biri bir bıçak bulmayacak mı? Hey, biri

-162-

bir bıçak bulmayacak mı?" diye yalvardı Le-ach ilk sessizlikte.

Saldırganların sayısı karışıklığa neden oluyordu. Birbirlerine, yapacakları işte engel olurlarken, tek bir amacı olan Kurt Larsen kendi işini başarıyla yapıyordu. Amacı, dövüşe dövüş merdivene kadar gidebilmektir. Her taraf kapkaranlık olmasına karşın, çıkan sesteki ilerleyişini izleyebiliyordum. Bir devden başkası onun yaptıklarını asla yapamazdı. Ayaklarını merdivene bastı. Bütün bu adamlar onu geriye ve aşağı çekmeye çalışırken, kollarının kuvvetiyle adım adım basamaklara tutunup ayağa kalkana kadar bedenini yukarı çekti. Ve daha sonra, adım adım, elleri ve ayaklarıyla, yavaşça merdivenlerden yukarı çıktı.

En son olanları gördüm. Çünkü Latimer, en nihayet eline bir fener almış ve lombozu aydınlatarak şekilde tutmuştu. Onu göremememe karşın, Kurt Larsen neredeyse merdivenin tepesine varmıştı. Bütün görünen, onu tutmaya çalışan insan kalabalığıydı. Çok bacaklı devasa bir örümcek gibi kıvrılıyor ve geminin düzenli sallanmasıyla birlikte aynı anda ileri geri sallanıyorlardı. Ama yine de, adım adım, uzun aralıklarla, kalabalık yukarı çıktı. Bir ara düşecek gibi sendelediler, ama sonra yeniden tutunup yukarı tırmandılar.

"Kim o?" diye bağırdı Latimer.

Fenerin ışığında, aşağı bakmakta olan Şaşkın yüzünü görebiliyordum.

Kalabalığın içinde boğuk bir sesin, "Larsen!" dediğini duydum.

-163-

Latimer boşa olan elini aşağı uzattı. Başka bir elin onunkini yakalamak için uzandığını gördüm. Latimer çekti ve ondan sonraki birkaç basamak hızla çıkıldı. Daha sonra Kurt Larsen'in diğer eli yukarı doğru uzandı ve lomber ağzının kenarını yakaladı. Kalabalık, merdivenin başında sallandı, ama hâlâ ellerinden kaçmakta olan düşmanlarına yapışmışlardı. Lomber ağzının keskin kenarından aşağı itilerek birer birer düşmeye başladılar. Şimdi, kuvvetle tekmeleyen bacaklar tarafından aşağı atılıyorlardı. En son Leach lomber ağzının tepesinden sırtüstü yere düştü ve başı ve omuzları aşağıdaki arkadaşlarına çarptı. Kurt Larsen ile fener gözden kayboldu ve biz de karanlıkta kaldık.

XV

Adamlar merdivende ayakları üzerinde emeklerken küfür ve inleme sesleri yükseliyordu.

"Birisini bir ışık yakınsın, başparmağım yerinden çıktı!" dedi adamlardan biri. Standish'in, Harrison'un kürekçi olduğu sandalda sandal dümencisi olan güneş yanığı tenli, asık suratlı Parsons'dı bu.

Saklanmakta olduğum ranzanın kenarında oturan Leach, "Merak etme, bir şey olmaz," dedi. Aynı anda birkaç kibrit birden yakıldı, sonra gemici feneri yandı. Fenerin ışığı loştu, dumanı tütüyordu ve fenerin esrarengiz ışığında çıplak bacaklı adamlar kımıldıyor, ezik-

-164-
lerini tedavi ediyor ve yaralarıyla ilgileniyorlardı. Oofy-Oofy, Parsons'm başparmağını tutmuş, kuvvetle çekiyor ve yerine oturtmaya çalışıyordu. Aynı anda Havvaili'nin parmak bogumlanndaki etlerin kemikleri görünecek kadar açılmış olduğunu gördüm. Ama o, bunları güzel beyaz dişlerini bir sırtıyla göstererek sergiliyor, bir yandan da bu yaralann, Kurt Larsen'in ağzına vurduğu için açıldığını anlatıyordu.

"Demek onu yapan sendin pis herif," dedi Kelly kavgacı bir şekilde. İrlanda asıllı Amerikalı bir liman işçisiydi, denizde ilk yolculuğunu yapıyordu ve Kerfoot'un sandalında kürekçiydi. Sözlerini bitirdikten sonra bir ağız dolusu kan ve diş tükürdü ve hırçın yüzünü Oofy-Oofy'ye doğru yaklaştırdı. Havvaili ranzasına sıçradı, çok geçmeden elinde uzun bir bıçakla ikinci bir sıçrayışla geri döndü.

"Off, hadi yatın artık, beni yoruyorsunuz," diye araya girdi Leach. Gençliğine ve deneyimsizliğine karşın, belli ki başkasının horozuydu. "Hadi git, Kelly. Oofy'yi yalnız bırak. Karanlıkta vurduğunun sen olduğunu nereden bilecekti?"

Kelly mınıldanarak yatıştı ve Havvaili de müteşekkir bir tebessümle beyaz dişlerini gösterdi. Güzel bir yaratıktı, endamının hoş hatlarıyla neredeyse kadınsıydı. İri gözlerindeki yumuşaklık ve hayalcilik, kavgacı ve hareketli olmak konusundaki iyi ünüyle zıtlık oluşturuyordu.

"Nasıl kaçü?" diye sordu Johnson.

-165-

Ranzasının kenarına oturmuştu. Bedeninin duruşu üzüntüsünü ve umutsuzluğunu ortaya koyuyordu. Harcadığı güç nedeniyle hâlâ derin derin nefes alıyordu. Kavga sırasında gömleği boydan boya yırtılmıştı ve ya-nağındaki bir yaradan çıplak göğsüne akan kanlar, uyluklanndan aşağı kır- tizi bir yol çizerek yere damlıyordu.

"Çünkü o bir şeytan, size daha önce söylediğim gibi," diye cevap verdi Leach. Orada ayakta duruyor ve hayal kırıklığından gözlerine yaş doluyordu.

"Hiçbiriniz bir bıçak bulamadınız!" diye yakındı.

Ama ötekiler, başlarına geleceklerin korkusunu öylesine canlı yaşıyorlardı ki, kimse onun sözlerine aldırış etmedi.

"Kimin kim olduğunu nereden bilecek?" diye sordu Kelly. Konuşurken çevresine canice bakıyordu. "İçimizden birisi ihbar etmediği sürece."

"Bize bir göz atar atmaz anlayacaktır," diye karşılık verdi Parsons. "Sana bir bakması yetecektir."

"Ona güvertede düştüğünü ve dişlerini kırdığım söyle," diye sırtıttı Louis. Ranzasından çıkmayan bir tek oydu. Geceki kavgada parmağının bulunduğunu gösteren hiçbir yarası olmamasına çok memnundu. "Sadece yarın hepinize bir göz atmasını bekleyin, topunuza," diye kıkırdadı.

"Onu ikinci kaptan sandığımızı söyleriz, dedi biri. Bir başkası, "Ben ne söyleyeceğimi biliyorum," diye atıldı. "Bir kavga sesi duydu-

-166-

ğumu, ranzamdan aşağı atladığımı, çeneme yediğim bir yumruk üzerine kavgaya giriştiğimi söyler, karanlıkta kim ya da ne olduğunu bilemeden, sadece rastgele vurduğumu anlatırım."

"Ve o vurduğun da benim elbette," diye destekledi Kelly, yüzü aydınlandı. Leach ve Johnson tartışmaya katılmıyorlardı ve arkadaşları onlara en kötüsünün onların başlarına geleceğini, onlar için hiçbir ümit olmadığını, neredeyse birer ölü olduklarını düşünerek bakıyorlardı. Leach bir süre onların korkularına ve konuşmalarına dayandı. Derken patladı:

"Beni yoruyorsunuz! Eğer daha az konuşup ellerinizi çalıştırsaydınız, çoktan işi bitmiş olurdu. Neden içinizden biri, sadece biri, ben bağırduğumda bir bıçak getirmedi? Beni hasta ediyorsunuz! Sanki sizi eline geçirdiğinde öldürecekmiş gibi şikâyet ediyorsunuz! Bunu yapmayacağını çok iyi biliyorsunuz, lanet olsun. İşine gelmez. Burada bizden başka denizci ve sahil gözcüsü yok ve o, sizden iş yapmanızı istiyor, hem de çok istiyor. Eğer sizi kaybederse kim kürek çekecek ya da dümen tutacak ve gemiyi yönlendirecek? Asıl her şey, benimle

Johnson'ın başına gelecek. Şimdi ranzalarınıza girip battaniyelerinizi yüzünüze çekin; biraz uyumak istiyorum."

"Peki, peki," dedi Parsons. "Belki bizi öldürmez ama bu dediklerimi unutmayın, bundan böyle bu gemide ondan çekeceğimiz var."

Bu sırada ben kendi başıma gelecek olan-
-167-

Ranzasının kenarına oturmuştu. Bedeninin duruşu üzüntüsünü ve umutsuzluğunu ortaya koyuyordu. Harcadığı güç nedeniyle hâlâ derin derin nefes alıyordu. Kavga sırasında gömleği boydan boya yırtılmıştı ve ya-nağındaki bir yaradan çıplak göğsüne akan kanlar, uyluklarından aşağı k rmızı bir yol çizerek yere damlıyordu.

"Çünkü o bir şeytan, size daha önce söylediğim gibi," diye cevap verdi Leach. Orada ayakta duruyor ve hayal kırıklığından gözlerine yaş doluyordu.

"Hiçbiriniz bir bıçak bulamadınız!" diye yakındı.

Ama ötekiler, başlarına geleceklerin korkusunu öylesine canlı yaşıyorlardı ki, kimse onun sözlerine aldırış etmedi.

"Kimin kim olduğunu nereden bilecek?" diye sordu Kelly. Konuşurken çevresine canice bakıyordu. "İçimizden birisi ihbar etmediği sürece."

"Bize bir göz atar atmaz anlayacakta," diye karşılık verdi Parsons. "Sana bir bakması yetecektir."

"Ona güvertede düştüğünü ve dişlerini kırdığını söyle," diye sırttı Louis. Ranzasından çıkmayan bir tek oydu. Geceki kavgada parmağının bulunduğunu gösteren hiçbir yarası olmamasına çok memnundu. "Sadece yarın hepinize bir göz atmasını bekleyin, topunuza," diye kıkırdadı.

"Onu ikinci kaptan sandığımızı söyleriz, dedi biri. Bir başkası, "Ben ne söyleyeceğim1 biliyorum," diye atıldı. "Bir kavga sesi duydu-

-166-

ğumu, ranzamdan aşağı atladığımı, çeneme yediğim bir yumruk üzerine kavgaya giriştiğimi söyler, karanlıkta kim ya da ne olduğunu bilemeden, sadece rastgele vurduğumu anlatırım."

"Ve o vurduğun da benim elbette," diye destekledi Kelly, yüzü aydınlandı. Leach ve Johnson tartışmaya katılmıyorlardı ve arkadaşları onlara en kötüsünün onların başlarına geleceğini, onlar için hiçbir ümit olmadığını, neredeyse birer ölü olduklarını düşünerek bakıyorlardı. Leach bir süre onların korkularına ve konuşmalarına dayandı. Derken patladı:

"Beni yoruyorsunuz! Eğer daha az konuşup ellerinizi çalıştırsaydınız, çoktan işi bitmiş olurdu. Neden içinizden biri, sadece biri, ben bağırdığımda bir bıçak getirmedi? Beni hasta ediyorsunuz! Sanki sizi eline geçirdiğinde öldürecekmiş gibi şikâyet ediyorsunuz! Bunu yapmayacağını çok iyi biliyorsunuz, lanet olsun. İşine gelmez. Burada bizden başka denizci ve sahil gözcüsü yok ve o, sizden iş yapmanızı istiyor, hem de çok istiyor. Eğer sizi kaybederse kim kürek çekecek ya da dümen tutacak ve gemiyi yüzdürecek? Asıl her şey, benimle Johnson'ın başına gelecek. Şimdi ranzalarınıza girip battaniyelerinizi yüzünüze çekin; biraz uyumak istiyorum."

"Peki, peki," dedi Parsons. "Belki bizi öldürmez ama bu dediklerimi unutmayın, bundan böyle bu gemide ondan çekeceğimiz var."

Bu sırada ben kendi başıma gelecek olan-
-167-

lar yüzünden endişeliydim. Bu adamlar benim varlığımı öğrenince ne olacaktı? Ben, Kurt Larsen gibi kavga ederek buradan çıkamazdım. Ve bu anda Latimer lumbar ağzından aşağı bağırdı:

"Himbil! İhtiyar seni istiyor!" "Burada değil!" diye seslend: Parsons. "Evet, burada!" dedim, sesimin titrememesine ve cesur olmaya çalışarak ranzadan kalktım.

Denizciler bana dehşetle baktılar. Yüzlerinde büyük bir korku ve korkudan kaynaklanan bir şeytanlık vardı.

"Geliyorum!" diye bağırdım Laümer'e. "Hayır gitmiyorsun!" diye bağırdı Kelly. Merdivenle arama girmiş, sağ eliyle beni tutmuştu. "Seni lanet olası küçük sinsisi! Ağzını kapatacağım senin!"

"Bırak gitsin!" diye emretti Leach. "Hayır, bırakmayacağım!" diye karşılık verdi öbürü öfkeyle.

Leach ranzasmdaki yerini değiştirmedi. "Bırak gitsin, dedim," diye tekrarladı; ama bu sefer sesi sert ve madeniydi.

İrlandalı titredi. Ona doğru bir adım at-üm, kenara çekildi. Merdivene vardığımda, başımı çevirip yan karanlıkta bana bakan vahşi ve kötü niyetli yüzlere baktım. Birden içimi derin bir acıma duygusu kapladı. Aşçının anlattıklarını haürladım. Böylesine işkence çekmeleri için Tanrı onlardan kim bilir ne kadar nefret ediyordu!

"Hiçbir şey görmedim ve duymadım, ina~ nm bana," dedim sessizce.

-168-

"Size diyorum, zararsızdır o," dediğini duydum Leach'in ben merdivenleri çıkarken. "O da, ihtiyardan senden ya da benden daha fazla hoşlanmıyor."

Kurt Larsen'i kamarada çıplak ve kanlar içinde beni beklerken buldum. Beni garip tebessümlerinden biriyle selamladı.

"Hadi, işe koyul, doktor. Anlaşılan bu yolculuk pek parlak geçmeyecek. Sen olmasaydın, Hayalet nasıl olurdu bilmiyorum. Böyle asil duyguları anlatabilseydim eğer, Hayaletin efendisinin sana çok minnettar olduğunu söyledim."

Hayaletin ne kadar yoksul bir ecza dolabına sahip olduğunu biliyordum. Kamara sobasında su ısıtıp onun yaralarını sarmak için gerekli şeyleri hazırlarken, o kendi kendine konuşuyor, gülüyor ve dikkatli gözlerle yaralarını inceliyordu. Daha önce onu hiç çıplak görmemiştim ve bedeninin görüntüsü nefesimi kesti. Hiçbir zaman bedeni övmek gibi bir zayıflığı olmamıştı, bundan uzak duruyordum. Ama içimde onların güzelliğini takdir edecek bir sanatçı vardı. Kurt Larsen'in endamının kusursuz hatlarından ve korkunç güzelliğinden büyülediğimi söylemeliyim. Baş kasaradaki adamlara dikkat etmişim. Gerçi bazıları kuvvetli kaslara sahipti, ama yine de hepsinde bir eksiklik vardı; kimi yerde yetersiz bir gelişme, kimi Yerde aşın bir gelişme, simetriyi bozan bir büklüm ya da kıvrım vardı. Bacaklar ya çok kısa ya da çok uzundu, çok fazla ya da çok az sinir ya da kemik görünüyordu. Hatlan hoş

-169-

olan bir tek Oofy-Oofy'ydi, ama hatları o kadar hoştu ki, kadmsı denilebilirdi.

Ama Kurt Larsen tam bir erkek tipiydi. Erkeksiydi ve kusursuzluğuyla neredeyse bir tanrıydı. Kimıldadığı ya da kollarını kaldırdığında saten gibi parlak teninin altında iri kasları oynuyordu. Yalnızca yükünün güneşten bronzlaştığını söylemeyi unuttum. Bedeni, İskandinav soyuna şükürler olsun, en beyaz tenli kadıninki kadar beyazdı. Kafasındaki yarayı yoklamak için elini kaldırışını ve beyaz bir kılıfın altında canlı bir şeymiş gibi kimıldayan pazılarını seyredişimi hatırlıyorum. Bir zamanlar neredeyse canımı çıkaracak olan ve çok sayıda öldürücü yumruklar attığını gördüğüm bu pazılardı. Gözlerimi ondan alamıyordum. Olduğum yerde kala-kalmışım. Elimdeki sargı bezi açılıp yere saçılmıştı.

Birden bana baktı ve ben de onu seyrettiğimi fark ettim.

"Tanrı sizi güzel yaratmış," dedim.

"Öyle mi?" diye cevap verdi. "Çoğu kez ben de senin gibi düşünüp neden böyle olduğunu merak ettim."

"Amaç..." diye söze başladım.

"Yarar," diye sözümü kesti. "Bu beden kullanılmak için yaratılmış. Bu kaslar benimle yaşam arasına giren canlıları kavramak, parçalamak ve yok etmek için yaratılmış-Ama hiç öteki canlıları düşündün mü? Onların da kavramak, parçalamak ve yok etmek için yaratılmış şu ya da bu tür kasları var. Ve benimle yaşam arasına girdiklerinde onları

-170-

kavrar, parçalar ve yok ederim. Amaç bunu açıklamaz. Ama yarar açıklar."

"Ama bu güzel bir şey değil," diye karşı çıktım.

"Yaşam güzel değil demek istiyorsun," diye gülümsedi. "Ama yine de güzel yaratıldığımı söylüyorsun. Şunu görüyor musun?"

Bacaklarını ve ayaklarını birbirinden ayırıp uzatarak parmaklarının ucuyla kamaranın döşemesini kavnyormuş gibi sıkıca bas-ürdü. Kasların düğümleri, tümsekleri ve tepeleri derinin altında kıvranıp toplandı.

"Dokun onlara!" diye emretti.

Demir kadar serttiler. Ben dokunurken, bütün bedeninin gerildiğini hissettim, kalça-lanndaki, sırtındaki ve omuzlarındaki kaslar yavaşça şekilleniyordu. Kollarını hafifçe yukarı doğru kaldırmış, kollarındaki kaslar gerilmiş, parmakları, elleri pençe gibi oluncaya kadar

bükülmüştü. Hatta gözlerindeki ifade bile değişmiş, daha uyanık, ölçülü ve savaşçı bir ışık yerleşmişti.

"Sağlamlık, denge," dedi, o anda gevşeyip, bedenini yeniden eski, rahat konumuna getirerek. "Yere sağlam basacak ayaklar, üstünde durulacak bacaklar ve ben öldürme ve öldürülmeme mücadelesine girdiğimde karşı koymama yardımcı olacak kollar, eller, dişler ve tırnaklar. Amaç mı? Yarar en uygun kelime."

Tartışmadım. Kavga eden ilkel hayvanın mekanizmasını görmüş ve büyük bir savaş gemisinin ya da Atlantik transatlantiğinin makinelerini görmüş gibi derinden etkilenmiştim.

-171-

Baş kasaradaki şiddetli mücadeleyi düşündüğümde, yaralarının azlığı beni şaşırttı ve on-lan hünerli bir şekilde sarmış olduğum için kendimle gurur duydum. Birkaç kötü yara hariç, diğerleri sadece ciddi ezik ve yırtıklardı. Denize düşmeden önce kafasına yemiş olduğu darbe kafa derisini birkaç santi: ı yarmıştı. Bu yarayı, onun talimatıyla temizledim ve önce, yaranın kenarlarını tıraş ederek diktim. Baldırı kötü yırtılmıştı ve bir buldog tarafından parçalanmış gibi görünüyordu. Denizcilerden birinin, kavganın başında orayı dişleriyle yakaladığını, asıldığını ve baş kasara merdiveninin tepesine çıkana kadar bırakmadığını, ancak tekme yediği zaman bıraktığını söyledi.

"Bu arada, Hımbıl, daha önce söylediğim gibi, sen becerikli bir adamsın," diye söze başladı Kurt Larsen, işim bittiğinde. "Senin de bildiğin gibi, ikinci kaptanımız yok. Bundan böyle ikinci kaptan sen olacak ve ayda yetmiş beş dolar alacaksın. Bundan böyle herkes sana Bay Van Weyden diyecek."

"Ben... ben denizcilikten anlamam, biliyorsunuz," dedim nefesim kesilerek. "Hiç gerekli değil." "Yüksek yerlerde gerçekten hiç gözüm yok," diye karşı çıktım. "Şimdiki alçakgönüllü durumumda yaşamı yeterince tehlikeli buluyorum. Deneyimim yok. Önemsiz olmanın da belirli kazançları vardır."

Her şey çözümlenmiş gibi gülümsedi. "Bu Tann'nın cezası gemide ikinci kaptan olmayacağım!" diye bağırdım cüretkâr bir şekilde.

-172-

Yüzünün asıldığını ve gözlerine merhametsiz bir ışığın geldiğini gördüm. Odasının kapısına doğru ilerleyerek, "Ve şimdi Bay Van Weyden, iyi geceler," dedi.

"İyi geceler, Bay Larsen," diye cevap verdim duyulur duyulmaz bir sesle.

XVI

*

İkinci kaptan olmanın, artık bulaşık yıkamayacak oluşumdan daha fazla neşeli bir yanı yoktu. İkinci kaptanlığın en basit görevlerini bile bilmiyordum, eğer denizciler bana acımasaydı, halim gerçekten felaket olurdu. Ne halatlar ne gemi donanımı, ne gemiyi dengelemek ne de yelken açmak gibi ayrıntılar konusunda hiçbir bilgim yoktu. Ama denizciler -özellikle Louis iyi bir öğretmendi- işi bana öğretmek için ellerinden geleni yaptılar ve denizcilerle aramda fazla sorun çıkmadı.

Avcılarla durum ise başka türlüydü. Denizde rütbe değişikliklerine alışkın olan avcılar, beni bir tür şaka olarak kabullendiler. Aslında benim gibi tam bir kara adamının, bir geminin ikinci kaptanlığını yapması bana da bir şaka gibi geliyordu. Ama başkalarının beni bir şaka olarak görmesi farklı bir konuydu. Şikâyetim yoktu, ancak Kurt Larsen bana, gerekli saygının gösterilmesi için zavallı Johansen'e yaptıklarından çok daha fazlasını yaptı. Birkaç kavga, tehditler ve çokça şikâyet pahasına avcılarını hizaya getirdi. Bundan sonra gemide "Bay Van Weyden"dim. Bana

-173-

sadece Kurt Larsen, o da gayriresmi olarak, "Hımbıl" diyordu.

Her şey çok eğlenceliydi. Biz yemekten rüzgâr birkaç derece yön değiştirirse, masadan kalkarken bana, "Bay Van Weyden, lütfen rotayı kontrol edebilir misiniz?" diyor ve ben güverteye çıkıyor, Louis'yi yanıma çağırıyor ve ondan yapılacak şeyleri öğreniyordum. Birkaç dakika sonra, Louis'nin talimatlarını ve manevrayı iyice öğrenip kafama yerleştirdim, emirlerimi vermeye başlıyordum. Daha ikinci kaptanlığımın ilk günlerinde ben böyle daha yeni emirler vermeye başlamışken Kurt Larsen göründü. İş tamamlanıncaya kadar purosunu içip, sessizce beni seyretti ve rüzgârüstü pruvasından yanıma geldi.

"Hımbıl," dedi. "Özür dilerim, Bay Van Weyden, seni tebrik ederim. Artık babanın bacaklarını onun yanına mezara gönderebilirsin diye düşünüyorum. Kendi bacaklarını keşfettin ve

üzerlerinde durmayı öğrendin. Biraz daha halat ve yelken işi, fırtınalarla deneyim falan derken, yolculuğun sonunda herhangi bir iskunayı yönetebilecek hale geleceksin."

İşte bu süre içerisinde, Johansen'in ölümünden fok avlama bölgesine varıncaya kadar geçen sürede, Hayalet teki en güzel saatlerimi geçirdim. Kurt Larsen oldukça anlayışlıydı, denizciler bana yardım etti ve Thomas Mugridge ile ilişkim artık tahrik edici değildi. Günler geçtikçe, kendimden gizli gizli gurur duyduğumu söylemeliyim. Garip bir durumdu bu. Benim gibi bir kara adamı, acemi bir

-174-

denizci ve ikinci kaptan olmuştu, ama yine de bu işi iyi götürüyor, sözünü ettiğim bu süre içerisinde kendimle gurur duyuyordum. Hayalet, tropik denizden su fıçılarımızı dolduracağımız adacığa doğru kuzey ve batı yönünde ilerlerken, onun ayaklarımın altında sallanmasından hoşlanmaya başlamıştım.

Ama mutluluğum su katılmamış değildi. Karşılaştırmalı bir mutluluktu. Geçmişteki büyük dertlerle beni gelecekte bekleyen büyük dertler arasında, daha az sıkıntılı geçen bir süreydi bu. Çünkü Hayalet, denizcilere göre, en berbat cinsinden bir cehennem gemisiydi. Denizcilerin bir anı bile huzurlu ya da rahatlık içinde geçmiyordu. Kurt Larsen, onu öldürmeye kalkışmalarının ve baş kasarada yediği dayağın acısını onlardan çıkarıyor; sabah, öğle, akşam ve hatta geceleri bile dünyayı onlara zehir etmeye çalışıyordu.

Küçük şeylerin psikolojisini iyi biliyordu ve tayfaları çıldırmanın eşiğine getirmek için de bu küçük şeyleri kullanıyordu: Yanlış yere konmuş bir boya fırçasının yerinin düzeltilmesi için Harrison'un yatağından kaldırıldığını, iki yorgun nöbetçinin de uykularından kaldırılıp ona yardıma gönderildiğini görmüştüm. Gerçekten küçük bir şeydi, ama bunlardan binlercesi bir araya gelince baş kasaradaki adamların zihinsel durumlarının ne hale geldiği anlaşılabilir. Elbette birçok şikâyet yükseliyor ve sürekli küçük fevranlar oluyordu. Yumruklar atılıyor, her zaman iki ya da üç kişi, efendileri olan o insan canavarının açtığı yaralan iyileş-

-175-

tirmeye çalışıyordu. Kasaraaltında ve kamaradaki yüklü silah cephaneliğiyle ittifak halinde bir eyleme girişmek imkânsızdı. Leach ile Johnson, Kurt Larsen'in şeytanca karakterinin iki özel kurbanıydı. Johnson'ın yüzüne ve gözlerine yerleşmiş olan derin hüznün ifadesi yüreğimi kanatıyordu.

Leach'in durumu farklıydı. Onun içinde daha çok savaşçı bir hayvan vardı. Üzülmesine vakit bırakmayan, bitmek bilmez bir öfke tarafından yönetiliyor gibiydi. Kurt Larsen'i bir görmesin, dudakları daimi bir hırlamayla çarpılıyor ve bana kalırsa, bilinçsizce o korkunç ve düşmanca sözleri söylüyordu. Bir hayvanın bakıcısını izlemesi gibi, gözleriyle Kurt Larsen'i izlerken gırtlığından hayvan gibi bir hırıltı çıktığını ve dişlerinin arasında titreştiğini gördüm.

Bir keresinde, güvertede, parlak bir günde, emir vermek için omzuna dokunduğumu hatırlıyorum. Sırtı bana dönüktü. Elimi omzuna koyar koymaz havaya sıçradı ve geri çekildi, sıçrarken de hırlayarak yüzünü çevirdi. Bir an için beni nefret ettiği adam sanmıştı.

Gerek o, gerekse Johnson ellerine geçen en küçük bir fırsatta Kurt Larsen'i öldürebilirlerdi, ama böyle bir fırsat hiç çıkmadı. Kurt Larsen böyle bir şey için çok kurnazdı ve ayrıca, uygun silahları da yoktu. Geriye yalnızca yumruklar kalıyordu, ama hiç şansları yoktu. Birçok kereler Leach'le dövüşmüşler-di. Leach her zaman ona karşı koymuş, güverteye bitkin ve bilinçsiz bir halde yığılmca-ya kadar, vahşi bir kedi gibi, dişleri, tırnakla-

-176-

rı ve yumruklarıyla mücadele etmişti. İçindeki şeytan, Kurt Larsen'in içindeki şeytana meydan okuyordu. Aynı anda güverteye çıktıklarında küfretmeye, hırlamaya ve birbirlerine vurmaya başlıyorlardı. Leach'in hiçbir uyan ya da kışkırtma olmadan Kurt Larsen'in üstüne atıldığını görmüştüm. Bir keresinde attığı bıçak, Kurt Larsen'in gırtlığına birkaç santim iskalamıştı. Başka bir sefer mizana direği kurcetasından çelik bir kavela fırlattı. Sallanmakta olan bir gemide hedefi bulması zordu, ama kabaranın keskin ucu, havada metrelerce uçarak, kamara iskelesinden çıkmakta olan Kurt Larsen'in kafasını yaladı ve tahta kaplamanın üstüne düştü. Bir başka zaman da gizlice kasaraaltına gitti, dolu bir tüfek alarak güverteye koşarken Kerfoot onu yakaladı ve silahı elinden aldı.

Çoğu zaman, neden Kurt Larsen'in onu öldürüp bu işi bitirmediğini merak ettim. Ama o yalnızca gülüyor ve bundan eğleniyor görünüyordu. İnsanların vahşi hayvanları evcilleştirmekten aldıkları zevk gibi, o da bundan büyük bir tat alıyordu.

"Yaşam bir insanın elinde olunca," diye açıkladı bana, "hayat daha heyecanlı oluyor. İnsan doğuştan kumarbazdır ve hayat, kumarda ortaya konulabilecek en büyük paradır. Kaybetme riski ne kadar artarsa, heyecan da o kadar artar. Kendimi neden Leach'in ruhuyla kumar oynama zevkenden yoksun bırakayım? Bu bakımdan, ona iyilik yapıyorum. Alman zevk karşılıklıdır. Gemideki diğer adamlardan daha şahane bir hayat sürüyor,
-177-

ama bunun farkında değil. Çünkü onların sahip olmadığı bir şeye sahip; bir amacı, yapacak bir şeyi, ulaşmaya çalıştığı çok ilgi çekici bir son; beni öldürme arzusu, beni öldürebileceği umudu var. Gerçekten, Hımbıl, derin ve yüce yaşıyor. Şimdiye kadar böyle şahane ve hızlı yaşadığından kuşkuluy m. Kimi zaman, onu tutkusunun ve hassasiyetinin zirvesinde öfkeli gördüğümde onu gerçekten kıskanıyorum."

"Ah, ama bu korkakça, korkakça!" diye bağırdım. "Bütün avantajlar sizde!"

"İkimizin, seninle benim içimizde kim daha korkak?" diye sordu ciddi bir şekilde. "Eğer durum hoş gitmiyorsa, sen buna katılırken vicdanınla uzlaşıyorsun. Eğer gerçekten büyük, gerçekten kendine karşı dürüst olsaydın, Leach ve Johnson'la güçlerinizi birleştirirdiniz. Ama korkuyorsun, evet, korkuyorsun. Yaşamak istiyorsun. İçindeki yaşam, ne pahasına olursa olsun yaşamak istediğini haykırıyor, bu yüzden alçakça yaşıyorsun, en güzel düşlerine karşı sadakatsiz, değersiz küçük ilkelerine karşı günah işleyerek yaşıyorsun. Eğer bir cehennem varsa ruhunu doğruca oraya yolluyorsun. Pöh! Ben daha cesurum. Günah işlemiyorum, çünkü içimdeki yaşamın itkilerine karşı dürüstüm. En azından ruhuma karşı samimiyim, ama sen değilsin."

Söylediklerinde iğneleyici bir yan vardı-Belki de, sonuçta, korkaktım. Söylediklerim düşündükçe onun tavsiye ettiklerini yapmak-onu öldürmek için Johnson ve Leach ile güç-
-178-

lerimi birleştirmek kendime karşı yapmam gereken görevmiş gibi gelmeye başladı. İşte burada, samyorum, Püriten atalarımın sert vicdanı devreye giriyor, cinayeti bile doğru kabul edip, onaylayarak beni korkunç serüvenlere itiyordu. Bu fikir üzerine uzun uzun düşündüm. Dünyayı böyle bir canavardan kurtarmak en ahlaki hareket olacaktı. İnsanlık daha adil ve mutlu, yaşam daha iyi ve güzel olacaktı.

Geceleri ranzamda uyuyamayıp, durumun sonsuz faktörlerini gözden geçirerek bu konu üzerinde çok düşündüm. Kurt Lar-sen'in aşağıda olduğu gece nöbetleri sırasında Johnson ve Leach ile konuştum. İki de umutlarını yitirmişti -Johnson değişken mizacına uygun umutsuzluğundan, Leach ise boş yere savaştığı ve artık yorgun düştüğü için. Ama Leach bir gece elimi hararetle tutup:

"İyi bir insansınız Bay Van Weyden. Ama olduğunuz yerde kalıp çenenizi kapatın. Hiçbir şey söylemeyin. Bizler ölüyüz, bunu biliyoruz, ama yine de çok kötü bir durumda kaldığımızda bize yardım edebilirsiniz," dedi.

Ertesi gün, Wainwright Adası rüzgârüs-tünde, geminin omurgasına dikey olarak hayal gibi görüldüğünde Kurt Larsen kehanette bulunur gibi konuştu. Johnson'a saldırmış, Leach de ona saldırmış, o da onları kırbaçlamayı daha yeni bitirmişti.

"Leach," dedi. "Seni er ya da geç öldüreceğimi biliyorsun, değil mi?"

Denizci cevap olarak hırladı.

-179-

"Sana gelince Johnson, ben senin işini bitirinceye kadar sen yaşamaktan öylesine bıkacaksın ki, kendini küpeşteden aşağı atacaksın. Bak, görürsün."

"Bu bir öneriydi," diye ekledi, beni yana çekerek. "Böyle yapacağına bir aylık maaşına bahse girerim."

İçimde, kaptanın kurbanlarının, su fıçılarımızı doldururken kaçacağına dair bir umut vardı, ama Kurt Larsen geminin duracağı yeri iyi seçmişti. Hayalet, ıssız bir kumsalın yarım mil açığına demirledi. Burada hiçbir insanın tırmanamayacağı sarp, volkanik duvarlar bulunan derin bir boğaz vardı ve burada, bizzat kendi denetimi altında -kendi de kıyıya çıktı- Leach ile Johnson küçük fıçılan doldurup kumsaldan aşağı yuvarlıyorlardı. Sandallardan birine atlayıp özgürlüğe kavuşmak için hiçbir şansın yoktu.

Ne var ki Harrison ve Kelly böyle bir şeye giriştiler. Sandallardan birinin tayfasıydılar ve görevleri, gemiyle kıyı arasında sandalla gidip gelmek ve her seferinde bir fıçı taşımaktı. Akşam yemeğinden hemen önce, boş bir fıçıyla sahile giderlerken, rotalarını değiştirip sola dönerek özgürlükle aralanndaki denize doğru çıkıntı yapan burna doğru ilerlemeye başladılar.

Burnun hemen arkasında Japon sömürgecilerin güzel köyleri ve iç kısımlara giren gülümseyen vadiler vardı. Arzu ettikleri hıza ulaştıkları an, bu iki adam, Kurt Lar-sen'e meydan okuyabilirdi. Henderson ile Smoke'un bütün sabah güvertede dolaşuklarını görmüştüm ve ne-

-180-
den orada olduklarını şimdi öğrendim. Tüfeklerini alıp, acele etmeden kaçakların üzerine ateş açtılar. Bu, nişancılığın soğukkanlı bir gösterisiydi. İlk önce kurşunlar sandalın her iki tarafından suya gömüldüler, ama adamlar yollarına daha büyük bir şevkle devam ettikçe çok daha yakına düşmeye başladılar.

"Bak şimdi Kelly'nin sağ küreğini vuruşumu seyret," dedi Smoke, dikkatle nişan alarak. Dürbünle bakıyordum ve o ateş ettikten sonra küreğin ucunun kırıldığını gördüm. Arkasından Henderson aynısını yaparak, Harri-son'un sağ küreğinin ucuna nişan aldı. Sandal kendi etrafında döndü. Kürekler çabucak kırıldı. Adamlar tahta parçalarıyla kürek çekmeye çalıştılar, ama çok geçmeden bunlar da ellerinden uçtu. Kelly sandalın dip kerestelerinden birini söktü ve ağır ağır kürek çekmeye başladı, ama kıymıklar eline batınca, onu da acı bir çığlıkla elinden düşürdü. Daha sonra vazgeçtiler ve Kurt Larsen'in kumsaldan gönderdiği ikinci bir sandal onları yedeğe alıp gemiye çekinceye kadar sandalı kendi haline bıraktılar.

O gün öğleden sonra demir alıp yola çıktık. Önümüzde, fok avlama bölgesinde üç ya da dört aylık bir avlanma süresinden başka bir şey yoktu. Gemideki hava oldukça kasvetliydi, ben de üzüntüyle işimi yapmaya devam ettim. Hayaletin üstüne neredeyse bir cenaze karamsarlığı çökmüş gibiydi. Kurt Larsen yine o garip, şiddetli baş ağrılarından

-181-

birine yakalanmış, ranzasında yatıyordu. Harrison dümene yan yarıya yaslanmış, kayıtsızca duruyordu, sanki kendi ağırlığı onu yormuştu. Adamların geri kalanı asık suratlı ve sessizdiler. Kelly'yi baş kasara lumbur ağzı rüzgârtmda, başını dizlerine yaslamış, kolları kafasına sanlı, anlatılan: iz bir ümitsizlik içinde yere çömelmiş bir halde buldum.

Johnson baş kasaranın ön tarafına boylu boyunca uzanmış, ayaklarına bakıyordu. Dehşetle Kurt Larsen'in yapmış olduğu imayı hatırladım. Gerçekleşecek gibiydi. Onu konuşturarak hastalıklı düşüncelerinden alıkoymak istedim, ama bana üzgün bir şekilde gülümsedi ve itaat etmeyi reddetti.

Yerime döndüğümde Leach yanıma yaklaştı.

"Bana bir iyilik yapmanızı isteyeceğim, Bay Van Weyden," dedi. "Eğer bir kez daha San Francisco'ya gitme şansım elde ederseniz, Matt McCarthy'yi bulur musunuz? Benim babamdır. Tepenin üstünde, Mayfair fın-nımn arkasında, herkesin bildiği bir ayakkabı tamircisi dükkânı vardır, bulmakta güçlük çekmezsin. Kendisine, başına açüğim dert ve yaptıklarım için pişman olduğumu ve Tann onu kutsasın' dediğimi söyleyin."

Kafamı salladım, ama, "San Francisco'ya hep beraber gideceğiz, Leach ve Matt McCarthy'yi görmeye gittiğimde sen de benimle olacaksın," dedim.

"Size inanmak isterdim," diye cevap verdi elimi sıkarak. "Ama inanamıyorum. Kurt Lar-

-182-

sen işimi bitirecek. Bunu biliyorum ve tek umudum bunu bir an önce yapması."

Yanımdan ayrıldığında ben de aynı şeyi istediğimi fark ettim. Nasıl olsa olacağına göre, bir an önce olması daha iyiydi. Gemideki genel kasvet beni de sarmıştı. Kötü bir şeyler olması kaçınılmaz görünüyordu. Güvertede saatlerce ileri geri yürürken Kurt Larsen'in tiksindirici fikirlerinin beni kederlendirdiğini fark ettim. Neydi bütün bunlar? İnsanların ruhlarının mahvını önleyecek yaşamın o büyüklüğü neredeydi? Sonuçta bu yaşam ucuz ve pis bir şeydi. Ne kadar çabuk biterse o kadar iyiydi. Kurtulmaktı bu! Ben de küpeşteye yaslanıp özlemle denize baktım. Er geç onun o soğuk yeşil derinliklerine gömüleceğimden emindim.

XVII

Söylemesi garip, ama gemideki sıkıntıya rağmen, Hayalette anlaılacak özel bir şey olmadı. Japonya kıyılarına varıncaya kadar kuzeye ve batıya gittik ve büyük bir fok sürüsüne rastladık. Sınırsız Pasifik'in neresinden geldiklerini hiç kimse bilmiyordu. Yıllık göçlerini yaparak kuzeye, Bering Denizi'nin kıyılarına doğru gidiyorlardı. Onlarla birlikte biz de yağmalayarak, yok ederek, çıplak leşlerini köpekbalıklarına fırlatarak ve yüzdüğümüz derileri kentlerdeki kadınların narin omuzlarını süsleyebilmeleri için tuzlayarak kuzeye gittik.

Bu nedensiz bir katliamdı ve kadınların hatırına yapılıyordu. Kimse fok etini ya da ya-

-183-

ğini yemezdi. Bir günlük avlanmadan sonra güverte derileri ve leşlerle dolmuş, yağ ve kandan kayganlaşmıştı. Deliklerden kızıl sular akıyordu. Direkler, halatlar, küpeşter kan rengine boyanmıştı. Adamlar, işbaşında-ki kasaplar gibi, çıplak ve kırmızı kol ve elleriyle, leşleri boydan boya yaran bıvaklarla, öldürdükleri bu güzel deniz yaraüklerinin derilerini yüzüyorlardı. Sandallardan gelen hayvan derilerinin hesabını tutmak, derilerin yüzülmesini denetlemek, daha sonra güvertenin temizliğini yaptırmak ve her şeyin düzene sokulmasını sağlamak benim görevimdi. Hiç de hoş bir iş değildi. Ruhum ve midem buna isyan ediyordu; ama yine de, bir şekilde, bu kadar çok adamı çekip çevirmek benim için iyi bir şeydi. Sahip olduğum az miktarda yönetme yeteneğimi geliştiriyordu. Sertleştiğimin ve katılaştığım farkındaydım. Bu, "Hanım Evladı" Van Wey-den için iyi bir şeydi.

Bir tek şeyi hissediyordum, o da asla eskiden olduğum adam olamayacağımdı. İnsan yaşamına karşı umudumu ve inancımı Kurt Larsen'in yıkıcı eleştirilerine rağmen hâlâ koruyordum, ama yine de bende küçük değişimlere neden olmuştu. Hemen hemen hiçbir şey bilmediğim ve her zaman kaçtığım gerçek dünyayı sermişti gözlerimin önüne. Hayata yaşanıldığı gibi daha yakından bakmayı, dünyada zihnin ve fikrin krallığından ortaya çıkan gerçekler olduğunu ve varoluşun s(mut ve nesnel safhalarına belirli bir değ< vermeyi ondan öğrenmişim.

-184-

Av başladığından beri Kurt Larsen'i daha sık görmeye başlamıştım. Çünkü hava güzel olduğunda ve biz sürünün ortasındayken, herkes sandallarda oluyordu ve gemide sadece o, ben ve Thomas Mugridge kalıyorduk. Ama dalga geçecek zaman yoktu. Altı sandal bir yelpaze gibi iskananın çevresinde açılıyordu. İlk rüzgâraltı sandalıyla son rüzgârüstü sandalı arasındaki uzaklık on ilâ yirmi mil arasında değişiyordu. Gece oluncaya ya da hava kötüleşinceye kadar denizin üstünde düz bir rota üstünde ilerliyorlardı. Hayaleti en son rüzgâraltı sandalının rüzgâraltıma doğru götürmek bizim görevimizdi. Böylece fırtına çıktığında ya da hava bozduğunda hepsi sapasağlam gemiye dönebiliyorlardı.

Özellikle rüzgâr sertleştiğinde Hayalet gibi bir gemiyi yönetmek, dümeni kullanmak, sandalları kaçırmamak, yelkenleri kapamak ya da açmak iki kişinin yapabileceği bir iş değildi. Bu nedenle her işi çabucak öğrenmek bana kalmıştı. Dümen kullanmasını kolay kavradım, ama kurcetalara ürmanmak, iskalar-yalan bıraktığım zamanlarda ağırlığını kollarımla kaldırmak ve daha yukarı tırmanmak çok zordu. Ama Kurt Larsen'in gözünde kendimi korumak ve yaşama hakkımı kanıtlamak için içimde bir şekilde vahşi bir arzu hissettiğimden, bunu da çabucak öğrendim. Direk uçlarına tırmanıp tehlikeli yüksekliklerde bacaklarımı direğe dolayarak dürbünle kayıkları gözlemekten mutlu olmaya başlamıştım.

Sandalların sabah erkenden gemiden ayrıldıkları, avcılarının denize dağılırken silah

-185-

seslerinin gittikçe uzaklaştığı güzel bir günü hatırlıyorum. Baüdan hafif bir rüzgâr esmekteydi, ama rüzgâr, en son rüzgâraltı sandalıyla rüzgâraltına varmayı başardığımızda kesildi. Altı sandal -ben direğin uçundaydım ve görüyordum- baüya doğru sürüyü izlerken birer birer gözden kayboldu. S^kin denizin üstünde zar zor giderken onları takip edemedik. Kurt Larsen endişeliydi. Barometre düşüyordu ve doğudaki gökyüzünün durumu onu memnun etmiyordu. Aralıksız bir dikkatle gökyüzünü inceliyordu.

"Eğer fırtına o taraftan patlar ve bizi, sandalların rüzgârüstünde bırakırsa, kasaraal-tındaki ranzaların çoğu boş kalır."

Saat on birde deniz cam gibi olmuştu. Öğleye doğru hayli kuzeyde olmamıza rağmen, hava sıcak ve boğucuydu, bana, eski Kaliforniyalıların "deprem havası" sözünü haürlata-cak şekilde boğucu ve bunaltıcıydı, bir uğursuzluk vardı ve insan çok kötü bir şeyin olacağını seziyordu. Yavaş yavaş bütün doğuyu, cehennem bölgelerinin kara dağ silsileleri gibi üzerimize çöken bulutlar kaplamıştı. Oradaki, bulutların içindeki boğazlan, uçurumları, gölgeleri bir insan rahatlıkla görebilirdi. Ve biz hâlâ sakince sallanıyorduk, rüzgâr yoktu.

"Yaygaraya gerek yok," dedi Kurt Larsen. "Yaşlı Doğa Ana, arka ayaklarının üstüne dikilip havayı üstümüze öyle bir üflecek ki, olduğumuz yerde zıplayıp duracağız ve sandallarımızın yarısını batıracak, Hımbıl. En iyisi sen yukarı tırmanıp gabya yelkenlerini gevşet."

-186-

"Ama eğer fırtına patlarsa, gemide yalnızca ikimiz varız," dedim, sesimde bir itiraz vardı.

"Olsun. İlk önce elimizden geleni yapar, yelkenlerimiz parçalanmadan sandallarımıza yetişiriz. Ondan sonra ne olursa olsun. Direkler buna dayanır sanırım. Ama ikimizin de çok dikkatli olması gerek."

Dinginlik hâlâ sürüyordu. Öğle yemeğini yedik. Benim için telaşlı ve endişeli bir yemekti, çünkü on sekiz adam denizde, dünyanın ucuna doğru, tepemizde yavaşça hareket eden bulut dağlarının altındaydı. Ne var ki Kurt Larsen etkilenmemiş görünüyordu; ama güverteye geri döndüğümüzde burun deliklerinin hafifçe seğirdiğini, hareketlerinin hızlandığını fark ettim. Yüzü sertleşmiş, yüzündeki çizgiler derinleşmişti. Gözlerinde -mavi, açık mavi olan gözlerinde-garip bir parlaklık, kıvılcımlar saçan bir ışık vardı. Vahşi bir şekilde neşeli olmasına şaşırdım. Eli kulağında olan bir mücadeleden dolayı memnundu. Yaşam bir sel gibi üzerine doğru gelirken, yaşamın bu en büyük anı onu heyecanlandırıyordu.

Bir keresinde farkında olmayarak yaklaşmakta olan fırtınaya karşı alay edercesine ve meydan okurcasına kahkaha attı ya da ben öyle gördüm. Orada, Bin Bir Gece Masalla-n'ndaki devasa kötü cinin önündeki bir cüce gibi duruyordu. Kadere meydan okuyor ve korkmuyordu. Mutfağa doğru yürüdü. "Aşçıbaşı, bulaşıkları bitirince güvertede sana ihtiyacım olacak. Çağırdığımda hazır ol," dedi.

-187-

"Hımbıl," dedi, kendisine şaşkın şaşkın baktığımı görünce. "Bu, viskiden daha etkilidir ve işte, Hayyam bunu kaçırmış. Sonuçta onun yarım bir hayat yaşadığım düşünüyorum."

Gökyüzünün batısı kararmaya başlamıştı. Güneş gözden kaybolmuştu. Öğleden sonra iki olmasına rağmen, hayaletime4 bir alacakaranlık çökmüş, mor ışıklar üstümüzü kaplamıştı. Bu mor ışık alünda Kurt Larsen'in yüzü daha da çok parlıyordu. Sanki bana bir hale tarafından kuşatılmış gibi geldi. Doğaüstü bir sessizliğin ortasındaydık. Ama çevremizde, yaklaşmakta olan sesin ve hareketin belirtileri ve kehanetleri vardı. Bunalıcı sıcaklık dayanılmaz bir hal almıştı. Alnım ter içindeydi ve terin burnuma damla damla aktığını hissediyordum. Birden bayılacağımı sanıp küpeşteye tütündüm.

İşte tam o sırada bir parça rüzgâr esti. Doğudan geliyordu ve bir fısıltı gibi gelip geçti. Sarkık yelkenler sallanmamıştı bile; ama yine de yüzüm havayı hissetmiş ve serinleşmişti.

"Aşçıbaşı!" diye seslendi Kurt Larsen alçak sesle. Thomas Mugridge acıklı, korkan bir yüz ifadesiyle göründü.

"Şu palangayı boşa ve halatın ucunu öbür yana geçir. Yelken iskotasını kendi haline bırak. Eğer bir hata yaparsan, bu senin yapacağın son hata olur. Anladın mı? Bay Van Weyden. Sen de gabya yelkenlerini açmak için yukarı tırman. Ne kadar hızlı olursan o kadar kolay yaparsın. Aşçıbaşına gelince, eğer çabuk hareket etmiyorsa onu alnının ortasından vur."

-188-

Bana ettiği iltifatın farkındaydım, hoşuma gitmişti. Bana verdiği emirlerde herhangi bir tehdit yoktu. Geminin burnu kuzeybatıya dönüktü. Kaptanın niyeti ise ilk rüzgârla birlikte harekete geçmekti.

"Rüzgârı yandan alacağız," diye açıkladı bana. "Duyduğum son silah seslerine göre sandallar güneyde olmalı."

Geri döndü ve dümene doğru yürüdü. Ben de öne doğru yürüyüp flock yelkenlerinin yanında yerimi aldım. Kuvvetli bir rüzgâr, sonra daha kuvvetli bir rüzgâr esti. Yelken tembel tembel sallandı.

"Tanrıya şükür, birden patlamadı Bay Van Weyden," dedi aşçı ateşli bir şekilde.

Bu duruma ben de minnettardım. Çünkü tüm yelkenler açıkken bunun bizim için ne büyük bir felaket olacağını öğrenmiştim. Rüzgâr fısıltıları esintilere dönüştü, yelkenler şişti ve Hayalet kımıldadı. Kurt Larsen dümeni güçlkle iskele tarafına döndürdü ve hareket ettik.

Rüzgâr geminin kıç tarafında hafifti. Ama yandan homurdanıyor, gittikçe daha hızlı esiyordu.

Üst yelkenler hızla açılıyordu. Başka yerlerde ne olduğunu göremiyordum. Ama ön ve ana yelkenlerde rüzgârın basıncı arttıkça, iskananın da birden yükseldiğini ve yan yattığını hissettim. Ellerim flock yelkeni ve velen yelkeniyle meşguldü. Ben işimin bu kısmını bitirdiğimde Hayalet güneybatıya doğru gidiyordu. Rüzgârı yandan alıyordu ve bütün yelkenleri sancak tarafına dönmüştü. Nefes bile almadan, kalbim harcadığım çabadan dolayı

-189-

hızla çarparken, gabya yelkenlerine doğru tırmandım, rüzgâr daha şiddetli esmeye başlamadan açtım ve aşağı şarlattım. Sonra yeni emirleri almak için aşağı indim.

Kurt Larsen, başını memnun olduğunu belirtircesine salladı ve dümeni bana bıraktı. Rüzgâr durmadan şiddetleniyor deniz yükseliyordu. Bir saat kadar dümeni kullandım, ama bu iş gittikçe daha da zorlaşıyordu. Böyle bir havada dümen kullanma konusunda deneyimim yoktu.

"Şimdi yukarı çıkıp dürbünle ortalığa bak. Bakalım sandalları görebilecek misin? En azından on mil yaptık ve şimdi on iki ya da on üçle gidiyoruz. İhtiyar kız nasıl yürüyeceğini iyi biliyor." Ön kurcetalara gidip yukarı yirmi metre kadar tırmandım. Önümdeki boş deniz şeridini araştırırken, adamlarımızı kurtaracak-sak acele etmemiz gerektiğini düşündüm. Üzerinde ilerlediğimiz ezici denizi araşurdım, ama bir tek sandal bile göremedim. Zaten küçücük sandalların böylesine sert rüzgâr ve dalgalara dayanma şansı yok gibi görünüyordu. Rüzgârla birlikte gittiğimiz için rüzgârın tam şiddetini hissedemiyordum. Ama yüksek tüneğimden aşağı bakınca, sanki Hayaletin dışında ve ondan ayrı bir yerdeymişim gibi geldi bana. Köpüren denizde, yaşama içgüdüleriyle ilerleyen geminin keskince ortaya çıkmış hatlarını gördüm. Kimi zaman büyük bir dalganın üstünde yukarı çıkıyor, kimi zaman da sancak güvertesi görünmez oluyor, güver-

-190-

te ise su içinde kalıyordu. Ve ben, böyle anlarda rüzgârüstü tarafındaki gümbürtüden başlayarak baş döndürücü bir hızla havada uçuyor, sanki kocaman, ters dönmüş bir sarkacın ucuna yapışmış gibi oluyordum. Büyükçe sarkaçların iki ucu arasındaki uzaklık yirmi metre kadardı. Bir keresinde bu baş döndürücü sürüklenmeden ödüm koptu ve bir süre olduğum yere ellerim ve ayaklarımla sarıldım. Titriyor ve kendimi güçsüz hissediyordum. Kayıp sandalları bulmak için denizi araştıramıyor ya da altımızda kükreyen ve Hayaleti sulara gömmeye çalışan denizi sey-redemiyordum.

Ama bu çılgın okyanusun ortasındaki insanları düşünmek beni sakinleştirdi ve onları aramak bana kendi durumumu unutturdu. Bir saat süreyle çıplak, ıssız denizden başka bir şey görmedim. Daha sonra başıboş bir güneş ışığının okyanusa vurduğu ve yüzeyi öfkeli bir gümüş rengine çevirdiği yerde küçük siyah bir beneğin bir an için gökyüzüne doğru yükseldiğini ve sonra kaybolduğunu gördüm. Sabırla bekledim. O küçük siyah nokta pruvamızın birkaç derece solunda, gazaba gelmiş alev rengi ışıkların arasında yeniden göründü. Bağırılmaya yeltenmedim, bu haberi Kurt Larsen'e kolumu sallayarak ilettim. Rotayı değiştirdi. Siyah benek önümüzde görüldüğünde Kurt Larsen'e doğru yolda ol-t duğumuzu işaret ettim.

Siyah nokta gittikçe büyüdü, o kadar hızla büyüdü ki, seyir hızımız beni ilk kez sevindirmişti. Kurt Larsen aşağı inmemi işaret et-

-191-

ti. Dümene gidip onun yanında durduğumda bana yeni emirler verdi.

"Başımıza her türlü bela gelebilir," diye uyardı beni. "Ama aldırma. Sen kendi işini yap. Aşçıbaşı da ön tarafta dursun."

Ön tarafa gitmeye çalıştım, ama geminin küpeştelere seçemiyordum, çünkü rüzgâr-rüstündeki küpeşte rüzgâraltı kadar sulara gömülmüşe benziyordu. Thomas Mugridge'e yapacaklarım söyledikten sonra, gemi donanımına zorlukla birkaç metre ürmandım. Sandal şimdi çok yakındaydı. Burnunun rüzgâra bakışım, direğinin ve yelkeninin sandalın içine düştüğünü, artık çapa görevi yaparak sürüklendiğini net bir şekilde görebiliyordum. Sandaldaki üç adam sandalın suyunu boşaltıyordu. Her yükselen dalga onları gözden yitirmemize neden oluyor ve her seferinde, onları bir daha görememe korkusuyla, endişeyle bekliyordum. Sonra sandal köpüklü zirvelerin üzerinden birdenbire yeniden ortaya çıkarak pruvası gökyüzüne doğru çıkıyor, ıslak ve karanlık dibi tamamen görünüyordu. Sandal yana devrildiğinde ve yeniden su vadisine baüp, burnu denize gömüldüğünde ise üç adamın çılgınca bir hızla sulara boşalttıklarını çok kısa bir an için görebiliyordum. Sandalın yeniden her görünüşü bir mucizeydi.

Hayalet birden rotasını değiştirip uzaklaşmaya başladı ve Kurt Larsen'in onları kurtarmanın olanaksız olduğunu düşünüp vazgeçtiğini zannettim. Ama onun gelen bir dalgayla yükselmeye hazırlandığını anladım ve hazır ol-

-192-

mak için güverteye atladım. Şimdi rüzgârın önünde hareketsizdik; sandal biraz uzakta ama bizimle aynı hizadaydı. İskunanın, hızın hızlı bir ivmesiyle birleşerek, basıncın bir anlık azalmasıyla birdenbire hızlandığım hissettim. Yan yatmış rüzgâra doğru hızla ilerliyordum. Denizle doğru açığa geldiğinde, rüzgârın bütün kuvveti (ki şimdiye kadar ondan kaçıyoruz) bizi yakaladı. Ne yazık ki çaresiz bir durumda onu seyrediyordum. Önümde bir duvar gibi yükseliyor, ciğerlerimi bir türlü atamadığım havayla dolduruyordu. Nefesim kesilmiş boğulmak üzereyken, Hayalet de bir an için sallanıp, borda tarafına yatarken ve rüzgârın içine doğru giderken, dev bir dalganın üstüne doğru geldiğini gördüm. Başımı çevirip nefesimi tuttuktan sonra yeniden baktım. Dev dalga Hayaletin boyunu aşmıştı.

Daha sonra yavaş yavaş indi, kargaşa sa-kinleşti, her şey bir anda oldu. Tam olarak nereden geldiğini bilmediğim, ama her taraftan geldiğini hissettiğim bir darbenin altında ezildim. Elim, tutduğum yerden kurtuldu ve suyun altında kaldım. Zihnimden, denize sürüklenmenin, daha önce hissetmiş olduğum her şeyden daha korkunç bir şey olduğu düşüncesi geçti. Bedenim suyun içinde çaresizce yuvarlanıp durdu ve artık nefesimi tutamadığımda, acı verici tuzlu suyu ciğerlerime çektim. Ama bütün bunlar olurken bir tek Qkre saplanmıştım -Jlok yelkenini rüzgârüstü-ne çevirmeliyim. Ölüm korkusu diye bir şey yoktu içimde. Bir yolunu bulup kurtulacağımdan emindim. Kurt Larsen'in emrini yeri-

-193-

ne getirmek, tüm bilincimi kaplıyordu ve onu, bir an bu vahşi kargaşanın ortasında dümende dururken görür gibi oldum. Tüm iradesiyle fırtınanın iradesine karşı koyuyor ve ona meydan okuyordu.

Vahşi bir şekilde, küpeşte olduğunu sandığım şeye doğru ilerlemeye çuşşüm. Temiz havayı tekrar tekrar içime çektim. Ayağa kalkmaya çabaladım, ama kafamı bir yere çarpıp yeniden ellerimle dizlerimin üstüne kapaklandım. Sularla birlikte baş kasaraya kadar sürüklenmişim. Ellerim ve ayaklan-ımn üstünde ilerlemeye çalışırken, bir yığının altında kalmış Thomas Mugridge'in bedenine çarptım. Ama duracak zaman yoktu. Flok yelkenini çevirmeliydim. Yeniden güverteye döndüğümde her şeyin sonu gelmiş gibi görünüyordu. Her tarafta tahtalar kırılıyor, yelkenler parçalanıyordu. Hayalet bükülüyor ve parçalar yerlere saçılıyordu. Manevranın şiddetiyle boşanan trin-ket ve ön gabya yelkeni parça parça yırtılıyor, küpeşteden küpeşteye savruluyordu. Etraf, sağda solda uçan enkazlar ve kopmuş halatlarla doluydu, ıstralyalar yılanlar gibi kıvrılıp tıslıyorlardı. Derken, trinket yelkeninin kancası parçalandı. Direk devrilerek birkaç santimle beni ıskaladı ve bu, harekete geçmek için beni kışkırttı. Belki de durum o kadar ümitsiz değildi. Kurt Larsen'in uyarısını hatırladım. Başımıza her türlü belanın gelebileceğini söylemişti ve işte gelmişti. Acaba o neredeydi? Birden onu ana ıskota halatıyla uğraşırken gör-

-194-

düm, heybetli kaslarıyla onu kaldırmaya çalışıyordu. Geminin kıcı havaya kalkmıştı ve Kurt Larsen'in bedeni gemiyi basan suların önünde belirmişti. Bütün bunları ve daha fazlasını -bütün bir karmaşa ve enkaz dünyasını- belki sadece on beş saniyede gördüm, duydum ve kavradım. Küçük sandalın basma neler geldiğini görmek için daha fazla beldemedim ve doğruca flok yelkeninin ıskotasına atladım. Flok yelkeni gürültüyle rüzgârla bir dolup bir boşalarak olduğu yerde sallanıyordu. Ama her boşalımda, bütün gücümle ıskotayı çekerek onu yavaşça düzlüyordum. Bildiğim tek şey, elimden gelenin en iyisini yapıyor olduğum-du. Parmaklarımın ucu yara oluncaya kadar çekmeye devam ettim. Ben çekip dururken uçuşan flok yelkeni ve velenâ yelkeni parçalanıp sonsuzluğa karıştı.

Ama yine de hiç olmazsa elimdekileri kurtarmak için asılmaktan geri durmadım. Sonra birden ıskota boşaldı ve ben gevşekliği yalnız başıma düzeltmeye çalışırken Kurt Larsen'in yanıma gelip bana yardım ettiğini fark ettim.

"Acele et!" diye bağırdı. "Hadi gel!"

Onu takip ederken, fırtınanın etkilerine ve bütün hasara rağmen gemide düzenin bir şekilde sağlanmış olduğunu fark ettim. Hayalet hâlâ çalışıyor ve ilerliyordu. Diğer bütün yelkenlerinin parçalanmış olmasına karşın, rüzgârüstü tarafına çevrilen flok yelkeni 'le ana yelken hâlâ sağlamdı ve geminin burnunu öfkeli denize karşı tutuyorlardı.

-195-

Sandalı aradım. Bu sırada Kurt Larsen sandal palangalarını açmaya çalışırken sandalın rüzgâraltına doğru büyük denizde kalktığını gördüm, bizden bir metre bile uzakta değildi. Hesaplarını öyle ustaca yapmıştı ki, rahatça sandala yanaştık ve bize palangalan kancalamaktan ve sandalı gerr ye çekmekten başka yapacak bir şey kalmamıştı. Ama bu, yazdığım kadar kolay olmadı.

Kerfoot baş tarafta oturuyordu, Oofy-Oofy sandalın kığında, Kelly ise ortadaydı. Onlara yaklaştığımızda biz bir dalga çukuruna indik, onlarsa dalganın tepesine çıkü. Dalga neredeyse benim başımın üzerine kadar yükselmişti ve üç adamın turna gibi uzanıp aşağı bakan kafasını gördüm. Bir an sonra biz yükseldik, onlar ise bizim alumızda kaldılar. Denizin bir dahaki kabarmasında Hayaletin sandala çarpıp onu küçücük bir yumurta kabuğu gibi parçalaması işten bile değildi.

Ama elime geçen en uygun anda palangayı Hawaii'ye attım. Kurt Larsen de aynı anda Kerfoot'a aynı şeyi yapmıştı. Her iki palanga da çengellenmişti ve üç adam, denizin kabarmasına uyararak eşzamanlı bir şekilde ıskunaya atıldılar. Haualefin yan tarafı denizden çıkınca sandal rahatça gemiye çekildi ve denizin bir sonraki kabarmasından önce onu ters yüz ettikten sonra güvertede bıraktık. Kerfoot'un sol elinden kan fışkırdığını fark ettim. Orta parmağı bir şekilde ezilmişti. Ama duyduğu acıyı belli etmiyordu. Üstelik sağ eliyle sandalı yerine bağlamamıza bile yardım etti.

-196-

"Sen Oofy, şu flock yelkeninin yanında durup aktarmaya hazır ol!" emrini verdi Kurt Larsen, sandalla işimizi bitirir bitirmez. "Kelly, buraya gel ve ana ıskotayı gevşet! Sen, Kerfoot, ön tarafa gidip aşçıbaşına ne olduğuna bak! Bay Van Weyden siz de yukarı çıkın ve yolunuza çıkan başıboş ne varsa atın!"

Ve emirleri verdikten sonra, kaplansı adımlarla dümene gitti. Yukarı çıkıp işimi yapmaya uğraşırken, Hayalet yavaşça ilerliyordu. Bu kez, denizde yeniden alçalıp güverte suyla dolu zaman, yardımımıza yetişecek yelken kalmamıştı. Kurcetalann yansımlarını tırmanmışken rüzgânın birden azmasıyla öyle bir yana yattık ki, benim güverteye düşmem olanaksızdı. Hayaletin kirişleri ve direkleri suyla paraleldi, güverte de denize dik açıyla duruyordu. Zaten güvertenin nerede olduğunu göremiyordum; çünkü sulara gömülmüştü. Sadece bu suların içinden iki direğin yükseldiğini görebiliyordum, o kadar. Hayalet, bir an için denize gömülmüştü. Daha da yan yattıkça, yan basınçtan kurtularak, bir balinanın su üstüne çıkışı gibi, güverte yavaş yavaş suların içinden sıynıldı ve ortaya çıktı..

Daha sonra hızla, vahşi denizle yavaş başladı. Bu sırada ben hâlâ bir sinek gibi kurcetalara asılmış, diğer sandalları anyor-.dum. Yanm saat sonra, alabora olmuş bir sandal gördüm. Jack Horner, şişko Louis ve Johnson umutsuzca sandala asılmışlardı. Bu kez yukarı kaldım. Kurt Larsen de gemiyi

-197-

sürüklenmeden onların yanına götürmeyi becerdi. Yine bir önceki gibi hızla palangalar ve ipler atıldı ve adamlar birer maymun gibi gemiye tırmandılar. Hafifçe çarptığımız için sandalın yan tarafı ezilmişti, ama yine de gemiye alındı, çünkü onanlıp kullanılabilir duruma getirilebilirdi. Hayalet, bir kez daha sulara gömüldü. Bu sefer o kadar çok batmış ki, bir daha hiç yukarı çıkamayacağım sandım. İnsanın bel hizasından epeyce yüksek bir yerde olan dümen bile dalgaların altında kalmıştı. Böyle anlarda kendimi garip bir biçimde Tann'yla baş başa hissediyordum; sanki onunla birlikte oturmuş, onun gazabının yarattığı kargaşayı seyrediyorduk. Daha sonra dümen, Kurt Larsen'in geniş omuzları, dümene sıkı sıkı yapışmış iri elleri görüldü. ıskunayı kendi istediği rotada tutuyor, bir yeryüzü tanrısı gibi fırtınaya hükmediyor, dalgalan etrafa fırlatıyordu. Ah, ne kadar harikaydı! Ne kadar harika! Küçük insanlar yaşıyor, nefes alıyor, çalışıyor, tahtadan ve bezden yapılmış şu narin tekneyi koca dalgalann arasından sapasağlam geçiyorlardı.

Daha önce olduğu gibi, Hayaletin güvertesi yine sulan yara yara yüzeye çıktı. Uluyan rüzgârın önünde ileri fırlamıştı. Saat beş buçuktu ve yarım saat sonra, loş ve öfkeli bir alacakaranlıkla gün batarken, üçüncü sandalı gördüm. Alabora olmuştu ve. mürettebatından hiçbir iz yoktu. Kurt Larsen bir kez daha manevra yaptı. Ama bu kez sandalın otuz metre kadar uzağından geçti.

-198-

"Dört numaralı sandal!" diye bağırdı Oofy-Oofy. Keskin gözleri köpükler arasında tepetaklak duran sandalın üstündeki numarayı okuyabiliyordu.

Bu Henderson'ın sandalıydı ve onunla birlikte Holyoak ve bir başka derin su gemicisi olan Williams da kaybolmuştu. Kesinlikle kaybolmuşlardı; ama sandal oradaydı ve Kurt Larsen onu ele geçirmek için tehlikeli bir çabaya daha girişti. Ben güverteye inmiştim. Horner ile Kerfoot'un bu girişime karşı çıktıklarını gördüm.

Kurt Larsen, "Tanrı adma, cehennemden esse bile hiçbir fırtına beni tekneinden ayıramaz!" diye bağıyordu. Dördümüz de orada durmuş, söylediklerini duymak için bütün dikkatimizi vermiş olduğumuz halde, sesi sanki çok uzaktan geliyormuş gibiydi. "Bay Van Weyden!" diye yeniden bağırdı ardından, ama bütün bu gürültü içinde sesi bana bir fısıltı gibi geliyordu.

"Johnson ve Oofy ile birlikte flock yelkeninin yanında durun. Geri kalanınız da ana ıskotaya gitsin! Hadi canlanın biraz! Yoksa hepinizi denize atarım! Anlaşıldı mı?"

Tüm gücüyle dümeni çevirip Hayaleti döndürünce, avcılar için emirlerine uymak ve bu tehlikeli şansı en iyi şekilde değerlendirmekten başka yapacak bir şey kalmamıştı. Bunun ne kadar tehlikeli bir iş olduğunu bir kez daha sulara gömüldüğümde ve prova direğinin dibindeki küpeşteye tutduğumda anladım. Parmaklarım gevşedi; bir yandan öbür yana, denize doğru sürüklenmeye başladım. Yüzme bilmiyordum, ama sulara bat-

*

-199-

madan önce yeniden gerisingeriye sürüklendim. Kuvvetli bir el beni yakaladı ve en sonunda Hayalet yeniden su yüzeyine çıktığında hayatımı Johnson'a borçlu olduğumu anladım. Endişeyle çevresine bakındığını gördüm ve son anda ön tarafa gelen Kelly'nin ortalarda olmadığını fark ettim.

Bu kez de sandalı ıskalayan ve ıskunası önceki seferlerde olduğu gibi aynı durumda olmayan Kurt Larsen, değişik bir manevra yapmak zorundaydı. Rüzgân sancak tarafına alarak, gemiyi döndürdü.

Su baskınından başıyla kurtulduğumuzda, "Harika!" diye bağırdı Johnson kulağıma. Kurt Larsen'in denizciliğini değil de Hayaletin performansını ima ettiğini biliyordum.

Hava şimdi öylesine kararmıştı ki, sandaldan hiçbir iz yoktu. Ama Kurt Larsen yanıl-maz bir içgüdü tarafından yönlendiriliyormuş gibi, bu korkunç kargaşada yoluna devam ediyordu. Bu kez, yan yana sulara gömülü olduğumuz halde, içine sürükleneceğimiz bir dalga çukuru yoktu. Alabora olmuş sandala doğru sürüklendik ve onu gemiye alırken fena halde parçaladık. Bunu, iki saatlik uzun ve yorucu bir çalışma izledi. Hepimiz -iki avcı, üç denizci, Kurt Larsen ve ben- flok yelkeniyle ana yelkenin camadanını bağladık. Bu küçük yelkeni yukarı kaldıncıca, güverte sulardan tamamen temizlendi. Bu sırada Hayalet yüksek dalgalar arasında bir mantar gibi aşağı yukarı sallanıyordu.

-200-

Daha fırtınanın başında parmaklarımın ucu yara olmuştu. Ve camadanı bağlarken acı gözyaşları yanaklarımdan aşağı akıyordu. Bütün işimiz bittikten sonra, bir kadın gibi olduğum yere yığıldım ve yorgunluktan çektiğim acıyla güvertede yuvarlandım.

Bu arada Thomas Mugridge, boğulmuş bir fare gibi, kendisini korkakça yerleştirdiği baş kasara başının altından dışarı doğru sürükleniyordu. Güç bela kamaraya yanaşmaya çabaladığını gördüm ve o anda şaşkınlık içinde mutfağın yerinde yeller estiğini fark ettim. Mutfakın bulunduğu yerde şimdi güvertenin temiz zemini görünüyordu.

Herkesi kamarada toplanmış buldum. Denizciler de oradaydı. Küçük sobanın üstünde kahve pişerken viski içip peksimet yedik. Hayatımda hiçbir yiyecekte bu kadar hoşlanmamıştım. Ve sıcak kahve hiç bu kadar lezzetli gelmemişti. Hayalet öylesine çok sallanıyordu ki, denizciler için bile bir yere tutunmadan yürümek olanaksızdı. Birisi, "İşte geliyor!" diye bağırınca hepimiz, tıpkı güvertede olduğu gibi, kamaranın duvarlarına yuvarlanıyorduk.

Hepimiz tıka basa yiyip içtikten sonra Kurt Larsen, "Güvertede artık yapılacak bir Şey yok," dedi. "Başımıza ne gelirse gelsin nasılsa bir şey yapamayız. Onun için hepimiz içeri girip biraz uyuşanız iyi olur."

Denizciler yan taraftaki fenerleri yakarak Pruvaya geçtiler. Kasaraaltma giden kamara lskelesinin kapısını açmak pek akıl kân olmalından, iki avcı uyumak için kamarada kal-

-201-

di. Kurt Larsen'le ben, Kerfoot'un ezilmiş parmağını kesip yarayı sardık. Bütün bunlar olup biterken, kahve pişirip servis yapan ve ateşin sönmemesine dikkat eden Mugridge, her tarafının ağrıdığından yakınmıştı ve şimdi de birkaç kaburgasının kırıldığına yemin ediyordu. Yokladığımızda üç kaburgasının kırık olduğunu fark ettik. Ama tedavisini ertesi güne bıraktık. Çünkü kırık kaburgalar hakkında hiçbir şey bilmiyordum ve önce bu konuda bir şeyler okumam gerekiyordu.

"Buna değmezdi diye düşünüyorum," dedim Kurt Larsen'e. "Kelly'nin yaşamı için kırık bir sandal."

"Ama Kelly o kadar da etmezdi," diye cevap verdi. "İyi geceler."

Her şey olup bittikten sonra, parmak uçlarımdaki dayanılmaz acıyı hissettim. Üç sandal kaybolmuş, Hayalet de perişan bir hale gelmişti. Bütün bunların üstüne uyumak imkânsızmış gibi geliyordu bana. Ama başımı yastığa koyar koymaz gözlerim kapanmış olmalı. Bütün gece yorgunluktan ölü gibi uyudum. Hayalet ise fırtına içinde yalnız ve yönetimsiz kendi yolunu buldu.

XVIII

Ertesi gün fırtına sürerken, Kurt Larsen'le ben, anatomi ve cerrahi çalışıp Mug-ridge'in kaburgalarını tedavi ettik. Sonra fırtına dinince Kurt Larsen okyanusta fırtınaya tutulduğumuz yerde bir aşağı bir yukarı dolandı. Daha sonra batıya gitmeye başladı-

-202-

Bu arada biz de sandalları onarıp yeni yelkenler yaptık. Fok avcılığı yapan birçok ıskunayla karşılaştık. Onlar da kaybolan sandallarını arıyorlardı. Bu arada çoğu, onlara ait olmayan sandalları ve adamları denizden toplamıştı. Filonun çoğu bizim batı tarafımızdaydı. Ve uzağa açılan sandallar o korkunç fırtınada herhalde en yakın yere sığınmışlardı.

İki sandalımızı bütün adamları sağ olarak Cisco kurtarmıştı. San Diegö'dan da Smoke ile birlikte Nilson ve Leach'i aldık. Bu iş Kurt Larsen'in çok hoşuna gitmesine karşın ben üzülmiştim. Böylece beşinci günün sonunda dört ekimiz vardı -Henderson, Holyoak, Williams ve Kelly- ve bir kez daha sürünün yanında avlanmaya başladık.

Sürüyü kuzeye doğru kovalarken, korkunç bir sisle karşılaştık. Günlerce, sandallar denize indiriliyor ve daha suya değer değmez gözden kayboluyorlardı. Biz, gemide düzenli aralıklarla düdüğü çalıyor ve on beş dakikada bir işaret fişeğini ateşliyorduk. Sandallar sürekli kayboluyor ve ardından bulunuyordu. Kendi ıskunası tarafından kurtarılmaya kadar, hangi ıskuna bulursa bulsun o sandalla avlanmak bir gelenektir. Ama Kurt Larsen, kendisinden umulacağı gibi, sandallarından biri eksik olduğu için, eline geçirdiği ilk sandalı geri vermedi ve ^adamları, biz onları ıskunalarını gördüğümüz halde, Hayalet'le birlikte avlanmaya zorladı. Kaptanları yakından geçip haber almak için bize seslenirken, bir avcıyı ve iki

-203-

adamını, göğüslerine bir tüfek dayayarak, nasıl kamarada kalmaya zorladığını hatırlıyorum. Garip bir biçimde ve azimle hayata asılan Thomas Mugridge çok geçmeden topallaya to-pallaya ortalıkta dolaşmaya başladı ve hem aşçılık hem de kamarotluk göre derini yaptı. Johnson ve Leach eskisi gibi dayak yiyorlardı ve av mevsiminin sona ermesiyle birlikte hayatlarının da sona ermesini bekliyorlardı. Mürettebatın geri kalanı ise acımasız efendilerinin emri altında köpek gibi yaşıyor, köpek gibi çalışıyordu. Kurt Larsen ile bana gelince, biz oldukça iyi anlaşıyorduk, ama yine de benim için yapılacak en iyi hareketin, onu öldürmek olduğu fikrinden bir türlü kurtulamıyordum. Bu beni hem büyülüyor, hem de korkutuyordu. Ama her şeye rağmen onu yüzükoyun ölü olarak yatarken hayal edemiyordum. Onda sürekli bir gençliğin yanı sıra, bu hayali engelleyen bir tahammül gücü de vardı. Onu ancak yaşarken, sürekli hükmederken, kavga eder ve yok ederken ve kendini kurtanırken düşünebiliyordum. Onun vakit geçirme yollarından biri de, biz sürünün ortasında iken ve deniz, sandalları indirmek için çok sert ve dalgalıyken, iki kürekçi ve bir dümenciyle birlikte ava çıkmaktı. Aynı zamanda iyi bir nişancıydı ve avcılarının olanaksız avlanma koşullarını dediği zamanlarda bile gemiye bir sürü fokla dönerdi. Hayalet'i kendi ellerinde tutmak ve en kötü koşullar altında bile yaşamı için mücadele etmek onun için nefes almak gibi bir şeydi.

-204-

Denizciliği gittikçe daha çok öğreniyordum. Açık bir günde -artık nadir rastladığımız bir şeydi- Hayalet'i tek başıma yönetip idare etme ve sandalları toplama doyumunu yaşıyordum. Kurt Larsen yine o baş ağrılarından birine yakalanmıştı ve ben, sabahtan akşama kadar dümende durup, gemiyi en son sandalın arkasından götürüyor, sandalı gemiye alıyor ve onun emri ya da fikri olmadan diğer beşini de denizden topluyordum.

Ara sıra fırtınaya yakalanıyorduk, çünkü soğuk ve fırtınalı bir bölgeydi ve haziranın ortalarında yakalandığımız bir tayfunu çok iyi hatırlıyorum, çünkü geleceğimde büyük değişikliklere neden olmuştu. Bu fırtına çemberinin neredeyse tam merkezinde yakalanmıştık. Kurt Larsen tayfunun ortasından kaçıp güneye inebilmeyi becermişti. İlk önce çift camadanlı fok yelkenleriyle ve sonunda çıplak direklerle kaldık. Denizin bu kadar korkunç olabileceğini o zamana kadar hiç düşünmemiştim. Bunlarla karşılaştırıldığında daha önce karşılaştıklarımız dalgacık olarak kalırdı. Bu tayfunda bir dalgayla diğer dalganın arasındaki uzaklık yanmıllik kadardı ve eminim direk uçlarından bile yüksekti. Fırtına o kadar büyüktü ki, Kurt Larsen bile üzerine gitmeye cesaret edemedi. Güneye doğru inerek fırtınadan kaçtık ve fok sürüsünden uzaklaştık.

. Fırtına sakinleştiğinde Pasifik'te aşırı hızla giden buharlı gemilerin yoluna çıkmıştık ve avcılarının şaşkınlığına karşın kendimizi fokların ortasında bulduk. Bu ikinci bir sürüydü,

-205-

öndeki sürüyü arkadan izliyordu ve şimdiye kadar pek rastlanan bir şey değildi. Sandallar yeniden denize indirildi, yine silah sesleri yayıldı ortalığa ve aşağılık katliam bütün gün sürdü. Bu sırada yanıma Leach yaklaştı. Son sandaldan çıkan derilerin hesabını tutmayı yeni bitirmiştik ki, yanıma geldi ve alçak bir sesle sordu:

"Bay Van Weyden, kıyıda ne kadar açıkta olduğumuzu ve Yokohama'nın ne tarafta olduğunu bana söyleyebilir misiniz?"

Yüreğim neşeyle doldu, çünkü ne düşündüğünü biliyordum. Yokohama'nın batı-ku-zeybatıda olduğunu ve kıyıda beş yüz mil açıkta olduğumuzu söyledim.

"Teşekkür ederim, efendim," dedi sadece ve karanlıkta kayboldu.

Ertesi sabah üç numaralı sandal ile Johnson ve Leach, yatakları, deniz torbalan, öteki sandalların su kapları ve yiyecek kutularıyla birlikte yok olmuştu. Kurt Larsen öfkeliydi.

Yelkenleri açıp kuzey-kuzeybatıya doğru ilerledi. İki avcı direk uçlarına tırmanmış, ellerinde dürbünlerle denizi araştırırken, o da kızgın bir aslan gibi güvertede dolanıyordu. Kaçanlara olan duygularımı bildiğinden, gözetlemeye beni çıkarmamıştı.

Rüzgâr iyiydi ama düzensiz esiyordu. Mavi sonsuzlukta küçücük bir sandalı aramak, samanların arasında iğne aramak gibi bir şeydi. Ama o, kaçanlarla kıyı arasına girebilmek için Hayaleti elinden geldiğince hızlandırdı. Bunu başardıktan sonra, onların izle-

-206-

mesi gerektiğini düşündüğü yolda ilerlemeye başladı.

Üçüncü günün sabahında, sekiz zili çaldıktan sonra, direğin ucundaki Smoke, ufukta bir sandal gördüğünü söyledi. Herkes küpeşteye sıralanmıştı. Batıdan hafif bir rüzgâr, sanki arkasından daha çok rüzgâr getireceğine söz verir gibi esmekteydi. Rüzgâral-tında, yükselen güneşin gümüş rengi içinde, siyah bir benek bir görünüş bir kayboluyordu.

Rotamızı çevirip hızla ona doğru ilerlemeye başladık. Yüreğim taş kesilmişti. Olacakları düşünmek beni hasta etti ve Kurt Lar-sen'in gözlerindeki o zafer parıltılarını görünce, kendimi, karşı konulamaz bir şekilde üstüne atlamaya zorunlu hissettim. Johnson ile Leach'e yapacaklarını düşünmek beni öylesine sınırlendirmişti ki, aklım başımdan gitmiş olmalı. Yan bilinçsiz kasaraaltına gittiğimi biliyorum, elimde dolu bir tabancayla yukarı çıkıyordum ki, bir korku çığlığı duydum:

"Sandalda beş kişi var!"

Titreyerek ve bitkin düşmüş bir halde kamara iskelesine dayandım. Bağırın adamın söyledikleri, geri kalan adamlar tarafından doğrulanıyordu. Dizlerim artık beni taşıyamı-yordu ve yere çöktüm. Neredeyse yapmak üzere olduğum şey beni dehşete düşürmüştü. Silahı yerine koyup güverteye çıkarken memnundum.

Yokluğumu kimse fark etmemişti. Sandal, fok avı sandallarından daha büyüktü ve daha

-207-

farklı yapılmıştı. Onlara yanaştıkça yelken indirildi ve gözcü direğin ucundan aşağıya indi.

Küreklar gemiye yüklendi ve sandalın içindekiler, kendilerini gemiye almamızı beklediler.

Güverteye inmiş olan ve şimdi yanımda duran Smoke, anlamlı bir şekiMe kıkırdamaya başladı. Ne olduğunu anlamak istercesine yüzüne bakım.

"Şimdi işimiz iş!" diye kıkır kıkır güldü.

"Ne oldu?" diye sordum.

Yine kıkırdadı.

"Arka tarafı görmüyor musun? Eğer o bir kadın değilse, ben de bir daha fok vuramaya-yım!"

Daha dikkatli baktım, ama onun bir kadın olduğundan, etraftan çığlıklar yükselinceye kadar emin olamadım. Sandalda dört adam vardı ve beşinci yolcu gerçekten bir kadındı. Kurt Larsen'in dışında hepimiz heyecanlıydık. O ise sandalın, kin duyduğu iki kurbanını taşıyan kendi sandalı olmadığı için açıkça hayal kırıklığına uğramıştı.

Flok yelkenini aşağı indirip, fok iskotalarını rüzgârüstüne ayarladık. Ana yelkeni düz-ledik ve rüzgâra girdik. Küreklar suya çarptı ve az sonra sandalla yan yana duruyorduk. Şimdi ilk kez kadını gördüm. Sabah oldukça serin olduğu için uzun bir palto giymişti ve yalnızca yüzünü ve başındaki denizci şapkasının yanından çıkan bir tutam açık kahverengi saçı görüyordum.

Gözleri iri, kahverengi ve parlaktı. Ağzı hoştu ve duygulu birine benziyordu. Güneş ve tuzlu rüzgâr yüzünü

-208-

kırmızılaştırdığı halde narin, oval bir yüzü vardı.

Başka bir dünyanın insanıymış gibi geldi bana. Aç bir insanın ekmeğe uzanışı gibi, ona karşı içimde bir açlık duydum. Uzun süredir bir kadın görmemiştim. Büyük bir şaşkınlık ve uyuşukluk içinde kaybolmuştum -bu bir kadın mıydı?- Bu nedenle kendimden geçip ikinci kaptanlık görevlerimi unuttum ve yeni gelenlerin gemiye çıkmalarına yardım etmedim. Denizcilerden biri onu Kurt Larsen'in aşağıya uzanmış kollarına kaldırdığında, merakla onu izleyen yüzlerimize eğ-leniyormuşçasına tatlı tatlı güldü. Ancak bir kadın böyle gülümseyebilirdi. Uzun zamandır kimsenin güldüğünü görmediğim için, böyle gülümsemelerin var olduğunu unutmuştum.

"Bay Van Weyden!"

Kurt Larsen'in sesi beni hemen kendime getirdi.

"Hanımefendiyi aşağıya götürüp rahat etmesini sağlar mısınız? Boş kamarayı hazırlatın. Bu işe aşçıbaşmı verin. Yüzü için de ne yapabileceğinizi düşünün. Fena yanmış."

Sert bir şekilde sırtını bize dönüp yeni gelen adamları sorgulamaya başladı. Sandal denizde başıboş sürüklenmişti. İçlerinden biri, Yokohama bu kadar yakinken başlarına bu işin gelmesini çok utanç verici bir şey olarak niteledi.

Eşlik ettiğim kadından çok garip bir şekilde korktuğumun farkına vardım. Aynı zamanda beceriksizdim. Bir kadının bu kadar

-209-

narin ve nazik bir yaratık olduğunu sanki ilk kez fark ediyordum. Merdivenlerden aşağı inmek için kolunu tuttuğumda, kolunun inceliği ve yumuşaklığı beni şaşırttı. Aslında bütün kadınlar gibi ince yapılı ve nazikti; ama bana göre öylesine nazik ve inceydi ki, kolunu tutarken onu incitebileceğimi düşündüm. Bu düşüncelerim, tüm samimiyetimle, uzun süreli bir inkârdan sonra, genel olarak kadınlar, özel olarak da Maud Brewster hakkındaki izlenimlerimi oluşturuyordu.

"Benim için kendinizi sıkıntıya sokmanıza gerek yok," diye itiraz etti, onu Kurt Larsen'in kamarasından aceleyle getirdiğim koltuğa oturttuğumda. "Adamlar bu sabah her an karaya varabileceğimizi söylüyorlardı. Herhalde gemi akşama orada olur, değil mi?"

Geleceğe dair bu kadar basit bir güven beni şaşırtmıştı. Benim öğrenmemin aylar aldığı, denizde sanki kaderimiz onun elindeymiş gibi giden bu garip adamı ve içinde bulunduğumuz durumu ona nasıl anlatabilirdim? Ama ona dürüstçe cevap verdim:

"Eğer bizimkinden başka bir kaptan olsaydı, yarın Yokohama'da olacağınızı söyleyebilirdim. Ama bizim kaptan garip bir adamdır. Sizden her şeye hazırlıklı olmanızı rica ediyorum, anladınız mı? Her şeye karşı."

"İtiraf ediyorum ki, anlayamıyorum," diye tereddüt etti. Şaşırmıştı, ama gözlerinde korku ifadesi yoktu. "Yoksa deniz kazazedelerine her zaman saygılı davranıldığı gibi yanlış bir fikre mi inanıyorum? Bu o kadar -210-

önemsiz bir şey ki, biliyorsunuz. Karaya çok yakınız."

"İnanın ki bilmiyorum," diyerek onu rahatlatmaya çalıştım. "Yalnızca sizi olabilecek en kötü şeye karşı hazırlamak istedim. Bu adam, bu kaptan, bir hayvan, bir şeytandır. Hiç kimse onun bir sonraki garip hareketinin ne olacağını bilemez..."

Heyecanlanmaya başlıyordum, ama o, "Ah, anlıyorum," diyerek sözümü kesti, sesi yorgun geliyordu. Belli ki düşünmek bile onun için açıkça yorucu bir işti. Sanırım bedensel bir çöküntünün eşiğindeydi.

Başka bir şey sormadı ve ben de başka bir yorum yapmadım. Kurt Larsen'in emrini yerine getirerek onu rahat ettirmeye çalıştım. Bir ev kadını gibi ortalıkta koşuşturup güneş yanığı için losyonlar buldum, Kurt Larsen'in özel dolabından bir şişe Porto şarabı getirdim, Thomas Mugridge'e boş kamarayı hazırlaması için talimat verdim.

Rüzgâr süratle hızlanıyordu. Hayalet boş kamara hazırlandığında hızla yoluna devam etmekteydi. Leach ile Johnson'm varlığını unutmuştum ki, açık kamara iskelesinden, birden bir gök gürültüsü gibi, "Bir sandal!" çığlığı geldi. Bu, direğin ucundan bağırın Smoke'un sesiydi. Kadına bir göz attım, ama koltuğa gömülmüş, anlatılamaz bir yorgunlukla gözlerini kapatmış. Bağırışı duydu-. ğundan kuşkuluydum ve kaçanların yakalanmasından sonraki vahşeti görmesini engellemeye kararlıydım. Çok yorgundu. Ama bu iyi bir şeydi. Uyuyacak demektir. -

211-

Güvertede telaşla verilen emirler, ayak sesleri duyuldu ve Hayalet hızlanıp yan yattığında, koltuk kamara zemininde kaymaya başladı. Kadının yere düşmesini engellemek için tam zamanında yerimden fırladım.

Bana baktığında, onun zihnini kaşıtıran uykulu şaşkınlığını ancak g" -terecek kadar göz kapakları ağırlaşmıştı. Onu kamarasına götürürken tökezliyor ve yalpalıyordu. Mug-ridge'i itip mutfağa, işinin başına dönmesini emrettiğimde imalı imalı sırttı. O da, avcılara benim hanımefendiye çok iyi hizmet ettiğimi yayarak öcünü aldı.

Bütün vücuduyla bana dayanıyordu ve onu koltuktan kaldırıp kamarasına götürürken uyuyakaldığından emindim. Bunu, iskanın ani sallanması sırasında neredeyse ranzaya düşer gibi olmasından anladım. Bir an uyandı, uykulu uykulu gülümsedi ve yine uyumaya başladı. Onu, Kurt Larsen'in ranzasından aldığım bir yastığa başını dayayarak, denizcilerin ağır battaniyeleri altında uyurken bıraktım.

XIX

Güverteye çıktığımda Hayaletin yönünü değiştirmiş olduğunu gördüm. Rüzgârüstüne doğru gidiyordu. Herkes güvertedeydi. Leach ile Johnson gemiye alınır alınmaz bir şeyler olacağını biliyorlardı.

Dört zili çaldı. Louis dümene geçmek için yukarı çıkı. Havada nem vardı. İnce muşamba elbisesini giydiğini fark ettim.

-212-

"Neler oluyor?" diye sordum ona.

"Havadan anlaşıldığına göre yeni bir fırtına patlayacak, efendim," diye cevap verdi. "Bizi biraz ıslatacak bir yağmur yağacak."

"Onları görmemiz çok kötü oldu," dedim. Sandal görüş alanımızın içindeydi.

Louis dümeni çevirdi. "Karaya hiçbir zaman ulaşamazlardı diye düşünüyorum, efendim."

"Ulaşamazlar mıydı?" diye sordum.

"Hayır, efendim. Şunu hissediyor musunuz?" (Bir rüzgâr iskanayı yakaladı, Louis gemiyi rüzgârın dışında tutmak için dümeni zorlukla kullanıyordu). "Bu, yumurta kabuğu kadar küçük sandalların rahatça hareket edebileceği bir deniz değil. Onları gördüğümüz ve gemiye alacağımız için şanslılar."

Kurt Larsen, geminin ortasında uzun adımlarla ilerledi. Kurtardığı adamlarla konuşuyordu. Kedi gibi yürüyüşü her zamankinden biraz daha fazla belirgindi. Gözleri enerjikti ve parlıyordu.

"Üçü yağ tüccarı ve dördüncüsü de mühendis," dedi neşeyle. "Ama biz onları iyi birer denizci yapacağız. Ya da kürekçi olurlar. Kadından ne haber?"

Nedenini bilmiyorum ama ondan söz edince, bir bıçak gibi içime bir sancı girdi. Kendi adıma aptalca titizlendiğimi düşündüm, ama elimde değildi. Karşılık olarak sadece omuz-! lanımı silktim.

Kurt Larsen uzun, tuhaf bir ıslıkla dudaklarını büzdü.

"Peki, adı ne?" diye sordu.

-213-

"Bilmiyorum," diye cevap verdim. "Uyuyor. Çok yorgundu. Asıl ben sizden haber almayı bekliyorum. Hangi gemideymişler?"

"Bir posta gemisindeymişler," diye kısaca cevap verdi. "San Francisco'dan Yokohama'ya giden City ofTokio gemisi. Tayfuna yakalanmışlar. Tekne yaşlıymış. Tefeden tırnağa kalbur gibi olmuş. Dört gün denizde sürüklenmişler. Demek onun kim ya da ne olduğunu bilmiyorsun, ha? Kız mıymış, kadın mıymış, yoksa dul muymuş? Peki, peki."

Şakacı bir şekilde başını salladı ve gülen gözlerle bana baktı.

"Siz..." diye söze başladım. Az kalsın, kazazedeleri Yokohama'ya götürüp götürmeyeceğini soracaktım.

"Ben, ne?" diye sordu.

"Leach ile Johnson'a ne yapmak niyetin-desiniz?"

Başını salladı. "Bunu gerçekten bilmiyorum, Hımbıl. Bu yeni gelenlerin eklenmesiyle şimdi istediğim kadar mürettebatım var."

"Öyleyse kaçabilirler," dedim. "Neden onlara karşı tavrınızı değiştirmiyorsunuz? Onları gemiye alıp iyi davranın. Yaptıkları şeyi yapmaya zorlandılar."

"Benim tarafımdan mı?"

"Sizin tarafınızdan," diye cevap verdim hiç duraksamadan. "Ve sizi uyanyorum, Kurt Larsen, eğer bu zavallı kazazedelere kötü davranmakta aşırıya giderseniz yaşam sevgimi unutup sizi öldürme arzusuna kapılabirim."

"Bravo!" diye bağırdı. "Beni gururlandırıyor, Hımbıl! Artık kendi bacaklarını bul-

-214-

dun. Bir birey oldun. Bugüne kadar rahat yerlerde yaşayarak kendi yaşamını çarçur ediyordun, ama bilinçleniyorsun ve bunun için seni daha çok seviyorum."

Ses tonu ve yüz ifadesi değişmişti; ciddiye. "Söz vermeye inanır mısın?" diye sordu. "Sözler kutsal mıdır?"

"Elbette," diye cevap verdim.

"Öyleyse seninle bir anlaşma yapalım," diye devam etti, mükemmel bir oyuncuydu. "Eğer ben, sana Leach ile Johnson'a el sürmeyeceğime söz verirsem, buna karşılık sen de beni öldürmeye kalkışmayacağına söz verir misin? Ama bu, senden korktuğumdan değil," dedi.

Kulaklarıma inanamıyordum. Bu adama neler oluyordu böyle?

"Kabul ediyor musun?" diye sordu sabırsızlıkla.

"Ediyorum," diye cevap verdim.

Elini benimkine uzattı ve ben onun elini istekle sıkarken bir an için gözlerinde alaycı ve şeytansı bir parlıltı gördüğüme yemin edebilirim.

Pupadan rüzgâraltına doğru gezindik. Sandal şimdi oldukça yakımmızdaydı ve kötü bir durumdaydı. Johnson dümendeydi, Leach su boşaltıyordu. Kurt Larsen, Louis'e biraz yavaşlamasını söyledi. Sandalla aynı hizaya geldik. Şimdi sandal, rüzgârüstünün bir metre bile ötesinde değildi. Ama Hayalet, sandala engel oldu. Yelkenler boş boş titredi. Sandal, iki adamın durumlarını değiştirmesine neden olarak, karına etti. Iskuna denizin

-215-

kabarmasıyla birlikte iki dalga arasındaki çukura düştü.

İşte tam bu anda, Leach ile Johnson, kafalarını kaldırarak geminin ortasında küpeşteye sıralanan arkadaşlarına baktılar. Kimse onları selamlamadı. Artık, arkadaşlarının gözlerinde onlar birer ölüydüler ve aralarında, yaşamla ölümü birbirinden ayıran uçurum vardı.

Bir an sonra, geminin benimle Kurt Lar-sen'in durduğu kıç tarafının karşısına gelmişlerdi. Biz atçalıyorduk, onlar yükseliyordu. Johnson bana baktı; yüzünün bitkin ve yorgun olduğunu görebiliyordum. Ona el salladım, o da karşılık verdi, ama umutsuz bir el sallayıtı bu. Sanki elveda der gibiydi. Le-ach'in bakışlarını göremedim, çünkü Kurt Larsen'e bakıyordu. Yüzünde eski, amansız nefretin izi hâlâ kuvvetliydi.

Derken geminin gerisinde kaldılar. Yelken rüzgârla doldu ve birden, sandalı karınaya alarak alabora edecek gibi oldu. Köpüklü büyük bir dalga sandalın üstünde patladı ve kar beyaz renginde sandala çarpı. Daha sonra sandal yan batmış bir halde ortaya çıktı. Leach sandaldaki suyu boşaltıyordu. Yüzü bembeyaz ve endişeli olan Johnson dümen küreğine yapışmıştı. Kurt Larsen kulağıma doğru kısa bir kahkaha attı ve pupanın rüzgârüstüne doğru yürüdü. Onun Hayaleti durdurmak için emir vermesini bekledim, ama gemi kendi rotasında ilerledi ve Kurt Larsen hiçbir işaret yapmadı. Louis vakarla dümende duruyordu.

-216-

Ama bir arada durmakta olan denizcilerin tedirgin yüzlerle bize baktıklarını fark ettim. Hayalet hâlâ yoluna devam ediyordu, sandal artık küçük bir benek olacak kadar ufalmıştı. O sırada Kurt Larsen'in emreden sesi çınladı ve sancak kuntrasma gitti.

Flok yelkeni indirilip iskuna döndüğünde, denizle mücadele etmekte olan sandalın iki mil kadar önünde ve rüzgârüstündeydik. Fok avlamak için yapılan sandallar rüzgârüstüne gitmek için yapılmamışlardır. Onların bütün ümidi rüzgârüstü pozisyonunda durmak ve rüzgâr estiğinde iskunanın önünde gitmektir. Ama bu vahşi havada Leach ile Johnson için Hay alet ten başka sığınacak bir yer yoktu. Rüzgârüstüne doğru kararlılıkla yol almaya devam ediyorlardı. Bu kötü havada oldukça zor bir işti bu. Her an dalgalar tarafından alabora edilebilirlerdi. Sayısız kereler sandalın büyük, köpüklü dalgaların içinde orsa ettiğini gördük. İlerleyemiyor ve bir mantar gibi geriye doğru savruluyorlardı.

Johnson mükemmel bir denizciydi. Küçük sandallar hakkında da, gemiler hakkında olduğu kadar çok şey biliyordu. Bir buçuk saatin sonunda hemen hemen gemiye yaklaşmıştı.

"Demek fikrinizi değiştirdiniz?" diye mırıldandığını duydum Kurt Larsen'in. Biraz kendi kendine, biraz da sanki duyabilecekmiş gibi onlara konuşuyordu. "Gemiye gelmek istiyorsunuz, ha? Pekâlâ öyleyse gelin bakalım."

"Dümeni kır!" diye emretti bu arada Lou-

-217-

is'nin yerine dümene geçmiş olan Hawai'li Oofy-Oofy'ye.

Emir emri kovaladı. Iskuna ilerledikçe, ön ve ana yelkenler rüzgâra göre boşlanmıştı. Rüzgârın önünde sıçrayarak gidiyorduk. Johnson tehlikeye karşı yelkenini boşluyordu ve bizim dümen suyumuzu ot-_z metre uzaktan kesti. Kurt Larsen bir daha güldü. Aynı anda bizi izlemeleri için onlara koluyla işaret ediyordu. Onlarla oynamak niyetinde olduğu açıktı -öldürmek yerine onlara bir ders vermek istiyordu, ama oldukça tehlikeli bir dersti bu, çünkü küçük sandal her an devrilebi-lirdi.

Johnson bizi izlemeye başladı. Onun için yapacak başka bir şey kalmamıştı. Ölüm dört bir yanında dolanıyordu. O kocaman dalgalardan birinin sandalı devirmesi an mesele-siydi.

"Yüreklerinde ölüm korkusu var," diye fısıldadı Louis kulağıma, ben flok yelkeninin durumunu görmek için ön tarafa doğru giderken.

"Kısa süre içinde dönüp onları alacak," diye cevap verdim neşeyle. "Onlara bir ders vermek istiyor, hepsi bu kadar."

Louis bana kurnazca bakü. "Öyle mi düşünüyorsun?" diye sordu.

"Kesinlikle," diye cevap verdim. "Sen öyle düşünmüyor musun?"

"Bugünlerde kendi canımdan başka bir şey düşünmüyorum," diye cevap verdi. "Olaylara bu endişe içinde yaklaşıyorum. San Francisco'da içtiğim o içki, başımı bu derde

-218-

soktu ve o güzel kadın da senin başını derde sokacak. Senin ne kadar aptal bir herif olduğunu biliyorum ben."

"Ne demek istiyorsun?" diye sordum.

"Ne mi demek istiyorum?" diye bağırdı. "Bunu bana sen mi soruyorsun? Bunu ben değil, Kurt Larsen demek istiyor. Kurt, dedim, Kurt!"

"Eğer başım derde girerse yardım eder misin?" diye sordum düşüncesizce, çünkü benim sesimdeki paniği hissetmişti.

"Yardım etmek mi? Ben ancak ihtiyar, şişko Louis'e yardım edebilirim. Yeterince sorun var zaten. Bugüne kadar olanlar hiçbir şey değil, diyorum sana, bugüne kadar olanlar sadece bir başlangıç."

"Senin bu kadar büyük bir korkak olduğunu hiç düşünmemiştim," dedim dudaklarımı bükerek. Kibirli bir bakışla bana baktı. "O zavallı ahmak için kılımı kıpırdatır mıyım sanıyorsun," dedi geminin gerisindeki küçük sandalı işaret ederek. "Ömrümde hiç görmediğim bir kadın için kafamı kırdırır mıyım sanıyorsun?"

Küçümseyerek sırtımı döndüm ve geminin kıçına gittim.

"Gabya yelkenlerini toplasanız iyi olur, Bay Van Weyden," dedi Kurt Larsen, pupaya vardığımda.

O iki adamı düşündüğümde rahatladım. Onlardan çok uzaklaşmak istemediği açıktı. Bu düşüncenin verdiği umutla emri hızla uygulamaya koyuldum. Gerekli emirleri vermek

-219-

için ağzımı açmıştım ki, sabırsız adamların kandilisalara ve alaverelere tırmandıklarını, diğerlerinin gemide koşuşturduklarını gördüm. Onların bu sabırsızlıklarını Kurt Larsen vahşi bir gülümsemeyle seyrediyordu.

Sandalla aramızdaki uzaklık birkaç mile inince durup beklemeye başladı-k. Herkes, hatta Kurt Larsen bile onların gelişini seyrediyordu ve gemideki tek soğukkanlı adam oydu. Gözlerini dikmiş bakan Louis'in yüzünde gizlemeyi başaramadığı sıkıntılı bir ifade vardı.

Denizin fokurdayan yeşilliği içinde canlı bir şeymiş gibi hızla savrulan, bir an dalgaların arasında gözden kaybolan ve sonra tekrar göklere kadar çıkan sandal yaklaşıyor, yaklaşıyor, yaklaşıyordu. Hayatta kalması insana imkânsızmış gibi geliyordu, ama yine de baş döndürücü her dalganın sonunda imkânsız olanı başanyordu. Bir yağmur kasırgası geçti. Sandal uçan ıslıkta ortaya çıkıp, neredeyse bize degecek kadar yaklaştı.

"Hadi, onları toplayın!" diye bağırdı Kurt Larsen ve dümene sıçrayarak çevirmeye başladı.

Hayalet, olduğu yerde tekrar sıçrayarak rüzgârın önünde ilerlemeye başladı. Johnson ile Leach bizi iki saat boyunca izlediler. Duruyor, kaçıyor, duruyor, kaçıyor. Bizden bir çeyrek mil uzaktaydı ki, sağanak halinde boşalan yağmur onları gözden kaybetmemize neden oldu. Bir daha hiç görünmedi-ler. Rüzgâr havayı yeniden temizledi, anı dalgalı denizde yelken izi görünmüyordu. Bir

-220-

an için, yükselen bir dalgada sandalın altını gördüğümü sandım. En son görebildiğim, bu oldu. Johnson ile Leach için varoluş savaşı bitmişti artık.

Adamlar toplu halde geminin ortasında duruyorlardı. Hiç kimse aşağıya inmemişti ve hiç kimse konuşmuyordu. Birbirlerine de bakmıyorlardı. Herkes sersemlemiş görünüyordu -ne olduğundan tam emin değilmiş gibiydiler, ne olduğunu anlamaya çalışıyorlardı. Kurt Larsen düşünceleri için onlara fazla zaman vermedi. Hemen Hayaleti eski rotasına soktu; bu rota Yokohama limanına değil, fok sürüsüne gidiyordu. Adamlar halatları çekerken ve vira ederken artık sabırsız değillerdi. Ara sıra aralarında küfür ettiklerini duydum. Avcıların tavrı ise değişti. Smo-ke ise hiç etkilenmemiş gibi hikâyeler anlatıyordu ve kahkahalar atarak kasaraaltına indiler.

Mutfağın rüzgâraltına doğru giderken, kurtardığımız mühendis bana yaklaştı. Yüzü beyazdı ve dudakları titriyordu.

"Aman Tanrım! Efendim, ne biçim bir gemi bu?" diye bağırdı.

"Sizin de gözleriniz var, gördünüz," diye cevap verdim, neredeyse vahşice, yüreğimdeki acı ve korkudan.

"Söz vermiştiniz," dedim Kurt Larsen'e.

"O sözü verdiğim zaman onları gemiye almayı düşünmüyordum," diye cevap verdi. "Üstelik onlara elimi bile sürmediğimi kabul etmelisin. Elimi bile sürmedim, elimi bile sürmedim," diyerek kahkaha attı bir an sonra.

-221-

Cevap vermedim. Konuşacak durumda değildim, kafam karmakarışıktı. Düşünmek için zamana ihtiyacım vardı, bunu biliyordum. Şu an bile boş kamarada uyuyan kadın göz önünde bulundurmam gereken bir sorumluluktan ve aklıma gelen tek mantıklı düşünce, eğer ona yardım etmek istiyorsam, hiçbir şeyi aceleye getirmemem gerektiği idi.

XX

Günün geri kalan kısmı olaysız geçti. Bizi ıslatan yağmur fırtınası dinmeye başladı. Üç yağ tüccarı ile mühendis, Kurt Larsen'le yaptıkları ateşli bir konuşmadan sonra, gemi kantinindeki giysilerle donatılmışlar, çeşitli sandallarda avcılarının altında ve gemide nöbet tutmakla görevlendirilmişler ve baş kasaraya sepetlenmişlerdi. İtiraz ederek gittiler, ama sesleri yüksek çıkmıyordu. Kurt Larsen'in kişiliğiyle ilgili görmüş olduklarından korkmuşlardı ve baş kasarada duydukları hikâyeler, içlerindeki en son başkaldırma duygusunu bile yok etmişti.

Bayan Brewster -adını mühendisten öğrenmiştik- durmadan uyuyordu. Akşam yemeğinde avcılardan, kadını rahatsız etmemeleri için, seslerini alçaltmalarını istedim. Kadın, ertesi sabaha kadar ortalıkta görünmedi. Onun yemeklerini ayrı yemesini sağlamak ni-yetindeydim, ama Kurt Larsen buna karşı çıktı. O kim oluyordu da kamarada yemeklerini ayrı yiyecek, diyordu.

Ne var ki, onun masamıza gelmesinde eğ-

-222-

lendirici bir yan vardı. Avcılar istiridyeler gibi sessizleştiler. Sadece Jack Horner ile Smoke yan gözle onu süzüyorlar, hatta ara sıra konuşmaya bile katılıyorlardı. Öbür dört adam gözlerini tabaklarından ayırmıyor, tıpkı hayvanlar gibi, çeneleriyle birlikte kulaklarını da oynatarak, düşünceli bir dikkatle ve durmadan lokmalarını çiğniyorlardı.

Kurt Larsen önceleri fazla konuşmadı, ancak kendisine bir şey söylenildiğinde cevap veriyordu. Utangaçlığından değildi ama bu. Bu kadın onun için yeni bir tipti, şimdiye kadar bildiği türden değişti ve merak ediyordu. Onu inceliyordu; sadece ellerini ve omuzlarının hareketlerini izlemek için, o da çok nadiren, gözlerini yüzünden ayırıyordu. Onu ben de inceliyordum ve konuşmayı aşağı yukarı ben yönlendirdiğim halde, biraz utangaç ve sıkılgan davrandığımı biliyordum. Oysa ki Kurt Larsen kusursuz bir dengede idi, hiçbir şeyin sarsamayacağı büyük bir güven duyuyordu kendine ve bir kadından, fırtınadan ya da savaştan korktuğundan daha fazla korkmuyordu.

"Yokohama'ya ne zaman varacağız?" diye sordu Bayan Brewster, ona dönerek ve gözlerinin içine bakarak.

İşte herkesin beklediği soruyu sormuştu. Çeneler çalışmayı, kulaklar oynamayı bıraktı ve gözler tabaklardan ayrılmadığı halde, her-^kes iştahla cevabı bekliyordu.

"Dört ay sonra. Eğer av mevsimi erken kapanırsa belki de üç ay sonra," dedi Kurt Larsen.

-223-

Kadın nefesini tuttu ve kekeleydi. "Ben -ben düşünmüştüm ki- Yokohama'dan sadece bir günlük uzaklıktayız sanıyordum." Bu noktada sustu ve masadaki tabakları seyretmekte olan sevimsiz suratlara baktı. "Bu doğru değil," diye sözünü bitirdi.

"Bu, Bay Van Weyden ile hal^tmemiz gereken bir soru," diye cevap verdi Kurt Larsen, bana haylazca göz kırparak. "Bay Van Wey-den'i bu gibi konularda bir otorite olarak kabul edebilirsiniz. Ben sadece bir denizci olduğum için bu duruma farklı bir açıdan bakabilirim. Burada bizimle kalmanız belki sizin için bir talihsizlik olabilir, ama bizim için kesinlikle iyi bir talih."

Gülerek kadına baktı. Kadın Kurt Lar-sen'in bakışları karşısında başını öne eğdi, ama sonra yine kaldırarak meydan okurcasına bana baktı. Dile getirmediği soruyu gözlerinden okur gibiydim: Bu doğru muydu? Ama ben tarafsız bir rol oynamam gerektiğine karar vermiştim, bu nedenle cevap vermedim.

"Siz ne düşünüyorsunuz?" diye sordu.

"Özellikle önümüzdeki birkaç ay içinde yapacak önemli bir işiniz varsa, talihsiz bir durum. Ama Japonya'ya sağlığınız için yolculuk ettiğinizi söylediğinize göre, sağlığınızın Hayaletten başka hiçbir yerde daha iyi düzelmeyeceği konusunda size güvence verebilirim."

Gözlerinin öfkeyle parlamış olduğunu gördüm. Ba-kışları karşısında yüzümün kızardığını hissederek bu kez ben başımı öne eğdim. Bu, korkakça bir davranıştı, ama başka ne yapabilirdim?

-224-

"Bay Van Weyden bu konuda oldukça bilgi sahibidir," diyerek kahkaha attı Kurt Lar-sen. Başımı salladım. Bayan Brevvster da kendini toparlayıp ümitle bekledi.

"Şimdi bu konuda çok konuşmuyor ama," diye devam etti Kurt Larsen, "Kendisi harika bir gelişme gösterdi. Onu gemiye ilk geldiği zaman görmeliydiniz. İnsanlığın sıksa, zavallı örneklerinden biriydi. Öyle değil mi, Kerfoot?"

Doğrudan kendisine hitap edilen Kerfoot öyle şaşırmişti ki, elindeki bıçağı yere düşürdü. Ama ona hak verircesine homurdandı.

"Kendini patates soyup bulaşık yıkayarak geliştirdi, değil mi Kerfoot?"

Öbürü yine aynı şekilde homurdandı.

"Ona bir de şimdi bak. Evet, belki kaslı diyebileceğimiz biri değil, ama yine de kasları var, gemiye geldiği zamankinden daha da kaslı. Aynı zamanda üzerinde durabileceği bacaları var. Belki ona bakınca bunu anlayamıyorsunuz, ama ilk geldiğinde ayakta durmasını pek beceremiyordu."

Avcılar kis kis gülüyorlardı, ama kadın bana, Kurt Larsen'in iğrençliğini telafi edecek şekilde sevgi ve acıma dolu gözlerle baktı. Gerçekten de, uzun zamandan beri kimse bana böyle bir yakınlık göstermemişti. Bu nedenle yumuşadım ve daha sonra seve seve onun gönüllü kölesi oldum. Ama Kurt Lar-sen'e kızmıştım. Küçük düşürücü sözleriyle benim erkekliğimle, bacaklarımla alay ediyordu.

-225-

"Kendi bacaklarımla üstünde durmasını öğrenmiş olabilirim," diye sertçe karşılık verdim. "Ama onlarla başkalarının üstüne basmayı da öğrenmem gerek, değil mi?"

Küstahça bana baktı. "Öyleyse eğitiminin yansını tamamlamışsın," dedi sertçe ve kadına döndü.

"Hayalette çok konukseverizdir. Bay Van Weyden bunu bilir. Konuklarımızın kendilerini evlerindeymiş gibi hissetmeleri için elimizden geleni yaparız, değil mi Bay Van Wey-den?"

"Evet patates soydurup bulaşık yıkatacak kadar," diye cevap verdim. "Kuşkusuz samimiyetten dolayı onların boyunlarını sıkmaktan söz etmezsek."

"Bay Van Weyden'in söylediklerinden bizim hakkımızda yanlış izlenimler edinmemenizi rica ederim," diye müdahale etti alaycı bir endişeyle. "Siz de görüyorsunuz Bayan Brewster, kemerinde bir kama taşıyor. Bu bir gemi subayı için alışılmadık bir şey. Gerçekten çok saygıdeğer olmasına karşın, Bay Van Weyden bazen, nasıl söyleyeyim... kavgacıdır. Kendisine karşı dikkatli olmamız gerekiyor. Sakin anlarında oldukça mantıklı ve iyi bir insafidir. Şimdi sakın olduğuna göre, dün beni ölümle tehdit ettiğini inkâr etmeyecektir."

Boğulmak üzereydim, gözlerim kesinlikle ateş saçıyordu. Dikkati benim üstüme çekti.

"Şimdi ona bir bakın. Siz burada olduğunuz için kendisini zorla tutuyor. Zaten hanı-

-226-

mefendilerin varlığına alışkın değildir. Onunla birlikte güverteye çıkmaya cesaret etmeden önce silahlanmam gerekecek."

Başını üzüntüyle sallarken, bir yandan da, "Çok kötü, çok kötü," diye mırıldanıyordu. Avcılar kahkahalara boğulmuştu.

Bu adamların gürleyen ve kükreyen sesleri, küçük kamarada vahşi bir etki yaratmıştı. Aslında her şey vahşiydi. Ve ilk kez, bu garip kadına bakıp bu hava için ne kadar uygunsuz olduğunu görünce, kendimin bu havanın ne kadar uygun bir parçası olduğumu fark ettim. Bu adamları tanıyor, kafalarının nasıl çalıştığını biliyordum, ben de onlardan biriydim; fok avcılığı hayaü yaşamak, fok eti yemek ve çoğunlukla bu hayvanları düşünmek. Üstlerindeki kaba giysilerin, yabancı yüzlerinin, vahşi kahkahalarının, sallanan kamara duvarlarının ve gemici fenerlerinin artık benim için hiçbir garipliği kalmamıştı.

Ekmeğime yağ sürerken gözlerim ellerime takıldı. Boğum yerlerinin derisi soyulmuş ve kızarmış, parmaklar şişmiş, tırnaklarımın içi siyah pisliklerle dolmuştu. Uzun sakallarımı boynumda hissettim. Ceketimin kolunun yırtık olduğunu, giydiğim mavi gömleğin yakasından bir düğmenin eksik olduğunu biliyordum. Kurt Larsen'in sözünü ettiği kama kalçamdaki kının içinde duruyordu. Onun orada olması çok doğaldı -ne kadar doğal olduğunu şimdiye kadar hiç düşünmemiştim. Ama kamaya kadının gözleriyle bakınca, ona, ne kadar tuhaf göründüğünü biliyordum.

-227-

Ama o, Kurt Larsen'in sözlerindeki alaycılığı sezmişti ve bana yeniden sevgi dolu gözlerle baktı. Ama gözlerinde şaşkınlık da vardı. Bu alaycılık, durumu onun için daha şaşırtıcı kılıyordu.

"Belki beni geçmekte olan bir gemiye verebilirsiniz," diye önerdi.

"Öbür fok ıskunalarından başka gemi geçmeyecektir," diye cevap verdi Kurt Larsen.

"Giysilerim, hiçbir şeyim yok," diye karşı çıktı kadın. "Benim bir erkek olmadığımı ya da sizin ve adamlarınızın sürdürdüğü derbeder, dikkatsiz yaşama alışık olmadığımı anlayamıyorsunuz efendim."

"Ne kadar çabuk alışırısanız o kadar iyi olur," dedi Kurt Larsen. "Size kumaş, iğne ve iplik vereceğim. Kendinize bir iki elbise dikmek umarım sizi büyük bir sıkıntıya sokmayacaktır."

Bayan Brewster, elbise dikmeyi bilmediğini anlatmak istercesine dudağını büzdü. Onun ne kadar korktuğunu, şaşırıldığını, ama bütün bunları cesurca gizlemeye çalıştığını anlıyordum.

"Sanırım siz de Bay Van Weyden gibi başkalarının size hizmet etmesine alışkınsınız. Pekâlâ, kendiniz için bir şeyler yapmak sizin için bir felaket olmayacaktır. Bu arada, hayatınızı kazanmak için ne yapıyorsunuz?"

Kadın, ona saklamadığı bir şaşkınlıkla baktı.

"Size hakaret etmek istememiştim, inanın bana. İnsanlar yemek yerler, bu yüzden gerekli parayı sağlamak zorundadırlar. Bu

-228-

adamlar yaşamak için fok vururlar. Ben bu ıskunayı aynı nedenle yönetiyorum. Bay Van Weyden şimdilik bana yardım ederek ekmeğini kazanıyor. Peki, siz ne yaparsınız?"

Kadın omuzlarını silkti.

"Siz mi kendinizi beslersiniz? Yoksa başkaları mı sizi besler?"

"Korkarım beni hayatımın büyük bölümünde başka biri besledi," diye güldü kadın. Onun sorularına yüreklilikle cevap vermeye çalışıyordu, ama Kurt Larsen'e bakarken gözlerinde dehşetin büyüdüğünü görebiliyordum.

"Sanırım yatağınızı da sizin için bir başkası yapıyor?"

"Yatağımı ben yaparım," diye cevap verdi.

"Sık sık mı?"

Kadın alaycı bir kederle başını hayır anlamında salladı.

"Sizin gibi hayatını kazanmak için çalışmayan zavallı insanlara Amerika'da ne yaparlar, biliyor musunuz?"

"Çok cahilim," dedi kadın. "Benim gibi zavallı insanlara ne yaparlar?"

"Onları kodese gönderirler. Onların durumunda, hayatını kazanmama suçuna, serserilik derler. Eğer ben, durmadan doğru ve yanlış sorunları üzerinde düşünen Bay Van Weyden'in yerinde olsaydım, size, yaşamayı hak edecek hiçbir şey yapmadığınız halde hangi hakla yaşadığınızı sorardım."

"Ama siz Bay Van Weyden olmadığınıza göre, cevap vermek zorunda değilim, değil mi?"

-229-

Kurt Larsen'e o kadar dehşet dolu gözlerle bakıyordu ki, dokunaklılığı içimi parçaladı. Bir şekilde araya girip sohbeti başka yönlere çevirmeliydim.

"Hiç kendi emeğinizle bir dolar kazandınız mı?" diye sordu. Alacağı cevaptan emin olduğu için, sesinde bir zafer havası vardı.

"Evet, kazandım," diye cevap verdi kadın yavaşça. Kurt Larsen'in yüz ifadesine kahkahalarla gülebiliyordum. "Küçük bir kızken, beş dakika sessiz durduğum için, babamın bana bir dolar verdiğini hatırlıyorum."

Kurt Larsen anlayışla güldü.

"Ama bu çok uzun zaman önceydi," diye devam etti kadın. "Zaten dokuz yaşındaki bir kızdan kendi hayatını kazanmasını bekleyemezsiniz."

"Ama şimdi," dedi, önemsiz bir sessizlikten sonra, "yılda aşağı yukarı bin sekiz yüz dolar kazanıyorum."

Bir anda bütün gözler tabaklardan ayrılıp kadına çevrildi. Yılda bin sekiz yüz dolar kazanan bir kadın, bakılmaya değerdi. Kurt Larsen, onu takdir ettiğini gizleyemedi.

"Maaş mı, yoksa parça basma mı alıyorsunuz?" diye sordu.

"Parça başına," diye cevap verdi kadın hemen.

"Bin sekiz yüz," diye hesapladı Kurt Larsen. "Bu, ayda yüz elli dolar eder. Peki, Bayan Brewster, Hayaletin küçümsenecek bir yanı yoktur. Bizimle kaldığınız sürece kendinizi maaş alıyor sayabilirsiniz."

Kadın sesini çıkarmadı. Adama, onun tu-

-230-

hay hareketlerini ılımlı bir şekilde kabul etmeye kadar alışkın değildi.

"Yalnız ne iş yaptığınızı sormayı unuttum," diye devam etti Kurt Larsen. "Ne tür mallar üretirsiniz? Ne gibi aletlere ve malzemelere ihtiyacınız var?"

"Kâğıt ve mürekkep," diyerek güldü kadın. "Ha, bir de daktiloya."

"Siz Maud Brewster'simsiz," dedim yavaşça, kesinlikle ve neredeyse onu suçlarcasına. Gözleri merakla bana bakti. "Nereden biliyorsunuz?"

"Değil misiniz?" diye sordum.

Kimliğini başını sallayarak onayladı. Bu kez şaşırma sırası Kurt Larsen'deydi. Bu ad ve onun büyüğü ona hiçbir şey ifade etmiyordu. Ama benim için bir şeyler ifade etmesi beni gururlandırdı, çünkü ilk kez kendimi ondan üstün hissettim.

"İnce, küçük bir kitap hakkında yazı yazdığımı hatırlıyorum..." diye söze başlamıştım ki, sözümü kesti.

"Siz!" diye bağırdı. "Siz..."

Şimdi gözlerini şaşkınlıkla dört açmış bana bakıyordu.

Ben de kimliğimi doğrularcasına başımı salladım.

"Humphrey Van Weyden'siniz," diye sözünü tamamladı. Sonra içini çekip rahatlayarak, "Çok memnun oldum," dedi, o rahatla-. mayı Kurt Larsen'e yansıttığından habersiz.

"O eleştiriye hatırlıyorum," diye acele devam etti, sözlerindeki beceriksizliğinin farkına vararak.

"O çok, çok övücü eleştiriye."

-231-

"Hiç de değil," diye karşı çıktım kahramanca. "Ölçülü yargımı suçluyor ve kriterlerimi değersiz buluyorsunuz. Üstelik bütün eleştirmenler benimle aynı düşüncededeydi. Lang, sizin şiirinizi İngiliz dilinde kadınlar tarafından yazılmış en güzel dört sone arasına almamış mıydı?"

"Ama siz bana Amerikalı Bayan Meynell demiştiniz."

"Doğru değil miydi?" diye sordum.

"Hayır, o değil," diye cevap verdi. "Alınmıştım."

"Bilinmeyen ancak bilinenle ölçülebiliriz," diye karşılık verdim, en entelektüel tavrımla. "Bir eleştirmen olarak sizi bir yere yerleştirmek zorundaydım. Siz şimdi kendi mihenk taşınız oldunuz. Yedi ince kitabınız kütüphane raflarımda duruyor, iki kalın makale kitabınız da onların yanında. Ama, söylediklerimi bağışlarsanız, onlar da şiirlerinizle aynı değerde. Çok fazla zaman geçmeden İngiltere'de herhangi biri çıkacak ve eleştirmenler onu İngiliz Maud Brewster olarak adlandıracak."

"Çok nazıksınız," diye mırıldandı. Ses tonunun ve sözlerinin resmiyeti, bana dünyanın öbür tarafındaki eski hayatımı hatırlatıyordu. Beni heyecanlandırmış, ama içimi vatan hasretiyle doldurmuştu.

"Ve siz Maud Brewster'siniz," dedim ciddi, tam yüzüne bakarak.

"Ve siz de Humphrey Van Weyden'siniz," dedi, aynı ciddiyet ve huşuyla bana bakarak. "Ne kadar inanılmaz bir şey! Bir türlü anlayamıyorum. Sanırım dengeli kaleminizden hiç

-232-

kuşkusuz vahşi, romantik bir deniz hikâyesi beklememeliyiz."

"Hayır, emin olun ki, malzeme toplamiyo-rum," diye cevap verdim. "Roman yazmak için ne yeteneğim ne de eğilimim var."

"Söyleyin bana, neden kendinizi sürekli Kaliforniya'ya kapattınız?" diye sordu daha sonra. "Size hiç de yakışmıyordu. Biz Doğu-dakiler sizi o kadar az gördük ki."

Bu iltifata karşı çıkarak boynumu eğdim. "Bir keresinde sizinle neredeyse Philadelphi-a'da karşılaşacaktık. Browning üstüne bir etkinlikti galiba. Siz bir konuşma yapacaktınız. Ama trenim dört saat rötâr yaptı."

Daha sonra nerede olduğumuzu unuttuk. Konuşma selimizin ortasında Kurt Larsen'i güç durumunda, sessiz bırakmıştık. Avcılar masadan kalkıp güverteye gittiklerinde biz hâlâ konuşuyorduk. Sadece Kurt Larsen kalmıştı. Birden onun farkına vardım. Masaya dayanmış, bilmediği yabancı bir dünya üzerinde yaptığımız konuşmayı merakla dinliyordu.

Söylemekte olduğum bir cümlemin orta- sında durdum. Bütün tehlikeleri ve endişeleriyle şimdiki zaman, sersemletici gücüyle üstüme saldırmıştı. Aynı şey Bayan Brewster için de geçerli olmalıydı ki, Kurt Larsen'e bakarken gözlerine belli belirsiz bir korku hücum etti.

• Kurt Larsen ayağa kalkıp garip bir şekilde kahkaha attı. Ses tonu metalikti.

"Ah, bana aldırmayın," dedi, kendini küçük düşürücü şekilde elini sallayarak. "Beni -233-

hesaba katmayın. Konuşmanıza devam edin, hadi, yalvarırım."

Ama konuşmanın kapılan kapanmıştı. Biz de masadan kalkıp kahkahalarla güldük.

XXI

Masadaki konuşmada ben ve Maud Brewster tarafından önemsenmemekten hissettiği acıyı Kurt Larsen bir şekilde dışa vurmalıydı ve onun kurbanı olmak da Thomas Mugridge'e düştü. Kaptanın kendisini uyarmasına karşın ne tavırlarını ne de gömleğini değiştirmişti, oysa gömleğini değiştirdiğini ileri sürüyor, ama giysileri bu iddiasını doğ-rulamıyordu. Sobanın üstündeki ve tencere-lerdeki yağ da temizlikten nasibini almamıştı.

"Seni uyarılmıştım, aşçıbaşı," dedi Kurt Larsen. "Şimdi cezanı çekmen gerek."

Mugridge'in isli yüzü bembeyaz oldu ve Kurt Larsen, birkaç adama gelmelerini ve yanlarında da ip getirmelerini söyleyince, zavallı Londralı çılgın gibi mutfaktan dışarı kaçtı ve peşinde koşarak sırttan mürettebatla birlikte güvertede dolandı. Onu yedeğe alıp denizde çekmekten başka çok az şey adamların hoşuna giderdi. Denizin durumu bu işi yapmaya uygundu. Hayalet saatte üç milden daha hızlı gitmiyordu ve deniz oldukça sakindi. Ama Thomas Mugridge'in denize girmeye cesareti yoktu. Herhalde daha önce yedeğe alınıp denizde çekilen adamlar görmüştü. Üstelik, su korkunç soğuktu ve bünyesi de sağlam değildi.

-234-

Her zaman olduğu gibi, aşağıdaki nöbetçilerle avcılar onu kovalamaya başladılar. Mugridge sudan deli gibi korkuyor ve kimsenin kendisinden beklemediği bir çeviklik ve hız sergiliyordu. Pupadan ve mutfaktan dönüp bir kedi gibi kamaranın tepesine atladı ve koşmaya başladı. Ama ardındakiler onun önünü kesti. O, kamaranın arkasına doğru koştu, mutfağı geçti ve kasaraaltı lombozunun yardımıyla yeniden güverteye atladı. Ön tarafa doğru koşmaya başladı, sandal kü-rekçisi Harrison tam arkasındaydı ve onu yakalamak üzereydi. Ama Mugridge birdenbire sıçrayarak bir anda hızla bir serene atladı. Ağırlığını kollarına verdi, bacaklarını kalçalarına çekerek, her iki ayağıyla kendini sallanmaya bıraktı. Yaklaşmakta olan Harrison tam mide çukuruna bir tekme yedi, acıyla inledi ve ikiye bükülerek güverteye yığıldı.

^

Bu kahramanca hareketi, avcıların alkışlan ve kahkahaları selamladı. Bu arada Mugridge kendisini kovalayanların yansını pruva direğinde bertaraf etmiş, geri kalanların arasından, futbol sahasında top kovalayan biri gibi koşmuştu. Dosdoğru pupaya, pupadan da geminin kışına koştu. O kadar hızlı koşuyordu ki, kamaranın köşesinden dönerken ayağı kaydı ve yere düştü. Nilson dümendeydi ve aşçının savrulan bedeni onun bacaklarına çarptı. İkisi de yere yuvarlandılar, ama ayağa yalnızca Mugridge kalktı. Tuhaf bir basınçla, zayıf bedeni kuvvetli adamın bacağına pipo sapı gibi kırmıştı.

-235-

Dümene Parsons geçti ve kovalama devam etti. Mugridge korkudan ödü koparak, denizciler bağıra çağıra birbirlerine talimat vererek güverteyi defalarca döndüler. Avcılar bağırarak tezahürat yapıyor ve kahkahalarla gülüyorlardı. Mugridge bir ara ön ambar ağzında üç adamın altında kaldı, ama b^ yüanbalığı gibi onların altından çıkmayı başardı. Ağzı kan içindeydi,

gömleği paçavraya dönmüştü ve ana donanımına sıçradı. Iskalyaların ötesine, direğin ucuna kadar tırmandı.

Onun peşinden yarım düzine adam kurce-talara an gibi üşüştü. Onlar buldukları yerde kümelenmiş beklerken içlerinden ikisi, Oofy-Oofy ile Latimer'in sandal kürekçisi olan Black, kollannın yardımıyla vücutlarını yukarı çekerek ince direğe tırmanmaya başladılar.

Tehlikeli bir işti; çünkü güverteden otuz metre yükseklikte, sadece elleriyle tutunarak, kendilerini Mugridge'in tekmelerinden koruyabilecek bir pozisyonda değillerdi. Mugridge, Hawai'li sonunda bir eliyle direğe tutunurken, diğer eliyle aşçının ayağını yakalayana kadar, onu vahşice tekmeledi. Az sonra Black de onun ikinci ayağını yakaladı. Üçü birden direktten aşağı kayarak, boğuşarak ar-kadaşlanın kollanna düştüler.

Havadaki savaş sona ermişti ve anlaşılmaz bir şeyler geveleyen Thomas Mugridge ağız kanları içinde aşağıya, güverteye getirildi-Kurt Larsen ipi onun koltuk altlarından geçirerek bağladı. Daha sonra geminin kışına götürülüp denize atıldı. Yirmi, yirmi beş, otuz

-236-

metre ip suya bırakılmıştı ki, Kurt Larsen, "İpi volta edin!" diye bağırdı. Oofy-Oofy ipi güverte babasına bağladı, ip gerginleşti. Hayalet aşçıyı suyun yüzeyine çekti.

Acıklı bir manzaraydı. Aşçı boğulmayacağı, ayrıca dokuz canlı olduğu halde, boğulmanın bütün acılarını çekiyordu. Hayalet çok yavaş gidiyordu. Kığı bir dalgayla yükseldiğinde zavallıyı suyun yüzeyine çekiyor ve ona nefes alabilecek kadar bir süre veriyordu. Ama her yukarı kalkışın arasında geminin kığı alçalıyor, ip gevşiyor ve aşçı yeniden sulara gömülüyordu.

Maud Brewster'm varlığını unutmuşum ve birden usulca yanıma geldiğinde onu hatırladım. Gemiye geldiğinden beri güverteye ilk çıkışıydı. Onun güvertede görünmesi bir ölüm sessizliğiyle karşılandı.

"Bu cümbüşün nedeni ne?" diye sordu.

"Kaptan Larsen'e sorun," diye cevap verdim sakın ve soğukça. Ama böyle bir vahşete tanık olacağı düşüncesiyle içten içe kanım kaynıyordu.

Öğüdümü dikkate aldı ve tam kaptana dönüp soracaktı ki, birden gözü tam önünde bulunan ve ipi elinde tutan Oofy-Oofy'ye takıldı.

"Balık mı tutuyorsunuz?" diye sordu.

Oofy-Oofy karşılık vermedi. Geminin arkasından ayrılmayan gözleri aniden parladı. # "Bir köpekbalığı, efendim!" diye bağırdı.

"Çabuk ipi çekin! Canlanın! Haydi hep birlikte!" diye bağırdı Kurt Larsen. Acele etmek için ipe doğru atladı.

-237-

Mugridge, Hawai'nin uyarıcı çığlığını duymuştu ve çılgınca çığlıklar atıyordu. Denizin üstünde siyah bir yüzgecin aşçıya, onun gemiye çekilişinden daha büyük bir hızla yaklaştığını görebiliyordum. Onu köpekbalığı mı yakalayacaktı, yoksa biz mi daha önce gemiye çekecektik, bu b'r an mese-lesiydi. Mugridge tam altımıza geldiğinde, geminin kığı gelen bir dalgayla alçalı ve bu da köpekbalığına avantaj sağladı. Yüzgeç gözden kayboldu. Köpekbalığının karnı yukarıya doğru kalktığına beyazlıklar parladı. Kurt Larsen de neredeyse, ama neredeyse köpekbalığı kadar hızlıydı. İpi karşı konulmaz bir güçle çekti. Aşçının gövdesi suyun üstünde yükseldi; köpekbalığının gövdesinin bir kısmı da yükseldi. Aşçıbaşı bacaklarını karnında toplamaya çalışırken, insan avcısı neredeyse bir ayağını yakalayacaktı ki, su sıçratarak yeniden denize gömüldü. Köpekbalığı ona dokunduğu anda Thomas Mugridge çığlığı bastı. Sonra yeni yakalanmış bir balık gibi, küpeşteyi ıslatarak, elleri ve dizleriyle güverteye çarparak ve yuvarlanarak gemiye alındı.

Ama bir kan çesmesi dışarıya fıskınıyordu. Sağ ayağı, bileğinden itibaren kopmuştu. Hemen Maud Brewster'a baktım. Yüzü bembeyazdı, gözleri dehşetle açılmıştı. Thomas Mugridge'e değil, Kurt Larsen'e bakıyordu. O da bunun farkındaydı çünkü kısa kahkahalarından birini atarak konuştu:

"Erkek oyunu bu, Bayan Brewster. Sizi temin ederim, sizin alışkanlıklarımızdan biraz daha

-238-

kaba, ama yine de bir erkek oyunu. Köpekbalığı hesapta yoktu. Bu..."

O anda kafasını kaldırıp ayağını kaybettiğini öğrenen Mugridge, güvertede debelenerek dişlerini Kurt Larsen'in bacağına geçirdi. Kurt Larsen soğukkanlılıkla eğildi, başparmağıyla işaret parmağını çenenin arkasına ve kulaklarının altına bastırdı. Çene isteksizce açıldı ve Kurt Larsen bacağına kurtardı.

"Dediğim gibi," diye devam etti, sanki hiçbir şey olmamış gibi. "Köpekbalığı hesapta yoktu. Buna takdiri ilahi desek?"

Kadın onun sözlerini duymamış gibiydi. Gözlerindeki ifade anlatılamaz bir nefrete bürünürken sırtını döndü. Tam yürümeye başlamıştı ki, olduğu yerde sallanıp tökezledi ve elini güçsüzce benimkine uzattı. Onu tam zamanında tutarak düşmesini önledim ve sonra kamaraya götürüp oturttum. Tamamen bayılacağını düşünmüştüm, ama kendini kontrol etti.

"Bir sargı bezi getirir misiniz, Bay Van Weyden!" diye seslendi bana Kurt Larsen.

Duraksadım. Kadının dudakları kıvıldadı ve ağzından hiç ses çıkmamasına karşın, gözleriyle bana talihsiz adamın yardımına koşmamı emretti.

"Lütfen," diye fısıldamayı başardı ve ben de ona itaat etmekten başka bir şey yapamadım.

Bu zamana kadar cerrahlıkta epey ustalık kazanmıştım. Kurt Larsen birkaç tavsiye sözünden sonra, yanıma birkaç kişi verip beni işimle baş başa bıraktı. Kendisine görev ola-

-239-

rak köpekbalığından öç almayı seçmişti. Yem olarak ucuna tuzlu domuz eti bağlanan ağır bir firdöndü çengeli denize indirildi. Damarları ve atardamarı kompres yapmıştım ki, denizciler şarkılar söyleyerek deniz canavarını kaldırmaya çalışıyorlardı. Yardımcılarım, önce biri, sonra diğeri, geminin ortasına gidip neler olduğuna bakmak için yanımdan ayrıldılar. Yaklaşık beş on metre boyundaki köpekbalığı ana donanıma asılmış, çenesi ardına kadar açılmıştı. Her iki ucu keskinleştirilen kalın bir kazık, kanca çıkarıldığında açık ağzında kalacak şekilde köpekbalığına saplanmıştı. Bu tamamlanınca, kanca kesildi. Köpekbalığı yeniden, çaresiz bir şekilde denize atıldı, tüm gücüyle can çekişen balık açıklıktan ölmeye mahkûm edilmişti.

XXII

Kadın bana doğru gelirken ne olduğunu biliyordum. On dakikadır mühendisle şevkle konuşmasını seyretmiştim ve şimdi, susmasını işaret ederek, onu dümencinin bizi duyamayacağı bir yere götürdüm. Yüzü bembeyaz ve asıktı; içlerindeki niyet yüzünden her zamankinden daha iri olan gözleri delip geçer gibi gözlerime bakıyordu. Kendimi utangaç ve endişeli hissettim, çünkü Humphrey Van Weyden'in ruhunu aramaya gelmişti. Ama Humphrey Van Weyden'in Hayalete geldiğinden beri özellikle gurur duyacağı hiçbir şeyi kalmamıştı.

Pruvaya doğru yürüdük. Dönüp yüzüme

-240-

baktı. Kimsenin bizi duyamayacağından emin olmak için etrafımıza baktım.

"Ne var?" diye sordum nazikçe, ama yüzündeki kararlı ifade gevşememişti.

"Bu sabahki olayın bir kaza olduğunu kolayca anlayabiliyorum," diye söze başladı. "Ama az önce Bay Haskins'le konuşuyordum. Kurtarıldığımız gün, ben kamaradayken iki kişinin kasten boğulmaya bırakılarak öldürüldüğünü anlattı."

Sesinde bir şüphe vardı ve bana, olayın suçlusu benmişim, ya da en azından suçun bir parçasıymışım gibi suçlayıcı gözlerle bakıyordu.

"Anlatılanlar doğru," diye cevap verdim. "O iki kişi bile bile öldürüldü."

"Ve siz de buna izin verdiniz!" diye bağırdı.

"Engel olamadım, desek daha iyi olur," diye karşılık verdim hâlâ yumuşak bir sesle.

"Ama engel olmaya çalışınız değil mi?" "Çalıştınız mı" kelimesine vurgu yapmıştı ve sesinde yalvaran bir hava vardı.

"Ah, hayır, böyle bir şey yapmadınız," diye acele devam etti, vereceğim cevabı sezerek. "Ama neden yapmadınız?"

Omuzlarımı silktim. "Şunu unutmamalısınız ki Bayan Brewster, bu küçük dünyada daha yeni yaşamaya başladınız. Burada geçerli olan yasaları henüz anlamıyorsunuz. Bu gemiye kendi insanlık, erkeklik, insan ilişkileri vesaire gibi kavramlarınızla bindiniz, ama bunların burada bir yanlış anlamaya neden olduğunu anlayacaksınız. Ben de anladım,"

-241-

diye ekledim, sıkıntılı bir iç çekişle. İnanmı-yormuşçasına başını iki yana salladı.

"Ne yapmamı tavsiye ediyorsunuz, öyleyse?" diye sordum. "Elime bir bıçak, bir tabanca ya da bir balta alıp bu adamı öldürmemi mi?"

İrkildi.

"Hayır, hayır!"

"Öyleyse ne yapmalıyım? Kendimi mi öl-dürmeliyim?"

"Tamamen materyalist terimlerle konuşuyorsunuz," diye karşı çıktı. "Ahlaki cesaret diye bir şey vardır ve bu her zaman etkilidir."

"Ah," diyerek gülümsedim. "Bana, ne onu ne kendimi öldürmemi, sadece onun beni öldürmesine izin vermemi öneriyorsunuz." Konuşmaya başlayacaktı ki elimi kaldırıp onu susturdum. "Çünkü ahlaki cesaret, bu yüzen dünyada değersiz bir servet. Öldürülen adamlardan biri olan Leach'in alışılmadık derecede bir ahlaki cesareti vardı. Ötekinin, yani Johnson'm da öyle. Ama bunun onlara bir yarar olmadığı gibi, mahvolmalarına da neden oldu. Sahip olduğum az miktardaki ahlaki cesareti kullanacak olursam, benim başıma da aynı şey gelecektir.

"Bu adamın bir canavar olduğunu anlamalısınız, Bayan Brewster, iyice anlamalısınız. Onun vicdanı yok. Onun için hiçbir şey kutsal değil. Onun tuhaf davranışları sonucunda bu gemiye alındım. Ve hâlâ onun tuhaf davranışları sayesinde yaşıyorum. Hiçbir şey yapmıyorum, yapamam, çünkü ben bu canavarın kölesiyim, tıpkı şimdi sizin de

-242-
onun kölesi olduğunuz gibi. Çünkü yaşamak istiyorum, siz de yaşamak isteyeceksiniz; çünkü onunla savaşıp onu yenemem, tıpkı sizin de onunla savaşıp onu yenemeyeceğiniz gibi." Devam etmemi bekledi.

"Geriye ne kalıyor? Benimki, zayıf bir adam rolü. Susup alçaklık içinde kıvranıyorum. Siz de susup alçaklık içinde kıvrınacak-sınız. Ve bu iyi bir şey; yaşamak istiyorsak yapabileceğimiz en iyi şey. Savaşı her zaman güçlü olan kazanmaz. Bu adamla savaşacak gücümüz yok; ikiyüzlü davranarak kazanmalıyız, kazanabilirsek hile ile kazanmalıyız. Beni dinlerseniz, sizin yapacağınız da budur. Durumumun tehlikeli olduğunu biliyorum, ama şunu-da açıkça söylemeliyim ki, sizinki benimkinden de tehlikeli. Böyle davrandığımızı hiç belli etmeden, birlikte hareket etmeliyiz, gizli bir anlaşma içinde olmalıyız. Açıkça sizin tarafınızda olmayacağım. Bana ne hakaretler edilirse edilsin, siz de aynı şekilde sessiz kalmalısınız. Bu adamı ne kızdırmalı, ne de iradesine karşı çıkmalıyız. Ne kadar iğrenç olursa olsun, yüzlerimizdeki gülümsemeyi korumalı ve onunla dost olmalıyız."

Şaşkın bir şekilde eliyle alnına vurdu. "Hâlâ hiçbir şey anlamıyorum..."

"Söylediğim gibi yapmalısınız," diye sözünü kestim, emredercesine. Geminin ortasında Latimer'le bir aşağı bir yukarı dolanan Kurt Larsen'in bize doğru baktığını görmüştüm.

"Söylediğimi yapın, çok geçmeden haklı olduğumu göreceksiniz."

• -243-

"Öyleyse ne yapacağım?" diye sordu, sohbetimizin konusu olan adama endişeyle baktığımı ve tavırlarımdaki aceleciliği anlamıştı.

"Bütün ahlaki cesaretinizden vazgeçin," dedim aceleyle. "Bu adamın düşmanlığını uyandırmayın. Onunla dost olun, onunla konuşun, sanat ve edebiyat tartışın -böyle şeyler hoşuna gider. Onun meraklı bir dinleyici olduğunu ve aptal biri olmadığını göreceksiniz. Ve lütfen kendiniz için, mümkün olduğunca bu geminin vahşetine tanık olmaktan kaçının. Bu, rolünüzü oynamanızı daha da kolaylaştıracaktır."

"Yalan söyleyeceğim demek," dedi isyan edercesine. "Konuşmalarım ve davranışlarımla yalan söyleyeceğim."

Kurt Larsen, Latimer'den ayrılmış, bize doğru gelmekteydi. Umutsuz bir durumdaydım.

"Lütfen, lütfen beni anlayın," dedim acele acele, sesimi alçaltarak. "İnsanlar üzerine edindiğiniz deneyimlerin burada hiçbir değeri yok. Her şeye baştan başlamalısınız. İnsanları gözlemlerinizle idare etmeye alıştığınızı, onlarla ahlaki cesaretiniz aracılığıyla konuştuğunuzu biliyorum. Bunu görebiliyorum. Beni şimdiden gözlemlerinizle idare ettiniz, onlarla bana hükmettiniz. Ama bunu Kurt Larsen'in üzerinde denemeyin. Belki bir aslanı yola getirebilirsiniz, ama onu asla, yalnızca alay eder sizinle. Evet, bunu yapar. Onu tanıdığım için her zaman gurur duydum," diyerek konuyu değiştirdim. Kurt Larsen pruvaya gelip bize kaülmüşü. "Editörler ondan korkardı ve

-244-

yayıncılar hiçbir şeyini yayınlamadılar. Ama ben biliyordum, onun dehası ve benim yargım, Forge ile muhteşem çıkışını yaptığında doğrulandı."

"Bir gazetede çıkmıştı," dedi Bayan Brevvs-ter hızla.

"Bir gazetede gün ışığına çıkmıştı," diye karşılık verdim. "Dergi editörleri onları değerlendirmeyi istemediklerinden değil."

"Harris'ten söz ediyorduk," dedim Kurt Larsen'e.

"Ah, evet," diye onayladı. "Forge'u ben de hatırlıyorum. Çok duygulu ve hayallerle dolu bir şiiirdi. Bu arada, Bay Van Weyden, gidip aşçıbaşına bir baksanız iyi olur. Durmadan yakınıyor ve rahatsız."

Beni açıkça pruvadan kovmuştu. Mugrid-ge'in yanına gittiğimde, onu verdiğim morfinin etkisiyle horul horul uyurken buldum. Güverteye dönmekte acele etmedim. Daha sonra çıktığımda, Bayan Brewster'in Kurt Larsen'le hararetli bir şekilde sohbet ettiğini görüp bundan memnun oldum. Demek ki tavsiyelerimi dinliyordu. Üzerinde, yapması için yalvardığını, ama yapmaktan hoşlanmadığı bir şeyi yapmanın verdiği kırıklık vardı.

XXIII

Hızla esen rüzgârlar Hayaleti kuzeye, fok sürüsünün bulunduğu bölgeye götürmüştü. Sürüyü, dalgalı ve fırtınalı bir denizde, sislerin içinden geçerek, kırk dördüncü enleme kadar izledik; dört gün bojmnce güneş yüzü

-245-

n_

görmediğimiz günler oluyordu. Sonra rüzgâr sisi alıp götürdüğünde, küçük dalgalar pırıltı saçıyordu ve nerede olduğumuzu öğreniyorduk. Bunu üç ya da dört günlük bir açık hava izliyor, daha sonra daha da yoğunlaşan sis yeniden üstümüze çöküyordu.

Av çok tehlikeliydi. Ama yine d" sandallar her gün denize indiriliyor, gri belirsizlik tarafından yutuluyor ve akşam karanlığı çökene kadar bir daha görünmüyorlardı. Ve çoğunlukla daha geç olmadan, deniz hayaletleri gibi birer birer grilikten çıkıyorlardı. Kurt Lar-sen'in çalmış olduğu sandaldaki adamlardan avcı Wainwright bu sisten yararlanarak kaçtı. Bir sabah etrafı çeviren sisin içinde iki adamıyla birlikte ortadan kayboldu ve onu bir daha hiç görmedik. Çok geçmeden iskuna iskuna dolaşıp sonunda kendi gemilerine vardıklarını duyduk.

Bu benim de yapmayı kafama koyduğum bir şeydi, ama elime böyle bir fırsat asla geçmedi. Sandallarla denize açılmak ikinci kaptanın görevlerinden değildi ve birkaç kez onlarla birlikte denize açılmak istediysen de, Kurt Larsen bana asla izin vermedi. Eğer verseydi, bir yolunu bulup Bayan Brewster'ı da yanımda götürecektim. Anladığım kadarıyla bu durum düşünmeye çekindiğim bir aşamaya geliyordu. Elimden geldiğince bunu dü-şünmemeye çalışıyordum, ama yine de bu fikir akıldan çıkmayan bir hayalet gibi sürekli kafamdaydı.

Bir gemi dolusu erkeğin içinde yalnız bir kadını anlatan deniz romanları okumuştum.

-246-

Ama artık böyle bir durumun derin önemini şimdiye kadar asla anlamamış olduğumu biliyordum. Oysa ki bu konuyu birçok yazar ince ince işlemiştir. İşte ben şimdi bu durumla karşı karşıyaydım. Özellikle bu kadının Maud Brewster olması durumu daha da hayati kılıyordu; eskiden onun yapıtlarına hayrandım, şimdi ise beni büyülüyordu.

Narin, çok ince bir yaratıktı. Hareketleri etkili, zarif, hafif ve nazikti. Bana, sıradan faniler gibi yürümüyormuş gibi geliyordu. Onun yürüyüşü aşın kıvraktı ve anlatılamaz bir hafiflikle hareket ediyordu. İnsana, yüzer gibi, sessiz kanatlarla yaklaşıyor gibiydi.

Bir Çin porselenini andırıyordu. Onun kırılğanlığı diyebileceğim şey beni sürekli etkiliyordu. Aşağı inmesine yardım ederken kolunu tuttuğum zamanda olduğu gibi, kaba veya şiddetli bir tutuşun onu ufalamasına her an hazırlıklıydım. Ömrümde hiç bu kadar uyum içinde bir ruh ve beden görmemiştim. Eleştirmenler onun şiirlerini tanımlarken yüce ve ruhani olduklarını söylüyorlardı; vücudu da öyleydi. Ruhunun bir parçası gibiydi, ruhuyla benzer niteliklere sahipti ve hayata, zincirlerin en incisiyle bağlı gibiydi. Hafif adımlarla yürüyordu ve bünyesi pek sağlam değildi.

Kurt Larsen'le tam bir zıtlık oluşturuyordu. Birinde olmayan şey öbüründe vardı. Bir sabah onları güvertede birlikte yürürlerken gördüm ve onları insan evriminin iki aşın ucuna benzettim -biri vahşetin doruğundaydı, öbürü en ileri uygarlığın tamam^nmış

-247-

ürünüydü. Evet, Kurt Larsen alışılmadık derecede zekiydi, ama zekâsını vahşi içgüdülerini göstermek için kullanıyor ve bu da onu çok korkunç, vahşi biri yapıyordu. Harika kasları vardı, iriyarı bir adamdı ve bedensel açıdan çok kuvvetli bir adamın kesinliği ve dogrudanlığıyla yürüse de, yürümüşünde bir ağırlık yoktu. Ayağını her kaldırışında ve indirışinde bir cangıl ve yabanilik vardı. Kedi ayaklıydı, kıvraktı, güçlüydü, her zaman güçlüydü. Onu cesaretli ve etobur, büyük bir kaplana benzetiyordum. Onlar gibi bakıyordu. Kimi zaman gözlerinde beliren delici bakış, tipki kafese kapatılmış leoparların ya da ormanın diğer cesur hayvanlarının delici bakışlarının aynısıydı.

Bugün, bir aşağı bir yukarı yürüdüklerini fark ettiğimde, yürüyüşe son verenin Bayan Brewster olduğunu gördüm. Kamara iskelesinin girişine, benim durduğum yere geldiler. Dışarıdan hiçbir şey hissettirmemesine rağmen, kadının aklının çok karışık olduğunu bir şekilde hissettim. Bana

bakarak bir şeyler söyledi ve hafifçe güldü, sonra gözlerini iradesi dışında, sanki büyülenmişçesine ona çevirdiğini gördüm. Daha sonra gözlerini öne eğdi, ama onları dolduran dehşeti gizleyememişti.

Kadının huzursuzluğunun nedenini Kurt Larsen'in gözlerinde gördüm. Genellikle gri, soğuk ve sert olan gözleri şimdi sıcak, yumuşak ve altın rengindeydi. Kararmış ve solmuş küçük ışıklar, gözlerinden bir parıltıyla yansyordu. Belki de bu yüzdendi gözlerinde-

-248-

ki alün rengi. Ayartıcı ve hükmedici, aynı zamanda cezbedici ve zorlayıcı olan bu gözler hiçbir kadının, bu arada Bayan Brewster'in da, yanlış anlamayacağı kanlı gözlerdi.

Bayan Brewster'in dehşeti o anda bana geçti ve o korku anında -bir insanın yaşayabileceği en korkunç korku- ifade edilemez bir şekilde onun bana yakın olduğunu anladım. Onu sevdiğimin bilincine varmak, dehşetimi büsbütün artırdı; kalbimi sıkıştıran duygular aynı zamanda kanımı da ürpertiyor ve gürültüyle akmasına neden oluyordu. Benim dışımda ve ötemde bir güç tarafından yönlendirildiğimi hissettim ve iradem dışında Kurt Larsen'in gözlerinin içine baktım. Ama o kendini toparlamıştı. Altın rengi ve dans eden ışıklar gözlerinden gitmişti. Sertçe eğilip öteye dönerken parıldayan gözleri soğuk ve griydi.

"Korkuyorum," diye fısıldadı kadın titreyerek. "Çok korkuyorum."

Ben de korkuyordum. Onun benim için neler ifade ettiğinin farkına varmak, kafamı allak bullak etmişti; yine de elimden geldiğince sakın görünmeye çabalayarak karşılık verdim:

"Her şey yoluna girecek, Bayan Brewster. İnanın bana, her şey yoluna girecek."

Kalbimi küt küt attıran minnettar bir gülümsemeyle cevap verdi ve merdivenlerden aşağı inmeye başladı.

Uzun bir süre, beni bıraktığı yerde durdum. Kendimi toparlamaya ve her şeyin değişmesinin anlamını göz önünde bulundur-

-249-

maya zorunlu olarak ihtiyacım vardı. En sonunda, hiç beklemediğim anda ve en sert koşullar altında âşık olmuştum. Elbette benim felsefem, insanın er geç kaçınılmaz bir şekilde âşık olmasıydı; ama uzun yıllar boyunca kitapların içine kapanıp kalmak, beni hazırlıksız ve dikkatsiz kılmıştı.

İşte şimdi başıma gelmişti! Maud Brewster! Aklıma masamın üzerinde duran ince, küçük kitap geldi. Ve sanki gerçekmiş gibi, kütüphanedeki rafımda sıralanan ince küçük kitaplar gözümün önünde belirdi. Her birini ne kadar da çok sevmiştim! Her yıl biri basılmıştı ve benim için her biri yılın olayıydı. Benimle aynı soydan bir zekâyı ve ruhu taşıyorlardı ve onları kafama yerleştirmiştim, ama bundan böyle yerleri, artık kalbimdi.

Kalbim? Duygularımda ani bir değişiklik oldu. Sanki kendi dışıma çıkmıştım ve kuşkulu bir şekilde kendimi seyrediyordum. Maud Brewster! Charley Furuseth'in, "soğukkanlı balık", "duygusuz canavar", "analitik iblis" dediği Humphrey Van Weyden âşık! Daha sonra dururken birden aklım kırmızı ciltli Kim Kimdir kitabındaki kısa biyografik yazıya gitti. Kendi kendime, "Cam-bridge'de doğdu ve yirmi yedi yaşında," dedim. Daha sonra, "Yirmi yedi yaşında ve hâlâ bekâr," dedim. Ama bekâr olduğunu nereden biliyordum? Ve yeni doğmuş bir kıskançlığın ani sancısı içime saplandı. Bundan hiç şüphe yoktu. Kıskanıyordum; öyleyse seviyordum. Ve sevdiğim kadın Maud Brewster'di.

-250-

Ben, Humphrey Van Weyden âşıktım! Birden içimi yine kuşku kapladı. Aşktan korktuğumdan ya da onunla karşılaşmaya isteksiz olduğumdan değil bu. Aksine, tam anlamıyla idealisttim ben. Felsefem, aşkı dünyadaki en büyük şey olarak kabul eder ve ödül-lendirirdi. Aşk, insan varlığının amacı ve zir-vesiydi; yaşamın verebileceği en mükemmel neşe ve mutluluktan; her şeyin içinde seslenil-mesi, memnuniyetle karşılanması ve kalbe alınması gereken bir şeydi. Ama şimdi âşık olmama inanamıyordum. Bu kadar talihli olamazdım. Bu gerçek olamayacak kadar güzel, çok güzel bir şeydi. Symons'un dizeleri geldi aklıma:

"Bütün bu yüzyıllar boyunca Bir kadınlar dünyasında Seni aradım,"

Ve derken aramayı bırakmış, yeryüzünün bu en güzel şeyinin bana göre olmadığına karar vermiştim. Furuseth haklıydı; ben anormal, "duygusuz bir canavar"dım, yalnızca zihnimin duyarlıklarını eğlendirmeye yetenekli, garip bir kitap kurduydum. Tüm yaşamım boyunca çevremde kadınlar olmasına karşın, onlar beni sadece estetik açıdan ilgilendirmişti o kadar. Aslında zaman zaman kendimi, başkalarında gördüğüm ve çok iyi anladığım sonsuz ya da geçici tutkuları inkâr eden renksiz? keşişimsi biri olarak kabul etmiştim. İşte şimdi Jpenim de

başına gelmişti! Hiç tahmin etmediğim bir zamanda, apansız gelmişti. Kendimden geçmiş bir halde, kama-

-251-

ra iskelesinin başındaki yerimden ayrıldım ve Bayan Browning'in o güzel dizelerini mırıldanarak güvertede yürümeye başladım:

"Erkekler ve kadınlar yerine yıllar önce Yaşadım hayallerle Şimdi tatlı arkadaşlarımı buldum Bana çaldıklarından daha tatlı bir müzik duymadım."

Bu tatlı müzik kulaklarımda çalıyordu ve çevreme karşı körleşmiş, hissizleşmişim.

Kurt Larsen'in sert sesi beni kendime getirdi.

"Hey, ne yapıyorsun?" diye sordu.

Yürüyerek denizcilerin boya yaptıkları yere gelmişim ve kendime geldiğimde, öne atağım ayağımın boya kutusunu devirmek üzere olduğunu gördüm.

"Uykuda mı yürüyorsun, güneş mi çarptı, ne oldu?" diye bağırdı.

"Bir şey yok, hazımsızlık," diye karşılık verdim ve hiçbir şey olmamış gibi yürümeme devam ettim.

XXIV

Maud Brewster'a olan aşkı keşfetmemi izleyen kırk saat içinde Hayalette olanlar, hayatımın en canlı anılan arasındadır. Otuz beş yaşma kadar sessiz yerlerde yaşamış bir adam olan ben, hayal edebileceğim en mantıksız serüvene girmek üzereydim. Ama o kırk saatlik deneyim hayatımda geçirdiğim en olaylı ve en heyecanlı deneyimdi. Şimdi olan-

-252-

lan düşününce, bana durumu yine de oldukça iyi bir şekilde atlatmış olduğumu söyleyen gururun sesine kulaklarımı tıkayamıyorum.

Öğle yemeğinde, Kurt Larsen, avcılara bundan böyle yemeklerim kasaraaltında, yattıkları yerde yiyeceklerini bildirdi. Şimdiye kadar fok iskunalarında benzeri görülmemiş bir şeydi bu. Avcıların gemi subaylarıyla yemek yemesi bir gelenektir. Bu davranışının nedenini belirtmedi, ama nedeni oldukça açıktı. Hor-ner ile Smoke, Maud Brewster'a yan gözle bakıyorlardı, bu kendi içinde gülünç bir durumdu ve kadına bir zarar vermiyordu, ama Kurt Larsen için açıkça nahoş bir şeydi.

Haber sessizlikle karşılandı, ama öbür dört avcı, sürülmelerinin nedeni olan Horner ile Smoke'a dik dik bakular. Her zaman olduğu gibi sakin olan Horner hiçbir şey yapmadı; ama Smoke'un kanı beynine sıçramış ve konuşmak için ağzını aralamıştı. Kurt Larsen gözlerinde çelik panlitsıyla ona bakıyor ve bekliyordu; ama Smoke, hiçbir şey söylemeden ağzını tekrar kapadı.

"Bir şey mi söyleyeceksin?" diye sordu Kurt Larsen saldırganca.

Bu bir meydan okumaydı, ama Smoke anlamazlıktan geldi.

"Hangi konuda?" diye sordu Smoke. O kadar masumca sormuştu ki, diğerleri gülümserken, Kurt Larsen şaşırılmıştı.

Smoke'un arkadaşları şimdi gevrek gevrek gülüyorlardı. Kaptan onu öldürebilirdi ve eğer Maud Brewster orada olmasaydı kan akacağından hiç kuşkum yoktu. Bu yüzden,

-253-

kadının varlığı Smoke'un böyle davranabilmesini sağlıyordu. Kızgınlığın, sözlerden daha kuvvetli bir şekilde ifade edilebileceği bir zamanda Kurt Larsen'in kızgınlığını üstüne çekmeyecek kadar dikkatli ve tedbirli bir insandı. Bir kavga çıkmasından korkuyordum, ama dümencinin bağıışı olayı unutturdu.

"Bir duman!" diye bir çığlık geldi aşağıdan, açık kamara iskelesinden.

"Ne taraftan?" diye yukarıya seslendi Kurt Larsen.

"Tam arkamızda, efendim."

"Belki de bir Rus gemisidir," dedi Latimer.

Bu sözlerden diğer avcılar endişelendiler. Bir Rus gemisinin tek anlamı vardı -bir kruvazör.. Geminin tam olarak nerede olduğunu bilmeyen avcılar, yine de yasak denizin sınırlarına yakın olduğumuzu biliyorlardı. Kurt Larsen yasak bölgelerde avlanma konusunda ün yapmıştı. Bütün gözler ona çevrildi.

"Güvendeyiz," diye ikna etti onları gülerek. "Bu sefer tuz ocaklarına gitmeyeceksin Smoke.

Ama size ne söyleyeceğim -bire beş bahse girerim ki bu Macedonia'dır."

Hiç kimse önerisini kabul etmedi, ama o devam etti. "Elbette bu durumda da başımızın belaya gireceğine bire on bahse girerim."

"Hayır, teşekkür ederim," dedi Latimer. "Para kaybetmek önemli değil, ama başımın belaya girmesini istemem. Kardeşinizle bir araya geldiğinizde sorun çıkmaması görülmüş bir şey değil ve işte ben, buna bire yirmi bahse girerim."

Kurt Larsen dahil herkes buna güldü ve

-254-

yemeğin geri kalan kısmı iyi geçti. Ama yemek boyunca, ben bastırılmış öfkeden titre-yinceye kadar iğrenç bir şekilde bana tehditler savurdu, benimle alay etti, bana tepeden baktı. Ama Maud Brewster'm iyiliği için kendimi tutmam gerektiğini biliyordum. Gözleri kısa bir an benim gözlerimi yakaladığında ödülümü aldım ve gözleri bana, sanki konuşuyormuş gibi, "Cesur ol, cesur ol," dedi.

Güverteye çıkmak için masadan kalktık. İlerlediğimiz o tekdüze denizde buharlı bir gemi görmek hoş bir molaydı. Üstelik gelenin Ölüm Larsen ve Macedonia olduğu inancı, heyecanı daha da artırıyordu. Akşamki sert rüzgâr ve dalgalı deniz, bütün sabah boyunca sakinleşmişti, yani artık öğleyin avlanmak için sandallar indirilebilirdi. Av, oldukça kârlı olacağı benziyordu. Şafaktan bu yana foklara rastlamamıştık ve şimdi sürünün ortasına doğru ilerliyorduk. Sandallarımızı indirirken, duman millerce gerideydi ama hızla bize yetişiyordu. Sandallar dağılarak okyanusta kuzeye doğru gittiler. Ara sıra bir yelkenin indiğini görüyor, silah sesleri duyuyor, daha sonra yelkenin yeniden kalktığını görüyorduk. Birçok fok vardı, rüzgâr yavaşlıyordu; her şey büyük bir av için uygundu. Son sandal rüzgâraltına ilerlerken, okyanusu uyuyan fokların kapladığını gördük. Her yanımızdaydılar, o zamana kadar gördüklerimden çok (teha fazlaydılar; ikili ya da üçlü gruplar halinde suyun üstüne uzanmış, tembel köpekler gibi dünyayı umursamadan uyuyorlardı.

-255-

Yaklaşmakta olan dumanın altında bir buharlı geminin gövdesi ve direkleri giderek büyüyordu. Bu, Macedonia'ydı. Hemen hemen bir mil sancak tarafımıza yaklaştığında dürbünle ismini okudum. Kurt Larsen vahşice gemiye bakıyordu. Maud Brewster ise merak içindeydi.

"Başımıza geleceğinden emin olduğunuz o bela nerede, Kaptan Larsen?" diye sordu neşeyle.

Başını çevirip kadına baktı. Bir anlık eğlence yüzünün ifadesini yumuşatmıştı.

"Ne bekliyordunuz? Gemiye çıkıp gırtlaklarımızı kesmelerini mi?"

"Onun gibi bir şey," diye itiraf etti kadın. "Anlıyorsunuz ya, fok avcıları benim için öylesine yeni ve garipler ki, onlardan her şeyi beklemeye hazırım."

Kurt Larsen başını salladı. "Çok doğru, çok doğru. Sizin hatanız, en kötüsünü beklememek oldu."

"Neden? Gırtlığımızın kesilmesinden daha kötü ne olabilir ki?" diye sordu, tatlı, saf . bir şaşkınlıkla.

"Para keselerimizi kesmeleri," diye cevap verdi kaptan. "İnsanlar bugün o haldeler ki, yaşama kapasiteleri, sahip oldukları para tarafından belirleniyor."

"Benim para kesemi çalan, süprüntü çalmış olur," dedi kadın.

"Benim para kesemi çalan yaşama hakkımı çalmış olur," diye karşılık verdi Kurt Larsen.

"Çünkü ekmeğimi, etimi ve yatağımı çalmış olur ve böyle yaparak yaşamımı tehlikeye

-256-

atar. Ortalıkta bedava çorba ve ekmek dağıtan yerler yok, biliyorsunuz. Para keselerinde hiçbir şey olmadığında insanlar genellikle ölür, sefilce ölür. Elbette para keselerini yeniden oldukça hızlı doldurabilecek yetenekte değillerse."

"Ama bu buharlı gemidekinin para kesenizde gözü olduğunu sanmıyorum."

"Bekleyin, göreceksiniz," diye cevap verdi kaptan sert bir şekilde.

Fazla beklememize gerek kalmadı. Mace-donia bizim sandallarımızı birkaç mil geçtikten sonra kendi sandallarını indirmeye başladı. Bizim beş sandal taşımamıza karşılık onun on dört sandal taşıdığını biliyorduk. (Wainwright'ın kaçıyla bir sandalımız da eksilmişti). Sandallarını bir bir bizim son sandalımızın rüzgâraltına açığına ve rotamızın çaprazına indirmeye devam etti. Son sandalını da bizim rüzgârüstündeki ilk kayığımızın daha açığına indirdi. Bizim için av mahvolmuştu. Arkamızda fok yoktu, önümüzde ise önündeki balıklan büyük bir süpürge gibi süpüren on dört sandal vardı.

Sandallarımız, onlarla Macedonia'nın sandallarını indirmeye başladığı nokta arasındaki iki üç millik mesafede avlandı, sonra da geri döndü. Rüzgâr bir fıstıya dönüşmüş, okyanus giderek daha da durgunlaşmıştı. Bütün bunlar, bir de büyük bir sürünün varlığıyla birleşince,

mükemmel bir avlanma günü oluşturmuştu. Şanslı bir mevsimde böyle günlere iki ya da üç kez rastlanırdı. Kızgın kürekçiler, dümenciler ve avcılar çevremize

-257-

üşüşmüşlerdi. Hepsi de soyulduğunu hissediyordu. Sandallar, yağdırılan lanetler arasında yukarı çekiliyordu. Eğer lanetlerin bir gücü olsaydı, Ölüm Larsen cehennemi boyla-mıştı. "Tanrı cezanı versin," dedi Louis, sandalının iplerini aganta ettikten sor ra başını kaldırıp bana bakarak.

"Dinleyin onları," dedi Kurt Larsen. "Ruhlarındaki en yaşamsal olanı anlamak hiç de zor değil. İnanç mı bu? Aşk mı? Ya da yüce idealler mi? İyilik mi? Güzellik mi? Yoksa gerçek mi?"

"Elbette haklılık duygulan ihlal edildi," dedi Maud Brewster, konuşmaya katılarak.

Maud Brevvster dört beş metre kadar ötede, elini direklerden birine dayamış duruyor, bedeni geminin sallanışıyla birlikte yavaşça sallanıyordu. Sesini yükseltmemişti, ama yine de o sesin temiz ve çana benzer tonundan etkilenmiştim. Ah, sesi ne kadar da tatlıydı! Kendimi ele vermekten korktuğum için, ona bakmaya cesaret edemedim. Başına bir çocuk şapkası yerleştirmiş ve açık kahverengi saçlarını güneş ışınlarını yakalayacak şekilde gevşek ve yumuşak bir biçimde toplamıştı. Narin, oval yüzünün çevresinde bir hale var gibiydi. Çok büyüleyiciydi ve üstelik, manevi bir şekilde olmasa bile, tatlı bir şekilde kutsaldı. Yaşama karşı olan o eski inancımı, yaşamın bu muhteşem yeniden vücut bulmasıyla birlikte yeniden duydum. Kurt Larsen'in^ yaşama ve onun anlamına ait o soğuk açıklamaları gerçekten gülünç ve garipti.

-258-

"Duygusalsınız," diye dudak büktü Kurt Larsen. "Tıpkı Bay Van Weyden gibi. Bu insanlar istekleri engellendiği için küfrediyorlar. Hepsi bu. Nedir bu istekler? İyi bir maaşın onlara sağladığı güzel yiyecekler, yumuşak yataklar, kadınlar, içki; onların yüce arzulan ya da sizin deyişinizle idealleri, işte bunlardır. Duygularını sergileyişleri pek de dokunaklı bir sahne oluşturmuyor, yine de ne kadar derinden etkilenmiş olduklarını, para keselerinin ne kadar derinden etkilenmiş olduğunu gösteriyor. Çünkü onların para keselerine el atmak, ruhlarına el atmak demektir."

"Siz hiç de para kesenize dokunulmuş gibi davranmıyorsunuz," dedi kadın gülümseyerek.

"Öyleyse bu, ben farklı davrandığım anlamına gelir; çünkü benim hem para keseme hem de ruhuma el atıldı. Bugünkü Londra borsasındaki deri fiyatlarıyla düşünürsek, Macedonia araya girmeseydi öğleden sonra yapacağımız avı şöyle bir tahmin edersek, Hayalet bin beş yüz dolar değerinde fok derisi kaybetti."

"Öyle sakın konuşuyorsunuz ki..." diye söze başladı Maud.

"Ama kendimi hiç de sakın hissetmiyorum; beni soyan o herifi öldürebilirim," diye sözünü kesti kadının. "Evet, evet, biliyorum, o herif benim kardeşim, bu daha da duygusal! Pöh!"

Yüz ifadesi birden değişti. Ses tonu daha az sert ve tamamen samimiydi:

-259-

"Siz duygusal insanlar, her şeyi iyi bulduğunuz ve iyi hayal ettiğiniz, bundan dolayı da kendinizi iyi hissettiğiniz için mutlu olmalısınız. Şimdi, söyleyin bana, siz ikiniz, beni iyi buluyor musunuz?" dedi.

"Bir bakıma iyi sayılırsınız," dedim.

"İyilik yapmak için gereken b" tün güçlere sahipsiniz," diye cevap verdi Maud Brewster.

"İşte siz böylesiniz!" diye bağırdı Kurt Lar-sen, yan kızgın. "Söyledikleriniz benim için boş sözler. Belirttiğiniz düşüncenin hiçbir açık, belirgin ve kesin bir yanı yok. Söylediklerinizi ellerinize alıp onlara bakamazsınız. Aslında bu bir düşünce bile değil. Bu bir duygu, bir duyarlık. Akim ürünü değil ve yanılısamaya dayalı bir şey."

Konuştukça ses tonu yumuşadı, güvenle doldu. "Biliyor musunuz, birçok kez ben de kendimi, hayatın gerçeklerine karşı kör olmayı ve onun yalnızca hayallerini ve yanılısamalarını bilmeyi isterken yakalıyorum. Bunlar yanlış, tamamen yanlış elbette ve mantığa ters. Ama mantığım bana, yanlış, çok yanlış olmalarına karşın, hayal kurmanın ve yanılısamaları yaşamının insana daha büyük bir mutluluk verdiğini söylüyor. Ve her şeyden önce mutluluk, yaşamın ücretidir. Mutluluk olmazsa, yaşam değersiz bir hareket olur. Yaşarken insanın emek vermesi ve sonra da karşılığını alamaması ölümden de beterdir. En çok mutlu olan insan, en çok yaşayan insandır. Sizin hayalleriniz ve gerçekdışılığımız sizin için, benim gerçeklerimin benim için olduğundan daha az rahatsız edici."

-260-

Bir an düşünerek başını yavaşça salladı.

"Çoğu zaman, aklın bu kadar sıkıntıya düşmesinden kuşkulaniyorum. Hayaller çok daha hakiki ve tatmin edici olmalı. Duygusal mutluluk, entelektüel mutluluktan çok daha doyurucu ve uzun süreli ve üstelik siz, entelektüel mutluluk anlarınızı efkârlana-rak ödüyorsunuz. Duygusal mutluluğu, hızla, tekrar iyileşen yorgun duygular takip ediyor. Sizi kıskanıyorum, evet, sizi kıskanıyorum."

Birden sustu. Sonra, "Dikkat edin, sizi kafamla kıskanıyorum, yüreğimle değil. Mantiğim bunda ısrar ediyor. Bu kıskançlık entelektüel bir ürün. Sarhoşları seyreden ayık bir adam gibiyim. Ve büyük bir tutkuyla ben de sarhoş olmayı diliyorum," derken dudaklarında tuhaf bir gülümseme oluştu.

"Ya da aptalları seyredip de aptal olmayı dileyen akıllı bir adam gibi," diyerek güldüm.

"Gerçekten de öyle," dedi. "Siz şanslı, iflas etmiş bir çift aptalsınız. Sizin cüzdanınızda gerçeklere yer yok."

"Ama yine de sizin kadar özgürce harcıyoruz," diye karşılık verdi Maud Brewster.

"Daha özgürce, çünkü size hiçbir şeye mal olmuyor."

"Ve çünkü, bizim için önemi olan sonsuzluk," dedi Maud.

"Yapmak ya da yaptığınızı düşünmek, sizin için hepsi bir. Sahip olmadığınız şeyi harcıyor ve karşılığında, benim almteri dökerek sahip olduğum şeyi harcayarak elde ettiğimden daha fazla değer elde ediyorsunuz."

-261-

"Öyleyse neden paranızın değerini değiştirmiyorsunuz?" diye sordu Maud sataşarak.

Yarı umutlu bir şekilde kadının yüzüne baktı, ama daha sonra pişmanlık içindeymiş gibi konuştu: "Çok geç. İsterdim, belki, ama yapamam. Cüzdanım eski paralarla dolu ve bu çok zor bir şey. Artık, değer ol-rak başka bir şeyi kabul edemem."

Sustu, bakışları kadını dalgın bir şekilde geçti ve durgun denizde kayboldu. Üstüne eski melankolik hava çökmüştü. Bir an için kendini hüznün büyüüne kaptırmıştı. Ama birkaç saat içinde, içindeki şeytan ayaklanacaktı. Charley Furuseth'i hatırladım ve bu adamın üzüntülü halinin, materyalistlerin, materyalist olmalarından dolayı ödediği bir ceza olduğunu anladım.

XXV

"Güvertedeydiniz değil mi Bay Van Wey-den?" dedi Kurt Larsen ertesi sabah kahvaltı masasında. "Durum nasıl?"

"Yeterince açık," diye cevap verdim, açık kamara iskelesinden içeri akan güneş ışığına bakarak. "Batıdan hafif bir rüzgâr esiyor, ama kuvvetleneceğe benzer, elbette eğer Lou-is doğru tahmin ettiyse."

Memnun bir şekilde başını salladı. "Herhangi bir sis belirtisi var mı?"

"Kuzey ve kuzeybatıda bir yoğunluk var."

Çok memnun olduğunu belirtircesine, başını deminkinden daha hızlı salladı.

"Ya Macedonia'dan ne haber?"

-262-

"Görünürlerde yok," diye cevap verdim.

Yüzünü düşünceyle öne eğdiğine yemin edebilirdim, ama neden hayal kırıklığına uğradığım anlamadım.

Çok geçmeden öğrenecektim. "Bir duman!" diye güverteden bir ses geldi ve yüzü parladı.

"Güzel!" diye haykırdı, bir an önce güverteye, sonra da avcıların sürgündeki ilk kahvaltılarını yaptıkları kasaraaltma gitmek için masadan kalktı.

Maud Brewster'la ben önümüzdeki yemeğe dokunmamıştık. Bunun yerine endişeli bakışlarla sessizce birbirimize bakıyor ve Kurt Larsen'in bölmeden kamaraya gelen sesini dinliyorduk. Uzun süre konuştu ve avcılar tarafından alkışlarla karşılandı. Aramızdaki bölme ne söylediğini duyamayacağımız kadar kalındı, ama her ne söylediye bu avcılar çok etkilemişti, çünkü alkışlan neşe çığlıkları ve gürültülü bağırışlar izledi.

Güverteden gelen seslerden denizcilerin sandalları indirmeye hazırlandığını anladım. Maud Brewster benimle birlikte güverteye çıktı, ama onu hiçbir şeye katılmadan sadece manzarayı seyredebileceği pruvada bıraktım. Denizciler uygulanacak planı öğrenmiş olmalıydılar. Gayretli çalışmaları hevesli olduklarını gösteriyordu. Avcılar güverteye zıpınları ve cephane kutulanyla, en garibi de, tüfekleriyle birlikte gruplar halinde geldiler. Tüfekler sandallara nadiren götürülürdü, çünkü uzak bir menzilden tüfikle vuruian foklar sandal ona yetişmeden dibe batardı.

-263-

Ama bugün her avcmm tüfeği ve çok sayıda fişeği vardı. Batıdan yaklaşırken giderek daha da yükselen Macedonia'nın dumanına her baktıklarında keyifle gülümsediklerini fark ettim. Beş sandal, acele suya indirildi ve bir önceki gün olduğu gibi bir yelpaze Jibi kuzeye açıldılar. Biz de onları izlemeye başladık. Bir süre merakla onları seyrettim, ama hareketlerinde olağanüstü bir şey yok gibi görünüyordu. Daha önce hep yaptıkları gibi, yelkenlerini indirdiler, fokları vurdular, yelkenlerini yeniden açtılar. Macedonia dün yaptıklarını tekrarladı. Sandallarını bizim sandalların önüne ve rotamıza indirerek denizi "ağgözlü" bir şekilde kapladı. On dört sandalın rahatça avlanabilmesi için büyük bir alan gerekiyordu ve yolumuzu tamamen örttükten sonra, bir yandan daha fazla sandal indirerek, kuzeydoğuya doğru yoluna devam etti. "Neler oluyor?" diye sordum Kurt Lar-sen'e, merakımı daha fazla gizleyemeyerek. "Ne olduğunu boş ver," diye cevap verdi ters bir sesle. "Bin yıl düşünsen aklına gelmez. Sen bu arada iyi bir rüzgâr çıkması için dua et." "Ah, neyse, sana anlatmamda bir sakınca yok," dedi bir an sonra. "Şu kardeşime cezasını vereceğim. Yani, şansımız yaver giderse, sadece bugün değil, mevsim sonuna kadar ağgözlüyle oynayacağım." "Ya şansımız yaver gitmezse?" diye sordum. "Böyle bir şeyi aklından bile geçirme," di-

-264-

yerek güldü. "Şanslı olmak zorundayız, yoksa işimiz bitik."

Dümeneye geçti ve ben de, iki topal adamın, Nilson ile Thomas Mugridge'in yattığı baş kasaradaki hastaneme gittim. Nilson, kırık bacağı hızla iyileştiğinden, beklenileceği kadar neşeliydi. Ama aşçıbaşı umutsuz bir şekilde melankolikti ve bu talihsiz yaratığa çok acıdığını fark ettim. Ama şaşılacak olan hâlâ yaşıyor ve hayata dört elle sarılıyor olmasıydı. Yaşadığı vahşi yıllar zayıf bedenini enkaza çevirmişti, ama içindeki yaşam kıvılcımını her zamanki gibi parıltıyordu.

'Takma bir ayakla -çok güzel takma ayaklar yapıyor artık- gemilerin mutfaklarında sonsuza kadar yürüyebilirsin," dedim neşeyle.

Ama cevabı ciddi, hayır, ağırbaşlıydı. "Neden söz ettiğinizi bilmiyorum, Bay Van Wey-den, ama onun geberdiğini görünceye kadar bir günümü bile rahat geçirmeyeceğimi biliyorum. Benim kadar uzun yaşayamaz o. Yaşamaya hakkı yok. Kutsal Kitabın dediği gibi, 'Kesinlikle ölecek,' ve ben, 'Amin, en kısa zamanda,' diyorum."

Güverteye çıktığımda Kurt Larsen'in dümeni tek elle kullandığını gördüm. Öbür eline denizci dürbününü almış, sandalların durumunu izliyor, Macedonia'nın pozisyonuna özellikle dikkat ediyordu. Sandallarımızın durumundaki dikkate değer tek değişiklik, rüzgârla birlikte kuzeybatıya doğru daha hızlı ilerlemeleriydi. Ama bu manevranın amacını hâlâ anlayamamıştım, çünkü denizin önü hâlâ Macedonia'nın beş sandalı tarafından

-265-

kesilmişti ve onlar da rüzgârla vira ediyorlardı. Macedonia'nın bu beş sandalı, bizim yolumuzdaki sandallardan ayrılarak batıya döndüler. Bizim sandallar hem yelken, hem de kürekle ilerliyorlardı. Avcılar bile kürek çekiyorlardı ve üç çift kürek çekerek "düşman" diyebileceğim sandalları çok geçir eden arkada bıraktılar.

Macedonidnin dumanı kuzeydoğu ufkunda kara bir lekeye dönüşecek kadar ufalmıştı. Buharlı geminin gövdesi görünmüyordu. Yelkenlerimiz rüzgârla şişmiş, hızla, başıboş ilerlemiş ve iki kez kısa aralıklarla durmuştuk. Yelkenler denkleştirilmişti ve Kurt Lar-sen, artık Hayaleti hızla ilerletiyordu. Sandallarımızı geçtik ve onların en öndeki sandalının hizasına geldik.

"Şu fok yelkenini indirin, Bay Van Wey-den," emrini verdi Kurt Larsen. "Ayrıca öteki fok yelkenlerini desteklemek için hazır olun."

Ön tarafa koşup fok yelkenini alavere ettim, bu arada bir sandalın otuz metre kadar rüzgâraltından geçmiştik. İçindeki üç adam bize kuşkuyla baktı. Kurt Larsen'in ününü duymuş olacaktı. Ön tarafta oturan dev İskandinav avcının tüfeğini dizlerinin arasında hazır ettiğini gördüm. Aslında raftaki her zamanki yerinde olmalıydı. Onlar geminin arkasına geldiğinde, Kurt Larsen elini sallayarak bağırdı:

"Gemiye gelin de bir şeyler içelim!"

'Bir şeyler içmek,' fok avlayan ıskunalar arasında 'gemiye çıkıp dedikodu yapmak' de-

-266-

mektir. Biraz gevezelik yapmak ve denizdeki yaşamın tekdüzeliğine hoş bir ara vermektir.

Hayalet birdenbire rüzgârın içine girdi. Ben de ön taraftaki işi tam zamanında bitirip ana yelkenle ilgilenmeye başlamıştım.

"Lütfen güvertede kalın Bayan Brewster," dedi Kurt Larsen, konuklarını karşılamaya hazırlanırken. "Siz de, Bay Van Weyden."

Sandal yelkenini indirmiş, yanımıza yaklaşmıştı. Bir deniz kralı gibi san sakallan olan avcı, küpeşteden güverteye atladı. Ama iri yapılı olması endişesini engelleyemiyordu. Yüzünde, kuvvetli bir kuşku ve güvensizlik okunuyordu. Sakalla kaplı olmasına karşın, aydınlık bir yüzü vardı. Gemide yalnız benimle Kurt Larsen'in olduğunu görünce biraz rahatlardı ve ona katılan iki adamına baktı. Kesinlikle korkması için bir neden yoktu. Goli-ath gibi Kurt Larsen'in tepesinde yükseliyordu. Boyu, iki metreden uzun olmalıydı ve daha sonra kilosunun yüzün üstünde olduğunu öğrendim. Ama şişman değildi. Sadece kemik ve kastan ibaretti.

Kamara iskelesinin tepesinde Kurt Larsen onu aşağıya davet ettiğinde tekrar endişelendiği belirgindi. Ama ev sahibine bakarak rahatlardı: Avcı hayli iriyan bir adam olmasına karşın, İskandinavyalı'nın yanında cüce gibi kalıyordu. Avcının bütün tereddüdü yok oldu ve ikili kamaraya indi. Bu arada, iki adamı, gemileri ziyaret eden adamların alışkanlığı olduğu üzere, ön tarafa, baş kasaraya doğru gittiler.

Birden kamaradan büyük, boğuk bir kük-
-267-

reme geldi, bunu şiddetli kavga sesleri izledi. Sanki leoparla aslan dövüşüyordu ve bütün gürültüyü çıkaran aslandı. Kurt Larsen leopardı.

"Konukseverliğimizin kutsallığını görüyorsunuz," dedim acı acı Maud Brewster'a.

Sesleri duyduğunu belirtirce«ine başını salladı. Hayaletle ilk geldiğim haftalarda gördüğüm o yırtıcı mücadelenin sesi ya da görüntüsüyle hissettiğim sıkıntı belirtilerinin aynısını yüzünde gördüm.

"Bu olay bitinceye kadar öne, kasaraaltı kamara iskelesine gitseniz daha iyi olmaz mı?" diye önerdim.

Başını sallayıp acırmışçasma bana baktı. Korkmamıştı, aksine bu vahşilikten sarsılmıştı.

"Siz ve ben bu iğrenç yerden canlı kurtu-lacaksak," dedim, "olan ve olacak olaylarda her ne rol alıyorsam, bu rolü oynamam gerektiğini anlayacaksınız. Benim için hiç de hoş değil," dedim.

"Anlıyorum," dedi, zayıf ve dalgın bir sesle. Gözleri, beni anladığını gösteriyordu.

Aşağıdan gelen sesler çok geçmeden kesildi. Derken Kurt Larsen yalnız başına güverteye çıktı. Bronzlaşmış yüzünde bir kırmızılık vardı, ama bunun dışında girdiği mücadelenin izini taşııyordu.

"O iki adamı buraya gönderin, Bay Van Weyden," dedi.

Dediğini yaptım, bir iki dakika içinde Kurt Larsen'in önünde duruyorlardı.

"Sandalınızı yukarı çekin," dedi onlara.

-268-

"Avcınız bir süre gemide kalmaya karar verdi ve sandalınızın yan tarafta sürüklenmesini istemiyor."

Adamların söylediklerini yapmakta tereddüt ettiklerini görünce, "Sandalınızı yukarı çekin dedim size," diye tekrarladı, bu kez daha sert bir tonda.

"Kim bilir? Bir süre benimle yolculuk etmek zorunda kalabilirsiniz," dedi, neredeyse yavaşça.

Sesindeki yumuşaklığı örten tatlı bir tehdit vardı. Adamlar onun dediklerini yavaşça yapmaya başlamışlardı bile. "Belki de dostça anlaşmaya başlayabiliriz. Hadi canlanın şimdi! Ölüm Larsen sizi çok daha fazla çalıştırır, bilirsiniz!"

Onun direktifleriyle adamların hareketleri gözle görülür bir şekilde hızlandı. Sandal gemiye alındığında, ben flok yelkenlerini açmak için ön tarafa gönderildim. Kurt Larsen dümene geçmiş, Hayaleti Macedonia'mn bir sonraki sandalına doğru yöneltmişti.

O sırada yapılacak başka bir şey olmadığından dikkatimi sandalların konumuna çevirdim.

Macedonia'mn üçüncü rüzgârüstü sandalı bizim iki sandalımızın saldırısına uğruyordu.

Dördüncüsü de bizim geri kalan üç sandalımızın saldırısına uğramıştı. Beşincisi ise en yakın arkadaşının yardımına koşmuştu. Mücadele bizden oldukça uzakta sürüyor ve sürekli tüfek sesleri geliyordu. Deniz rüzgârla dalgalanmaya başlamıştı, bu da iyi nişan almayı engelleyen bir durumdu. Biz yaklaşırken, kurşunların dalgadan dalgaya vızlayarak gittiğini görebiliyorduk.

-269-

İzlediğimiz sandal yelken açmış, rüzgârı arkasına alarak bizden kaçmaya çalışıyor, kaçarken bizim genel saldırımızı defetmek için uğraşıyordu.

Iskotaları düzelttiğimden ne olduğunu görmeye pek zamanım olmadı, ama aşağı inip pruvaya geldiğimde Kurt Larsen ik" yabancı denizciye baş kasaraya inmelerini emrediyordu. Somurtarak gittiler, ama gittiler. Sonra da Bayan Brewster'a aşağıya inmesini emretti ve kadının gözlerine sıçrayan dehşeti görünce gülümsedi.

"Aşağıda korkunç bir şeyle karşılaşmayacaksınız," dedi. "Yalnızca sıkıca bağlanmış ama zarar görmemiş bir adam bulacaksınız. Kurşunlar gemiye gelebilir ve sizin ölmenizi istemem, biliyorsunuz."

Konuşurken bile, bir kurşun, dümen dolabı kapağından sekerek ellerinin arasından geçti ve rüzgârüstünde havada vızıldadı.

"Görüyorsunuz ya," dedi ona ve sonra da bana. "Bay Van Weyden, dümene geçer misiniz?"

Maud Brewster merdivenlerden aşağı inmeye başlamıştı, bu yüzden sadece başı görünüyordu. Kurt Larsen eline bir tüfek aldı ve namluya bir fişek sürdü. Gözlerimle aşağı inmesi için ona yalvardım, ama o gülümseyip:

"Bacakları olmayan kuvvetsiz kara yaratıkları olabiliriz, ama Kaptan Larsen'e en az onun kadar cesur olduğumuzu gösterebiliriz," dedi.

Kurt Larsen hayranlıkla ona baktı.

"Bu nedenle sizi yüzde yüz daha çok sevi-

-270-

yorum," dedi Kurt Larsen. "Kitaplar, beyin ve cesaret. Bir korsanın karısı olabilirsiniz. Neyse, bunu daha sonra tartışırız," diyerek gülümsedi. Tam o sırada bir kurşun kamara duvarına saplandı.

Konuşurken gözlerinin altın gibi parladığı-nı, kadının gözlerineyse korkunun hücum ettiğini gördüm.

"Biz daha cesuruz," dedim acele. "En azından, kendi adıma konuşuyorum, Kaptan Larsen'den daha cesur olduğumu biliyorum."

Bu kez başını çevirip bana baktı. Onunla alay edip etmediğimi merak ediyordu. Yelkeni rüzgâra karşı getirmek için dümeni kırdım ve daha sonra Hayaleti sabitleştirdim. Kurt Larsen hâlâ bir açıklama bekliyordu ve dizlerimi işaret etti.

"Onların hafifçe titrediğini görebilirsiniz," dedim. "Titriyorlar çünkü korkuyorum, beden korkuyor. Aklım da korkuyor, çünkü ölmek istemiyorum. Ama ruhum, titreyen bedenime ve aklımın kuruntularına hükmediyor. Ben cesur olmaktan da öteyim. Yiğidim. Sizin bedeniniz korkmuyor. Siz de korkmuyorsunuz. Bir yandan, tehlikeyle karşılaşmak size hiçbir şeye mal olmuyor; diğer yandan, size mutluluk bile veriyor. Bundan zevk alıyorsunuz. Siz korkmuyor olabilirsiniz, Bay Larsen, ama kabul etmelisiniz ki cesur olan benim."

"Haklısın," diye onayladı hemen. "Hiç bu açıdan düşünmemiştim. Ama bunun tersi doğru olabilir mi? Eğer sen benden daha ce-sursan, ben senden daha mı korkağım?"

-271-

İkimiz de bunun saçmalığına güldük. Güverteye atlayıp tüfeğini küpeşteye dayadı. Bize gelen kurşunlar bir millik bir yol katedi-yorlardı, ama biz bu yolu şimdiden yarıya indirmiştik.

Tüfeğiyle üç el ateş etti. İlk kurşun, sandalın yaklaşık on on beş metre rüzgârüs-tüne, ikincisi bordasına çarptı, üçüncüsü ise dümencinin dümeni bırakıp sandalın dibine düşmesine neden oldu.

"Sanırım bu onlara iyi bir ders verir," dedi Kurt Larsen, ayağa kalkarak. "Avcıyı vurmaya göze alamazdım. Ayrıca sandal kürekçisi dümen kullanmayı bilmeyebilir. Böyle bir durumda, bir avcı aynı zamanda hem dümeni kullanıp hem de ateş edemez."

Düşündükleri doğru çıkmıştı. Çünkü sandal rüzgârla birlikte sürüklenmeye başlayınca, avcı hızla sandal dümencisinin yerini aldı. Öbür sandallardan ateş edilmeye devam edildiği halde, bu sandaldan ateş kesilmişti.

Avcı, rüzgân yeniden arkadan almayı başardı. Ama biz ondan en az iki misli hızlı giderek sandala yetiştik. Yüz metre kadar yaklaş-üğümüzde, sandal kürekçisinin avcıya bir tüfek „ uzattığını gördüm. Kurt Larsen geminin ortasına gidip kandilisayı halkasından aldı. Küpeştenin üzerinden yatay tuttuğu tüfekte onlan gözetlemeye başladı. Avcının iki kez dümeni bırakıp tüfeğini eline aldığı-mı, ama duraksadı-ğını gördüm. Artık yan yana gidiyorduk.

"Hey, sen!" diye bağırdı Kurt Larsen birdenbire sandal kürekçisine. "Geri dön!"

Aynı anda ip kangalını fırlattı. Kangal, adama çarptı, onu neredeyse yere düşür ecek-

-272-

ti, ama Kurt Larsen'in dediğini yapmadı. Aksine, emirlerini bekleyerek avcısına baktı. Ama avcı kararsızlık içindeydi. Tüfeği dizlerinin arasındaydı, ama ateş etmek için dümeni bırakırsa sandal sürüklenecek ve iskunaya çarpacaktı. Üstelik Kurt Larsen'in tüfeğinin üstüne çevrilmiş olduğunu görmüştü ve tüfeğini alıp ateş edinceye kadar vurulacağını biliyordu.

"Geri dön," dedi yavaşça sandal kürekçisi-ne.

Sandal kürekçisi onun dediğini yapdı. Avcı, sandalı Hay alet in yan tarafında, on metre kadar uzaklıkta, sabitleştirdi.

"Şimdi, yelkeni indirip geminin bordasına yaklaşın!" diye emretti Kurt Larsen.

Bir eliyle palangaları sandala atarken bile tüfeğini elinden hiç bırakmamıştı. Hızlandıklarında ve iki yaralanmamış adam gemiye çıkmaya hazırlandıklarında, avcı daha güvenli bir yere koymak istemesine tüfeğini kaldırdı.

"Bırak onu!" diye bağırdı Kurt Larsen ve avcı sanki kızgın bir şeye dokunuyormuş da eli yanmış gibi tüfeği aniden bırakı.

Gemiye çıktıktan sonra iki tutsak sandalı yukarı çektiler ve Kurt Larsen'in emriyle yaralı sandal dümençisini baş kasaraya taşıdılar.

"Beş sandalımız da seninle benim gibi iyi iş çıkardılarsa, epey kalabalık bir mürettebatımız olacak," dedi Kurt Larsen bana.

"Vurduğunuz adam, umarım iyidir," dedi ütrek sesle Maud Brewster.

-273-

"Omuzundan vurduğum," diye cevap verdi Kurt Larsen. "Ciddi bir şey değil. Bay Van Weyden iki üç haftaya kadar onu ayağa kaldırır."

"Ama şuradaki adamlar için bir şey yapamayacak," diye ekledi, Macedonia'nın hemen hemen yanımızda olan üçüncü sar dalını işaret ederek. "Bu, Horner ile Smoke'un işi. Onlara leş değil, canlı adam istediğimi söylemişim. Ama bir kere nasıl ateş edileceğini öğrenince vurmak için ateş etmek çok zevkli bir iştir. Hiç denediniz mi, Bay Van Weyden?"

Başımı salladım. Kanlı bir işti bu. Öteki üç sandalımız da geri kalan iki düşman sandalına saldırmaya başlamışlardı. Terk edilmiş sandal iki dalga arasındaki çukura gömülmüş, her gelen dalgayla sarhoş gibi sallanıyor, avcıyla sandal kürekçisi de sandalın dibinde yatıyorlardı. Ama sandal dümençisi yan içerde yan dışarda sandal küpeştesi boyunca yatıyor, kollan suya değişiyor, başı bir yandan öteki yana sallanıyordu.

"Bakmayın, Bayan Brewster, lütfen bakmayın," diye yalvardım ona. Dediğimi yerine getirip manzaraya bakmamasına memnun oldum.

"Kafanızı kollayın, Bay Van Weyden," diye emretti Kurt Larsen.

Biz yaklaştıkça, ateş durdu ve çarpışmanın bitmiş olduğunu gördük. Geri kalan iki sandal bizim beş sandalımız tarafından ele geçirilmişti ve yedisi de bir araya toplanmış, onlan almamızı bekliyorlardı.

-274-

"Şuraya bakın!" diye bağırdım heyecanla, kuzeydoğuyu göstererek.

Macedonia'nın pozisyonunu belirten duman lekesi yeniden belirmişti.

"Evet, onu görüyorum," diye sakince cevap verdi Kurt Larsen. Sonra sisle aramızdaki uzaklığı ölçtü ve bir an durarak yanağıyla rüzgârın şiddetini anlamaya çalıştı. "Başaracağız, sanırım. Ama Tann'nın cezası kardeşimin ona oynadığımız küçük oyunu anladığı için önümüze geçmeye çalıştığına güvenebilirsiniz. Hey, şuraya bak!"

Duman lekesi birden büyümüşü ve sim-siyahü.

"Seni yeneceğim kardeşim," diye kıkırdadı. "Seni yeneceğim ve dilerim eski motorlarını patlatırsın."

Hızla gitmeye başladığımızda çevremizde bir karışıklık vardı. Sandallar her yandan gemiye çekiliyordu. Tutsaklar küpeşteden gemiye alındığında avcılanımız tarafından baş kasaraya götürülüyorlardı. Bu sırada denizcilerimiz sandalları hızla gemiye çekiyor, güvertede herhangi bir yere yerleştiriyor ve onları bağlamak için sürekli çalışıyorlardı. Son sandal da denizden çıkarılıp palangaları bağlandığında, bütün yelkenlerimizi açmış, hızla ilerliyorduk.

Acele etmemiz gerekiyordu. Macedonia, bacasından en kara dumanını püskürterek, kuzeydoğudan bize doğru geliyordu. Macedonia kendisine kalan sandallara boş verip, bizi beklemek için rotasını çevirdi; niyeti üstümüze gelmek değil, yolumuzu kesmekti. Ro-

-275-

tatarımız, köşesi sisin kenarı olan bir açının kollan gibi birleşiyordu. Macedonia bizi orada yakalamayı umabilirdi. Hayaletin umudu Macedonia o noktaya varmadan önce orayı geçmekti.

Dümeni Kurt Larsen kullanıyordu. Gözleri, bu kovalamayı en ince ayrıntıyla. -na kadar incelerken parlıyordu. Kimi zaman yavaşlayıp tazelenen rüzgârın işaretlerine bakarak denizi rüzgârüstünden inceliyor, kimi zaman Ma-cedonta'yı izliyordu. Her yelkeni tek tek gözden geçiriyordu. Şu ya da bu yelkeni gevşetmemizi emrediyor, Hayaleti gidebileceği en büyük hızda götürüyordu. Bütün kavgalar ve kinler unutulmuştu. Onun vahşiliğine uzun süre maruz kalmış adamların, onun emirlerini yerine getirirken çevikliklerine şaşırıyorum-dum. Gariptir, ama gemimiz hızla ilerlerken talihsiz Johnson aklıma geldi. Şu anda hayatta ve gemide olmamasından pişmanlık duyduğumun farkına vardım. Hayaleti nasıl da seviyoHilu, onun gücüne ne kadar da hayrandı.

"Tüfeklerinizi alsanız iyi olur, arkadaşlar!" diye seslendi avcılara Kurt Larsen. Beş adam, ellerinde tüfekleri, rüzgâraltı küpeştesine sıralandılar ve beklemeye başladılar.

Macedonia, artık bizden bir mil kadar uzaktaydı. Kara duman, bacasından dik açıyla çıkıyor, denizi çılginca bir hızla yararak saatte on yedi mil hızla ilerliyordu. Biz dokuz milden daha fazla yapmıyorduk, ama sis çok yakındaydı.

Birden Macedonia'mn güvertesinden bir

-276-

duman yükseldi, çok şiddetli bir patlama sesi duyduk ve ana yelkenimizde kocaman bir delik açıldı. Gemide taşıdıkları söylenen küçük toplardan biriyle bize ateş ediyorlardı. Adamlarımız gerininin ortasında toplanıp şapkalarını sallayarak alaycı bir alkış koparttılar. Macedo-nia'dan bir duman daha yükseldi ve şiddetli bir patlama sesi daha duyuldu. Bu kez top mermisi geminin yedi sekiz metre kadar arkasına gitti ve rüzgârüstünde denize düştü.

Tüfekte ateş edemiyorlardı, çünkü avcılarının hepsi ya sandallardaydı ya da bizim tut-sağımızdı.

İki geminin arasındaki mesafe yarım mile düştüğünde, üçüncü bir top atışı ana yelkenimizde bir başka delik daha açtı. Derken sise girdik. Sis bizi sarmıştı ve yoğun pusla bizi gizliyordu.

Bu ani geçiş çok şaşırtıcıydı. Biraz önce gün ışığında ilerliyorduk, üstümüzde açık bir gökyüzü vardı, deniz ufka doğru uzuyordu, arkamızda ise duman, ateş ve mermiler kusan bir gemi çılgin gibi bize yaklaşıyordu. Ve bir anda, sanki bir anlık bir sığırayışta, güneş kaybolmuş,

gökyüzü yok olmuştu. Direk uçlarımız bile görünmüyordu ve ufuk, nemli gözlerle bakılan bir ufuk gibiydi. Gri bir sis, yağmur gibi her yanımızı sarmıştı. Elbiselerimizin ve saçlarımızın her teli ve yüzlerimiz kristal damlalarla süslenmişti. Yelkenler nemden ıslanmıştı; başımızın üzerindeki donanımdan sular damlıyordu; serenlerimizin alt yanlarında su damlaları uzun,

salman yollar oluşturuyor, bu damlalar ıskunanın her sallanışında sağanak gibi güverteye akı-

-277-

yordu. Boğucu bir duygunun farkındaydım. Dalgaların üstüne ilerleyen gemimizden çıkan sesler sis tarafından, bize geri yansıtılıyordu. Akıl, çevremizi saran bu ıslak peçenin ötesindeki bir dünyanın düşüncesinden irki-liyordu. Burası, dünyanın, evrenin kendisiydi; sınırlan öylesine yakındı ki, ir. ^anı her iki kolunu uzatıp onları geriye çekmeye tahrik ediyordu. Bu gri duvarların ötesinde başka bir şeyin olması imkânsızdı. Bunun gerisi bir düştü, bir düşün anısından başka bir şey değildi.

Esrarengizdi, tuhaf bir biçimde esrarengizdi. Maud Brevvster'a baktığımda onun da benzer bir şekilde etkilendiğini anladım. Daha sonra Kurt Larsen'e baktım, ama onun bilincinde öznel bir şey yoktu. Onun tek düşüncesi, şimdiki, içinde bulunduğumuz nesnel zamandı. Hâlâ dümeni tutuyordu. Zamanı ayarlamaya çalıştığım, Hayaletin her ileri hamlesi ve rüzgâraltı gidişyle dakikaların geçişini hesapladığını hissediyordum.

"Sessizce ön tarafa git," dedi bana alçak bir sesle. "Önce gabya yelkenlerini topla. Adamları ıskotalara gönder. Hiçbir tıkırtı, hiç ses çıkmasın. Hiç gürültü olmayacak, anlıyor musun, hiç." Her şey hazır olduğunda, verilen emir benden, adamdan adama aktarıldı. Hayalet hiç ses çıkarmadan ilerliyordu. Çıkan küçük sesler de -birkaç camadanın gürültüsü ve bir ya da iki makara dilinin şıkırtısı- bizi saran derin, yankıyan kasvetli havanın içinde hayalet gibiydi.

-278-

Sis birdenbire azaldığında ve biz yeniden gün ışığına çıktığımızda, önümüzdeki engin deniz ufuk çizgisine kadar açıldığında, çok yavaş ilerliyorduk. Ama okyanusta hiçbir şey yoktu. Ne gazaba gelmiş Macedonia görünüyordu, ne de siyah dumanı gökyüzünü karartıyordu.

Kurt Larsen sisin kenarından ilerliyordu. Oynadığı oyun belliydi. Hayalet, buharlı geminin rüzgârüstü tarafından sise girmişti. Buharlı gemi onu yakalama umuduyla körü körüne sise girdiğinde ise, o, kendisini koruyan sisten çıkmış ve şimdi yine rüzgâraltı tarafına doğru

ilerliyordu. Bu işte başarılı oldu. Samanlıkta iğne arama benzetmesi, kardeşinin onu bulma şansıyla kıyaslanınca çok hafif kalıyordu.

Bu şekilde fazla gitmedik. Ön ve ana yelkenlerle gabya yelkenlerini yeniden açarak gerisingeriye sisin içine girdik. Sise girerken kocaman bir gölgenin rüzgârüstünde görüldüğüne yemin edebilirim. Hemen Kurt Lar-sen'e baktım, sisin içine gömülmüştük, başını salladı. O da görmüştü. Macedonia onun manevrasını tahmin etmiş ama bir anlık bir farkla yakalayamamıştı. Kaçarken bizi göremediğine kuşku yoktu.

"Bu oyunu daha fazla sürdüremez," dedi Kurt Larsen. "Geri kalanların sandallarına dönmesi gerekiyor. Dümene bir adam yolla, Bay Van Weyden, şimdilik aynı rotayı izleyin. Etrafa da nöbetçi koyarsanız iyi olur, çünkü bu akşam dalga geçmeyeceğiz. Şu anda beş dakikalığına Macedonidûa olup, kardeşimin

-279-

ettiği küfürleri dinlemek için beş yüz dolar verirdim."

"Ve şimdi Bay Van Weyden," dedi bana dümeden ayrıldıktan sonra, "yeni gelenlere nezaket göstermeliyiz. Avcılara viski verin, birkaç şişe de ön tarafa gönderin. Hepsinin yarın saf değiştirip Kurt Larsen içi- de, Ölüm Larsen için avlandıkları gibi avlanacaklarına bahse girerim."

"Peki onlar da Wainwright'ın yaptığı gibi kaçmayacaklar mı?" diye sordum.

Kurnazca bir kahkaha attı. "Bizim eski avcılarımız bu konuda bir şey söylemezlerse kaçacaklarını sanmıyorum. Yeni avcılarımızın vurduğu her deri için deri başına onlara bir dolar paylaştıracam. Bugün bu kadar hevesli olmalarının nedeni biraz da buydu. Hayır, hayıs, kaçacaklarını sanmıyorum. Şimdi hastanene gitsen iyi olur. Seni bir koğuş adam bekliyor olmalı."

XXVI

Kurt Larsen viski dağıtım işini benden aldı ve ben baş kasarada bir yığın yeni yaralanmış adamlarla uğraşırken şişeler etrafa yayılmaya başladı. Daha önce de viski içildiğini görmüştüm. Gittiğim kulüplerdeki insanlar viski soda içerlerdi, ama bu adamlar gibi değil. Bunlar maşrapalarla, kulplu bardaklarla ve şişeleri ağızlarına dikerek içiyorlardı; ağızına kadar dolu yudumlarla, her bir yudum kendi içinde bir sefahatmiş gibi. Bir ya da iki maşrapada durmuyorlar, içiyorlar, sürekli içiyor-

-280-

lardı. Boş şişeler atılıyor, onlar içmeye devam ediyorlardı.

Herkes içiyordu; yaralılar içiyordu, bana yardım eden Oofy-Oofy içiyordu. Yalnızca Louis kendini tutarak, dudaklarını bir parça likörle dikkatle ıslattı, ama o da birçoğu gibi kendini bırakarak cümbüşe katıldı. Bu bir safahat bayramıydı. Bağıra çağıra o günkü çarpışmadan söz ediyorlar, ayrıntılar üzerinde tartışıyor, ya da içkinin etkisiyle duygusallaşmış o sabah çarpışmış oldukları adamlarla dost oluyorlardı. Tutuklular ve onları yakalayanlar birbirlerinin omuzlarında ağlayarak hıçkırıyor, kuvvetli bağlılık ve saygı yeminleri ediyorlar, Kurt Larsen'in demir yumruğu altında geçmişte yaşadıkları ve gelecekte yaşayacakları ıstıraplardan yakınıyorlardı. Hepsi ona küfür ediyor ve vahşiliği hakkında korkunç hikâyeler anlatıyorlardı.

Garip ve korkunç bir manzaraydı bu. Ufak, ranzaların çevrelediği bir boşluk, sallanan duvarlar ve dökme, loş ışık, bir canavar gibi uzayıp küçülen gölgeler, bedenlerin kokusu ve dumanla ağırlaşmış hava ve insanların ya da yan insanların kızarmış yüzleri. Bir an gözüm Oofy-Oofy'ye takıldı. Bir elinde sargı bezini tutarak bu manzarayı seyrederken kadife gibi parlak gözleri bir geyiğin gözleri gibi panlıyordu. Ama onun bir kadın kadar güzel yüzünün ve narin vücudunun içinde yatan barbar şeytanı çok iyi biliyordum. Harrison'un çocuksu -bir zamanlar güzel, ama şimdi bir şeytanın yüzü olan- yüzünü fark ettim. İçinde buldukları cehennem ge-

-281-

misini yeni gelenlere anlatırken ve Kurt Larsen'e sövüp sayarken tutkuyla kendinden geçmişti. Kurt Larsen'di bu, hep Kurt Larsen. İnsanlara işkence eden, onları köleleştiren erkek bir Kirke'ydi. Bu adamlar da, onun önünde köpekleşen ve ancak sarhoş olduklarında gizlice başkaldıran domuzları, acı çeken hayvanlarıydı. Ben de onun domuzlarından biri miydim, diye düşündüm. Ya Maud Brewster? Hayır! Öfke ve kararlılıkla dişlerimi gıcırdattım. Öylesine kendimden geçmişim ki tedavi etmekte olduğum adam acıyla bağırdı ve Oofy-Oofy merakla bana baktı. İçim birdenbire güçle doldu. Yeni bulduğum bir aşkla, artık bir devdim. Hiçbir şeyden korkmuyordum. Kurt Larsen'e ve kitaplar afasında geçen otuz beş yılıma rağmen, buradan kurtulmayı becerecektim. Ve böylece, heyecanla ve bu güçle beslenerek, uluyan

cehenneme sırtımı dönüp güverteye çıktım. Sis geceyi doldurmuştu. Hava sessiz, berrak ve açıktı.

İki yaralı avcının bulunduğu kasaraaltı tıpkı baş kasaranın bir tekrarıydı. Ama burada Kurt Larsen'e küfür edilmiyordu. İçim rahat bir şekilde yeniden güverteye çıktım ve kamaraya gittim. Akşam yemeği hazırды ve Kurt Larsen'le Maud beni bekliyorlardı. Bütün gemi mümkün olduğunca çabuk sarhoş olurken, o ayıktı. Ağzına bir damla içki değmemişti. Bu koşullar altında içki içmeye cesaret edemiyordu. Çünkü güvенеbileceği bir Louis, bir de ben vardım ve Louis de şu anda

-282-

dümendeydi. Gözcü olmadan ve ışıklarımızı söndürmüş bir şekilde siste ilerliyorduk. Kurt Larsen'in, adamlarına bu kadar çok içki dağıtması beni şaşırtmıştı. Ama onların psikolojilerini ve kan dökerek başlayan bir günü içtenlikle sona erdirmenin en iyi yöntemini iyi biliyordu. Ölüm Larsen karşısında kazandığı zafer onun üstünde dikkate değer bir etki yapmıştı. Bir gece önce efkâra kapılmış ve her an kendine has patlamalarından birini gerçekleştirmesini beklemiştim. Ama yine de hiçbir şey olmamıştı ve şimdi mükemmel bir durumdaydı. Belki de bu kadar çok avcıyı ve sandalı ele geçirmedeki başarısı her zamanki tepkisini etkisiz hale getirmişti. Ne olursa olsun efkâr bitmişti artık. Efkar şeytanları artık ortalıkta görünmüyordu. O zaman, böyle düşünüyordum, ama ah, ben, onu çok az tanıyordum, belki de o zaman bile, daha önce gördüklerimden daha korkunç bir patlamayı düşünüyordu.

Dediğim gibi, kamaraya girdiğimde mükemmel bir durumdaydı. Haftalardır baş ağrısı çekmiyordu, gözleri gökyüzü kadar ber-rakü. Güneş yanığı yüzü kusursuz sağlığından dolayı güzeldi. Yaşam bütün damarlarında ihtişamlı bir akışla kabanyordu. Beni beklerken Maud'la canlı bir tartışmaya girmişti. Konuştukları konu, günaha teşvikti. Duyduğum birkaç kelimedenden anladığım kadarıyla Kurt Larsen, günaha teşviğın, ancak bir adam tarafından ayartıldığında günaha teşvik olduğunu ileri sürüyordu.

-283-

"Çünkü," diyordu, "bir adam bir işi dilediği için yapar. Birçok dileği vardır. Acıdan kaçmayı ya da hazzm tadını çıkarmayı dileyebilir. Ama ne yaparsa yapsın, bunu dilediği için yapar..."

"Ama farz edin ki, biri diğerinin yapılmasını engelleyen iki karşıt şeyi diliyor!" diye sözünü kesti Maud.

"Ben de şimdi buna geliyordum."

"İşte bu iki dilek arasında kişinin ruhu işe karışır," diye devam etti Maud. "Eğer bu iyi bir ruhsa, iyi hareketi dileyip onu yapacaktır. Ama kötü bir ruhsa, tam tersini. Karar veren ruhtur."

"Boş laf ve saçmalık!" diye haykırdı Kurt Larsen sabırsızlıkla. "Karar veren, dilektir. Diyelim ki, sarhoş olmak isteyen bir adam var. Ama aynı zamanda sarhoş olmak da istemiyor. Ne yapar? Nasıl yapar? O bir kukladır. Dileklerinin yarattığıdır ve her iki dileğinden en güçlü olana boyun eğer, o kadar. Ruhunun bununla hiç ilgisi yok. Sarhoş olmaya ayartılıp da sarhoş olmayı nasıl reddedecektir? Eğer ayık kalma dileği hâkim olursa, bu, onun en kuvvetli dilek olmasından kaynaklanır. Burada günaha teşviğın rolü yoktur. Ancak..." Aklına gelen yeni düşünceyi toparlarken bir an sustu. "Ancak, gerçekten ayık kalmak istiyorsa elbet. Ha! Ha! Ha!" diye kahkaha attı. "Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz, Bay Van Weyden?"

"İkinizin de kılı kırk yardığını," dedim. "Bir adamın ruhu, onun dilekleridir. Ya da, başka bir deyişle, dileklerinin toplamı onun ruhu-

-284-

dur. Bu bakımdan ikiniz de yanılıyorsunuz. Siz, ruhu ayırıp dileklere vurguda bulunuyorsunuz, Bayan Brewster ise dileği ayırıp ruha vurguda bulunuyor. Aslında ruh ile dilek aynı şeydir. Bununla birlikte, Bayan Brewster, kişi ister boyun eğsin, ister ona karşı çıksın günaha teşvik günaha teşviktir derken haklıydı. Rüzgâr, ateşi bir an söndürür, ama o sonra daha çok parlar. Dilek de ateşe benzer. Dilenen şeyin görüntüsüyle, ya da dileğin yeni ve cazibeli bir düşüncesiyle rüzgârda olduğu gibi, körüklenir. Günaha teşvik burada yatar. Dileği üstün hale gelinceye kadar körükleyen işte bu rüzgârdır. Bu günaha teşviktir. Belki dileği üstün çıkartmaya yetecek kadar körüklemez, ama körüklediği sürece, bu bir günaha teşviktir. Ve dediğiniz gibi, onu, iyiliğe olduğu gibi, kötülüğe karşı da kışkırtabilir."

Hep birlikte masaya otururken kendimle gurur duydum. Sözlerim belirleyici olmuş, en azından tartışmaya son noktayı koymuştu.

Ama Kurt Larsen konuşuyor, daha önce hiç görmediğim kadar konuşmaya meyilli görünüyordu. Sanki kendisine bir çıkış noktası arayan, içine sıkışıp kalmış bir enerjiyi dışarı vurmak ister gibiydi. Hemen aşk üzerine bir tartışmaya girişti. Her zaman olduğu gibi, o en saf materyalist yanı, Maud ise idealist yanı temsil ediyordu. Bana gelince, birkaç öneri ya da düzeltmeden öte, tartışmaya katılmadım. Çok zeki bir insandı, ama Maud da öyley-

-285-
di ve konuşurken Maud'un yüzünü incelemekten bir süre konuşmanın ucunu kaçırdım. Hayli renksiz bir yüzü vardı, ama bu akşam canlı ve kırmızıydı. Aklını ustaca kullanıyor ve bundan Kurt Larsen kadar zevk alıyordu. Nedenini bilmememe rağmen, konuşmanın bir yerinde bir nedenle Mar 1'un kahverengi saç lülesine dalmıştım ki. Kurt Larsen Iseult'un Tmtagel'e yazdığı dizeleri okumaya başladı:

"Burada bile mutluyum tüm kadınlardan
öte, Günahım, doğmuş tüm kadınlardan
uzakta olmaktır Ve bu, günahımı kusursuzlaştırıyor."

Hayyam'da kötümserliği bulmuştu. Şimdi ise Swinburne'ün dizelerinde zaferi, iğneleyici zaferi ve sevinci buluyordu. Şiiri güzel ve doğru okumuştur. Okumayı tam bitirmişti ki, Louis kafasını kamara iskelesine sokup aşağıya fısıldadı:

"Sakin olun, tamam mı? Sis kalktı ve şu anda bir buharlı geminin ışığı pruvamızı aydınlatıyor." Kurt Larsen birden güverteye fırladı. O kadar hızlıydı ki biz peşi sıra güverteye çıkmaya başladığımızda o kasaraaltı kapısını sarhoş adamların üzerine kapatmış ve baş kasara lombozunu kapamaya gidiyordu. Hâlâ daha sis olmasına rağmen biraz yükselmişti ve yıldızları belirsizleştiriyor, geceyi daha da karanlıklaştırıyordu. Tam önümüzde, parlak bir kırmızı ve beyaz bir ışık görebili-

-286-

yor, buharlı bir geminin motorlarının sesini duyabiliyordum. Bu, hiç kuşkusuz Macedo-nia'ydı. Kurt Larsen pupaya döndü ve sessiz bir grup halinde, ışıkların hızla yanımızdan geçişini seyrettik.

"Projektörünün olmaması benim için bir şans," dedi Kurt Larsen.

"Şimdi bağırsam ne olur?" diye sordum fısıltıyla.

"Her şey biter," diye cevap verdi. "Bağırdıktan hemen sonra neler olacağını düşündün mü?"

Ben daha cevap veremeden, goril gibi bir kavrayışıyla beni gırtlığımdan yakaladı ve kaslarının hafif bir titremesiyle -bu bir ipu-cuydu- kolunu bükte. Bu hareketiyle boynumu kırabileceğini söylemek istemişti. Bir an sonra beni bıraktı ve hep birlikte Macedoni-a'mn ışıklarını seyrettik.

"Ya ben bağırsam?" diye sordu Maud.

"Sizden, sizi incitemeyecek kadar hoşlanıyorum," dedi yumuşak bir tavırla -ses tonunda beni ürküten bir şefkat ve okşayış vardı. "Ama bunu yapmayın, çünkü anında Bay Van Weyden'in boynunu kırarım."

"Öyleyse bağırmasına izin veriyorum," dedim küstahça.

"Ünlü Amerikalı bir yazarın kurban etmeyi göze alabileceğinizi düşünemiyorum," diye dudak bükte.

Bundan sonra konuşmadık. Artık birbirimize sessizliği yadırgamayacak kadar alışmıştık. Kırmızı ve beyaz ışık gözden kaybo-

-287-

lunca, yarım kalmış akşam yemeğini bitirmek üzere kamaraya döndük.

Yeniden şiir okumaya başladılar. Maud, Dowson'un "Impenitentia Ultima" şiirinden bir parça okudu. Çok güzel okuyordu, ama ben onu değil, Kurt Larsen'i seyrediyordum. Maud'a yönelttiği büyülenmiş bakılarından etkilenmiştim. Kendinden geçmişti. Maud şiiri okurken dudaklarının bilinçsiz hareketiyle kelimeleri tekrarladığını fark ettim. Şu dizeleri okuduğunda onun sözünü kesti:

"Güneş arkamdan battığında gözleri ışığım
olmalı, Sesindeki titreşimler kulaklarımdaki son
nağme olmalı."

"Sizin de sesinizde titreşimler var," dedi pervasızca ve gözleri yine o altın şansına döndü.

Maud Brewster'ın durumu bu kadar iyi idare etmesine karşı sevinçle bağırabilirdim. Şiirin son kıtasını bocalamadan bitirdi ve sonra konuşmayı yavaşça, daha az tehlikeli yönere çevirdi. Bölmenin arasından gelen kasaraaltımdaki sarhoş gürültüsünün içinde yan sersem oturmuş,

korktuğum adamla sevdiğim kadının konuşmalarını dinledim. Masa toplanmamıştı. Anlaşılan Mugridge'in yerini alan adam baş kasaradaki arkadaşlarına katılmıştı. Eğer Kurt Larsen yaşamın zirvesine ulaş-tıysa, o zaman ulaşmıştı. Zaman zaman onu izlemek için kendi düşüncelerimden vazgeçiyor, hayretler içinde, onun dikkate değer ze-

-288-
kâsmm etkisi altında kalarak, tutkusunun büyüğü altında onu izliyordum, çünkü başkaldırının tutkusunu öğütlüyordu. Milton'm Lucifer'inin örnek olarak verilmesi kaçınılmazdı. Kurt Larsen'in bu karakteri çözümlemesi ve betimlemesindeki kesinlik, bastırılmış dehasının açığa çıkışıydı. Bana Taine'i haürlattı. Ama onun bu parlak, ama tehlikeli düşünürü hiç duymadığını biliyordum.

"Yitik bir amaç güdüyordu ve Tann'nın şimşeklerinden korkmuyordu," diyordu Kurt Larsen. "Cehenneme atılmıştı, ama yenik düşmemişti. Tann'nın meleklerinin üçte birini ardında sürüklemiş ve hemen insanoğlunu Tann'ya karşı başkaldırmaya kışkırtmıştı. Kendisi ve cehennem için, insanlığın büyük bölümünü ayırmıştı böylece. Neden cennetten kovulmuştu? Tann'dan daha az cesur olduğu için mi? Daha az gururlu olduğu için mi? Daha amaçsız olduğu için mi? Hayır! Binlerce kez hayır! Tanrı çok daha fazla güçlüydü, onun deyişiyile; şimşeklerin daha güçlü kıldığı biriydi. Ama Lucifer özgür ruhluymuştu. Kulluk etmek, boğulmak demektir. Rahat bir kulluğun bütün mutluluğundansa, özgürlük içinde acı çekmeyi tercih etti. Tann'ya kulluk etmeyi önemsemedi. Hiçbir şeye kulluk etmeyi umursamadı. Bir kukla değildi. Kendi ayakları üzerinde duruyordu. O bir bireydi."

"İlk anarşist," diyerek güldü Maud. Ayağa kalktı ve kendi kamarasına gitmeye hazırlandı. "Öyleyse anarşist olmak iyi bir şey!" diye

-289-
bağırdı Kurt Larsen. O da ayağa kalkmış, kamaranın kapısında duraksayan Maud'un karşısında duruyordu. Devam etti:

"En sonunda burada
Özgür olacağız; Tanrı yaratmadı burayı
Kıskançlığından; bizi buradan
kovamayacak; Burada güvenlik içinde hükmedebiliriz ve
bana göre Hükmetmek bu tutkuya değer;
cehennemde olsa bile. Daha iyidir hükmetmek cehennemde,
kulluk etmektense cennette."

Kudretli bir ruhun küstah çığılığıydı bu. Kamara hâlâ onun sesiyle çınlıyor ve sallanarak orada dururken bronzlaşmış yüzü ışıldıyordu. Başı dik ve kararlıydı. Altın şansı gözleri, son derece erkeksi bir ısrarla, zarif bir şekilde kapıda duran Maud'un üzerinde pa-rıldıyordu. Neredeyse fısıltıyla, "Siz Lucifer'siniz," diyen Maud'un gözlerinde yine o isimsiz ve şüphe götürmez korku vardı.

Kapı kapandı. Maud gitmişti. Kurt Larsen bir süre onun arkasından baktı ve sonra bana döndü. "Gidip Louis'den dümeni alayım," dedi kısaca. "Seni de gece yansı benim yerime geçmen için çağırıyorum. Artık içeri gidip uyusan iyi edersin."

Eldivenlerini giydi, şapkasını başına geçirdi ve merdivenlerden yukarı çıktı. Ben de onun tavsiyesine uyup yatmaya gittim. Bi-

-290-
linmeyen nedenlerle tamamen esrarengiz biçimde, üstümü çıkarmadım, elbiselerimle yattım. Bir süre kasaraaltındaki gürültüyü dinleyip bana gelen aşka hayret ettim. Ama Hayaletteki bastırılan uykum daha sağlıklı ve doğal bir hal almıştı; çok geçmeden şarkılar ve bağırış çağırışlar kesildi, gözlerim kapandı ve bilincim, uykunun yarı ölüm haline gömüldü.

Beni neyin uyandırdığını bilmiyordum, ama kendimi yatağımdan kalkmış, ayakta, tamamen uyanık buldum. Ruhum, bir trampet sesiyle heyecanlanmış gibi, bir tehlike uyarısıyla titriyordu. Kapıyı açtım. Kamara ışığı hafifçe yanıyordu. Sonra Maud'u, benim Maud'umu Kurt Larsen'in kollarının arasında çırpırken gördüm. Onunla mücadele ederken beyhude yumruklarını ve çırpınışını görebiliyordum. Yüzünü onun göğsüne bastırarak ondan kaçmaya çabalıyordu. Bunu görür görmez ileriye doğru fırladım.

Başını kaldırırken yüzüne bir yumruk attım, ama çok çelimsiz bir yumruktu. Bir hayvan gibi yırtıcı bir şekilde kükreyerek eliyle beni itti. Sadece bir itiş, bileğinin iki yana sal-lanmasıydı, ama yine de kuvveti öylesine büyüktü ki, bir mancınıktan fırlatılmış gibi geriye savruldu. Daha önce Mugridge'in olan kamaranın kapısına çarptım ve kaplama tahtası bedenimin

çarpmasıyla parçalandı. Enkaza dönüşmüş kapıdan artakalanlardan kurtulmaya çalışarak, hiçbir acı hissetmeyerek ayağa kalkmaya çabaladım. Sadece çok öfkeli olduğümün farkındaydım. Kalçamdaki bı-

-291-

çağı çıkarıp ikinci bir kez ileri sıçradığımda sanırım yüksek sesle bağırdım.

Ama bir şey olmuştu. Birbirlerinden ayrılıyorlardı. Ona yaklaşmış, bıçağımı kaldırmıştım, ama saplamadım. Durumun garipli-ğiyle şaşkınlığa düşmüştüm. Maud bir elini dayayarak duvara yaslanmıştı, II irt Larsen sendeliyordu. Sol elini alnına kaldırmış, gözlerini kapatmıştı ve sağ eliyle de sersemlemiş gibi bir yerlere tutunmaya çalışıyordu. Eli duvara değdi; bunun üzerine bedeni rahatla-mış gibi oldu. Sanki uzayda, dayanacak bir yer bulmuştu.

Sonra yine bütün kan beynime sıçradı. Tüm haksızlıklara uğrayışım ve aşağılanmalarım, benim ve diğerlerinin onun elinden çektiklerimiz ve onun alçaklığı gözlerimin önünden bir bir geçti. Kör gibi, delicesine onun üstüne auldım ve bıçağı omzuna sapladım. Ama bunun önemsiz bir yara olduğunu anladım -bıçağın omuz kemiğine sürtündüğünü hissettim- ve bıçağı daha hayati bir yerine saplamak için yeniden kaldırdım.

Ama ilk vuruşumu görmüş olan Maud bağırdı: "Yapma! Lütfen yapma!"

Bir an için kolumu indirdim, ama sadece bir an için. Bıçağı yeniden kaldırdım. Eğer o araya girmemiş olsaydı, Kurt Larsen kesinlikle ölmüş olurdu. Maud bana sarılmıştı, saçları yüzüme degiyordu. Nabzım alışılmamış bir biçimde yükselmişti, onunla birlikte öfkem de. Gözlerimin içine cesaretle bakıyordu.

"Benim için!" diye yalvardı.

"Senin için onu öldürebilirdim!" diye ba-

-292-

ğırdım, kolumu canını acıtmadan kurtarmaya çalışarak.

"Sus!" dedi ve parmaklarını usulca dudaklarının üstüne koydu. Cesaret edebilsey-dim, onları öpübürdüm. O öfkeli halimde bile parmaklarının dokunuşu öylesine tatlıydı ki. "Lütfen, lütfen!" diye yalvardı ve sözleriyle beni yatıştırdı. Ondan ayrılarak geri çekildim ve bıçağı kınına koydum. Kurt Larsen'e baktım. Sol elini hâlâ alnına bastırıyordu. Elleriyle gözlerini kapamıştı. Başı öne eğikti. Gevşemiş, sarkmış gibiydi. Geniş omuzlan çökmüş, vücudu öne doğru eğilmişti.

"Van Weyden!" diye bağırdı boğuk sesle. Sesinde korku vardı. "Hey Van Weyden! Neredesin?" Maud'a baktım. Konuşmadı, ama başını salladı.

"Buradayım," dedim, yanına giderek. "Ne oldu?"

"Beni bir yere oturt," dedi aynı boğuk ve korkulu sesle.

"Ben hasta bir adamım, çok hasta bir adamım Hımbıl," dedi, elimden kurtulup bir sandalyeye otururken.

Başım masanın üstüne koyup avuçlarına gömdü. Zaman zaman, başı acıyla öne arkaya sallanıyordu. Bir keresinde, başım yan kaldırdığında, alnmda, saçlanmn dibinde büyük ter damlacıklarının birikmiş olduğunu gördüm.

"Hasta bir adamım, çok hasta bir adamım," diye tekrarlardı yeniden.

"Ne oldu?" diye sordum, elimi omzuna koyarak. "Sizin için ne yapabilirim?"

-293-

Ama o sinirlenmiş bir tavırla elimi itti. Uzun bir süre sessizce yanında durdum. Yüzü dehşet ve korku içinde olan Maud bize bakmaktaydı. Ona ne olduğunu anlayamamıştık.

"Hımbıl," dedi sonunda, "yatağıma gitmeliyim. Bana yardım et. Kısa sürede bir şeyim kalmaz. Sanırım, o lanet olası baş ağrılarından biri. Başıma gelmesinden korkuyordum zaten. İçimde bir his... hayır, ne dediğimi bilmiyorum. Beni yatağıma götür."

Ama onu yatağına götürdüğümde başını yine avuçlarına alıp gözlerini kapadı. Odadan çıkmak için arkamı döndüğümde, onun, "Ben hasta bir adamım, çok hasta bir adamım," diye mırıldandığını duydum.

Dışarı çıktığımda Maud, bana sorgularca-sına baktı. Başımı salladım.

"Bir şeyler oldu ona. Ne olduğunu bilmiyorum. Sanırım hayatında ilk kez çaresiz ve korkuyor. Ne olduysa onu bıçaklamadan önce olmuş olmalı. Zaten bıçak da onu derinden yaralamadı. Ne olduğunu görmüş olmalısın."

Başını salladı. "Hiçbir şey görmedim. Bu benim için de bir sır. Beni birden bıraktı ve titreyerek uzaklaştı. Ama şimdi ne yapacağız? Ne yapacağım?"

"Geri gelene kadar beni burada bekle lütfen," diye cevap verdim. Güverteye çıktım. Lo-uis dümeneydi.

"İçeri girip yatabilirsin," dedim, dümeni ondan alarak.

Dediğimi çabucak yaptı ve Hayaletin güvertesinde yalnız kaldım. Elimden geldiğince

-294-

sessiz hareket edip bütün yelkenleri topladım. Sonra aşağıya, Maud'un yanına indim. Sessiz olması için işaret ettikten sonra, Kurt Larsen'in odasına girdim. Onu bıraktığım haldeydi. Kafası bir yandan öbür yana -neredeyse kıvranarak- sallanıyordu.

"Sizin için yapabileceğim bir şey var mı?" diye sordum.

İlk önce cevap vermedi, ama soruyu tekrarlayınca, "Hayır, hayır; bir şeyim yok. Sabaha kadar beni yalnız bırak," dedi.

Ama gitmek için arkamı döndüğümde başı yine sallanmaya başlamıştı. Maud, sabırla beni bekliyordu. Başının kraliçelere özgü bir tavırla durduğunu, parlak, sakin gözlerini neşeyle fark ettim. Gözleri de, ruhu gibi sakın ve metindi.

"Benimle altı yüz millik bir yolculuk yapmaya cesaret edebilir misin?" diye sordum.

"Yani?" diye sordu. Doğru tahmin ettiğini biliyordum.

"Evet, kesinlikle onu demek istiyorum," diye karşılık verdim. "Kaçmaktan başka yapabileceğimiz hiçbir şey yok."

"Benim için, demek istiyorsun," dedi. "Sen burada daha önce olduğu gibi güvenliktesin."

"Hayır, ikimiz için de kaçmaktan başka yapacak bir şey yok," diye tekrarladım cesaretle.

"Elinden geldiğince kalın giyin ve yanında götürmek istediğin eşyaları topla. Ve acele et," dedim, o kamarasına giderken.

Ambar, kamaranın tam altındaydı. Döşemedeki kapıyı açıp elime bir mum alarak aşağı

-295-

ğı indim ve geminin deposunda dolaşmaya başladım. Çoğunlukla konserve yiyecek seçtim, ben işimi bitirdiğimde Maud'un elleri topladıklarını almak için yukarıdan uzanmıştı.

Sessizce çalıştık. Ayrıca geminin kantininden battaniye, eldiven, muşamba giysi, şapka ve buna benzer şeyler aldım. Soğuk ve fırtınalı bir denizin ortasında küçük bir sandalla denize açılmak ve kendimizi, soğuğa ve yağmura karşı korumak kolay bir serüven olmayacaktı.

Hararetle çalışarak eşyalarımızı güverteye taşıyıp geminin ortasında topladık. O kadar hızlı çalıştık ki, oldukça güçlü olan Ma-ud da çok çalışmaktan yorulmuş, pupanın merdivenlerine oturmuştu. Bu da onun dinlenmesini sağlayamayınca, sırtüstü sert güvertenin üstüne yattı, kollarını açtı ve bütün vücudunu rahatlattı. Kız kardeşimin de aynı şeyi yaptığını hatırladım, çok geçmeden kendine geleceğini biliyordum. Bize silah gerekeceğini de biliyordum. Tüfeğini ve tabancasını almak için yeniden Kurt Larsen'in odasına girdim. Ona bir şeyler söyledim, ama cevap vermedi. Başı hâlâ bir yandan öbür yana sallanıyordu ve uyumuyordu.

"Hoşça kal Lucifer," diye fısıldadım kendi kendime, yavaşça kapıyı kapaırken.

Şimdi cephane bulmam gerekiyordu. Bu kolay bir işti, ama bunu yapmak için kasaraaltı kamara iskelesine gitmeliydim. Avcılar sandallarına taşıdıkları cephane kutularını burada stokluyorlardı. Onların gürültülü cüm-

-296-

büşlerinin birkaç adım uzağında, iki kutu cephane aldım.

Şimdi, sandalı indirmeliydim. Bu, bir kişinin kolayca yapabileceği bir iş değildi. Halatları çözerek, sandalı ön palanganın üstüne, daha sonra da kık palanganın üstüne çıkardım. Sandal küpeşteyi aşınca onu aşağıya indirdim. Iskunanın yanında, suyun üstünde, rahatça havada asılıydı. Küreklerinin, iskarmozlarının ve yelkeninin tam olup olmadığını kontrol ettim. Su da önemliydi. Bütün san-dallardaki su fiçilerini çaldım. Dokuz sandal olduğu için yeterince suyumuz ve ağırlığımız olmuştu. Bol bol aldığım bütün bu eşyaların sandalı devirme tehlikesi de vardı.

Maud'un bana verdiği erzağı sandala yerleştirirken, baş kasaradan bir gemici güverteye çıktı. Bir süre rüzgârüstüne gidip küpeşteye dayandı (biz sandalı rüzgâraltından indiriyorduk).

Sallana sallana geminin ortasına geldi, yeniden duraksadı ve sırtı bize dönük rüzgârın estiği yöne baktı. Sandalın içine çö-meldiğimde kalp atışımı duyabiliyordum. Ma-ud da güvertede vücudu küpeştenin gölgesinde kımiltısız yatmaktaydı, ama adam hiç bizim tarafa dönmedi, kollarını öne doğru uzatıp duyabileceğimiz bir sesle esnedikten sonra baş kasara lombozuna yürüyüp gözden kayboldu.

Birkaç dakika içinde yüklememiz bitmişti, sandalı suya indirdim. Maud'un küpeşeden atlamasına yardım ederken vücudunu benim vücudumun yakınında hissettiğimde, "Seni seviyorum! Seni seviyorum!" diye bağırma-
-297-

mak için kendimi güç tuttum. Onu sandala indirirken parmakları benim parmaklarımla birleşince, "Sonunda gerçekten âşık olduk Humphrey Van Weyden," diye düşündüm. Bir elimle küpeşeye tutunup öbür elimle ağırlığını destekledim. Bu başarımdan gurur duydum. Birkaç ay önce, Charley vuruseh'e "hoşça kal" deyip talihsiz Martinez'le San Francisco'ya gitmek için yola çıktığımda böyle bir kuvvete sahip değildim.

Sandal denizin üstünde biraz yükselince Maud'un ayakları sandala değdi ve ben de elini bıraktım. Palangaları çözdükten sonra peşinden sandala atladım. Hayatımda hiç kürek çekmemiştim, ama küreklere asıldım ve büyük bir çabayla sandalı Hayaletten uzaklaştırdım. Sonra yelkeni denedim. Sandal dümencileriyle avcılarının yelken kullanışlarını birçok kez seyretmişim, ama bu benim ilk denememdi. Onların belki iki dakikada yaptığı işi yapmam, benim yirmi dakikamı aldı. Ama sonunda yelkeni açmış, bir elim dümende, rüzgârla birlikte gitmeyi başarmıştım.

"İşte Japonya orada," dedim. "Tam önümüzde."

"Humphrey Van Weyden," dedi Maud. "Sen cesur bir adamsın."

"Hayır," dedim. "Cesur olan sensin."

Başımızı çevirip yitip gitmekte olan Hayaletle son bir kez baktık. Alçak tekne kısmı denizde rüzgârüstüne doğru gidiyor, yelkeni gece karanlığında hayal gibi görünüyor, dümeni vurdukça sallanan çarkı gıcırıyordu. Da-

-298-

ha sonra görüntüsü ve sesi yavaş yavaş gözden kayboldu. Karanlık denizde yapayalnız kalmıştık.

XXVII

Gün ağardı. Ortalık gri ve soğuktu. Sandal hafif bir rüzgârla ilerliyor, pusula, bizi Japonya'ya götürecekti rotayı izlediğimizi gösteriyordu. Kalın eldiven giymeme rağmen parmaklarım üşümüş ve dümeni tutmaktan acımaya başlamışlardı. Ayaklarım ayazdan donmuştu ve büyük bir umutla güneşin panluda-masını bekliyordum.

Önümde, sandalın zemininde, Maud yaü-yordu. Altında ve üstünde kalın battaniyeler olduğundan en azından o, üşümüyordu. Üstündeki battaniyeyi geceden korunmak için yüzüne çekmişti, bu yüzden onun battaniyenin altına kıvrılmış belirsiz şeklinden başka hiçbir şey göremiyordum. Yalnız, battaniyenin kenarından çıkan bir tutam saç nemden sıırıksıklamdı. Uzun uzun baktım ona. Görünür her parçası bir erkek için dünyanın en değerli şeyi sayılırdı. Bakışım o kadar ısrarlıydı ki en sonunda kımıldadı, battaniyenin üst kıvrımını arkaya attı ve hâlâ uykulu olan gözleriyle bana gülümsedi.

"Günaydın, Bay Van Weyden," dedi. "Kara göründü mü?"

"Hayır," diye cevap verdim. "Ama saatte altı mil hızla karaya yaklaşıyoruz."

Hayal kırıklığına uğramıştı.

-299-

"Ama bu, yirmi dört saatte yüz kırk mil eder," diye ekledim ona güven vermeye çalışarak.

Yüzü aydınlandı. "Peki daha ne kadar gideceğiz?"

"Sibiryaya şu taraflarda," dedim, batıyı göstererek. "Japonya ise güneybatıca, altı yüz mil kadar uzakta. Rüzgâr böyle esmeye devam ederse, beş günde orada oluruz."

"Ya fırtına çıkarsa? Sandal dayanabilir mi buna?"

Bir insanın gözlerine, doğruyu öğrenmekte ısrar edercesine bakma şekli vardı, soruyu sorarken bana da öyle baktı.

"Çok şiddetli bir fırtına çıkması gerekir," dedim.

"Ya fırtına çok şiddetli olursa?"

Başımı salladım. "Ama her an, bir fok iskunası bizi alabilir. Okyanusun bu kısmında çok sayıda fok iskunası var."

"Ama siz donuyorsunuz!" diye bağırdı. "Bakın! Titriyorsunuz. İnkâr etmeyin, titriyorsunuz. Bense burada sıcak yatıyorum."

"Sizin de yanıma gelip donmanızın bir yaran olacağını sanmıyorum," diye güldüm.

"Dümeni kullanmasını öğrendiğimde bir yararı olacak, ki mutlaka öğreneceğim."

Oturup kendine çekidüzen vermeye başladı. Saçlarını açtı, kahverengi saçları yüzünü ve omuzlarını kahverengi bir bulut gibi kapladı. Sevgili, nemli kahverengi saçlar! Onlan öpmek, parmaklanmla dalgalandırmak, yüzümü saçlarına gömmek istedim. Büyülenmiş gibi bakıyordum. Sonunda sandal rüzgâr-

-300-

nn içine girdi ve çırpınan yelken, görevimi yerine getirmediğim konusunda beni uyardı. Analitik yaratılışıma rağmen, hep idealist ve romantiktim, ama yine de bugüne kadar aşkın fiziksel özelliklerini kavrayamamıştım. Benim için bir kadınla bir erkek arasındaki aşk, onların ruhlarını birleştiren yüce ve tinsel bir bağdı. Vücutların birleşmesinin benim aşk evrenimde çok az bir yeri vardı. Ama ben kendi adıma, ruhun ten aracılığıyla şekil değiştirdiğini, kendisini ten aracılığıyla ifade ettiğini yeni yeni öğreniyordum. Sevilen kişinin saçlarının görüntüsü, ona dokunulması, onun dudaklarından dökülen düşünceler ve gözlerinde parıldaayan ışık gibi ruhun soluğu, sesi ve özüydü. Her şeyden önce, saf ruh bilinemezdi, sadece sezilebilen bir şeydi; kendi terimleriyle kendini ifade de edemezdi. Yeho-va, antropomorfikti çünkü kendisini Yahudilere sadece onların anlayabileceği terimlerle anlatabiliyordu; böylece, İsraililerin zihninin kavrayabileceği kendi imgesi, bir bulut, bir ateş sütunu gibi elle tutulur, fiziksel bir şeydi.

İşte böylece Maud'un açık kahverengi saçlarını seyredip onları severek, aşk konusunda o zamana kadar şairlerin ve şarkıcıların sarkılan ve soneleriyle bana öğrettiklerinden daha çok şey öğrendim. Elinin bir hareketiyle saçlarını arkaya savurunca gülümseyen yüzü ortaya çıktı. "Neden kadımlar saçlarını hep böyle açık bırakmazlar?" diye sordum. "Böylesi çok daha güzel."

-301-

"Çok karışır da ondan," diyerek güldü. "İşte, değerli saç tokalarımın birini kaybettim!" Battaniyelerin arasında saç tokasını ararken her hareketini seyretmek benim için öyle büyük bir zevkti ki, sandalı yine ihmal etmiş, yelkenin yine yapraklanmasına neden olmuşum. Onun bu kadar şuh bir kaû.n olması beni hem şaşırtıyor hem de neşelendiriyordu. Her özelliğinin ve tavrının karakteristik ka-dmsılığı dışa vurması bana daha canlı bir neşe verdi. Şimdiye kadar onu düşünürken çok yüceltmiş, onu insan dünyasından ve kendimden çok uzağa götürmüştüm. Onu tanrıça gibi erişilmez bir yaratık yapmıştım. Kahverengi saç bulutunu arkaya atarken başını savuruşu, tokasını arayışı gibi kadınca küçük özellikleri sevinçle karşılıyordum. O benim dünyamda, benim türümden bir kadındı. Benim türümden erkeklerle kadın arasındaki zevkli yakınlık kadar, ona her zaman böyle yaklaşacağımı bildiğim saygı ve korku, bizim aramızda da mümkündü.

Tapınılacak küçük bir çığıkla tokasını buldu ve ben de dikkatimi dümene daha çok vererek herhangi bir yardımım olmadan, sadece rüzgârla gidebilecek şekilde ayarladım. Ara sıra fazla yana kayıyor, ya da çok serbest kalıyordu, ama her defasında yeniden düzeliyor ve düzgün gidiyordu.

"Şimdi kahvaltı edeceğiz," dedim. "Ama önce sıkıca giyinmelisin."

Hayaletin kantininden aldığım kalın kumaştan yapılmış bir gömleği çıkardım. Bu gömlek öyle dokunmuştu ki, ne su geçirir, ne

-302-

de yağmur altında saatlerce kalsa bile ıslanır-dı. Gömleği giydiğinde, başındaki çocuk şapkasını bir yetişkin şapkasıyla değiştirdim. Şapka saçlarım örtecek kadar büyüktü ve kenarları aşağıya çevrilince boynunu ve kulaklarını koruyordu. Çok sevimli olmuştu. Yüzü her ne koşul altında olursa olsun güzel görünecek bir yüzdü. Hiçbir şey yüzünün ince ovalliğini, hemen hemen klasik sayılabilecek hatlarını, zarifçe kıvrılan kaşlarını, muhteşem sakın iri kahverengi gözlerini bozamazdı.

Her zamankinden daha şiddetli bir rüzgâr çıkmıştı. Sandal bir ara bir dalgayı aşarken yana eğildi. Birden dalgayı aştı, filika küpeştesi denizle aynı seviyeye geldi ve içeri bir kova dolusu su girdi. O sırada bir konserve açıyordum, iskota halatına sıçrayıp onu tam zamanında çıkardım. Yelken titredi ve çırpındı ve sandal eski konumuna geldi. Birkaç dakikalık bir düzenleme, sandalı eski rotasına sokmaya yetmişti. Ben de yeniden kahvaltıyı hazırlamaya başladım.

"Denizcilikten pek anlamam ama bu işleri iyi beceriyor gibi görünüyorsun," dedi. Benim dümeni düzenlemekteki ustalığımı onaylayarak başını sallıyordu.

"Ama bu bilgim sadece rüzgârla ilerlediğimizde işe yarar," diye açıkladım. "Daha serbest ilerlediğimizde ya da rüzgâr arkadan, omurgaya dik olarak, ya da yandan estiğinde, dümeni kullanmam gerekir."

"Teknik ayrıntılarınızı anlamadığımı söylemeliyim," dedi. "Ama sonucu çok iyi anlıyorum ve bundan da hiç hoşlanmıyorum. Gece

-303-

gündüz durmadan dümen kullanamazsınız. Bu nedenle kahvaltıdan sonra ilk dersimi almayı umuyorum. Ondan sonra siz yatıp uyuyacaksınız. Gemilerde olduğu gibi biz de dümeni nöbetleşe kullanırız."

"Size nasıl öğreteceğimi bilmiyorum," diyerek karşı çıktım. "Ben de yeni öğreniyorum. Bu küçük sandallar konusunda deneyimim olmamasına rağmen benimle bu yolculuğa çıkmaya karar verirken çok az düşündünüz. Ömrümde ilk kez böyle bir sandal kullanıyorum."

"Öyleyse beraber öğreniriz, efendim. Siz benden bir gece önce başladığınıza göre, bu bir gecede öğrendiklerinizi bana da öğretirsiniz. Şimdi kahvaltı edelim. Bu hava da insanın iştahını açıyor!"

"Kahve yok," dedim üzülerek ve üstüne yağ sürülmüş bisküvileri ve konserveden çıkardığım bir parça dili ona verdim.

"Bir yerde karaya çıkıncaya kadar da, ne çay, ne çorba, sıcak hiçbir şey olmayacak."

Basit kahvaltımızı bitirip üstüne bir bardak da soğuk su içtikten sonra, Maud dümencilik dersini aldı. Ona öğretirken, benim de bilgim artıyordu. Hayaleti yönetirken sandal dümencilerinin küçük sandalları yüzdürmelerini seyrederek edindiğim bilgiyi kullanıyordum. İyi bir öğrenciydi ve çok geçmeden sandalı rotasında tutmayı, rüzgâr estiğinde orsa etmeyi ve acil bir anda yelkeni toplamayı öğrendi.

Anlaşılan yorulmuştu ve dümeni bana verdi. Battaniyeleri katlamıştım, ama onları

-304-

sandalın döşemesine sermeye başladı. Her şeyi rahat bir şekilde hazırladıktan sonra bana döndü ve "Şimdi efendim, yatağa. Öğle yemeğine kadar uyuyacaksınız. Hayır, akşam yemeğine kadar," diye düzeltti.

Ne yapabiliyordum? Israr ediyor ve "Lütfen, lütfen," diyordu. Bunun üzerine küreği ona verip dediğini yaptım. Onun elleriyle yapılmış yatağa girerken büyük bir mutluluk hissettim. Onun bir parçası olan sakinliği ve kontrolü sanki battaniyelere geçmişti; yumuşak bir rahatlık ve hacimle birlikte, balıkçı şapkasının çerçevelediği oval yüzüyle kahverengi gözlerini ve bir an gri bulutun, bir an gri denizin önünde sallanan başını görüyordum. Daha sonra uyumuşum. Saatime baktım. Birdi. Yedi saat uyumuştum! Ve o yedi saattir dümeni kullanıyordu! Dümeni ondan aldığımda, kaskatı kesilen parmaklarım düzeltmek zorunda kaldım. Az miktardaki gücü tükenmişti ve kimildayacak hali'yoktu. Onu battaniyelerin arasına soktum ve elleriyle kollarını ovaladım.

"Öyle yorgunum ki," dedi, hızla nefes alıp içini çekti ve başı yorgun, öne düştü.

Ama bir an sonra başını kaldırdı. "Azarlama beni, azarlama!" diye bağırdı alaycı bir meydan okumayla.

"Umarım sinirli görünmüyorumdur," diye cevap verdim ciddi bir tavırla. "Seni temin ederim zerre kadar sinirli değilim."

"Hayır," dedi. "Sadece sitemkâr görünüyorsun."

-305-

gündüz durmadan dümen kullanamazsınız. Bu nedenle kahvalüdan sonra ilk dersimi almayı umuyorum. Ondan sonra siz yatıp uyuyacaksınız. Gemilerde olduğu gibi biz de dümeni nöbetleşe kullanırız."

"Size nasıl öğreteceğimi bilmiyorum," diyerek karşı çıktım. "Ben de yeni öğreniyorum. Bu küçük sandallar konusunda deneyimim olmamasına rağmen benimle bu yolculuğa çıkmaya karar verirken çok az düşündünüz. Ömrümde ilk kez böyle bir sandal kullanıyorum."

"Öyleyse beraber öğreniriz, efendim. Siz benden bir gece önce başladığınıza göre, bu bir gecede öğrendiklerinizi bana da öğretirsiniz. Şimdi kahvaltı edelim. Bu hava da insanın iştahını açıyor!"

"Kahve yok," dedim üzülerek ve üstüne yağ sürülmüş bisküvileri ve konserveden çıkardığım bir parça dili ona verdim.

"Bir yerde karaya çıkıncaya kadar da, ne çay, ne çorba, sıcak hiçbir şey olmayacak."

Basit kahvaltımızı bitirip üstüne bir bardak da soğuk su içtikten sonra, Maud dümencilik dersini aldı. Ona öğretirken, benim de bilgim artıyordu. Hayaleti yönetirken sandal dümencilerinin küçük sandalları yüzdürmelerini seyrederek edindiğim bilgiyi kullanıyordum. İyi bir öğrenciydi ve çok geçmeden sandalı rotasında tutmayı, rüzgâr estiğinde orsa etmeyi ve acil bir anda yelkeni toplamayı öğrendi.

Anlaşılan yorulmuştu ve dümeni bana verdi. Battaniyeleri katlamıştım, ama onlan
-304-

sandalın döşemesine sermeye başladı. Her şeyi rahat bir şekilde hazırladıktan sonra bana döndü ve "Şimdi efendim, yatağa. Öğle yemeğine kadar uyuyacaksınız. Hayır, akşam yemeğine kadar," diye düzeltti.

Ne yapabiliirdim? Israr ediyor ve "Lütfen, lütfen," diyordu. Bunun üzerine küreği ona verip dediğini yaptım. Onun elleriyle yapılmış yatağa girerken büyük bir mutluluk hissettim. Onun bir parçası olan sakinliği ve kontrolü sanki battaniyelere geçmişti; yumuşak bir rahatlık ve hacimle birlikte, balıkçı şapkasının çerçevelediği oval yüzüyle kahverengi gözlerini ve bir an gri bulutun, bir an gri denizin önünde sallanan başını görüyordum. Daha sonra uyumuşum. Saatime baktım. Birdi. Yedi saat uyumuştum! Ve o yedi saattir dümeni kullanıyordu! Dümeni ondan aldığımda, kaskatı kesilen parmaklarım düzeltmek zorunda kaldım. Az miktardaki gücü tükenmişti ve kımıldayacak hali yoktu. Onu battaniyelerin arasına soktum ve elleriyle kollarını ovaladım.

"Öyle yorgunum ki," dedi, hızla nefes alıp içini çekti ve başı yorgun, öne düştü.

Ama bir an sonra başını kaldırdı. "Azarlama beni, azarlama!" diye bağırdı alaycı bir meydan okumayla.

"Umarım sinirli görünmüyorumdur," diye cevap verdim ciddi bir tavırla. "Seni temin ederim zerre kadar sinirli değilim."

"Hayır," dedi. "Sadece sitemkâr görünüyorsun."

-305-

"Öyleyse dürüst bir yüz ifadem var, çünkü ne hissedersen onu gösteriyor. Kendine ve bana karşı haksızlık ettin. Bir daha sana nasıl güvenebilirim?"

Pişman görünüyordu. "İyi huylu olacağım," dedi, yaramaz bir çocuk gibi. "Söz veriyorum..."

"Bir denizcinin kaptanına itaat etmeye söz verdiği gibi mi?"

"Evet," diye cevap verdi. "Aptalca davrandım, biliyorum."

"Öyleyse bana bir söz daha vermelisin," demeye cüret ettim.

"Seve seve."

"Bana sık sık, 'Lütfen, lütfen,' deme, çünkü o zaman otoritem sarsılıyor."

Güldü. O da tekrarlanan 'lütfen' kelimesinin gücünü fark etmişti.

"Güfcel bir kelime..." diye söze başladım.

"Ama fazla kullanmamalıyım," diye araya girdi.

Halsizce güldü ve başı yeniden öne düştü. Ayaklarını battaniyeyle sardım ve battaniyeyi yüzüne çektim. Ne yazık ki güçlü değildi. Korkuyla güneybaüya baktım ve bizi bekleyen altı yüz millik sıkı müyü düşündüm. Bu denizde her an bir fırtına patlayabilir ve bizi mahvedebilirdi. Ama yine de korkmuyordum. Gelecek için bir güven duymuyordum, aşın derecede kuşkuluydum ama yine de korkmuyordum. 'Kurtulmamız gerek, kurtulmamız gerek,' diye kendi kendime sürekli tekrarladım.

Rüzgâr öğleden sonra şiddetlendi ve deniz
-306-

-306-

daha da sertleşerek sandalı ve beni ciddi olarak sınıdı. Ama yanımıza aldığımız yiyecekler ve dokuz su fıçısı sandalın denizde ve rüzgârda sallanmamasını sağlıyordu. Bütün gücümle dümene asıldım. Sonra yelkeni indirip sandalı dalgaların akışına bıraktım.

Akşamüstü, ufuğun rüzgâraltımda bir buharlı geminin dumanını gördüm. Bu, ya bir Rus kruvazörüydü ya da hâlâ Hayaleti aramakta olan Macedonia'ydı. İkinci olasılık daha fazlaydı. Güneş bütün gün görünmemişti. Hava çok soğuktu. Gece yaklaştıkça bulutlar karardı ve rüzgâr şiddetlendi. Maud ile ben akşam yemeğimizi eldivenlerimizle yedik. Ben hâlâ dümeni kullanıyor ve iki rüzgâr arasında bir lokma atıştırıyordum.

Hava iyice karardığında, rüzgârla deniz, artık sandalın dayanamayacağı bir hale gelmişlerdi. İsteksizce yelkeni topladım ve sandalı sürüklenmeye bırakarak bir duba yapmaya koyuldum. Bunu, avcılarının konuşmalarından duymuştum, yapması çok kolaydı. Yelkeni sardım ve iple emniyetli bir şekilde direğin ucuna bağladım ve sonra iki küreği serene bağlayıp denize attım.

Bir ip, bunu sandalın ön tarafına bağlıyordu. Denizin üstünde ve rüzgâr yönünde yüzmekte olan bir tür duba, sandaldan daha yavaş giderek, sandalın durmadan dalgalara ve rüzgâra baş vermesini sağlıyordu. Kocaman dalgalardan, batmadan kurtulmanın tek yolu buydu.

"Ya şimdi?" diye sordu Maud neşeyle. İşi bitirip eldivenlerimi giymiştim.

"Şimdi artık Japonya'ya gitmiyoruz," diye

-307-

cevap verdim. "Saatte en az iki mil hızla güneydoğuya ya da güney-güneydoğuya sürükleniyoruz."

"Bu, sadece yirmi dört mil eder," dedi. "Elbette rüzgâr bütün gece böyle şiddetli eserse."

"Evet. Eğer üç gün üç gece sürerse sadece yüz kırk mil ilerlemiş olacağız."

"Ama böyle sürmeyecek," dedi güvenle. "Yeniden eski yönüne dönüp yine tatlı tatlı esecektir."

"Denize hiç güven olmaz."

"Ama ya rüzgâr!" diye sitemle cevap verdi. "Anladığım kadarıyla kuzeybatı rüzgârlarıyla buraya kadar gelmişsiniz."

"Keşke Kurt Larsen'in kronometresiyle sekstantımı yanımda getirmeyi düşünmüş olsaydım," dedim ümitsizce. "Bir yöne yelken açmak, başka bir yöne sürüklenmek, üçüncü bir yenden gelen bir akıntı, hesaplama yapmayı imkânsız kılan bir sonuç doğuruyor. Çok geçmeden beş yüz mil içinde nerede olduğumuzu bilemeyeceğiz."

Daha sonra ondan özür diledim ve bir daha cesaretimin kırılmayacağına söz verdim. Onun ricası üzerine gece yansına kadar nöbet tutmasına izin verdim -o sırada saat dokuzdu, ben yatmadan önce ona muşamba giysiyi giydirip battaniyelere sardım. Ama tavşan uykusuna yattım. Dalgalan aşarken sandal sallanıyordu, köpüren denizi duyabiliyordum ve sandala sürekli su serpintisi yağıyordu. Ama yine de kötü bir gece değildi -Hayalette geçirdiğim gecelere benzemiyordu. Belki de bu kü-

-308-

çük sandalda geçireceğimiz gecelere de benzemiyordu. Sandalın tahta kaplaması iki santim kalınlığındaydı. Denizle aramızda iki santimlik bir tahta parçası vardı.

Ama bütün bunlara rağmen, tekrar iddia ediyorum ki, korkmuyordum. Kurt Larsen'in, hatta Thomas Mugridge'in içime sindirdikleri ölüm korkusu, beni artık korkutmuyordu. Maud Brewster'ın hayatıma girişi beni hayata bağlamıştı. Her şeyden önce, sevmek, sevimden daha iyi ve güzel diye düşündüm. Hayatı öyle değerli kılıyordu ki, bu nedenle insan ölmek istemiyordu. Bir başka hayatın aşkıyla kendi hayatımı unuttum, ama yine de bu bir paradokstu. Hayatıma en ufak bir değer vermediğim bir anda, hiç şimdiki kadar çok yaşamayı istememiştim. Yaşamak için hiç bu kadar çok nedenim olmamıştı, diye düşündüm. Sonra uyuyana kadar Maud'un dümeni kullandığı o karanlık noktayı seyrettim.

XXVIII

Okyanusta günlerce oradan oraya sürüklenerek o küçücük sandalda çektiğimiz acıları uzun uzun anlatmaya gerek yok. Sert rüzgâr yirmi dört saat kuzeybatıdan esmiş, sonra sakinleşmiş ve akşam güneybatıdan esmeye başlamış. Kürekler ve serenden yaptığım dubayı yeniden sandala alıp yelken açtım. Bizi güney-güneydoğu yönüne götüren rüzgâra bıraktım sandalı. Rüzgârın izin verdiği batı-kuzeybatı yönünden birini seçebilirdim; ama güneydeki sıcak hava, sıcak bir denize gitme

-309-

arzumu körükledi ve kararımı değiştirmeme neden oldu.

Üç saat sonra -gece yarısı olmuştu, iyi hatırlıyorum, denizde gördüğüm en karanlık geceydi- rüzgâr hâlâ güneybatıdan esiyordu, birden sertleşti ve ben bir kere daha dubayı denize indirmek zorunda kaldım.

Gün ağardığında okyanusun üstü dalgaların köpüğüyle bembeyaz olmuştu. Sandalımız köpüklü dalgalar tarafından her an alabora edilme tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Üzerimize oldukça fazla su serpintileri ve köpükler geliyordu ki, hiç ara vermeden onları sandaldan dışarı akıtıyordum. Battaniyeler ıslanmıştı. Maud dışında her şey sırlıslıydı. Ayağında lastik çizmeler, üzerinde muşamba giysi olan Maud'un elleri, yüzü ve birkaç tutam saçı dışında her yeri kupkuruydu. Ara sıra sulan dışan atmamda bana yardım ediyor, fırtınayla cesurca yüzleşiyordu. Belki yalnızca sert bir rüzgârdan öte bir şey değildi bu, ama zayıf tekneimizde yaşam mücadelesi veren bizler için bir fırtınaydı.

Hava soğuk ve kasvetliydi, rüzgâr yüzümüze çarparken, beyaz deniz kükrerken, bütün gün mücadele ettik. Gece oldu, ama ikimiz de uyumadık. Güneş doğdu, rüzgâr hâlâ yüzümüze

çarpıyor ve beyaz deniz kükrüyor-du. İkinci gece Maud yorgunluktan uyudu. Üstünü ince ve katranlı muşambalarla örttüm. Üstü kuruydu, ama soğuktan uyuşmuştu. O gece öleceğinden çok korktum, ama soğuk ve kasvetli gün ağardığında yine bulutlu gök, sert rüzgâr ve kükreleyen deniz vardı.

-310-

Kırk sekiz saattir uyumuyordum. İliklerime kadar üşümüş ve ıslanmışım; öyle ki, kendimi bir canlıdan çok, ölü gibi hissediyordum. Tüm bedenim soğuktan olduğu kadar çalışmaktan da gerilmişti. Ağnyan kaslarımı ne zaman kullansam bana büyük bir eziyet veriyordu ve onları sürekli kullanıyordum. Durmadan kuzeydoğuya doğru sürükleniyor, Japonya'dan uzaklaşıp Bering Denizi'ne doğru yaklaşıyorduk.

Ve biz hâlâ yaşıyorduk, sandal da dayanıyor ve rüzgâr, dinmek bilmez bir şekilde esiyordu. Üçüncü günün akşamına doğru rüzgâr daha da sert esmeye başladı. Sandalın uç kısmı bir dalganın altında kaldı ve sandalımızın dörtte biri suyla doldu. Bir deli gibi durmadan dolan suyu boşaltmaya çalışıyordum. İçeri giren su, sandalın yüzeyde kalmasını engelliyor ve daha çok su almasına neden oluyordu. Biraz daha su alırsak bu sonumuz olurdu. Sonunda sandalı yeniden boşalttığımda, Maud'un üstüne sermiş olduğum katranlı muşambayı alıp sandalın ön tarafına germek zorunda kaldım. Böyle yapmakla çok iyi yapmıştım, çünkü sandalın kış tarafından üçte birini örtebilmişim ve önümüzdeki birkaç saatte üç kez, sandala su dolmasına engel olmuştu. Maud acınacak bir durumdaydı. Sandalın döşemesine çökmüştü. Dudakları mosmor olmuştu, çektiği acı bembeyaz yüzünden belli oluyordu. Yine de bana cesurca bakıyor, dudakları dayanma gücü veren kelimeler söylüyordu.

-311-

Fırtınanın en kötüsü gece kopmuş olmalıydı, ama ben pek farkına varamadım. Yorgunluğa dayanamayıp uyuyakalmışım. Dördüncü günün sabahında rüzgâr azalarak yumuşak bir esintiye dönüşmüş, deniz durgunlaşmaya başlamıştı ve tepemizde güneş parlıyordu. Ah, kutsal güneş! Fırtınadan sonra toprak üstüne çıkan böcekler gibi, zavallı bedenlerimizi nefis sıcaklığında ısıttık. Yine gülümsüyor, güzel şeyler konuşuyor, durumumuzu iyimserlikle gözden geçiriyorduk. Oysa durum eskisinden de kötüydü. Japonya'dan, Hayaleti terk ettiğimiz geceden daha da uzaktaydık. Hangi enlem ve boylamda olduğumuzu da artık kestiremiyordum. Yetmiş küsur saat süren fırtına boyunca saatte iki mil hızla sürüklendiğimizi hesaplırsak, en azından yüz elli mil kuzeydoğuya gitmiştik. Ama böyle bir hesap doğru muydu acaba? Belki de saatte iki değil de dört millik bir hızla sürüklenmiştik. Bu durumda yüz elli mil daha ters yöne gitmiş olacaktık.

Nerede olduğumuzu bilmiyordum, ama Hayalete yakın olma olasılığımız vardı. Çevremizde foklar dolanıyordu ve her an fok avlayan bir ıskuna görmeye hazırdım. Öğleden sonra, kuzeybatı rüzgârı bir kez daha şiddetlendiğinde bir ıskuna gördük. Ama garip ıskuna ufuk çizgisinde kayboldu ve şimdi denizde yalnızca biz vardık.

Daha sonra sisli günler geldi. Bu sırada Maud'un morali bozuldu ve ağzından neşe verici sözler çıkmadı. Sakin günler boyunca denizin sonsuz genişliğinde yol aldık. Onun

-312-

büyüklüğüne hayran kalıyor, ama yine de küçücük bir yaşamın yarattığı mucizelere şaşıyorduk, çünkü hâlâ yaşıyor ve yaşamak için mücadele ediyorduk. Bizi sıcak tutacak hiçbir şey yokken günlerce süren karla karışık yağmur, rüzgâr ve kar fırtınaları; ıslak yelkenden damlayan sularla mataralarımızı doldurduğumuz günlerce süren yağmur vardı...

Ve ben Maud'u giderek büyüyen bir aşkla seviyordum. O kadar çok yönlüydü, ruh hali öyle değişkendi ki! Ona "protean-mooded" diyor, ama bunu ve diğer güzel sözleri sadece düşüncelerimde söylüyordum. Ona aşkımı açıklamak binlerce kez dilimin ucuna gelmişti ama böyle bir açıklama yapmanın zamanı olmadığını biliyordum. Başka bir nedenle olmasa bile, bir insanın koruduğu ve kurtarmaya çalıştığı bir kadından aşkını istemesinin hiç zamanı değildi. Çok hassas bir durumdu, sadece bu yönden değil başka yönlerden de ve ben durumu elimden geldiğince idare ettiğim hayaline kapılıyor, aynı zamanda ne bakışımla ne de başka bir işaretle ona karşı hissettiğim aşkı belli etmemeye çalışıyordum. İyi birer dost gibiydik ve gün geçtikçe bu dostluğumuz artıyordu.

Onun beni şaşırtan bir yönü de çekingen ve korkak olmamasıydı. Korkunç deniz, küçücük sandal, fırtınalar, çektiğimiz acı, durumun garipliği ve dünyadan yalıtılmışlık hali bütün bunlar, sağlam, erkek gibi bir kadim bile korkutacak şeylerdi; oysa, hayatı sadece V o çok koruyucu, kusursuz, yapay yanlarıyla;

-313-

ateşi, çiyi, sisi, korkuyu içinde tanımış, ince, saf ruhlu, yumuşak, sevecen, bağımlı bir kadın olan onun üzerinde etki yapmamışa benziyordu. Ama yine de yanılıyordum. Çekingen ve korkaktı, ama cesareti vardı. O her zaman bir ruhtu, yaşamın ruh haline getirilmiş özüydü, soğukkanlı gözleri kadar soğukkanlıydı ve evrenin durmadan değişen düzeninin sürekliliğinden emindi.

Fırtınalı günler ve geceler geldi. Okyanus bizi kükreyen beyazlığıyla tehdit etti ve rüzgâr mücadele eden teknemize Titan'ın yum-ruklanıyla vurdu. Durmadan kuzeydoğuya sürükleniyorduk. Böyle bir fırtınada, ki şimdiye kadar karşılaştığımız en kötü fırtınaydı, rüzgâraltına yorgun bir bakış attım. Herhangi bir şeyi araştırmak için değil; yaptığımız ilkel mücadelenin yorgunluğundan, gazaba gelmiş güçlerin durması için sessizce yalvar-dığimdan. Gördüğüme ilk başta inanmadım. Günlerce ve gecelerce süren uykusuzluk ve endişe kafamı karıştırmıştı. Uzayda ve zamanda yerimi bulmak istercesine Maud'a bakım.

Islak yanaklarının, uçuşan saçlarının ve cesur kahverengi gözlerinin görüntüsü beni görüşümün hâlâ sağlıklı olduğuna inandırmıştı. Yeniden rüzgâraltına baktım ve çıkıntı yapan dağlık burunu yeniden gördüm; siyah, yüksek ve çıplaktı. Öfkeli dalgalar eteklerinde kırılıyor, fışkıran pınarlar halinde ön tarafına çarpıyordu. Siyah ve sert sahil çizgisi güneydoğuya uzanıyor ve devasa bir beyaz örtüyle saçaklanıyordu.

-314-

"Maud!" dedim. "Maud!"

Başını çevirip gösterdiğim yöne baktı.

"Alaska olamaz!" diye bağırdı.

"Hayır, olamaz," diye cevap verdim ve sordum: "Yüzebilir misin?"

Başını hayır anlamında salladı.

"Ben de yüzemem," dedim. "Öyleyse sahile yüzmeden, sandalı kayaların arasındaki bir açıklıktan geçirerek çıkmalıyız, ama acele etmeliyiz, çok acele etmeliyiz."

Hissetmediğim bir güvenle konuştuğumu biliyordu. Gözlerimin içine o cesur bakışıyla baktı.

"Benim için bütün bu yaptıklarından dolayı sana teşekkür etmedim, ama..."

Duraksadı. Minnettarlığını en iyi ifade edecek kelimeyi bulmak ister gibiydi.

"Eee," dedim vahşi bir şekilde, bana teşekkür etmesinden hoşlanmamıştım.

"Bana yardım edebilirsin," diye gülümsedi.

"Ölmeden önce bana şükranlarını bildirmen için mi? Hiç de değil. Ölmeyeceğiz. O adaya çıkacağız ve hava kararmadan önce başımızı güvenli bir yere sokup ısınacağız."

Cesurca konuşuyordum, ama söylediklerimin tek kelimesine bile inanmıyordum. Korktuğum için yalan söylemiyordum. Korku hissetmiyordum, ama giderek yaklaşmakta olan kayalar arasında kabaran denizde öleceğimizden emindim. Yelken açarak sahile çıkmamız imkânsızdı. Rüzgâr, sandalı hemen alabora ederdi, iki dalga arasına girdiğinde ise batardı. Üstelik küreklere sar-

-315-

diğim yelken önümüz sıra denizde sürükleniyordu.

Dediğim gibi, rüzgâraltında birkaç yüz metre ötede beni bekleyen ölümle buluşmaktan korkmuyordum, ama Maud'un ölecek olmasından dehşete kapılmıştım. Lanetli hayal gücüm onu kayaların arasında ezmiş gördü ve bu çok korkunçtu. Kendimi sağ salım karaya çıkacağımızı düşünmeye zorladım ve inandığımı değil de, inanmayı tercih ettiklerimi söyledim. Bu korkunç ölüm düşüncesinden uzaklaşmaya çalıştım ve bir an, Maud'u kollarıma alıp denize atlamak gibi vahşi bir fikre kapıldım. Sonra beklemeye karar verdim ve son anda, sonsuzlukta yok olmadan önce, onu kollarıma almayı, aşkımı ilan etmeyi ve umutsuz mücadelemizi kollarımda onunla yaparak ölmeyi düşündüm.

Sandalın dibinde farkında olmadan birbirimize sokulmuştuk. Eldivenli elini bana doğru uzattığını gördüm. Ve bu şekilde, konuşmadan, sonun gelmesini bekledik. Dağlık burunun batı kenanna uzak değildik. Bir akın-üya ya da bir dalgaya kapılıp kayalann arasından sürüklenmeyi umutla bekledim.

"Kurthacağız," dedim, ama bu sözlere ikimiz de inanmamıştık.

"Tannm kurtulacağız!" diye bağırdım, beş dakika sonra.

Bu yemin dudaklanımdan heyecanla çıktı. Belki de gençliğimin verdiği heyecanla bağın-şım, bir yemin sayılabılırdi.

"Özür dilerim," dedim.

-316-

"Beni içtenliğine inandırdın," dedi, hafifçe gülümseyerek. "Şimdi kurtulacağımızı biliyorum." Dağlık burunun uzak ucunda bir başka burun görmüştüm ve baktığımızda kayaların ardında, derin bir koyun sahilini görebiliyorduk. Aynı zamanda kulaklarımıza güçlü bir ses geldi. Uzaklarda bir yerde gök gürlemiş ve bu ses bize doğrudan rüzgârtından, kıyıda kırılan dalgaların üzerinden gelmiş ve fırtınaya rağmen bize ulaşmıştı. Kayaların arasından hafifçe sıyrıldığımızda, bütün koy ortaya çıktı. Dev dalgaların kırıldığı yarım ay şeklinde kumlu bir sahildi. Binlerce fok vardı. Gök gürültüsü sandığım ses onlardan geliyordu.

"Bir köy!" diye bağırdım. "Şimdi gerçekten kurtulduk. Bu fokları avcılardan korumak için çevrede insanlar ve gemiler olmalı. Belki de karada bir istasyon vardır."

Ama kıyıya vurmakta olan dalgalar görünce, "Hâlâ kötü, ama çok kötü de sayılmaz. Eğer Tanrılar bize iyi davranırsa, şu öteki burna kadar sürüklenir, ayaklarımızı bile ıslatmadan mükemmel korunaklı sahile çıkabiliriz."

Ve tanrılar gerçekten de iyi davrandılar. Birinci ve ikinci burun, güneybaü rüzgânıyla aynı doğrultuydu. Ama ikinci burnun çevresinde -tehlikeli bir şekilde yaklaşıyorduk-üçüncü bir burun gördük. Bu da diğer iki burun ve rüzgârla aynı doğrultuydu. Ama aradaki koy! Karanın içine girmişti ve akıntı bizi kıyıya kadar götürdü. Burada deniz sakindi. Denize atmış olduğum yelkenleri ve kürekleri

-317-

içeri alıp kürek çekmeye başladım. Bulduğumuz noktadan kıyı daha çok güneye ve batıya kıvrılıyordu. Koy içinde bir koyda, küçük bir liman vardı, suyun seviyesi havuz gibiydi. Burada hiç fok yoktu. Sandalın gövdesi sert çakıllara değdi. Dışarı atlayıp, elimi Ma-ud'a uzattım. Bir an sonra yanımdaydı. Parmaklarım onunkileri bıraktığında, acele kolumu kavradı. Aynı anda sallandım ve kumun üzerine düşecek gibi oldum. Hareketin durmasının verdiği garip bir etkiydi bu. O kadar uzun süreden beri hareket eden, sallanan denizin üstündeydik ki, sabit hareketsiz duran kara bizi şaşırtmıştı. Kumsalın aşağı yukarı inip kalkmasını, kayalıkların geminin kenarları gibi öne arkaya sallanmasını bekliyorduk ve umduğumuz bu hareketlere karşı kendimizi, farkında olmadan hazırlayıp dengelediğimizde, beklenen hareketlerin gerçekleşmemesi dengemizi bozdu.

"Gerçekten oturmalıyım," dedi Maud, sinirli bir gülüş ve sersem bir hareketle. Hemen kumsala oturdu.

Sandalı emniyete alıp ben de onun yanına gittim. Uzun zamandan beri denizdeydik ve sonunda Gayret Adası'na çıkmıştık.

XXIX

"Aptal!" diye bağırdım sinirle.

Sandalı boşaltmış, içindekileri kumsala taşımış ve bir kamp yeri hazırlamaya koyulmuştum. Kumsalda, fazla olmasa da ağaç dalları vardı. Hay alet in kilerinden aldığım

-318-

kahve kavanozu gözüme çarpınca aklıma ateş yakma fikri geldi.

"Kafasız budala!" dedim yeniden.

Ama Maud, "Sus, sus," dedi beni yumuşak bir tavırla azarlayarak ve sonra neden kafasız bir budala olduğumu sordu.

"Kibrit yok," diye homurdandım. "Tek bir kibrit bile almamışım. Şimdi sıcak kahve, çorba, çay ya da başka bir şey yapamayacağız."

"Sopaları birbirine sürterek ateş yakan Crusoe değil miydi?" dedi yavaşça.

"Ama ben bunu deneyen birçok kazazede denizcinin anlattıklarından, hiçbir işe yaramadığını öğrendim," diye cevap verdim. "Alaska'da ve Sibiry'a'da bulunmuş bir gazeteci olan Winters'ı hatırlıyorum. Onunla Bi-belot'ta karşılaşmıştım ve bize bir çift sopayla nasıl ateş yakmaya çalıştığını anlatmıştı. Anlattıkları çok eğlenceliydi. Emsalsiz bir biçimde anlatıyordu, ama anlattığı bir başarısızlığın hikayesiydi. Siyah gözleri panldarken sözlerini şöyle bitirdiğini hatırlıyorum, 'Beyler, Güney Denizi'nde yaşayanlar bunu yapabilir, Malayalılar bunu yapabilir, ama bana inanın ki, bu beyaz adamın yapabileceği bir iş de-ğil.'"

"Ah, önemi yok, şimdiye kadar onsuz yaşadık," dedi Maud neşeyle. "Bundan böyle de onsuz yaşamamız için bir neden yok."

"Ama şu kahveye bir bak!" diye bağırdım. "Üstelik de iyi bir kahve, eminim. Onu Kurt Larsen'in özel dolabından aldım. Bir de şurada duran güzelim odunlara bak."

-319-

Canımın fena halde kahve istediğini itiraf etmeliyim ve çok geçmeden Maud'un da aynı şekilde kiraz istediğini öğrendim. Bunun yanında, günlerdir soğuk şeyler yediğimizden dışımız gibi içimiz de uyuşmuştu. Sıcak herhangi bir şey çok memnun edici olurdu. Ama yakınmayı bırakıp, Maud için yellinden bir çadır yapmaya koyuldum.

Bunu kolay bir iş sanmıştım. Küreklerden, yelken direğinden ve serenden yararlanabilirdim. Ama bu konuda hiçbir deneyimim olmadığı, her ayrıntı benim için bir deneme, her başarılı ayrıntı bir keşif olduğu için, ben daha barınağı bitirmeden güneş batmıştı. Ve sonra o gece yağmur yağdı. Çadırın içi su dolmuştu. Tekrar sandala girdik.

Ertesi sabah çadırın çevresine sığ bir hendek kazdım, ama bir saat sonra, arkamızdaki kayalıklardan bize doğru esen ani bir rüzgâr cadın yerinden kaldırıp otuz metre kadar ötemizde yere savurdu.

Maud yüzümdeki yığın ifadeye güldü. Ben de, "Rüzgâr kesilir kesilmez sandala binip adayı araşürmak istiyorum. Yakınlarda bir yerlerde bir liman ve insanlar olmalı. Gemiler o limana yanaşıyor olmalı. Bu fokları koruyan bir hükümet olmalı. Ama yola çıkmadan önce seni rahat ettirmek istiyorum," dedim.

"Ben de seninle gelmek istiyorum," dedi sadece.

"Burada kalman daha iyi olur. Yeterince zorluk çektin. Yaşaman bile bir mucize. Bu yağmurlu günde sandalda kürek çekip, yelken açmak, o kadar kolay bir şey değil. Din-

-320-

lenmeye ihtiyacın var ve ben burada kalıp dinlenmeni istiyorum."

Gözlerini yere, başını öte yana çevirmeden önce güzel gözleri nemlendi.

"Seninle gelmeyi tercih ederdim," dedi alçak bir sesle. Sesinde yalvarmaya benzer bir hava vardı.

"Sana yardım edebilirdim," derken ses tonu değişti, "Az da olsa bir yardımım dokunurdu. Ve eğer senin başına bir şey gelirse, beni burada yalnız bırakacağını bir düşün."

"Ah, çok dikkatli olacağım," diye cevap verdim. "Çok uzağa gitmeyeceğim. Gece oluncaya kadar döneceğim. Evet, bütün bunlar konuşulduktan sonra, senin burada kalarak uyuyup dinlenmenin ve hiçbir şey yapmamanın çok daha iyi olacağını düşünüyorum."

Başını çevirip gözlerimin içine baktı. Bakışı kararlı, ama yumuşaktı.

"Lütfen, lütfen," dedi, ah ne kadar da yumuşaktı.

Onu reddedebilmek için bütün gücümü kullanıp başımı hayır anlamında salladım. Ama o hâlâ bekliyor ve bana bakıyordu. Olmaz demek istedim, ama duraksadım. Sevinçli bir ışık gözlerine sıçradığı anda kaybedeceğimi biliyordum. Bundan sonra hayır demek imkânsızdı.

Öğleden sonra rüzgâr dindi. Ertesi sabah yola çıkmak için hazırlık yaptık. Bulduğumuz koydan adanın içlerine gitmenin bir yolu yoktu, çünkü duvarlar sahilden yukarı doğru dimdik ve koyun her iki tarafından da * derin denizden yükseliyordu.

-321-

Sabah sakin, ama donuk ve griydi. Erkenden kalktım ve sandalı hazırladım.

"Aptal! Budala!" diye bağırdım, Maud'u uyandırma vaktinin geldiğini düşündüğümde. Ama bu kez kumsalda başı açık, alaycı bir umutsuzluk içinde dans ederken sevinçten bağınyordum. Başı yelkenin altında belirdi.

"Şimdi ne oldu?" diye sordu uykulu ve ayrıca meraklı bir şekilde.

"Kahve!" diye bağırdım. "Bir fincan kahveye ne dersin? Sıcak kahveye? Çok sıcak kahveye?"

"Aman!" diye mırıldandı. "Korkuttun beni. Çok hainsin. Burada ben kahvenin varlığını untabilmek için var gücümle uğraşıyorum, sen ise boş tekliflerinle beni sinirlendiriyorsun."

"Seyret beni," dedim.

Kayaların arasındaki yarıkların alüandan birkaç kuru sopa ve yonga topladım. Bunları yontarak talaş yaptım. Defterimden bir sayfa kof>ardım ve cephaneye kutusundan bir mermi kovani aldım. Bıçağımla kovanın tapasını açtım ve içindeki barutu yassı kayanın üstüne boşalttım. Sonra kapsülü, kayanın üstüne yayılmış olan barutun üstüne koydum. Her şey hazır. Maud hâlâ çadırdan beni seyrediyordu. Kâğıdı sol elimde tutarak, sağ elime aldığım bir taşla kapsüle vurdum. Barutun üstünden beyaz bir duman çıktı ve bir alev görüldü. Kâğıdın kenarı tutuşmuştu.

Maud neşeyle ellerini çırpı. "Promete!" diye bağırdı.

-322-

Ama ben, onun sevincinin farkına varamayacak kadar meşguldüm. Zayıf alevin kuvvetlenmesi ve yanmaya devam etmesi için dikkatle beslenmesi gerekiyordu. Onu yongalarla, odun

kıymıklanıyla besledim. En sonunda küçük yongaları ve sopalan tutuşturarak yanmaya başladı. Bir adaya çıkmayı hesaba katmamıştım. Bu yüzden çaydanlığımız ya da bu türden yemek pişirecek kap kaçak yoktu. Ama sandaldaki suyu boşaltmak için kullandığımız konserve kutusundan yararlandık ve daha sonra, konserve yiyeceklerimizi tükettikçe, yemek pişirmek için bir sürü kap biriktirdik.

Suyu ben kaynattım, ama kahveyi Maud yaptı. Ne kadar da güzel olmuştu! Benim katkım, kızartılmış sığır eti konservesiyle bisküvi ve suydurdu. Kahvaltı tam bir başarıydı. Sonra ateşin etrafında kâşiflerin yapacağından çok daha uzun bir süre oturduk, sıcak kahvemizi yudumladık ve durumumuz hakkında konuştuk.

Koylardan birinde bir liman bulacağımızdan emindim, çünkü Bering Denizi'nde yaşayanların bu şekilde korunduğunu biliyordum. Ama Maud -beni, eğer bir hayal kırıklığı yaşanacaksa bu hayal kırıklığına karşı hazırlamak istediğine inanıyorum- bizim bilinmeyen bir adada olabileceğimiz teorisini geliştirdi. Ne var ki keyfi yerindeydi, kötü bir durumda olduğumuzu kabul etmekle birlikte neşelenmeye çalışıyordu.

"Eğer haklıysan," dedim, "o zaman kışı 'burada geçirmek için hazırlanmamız gerekli.

-323-

Yiyeceğimiz yetmeyecek, ama foklar var. Sonbaharda giderler, öyleyse çok geçmeden et stoklamaya başlamalıyım. Sonra kulübe yapmalı, odun toplamalıyız. Ayrıca, bir de aydınlatma için fok yağı kullanmayı denemeliyiz. Eğer ada ıssızsa yapacağımız çok iş var demektir. Ama ben adanın ıssız olduğunu sanmıyorum."

Ve Maud haklıydı. Kıyı boyunca adanın çevresini dolandık, dürbünlerimizle koyları araştırdık, ara sıra karaya çıktık, ama insan izine rastlamadık. Yine de Gayret Adası'na gelen ilk insanların biz olmadığını öğrendik. Bizimkinden sonraki ikinci koyun sahilinde, parçalara ayrılmış bir sandal enkazı keşfettik. Bu bir fok avcısının sandalıydı. Iskarmozları tirneleye bağlanmıştı, üstünde beyaz boyayla belli belirsiz bir Gazelle No. 2 yazısı okunabiliyordu. Uzun süreden beri orda olmalıydı, çünkü yansına kadar kumla dolmuştu ve parçalanmış tahtaları havanın etkisiyle iyice yıpranmıştı. Sandalda paslanmış bir av tüfeği ile kırık bir bıçak buldum. Öyle paslanmıştı ki tanınmaz bir haldeydi.

"Kurtulmuşlar," dedim neşeyle. Ama ardından yüreğimde bir sancı hissettim ve kumsalda bir yerlerde beyaz kemiklerin varlığını sezdim.

Maud'un neşesinin böyle bir bulguyla kaçmasını istemiyordum. Bu nedenle sandalımıza binerek tekrar denize açıldık ve adanın kuzeydoğusuna doğru gitmeye başladık. Güney kıyısında hiç kumsal yoktu ve öğleden sonra erken saatlerde siyah dağlık burnu dö-

-324-

nüp, adanın etrafını turlamayı bitirdik. Ben adanın çevresini yirmi beş mil olarak tahmin ettim, genişliği ise iki milden beş mile kadar değişiyordu. Hesaplanma göre kumsallarında iki yüz bin fok vardı. Adanın en yüksek noktası güneybaü ucuydu ve orada burunlar giderek azalıyor ve kuzeydoğu kısmında denizden birkaç metre yüksekliğe iniyordu. Bizim küçük koyumuz hariç, diğer kumsallar yarım mil kadar içeri giriyordu. Buralara kayalık çayırıklar denebilirdi. Orada burada yosun ve tundra çimenli arazi parçaları vardı.

Gayret Adası işte bu kısa tarifin anaüldü-ği kadardı. Kayalık ve sırtı keskin olmayan her yer ıslak ve nemliydi. Fırtına rüzgârlarının oyduğu ve denizin kırbaçladığı bir ada, havanın iki yüz bin fokun çılgınlıklarıyla titreştiği bir yerdi. Beni hayal kırıklığına hazırlamış ve bütün gün kendisi de neşeli ve canlı olan Maud, küçük koyumuza geldiğimizde çok üzgündü. Cesurca bunu benden saklamaya çalıştı, ama ben yeni bir ateş yakarken yelken bezinden çadının altında battaniyelerin içinde hiçkınıkları bastırmaya çalıştığını biliyordum.

Neşeli olma sırası bana gelmişti ve bu rolü tüm yeteneğimi kullanarak oynadım. Öylesine başarılı olmuşum ki, gözlerinin içi gülmeye, şarkılar mınındanmaya başlamıştı. Erkenden yatmadan önce bana şarkı söyledi. Onun şarkı söyleyişini ilk kez duyuyordum. Dinleyerek kendimden geçmiş bir halde ateşin yanına uzandım. Yaptığı her şey bir sa-

-325-

nat gibiydi. Pek gür olmamasına rağmen, sesi tatlı ve anlamlıydı.

Ben hâlâ sandalda uyuyordum ve o gece, pek çok gece görmüş olduğum yıldızları seyredip durumumuzu düşünerek uzun süre uyanık kaldım. Bu tür bir sorumluluk benim için yeni bir şeydi. Kurt Larsen oldnkça haklıydı. O zamana kadar babamın ayaklarının üzerinde durmuşum. Avukatlarım ve temsilcilerim paramı benim için yönetmişlerdi. Hiçbir sorumluluğum yoktu. Sonra, Hayalette, kendimden sorumlu olmasını öğrendim. Ve şimdi,

hayatımda ilk kez, bir başkasından sorumlu oluyordum. Bu, sorumlulukların en büyüğü olmalıydı, çünkü dünyadaki tek kadındı -onu düşünmeyi sevdiğim şekliyle, tek küçük kadın.
XXX

Ona boşuna Gayret Adası dememişiz. İki hafta sadece bir kulübe yapmak için uğraştık. Maud yardım etmekte ısrar etti. Onun çürümüş, kanayan elleri beni neredeyse ağlatacaktı. Ama yine de, bundan ötürü onunla gurur duyuyordum. Nazik bir şekilde yetiştirilmiş bu kadının bizim korkunç zor işimize katlanmasında ve azıcık gücüyle bir köylü kadının işlerine kalkışmasında kahramanca bir şey vardı. Kulübenin duvarlarına koyduğum taşların çoğunu o topladı; ayrıca işi bırakması için ona yalvardığımda, bana kulaklarını tıkadı. Ne var ki daha sonra hafif işler yapmayı kabul ederek yemek pişir-

-326-
meye, kış için çalı çırpı ve yosun toplamaya başladı.

Kulübenin duvarları kolayca bitti. Çatı sorunuyla karşılaşınca kadar her şey yolunda gitti. Çatısız dört duvar ne işe yarardı? Ve bir çatı neden yapılabilirdi? Fazladan kürek vardı ve çatı girişi olarak iş görebilirlerdi; ama onları ne ile örtecektim? Yosun asla olmazdı. Tundra çimeni kullanışsızdı. Yelkene ise sandalda ihtiyacımız vardı, muşamba da artık su geçiriyordu.

"Winters, kulübesinin çatışım kapatmak için morsların derilerini kullanmıştı," dedim.

"Burada da foklar var," dedi Maud.

Böylece ertesi gün av başladı. Ateş etmesini bilmiyordum, ama öğrenmeye başladım. Üç fok için otuz kurşun harcayınca, ben bu işi öğrenene kadar cephanenin biteceğini anladım. Kalanı ıslak yosunla örtmeyi keşfedene kadar sekiz mermi kovanını ateş yakmak için kullanmışım. Geride kutuda ancak yüz kadar mermi kalmıştı.

"Fokları sopa ile öldürebiliriz," dedim, kötü nişancılığımın emin olarak. "Avcıların onları sopayla öldürdüklerinden söz ettiklerini duymuştum."

"Öyle şirinler ki," diye karşı çıktı. "Böyle bir şeyin yapıldığını düşünmeye bile katlanamıyorum. Bu çok vahşice, biliyorsun, onlara ateş etmekten çok farklı."

"Çatı kapanmalı," diye cevap verdim kati bir şekilde. "Kış neredeyse geldi. Onların hayatına karşılık bizim hayaümüz. Yazık ki yeterince cephanemiz yok. Zaten sopayla öldürül-

-327-

düklerinde, vurulmaktan daha az acı çektiklerini düşünüyorum. Ayrıca, bu işi ben yapacağım."

"Zaten istediğin de buydu..." diye söze başladı sabırsızlıkla, ama sonra birden şaşırarak durdu.

"Elbette," diye söze başladım. "Eğer istersen..."

"Peki ben ne yapacağım?" diye sözümü kesti. Sesinde ısrarlı olduğunu bildiğim bir yumuşaklık vardı.

"Çalı çırpı toplayıp yemek yaparsın," diye cevap verdim yavaşça.

Başını hayır anlamında salladı. "Böyle bir şeyi tek başına yapmaya kalkışman çok tehlikeli. Biliyorum, biliyorum," dedi, karşı çıktığımı görünce. "Ben sadece zayıf bir kadını, ama en küçük bir yardımım bile senin bir felaketten kurtulmanı sağlayabilir."

"Ya sopayla vurma işi?" diye sordum.

"Elbette bunu sen yapacaksın. Ben muhtemelen sadece çığlık atar ve başımı çeviririm."

"Tehlike çok ciddi," diyerek güldüm.

"Ne zaman bakıp ne zaman bakmayacağıma mantığımla karar vereceğim," diye karşılık verdi.

Bu konuşmanın sonucunda ertesi sabah benimle birlikte geldi. Bitişik koya, kumsalın kenarına kürek çektim. Suda, etrafımız foklarla doluydu ve kumsaldaki binlercesinin çıkardığı gürültü yüzünden birbirimizi duymak için bağırarak konuşmak zorunda kaldık.

"Avcıların bunları sopayla öldürdüğünü

-328-

biliyorum," dedim güvenimi tazelemeye çalışarak ve on metre kadar ötemde, ön kollarının üzerinde durarak bana dikkatle bakan büyük bir foka bakarak. "Ama sorun şu; onlara nasıl vuruyorlardı?"

"Hadi gel tundra çimeni toplayıp çatıyı onlarla kapatalım," dedi Maud.

Manzara karşısında o da benim kadar korkmuştu ve köpeğe benzeyen ağızlan ve parıldayan dişlerini yakından görünce onlardan korkmakta haklı olduğumuzu anladık.

"Hep onlann insanlardan korktuklarını sanırdım," dedim. "Ama korkmadıklarını nereden

biliyorum?" diye sordum bir an sonra. Kıyıya biraz daha yaklaşmıştık. "Belki cesaret edip kıyıya çıksam, hepsi kaçacak, bir tanesini bile yakalayamayacağım."

Ama hâlâ kararsızdım.

"Bir keresinde yaban kazlarının yuvasına saldıran bir adam duymuştum," dedi Maud. "Onu öldürmüşlerdi."

"Yaban kazlan mı?"

"Evet, yaban kazlan. Küçük bir kızken ağabeyim anlatmıştı."

"Ama adamların onları sopayla öldürdüklerinden eminim," diye üsteledim.

"Bana kalırsa tundralardan oldukça iyi bir çatı yapabiliriz," dedi Maud.

Sözleri beni delirtmeye başlamıştı. Onun gözünde bir korkak olmayı istemiyordum.

"İşte başlıyorum," dedim, suyu kürekle geri aıp sandalın baş tarafını sahile çekerek.

Sandaldan indim ve eşlerinin ortasında oturan uzun yelesi bir erkek foka yaklaştım.

-329-

Yanıma sandal kürekçilerinin, avcılar tarafından zıpkımlanan yaralı fokları sandalda öldürdükleri sopalardan birini almıştım. Yarım metre boyunda bir sopaydı bu ve elbette bütün cahilliğimle kıyıda fok öldürmek için kullanılan sopaların bir buçuk iki metre boyunda olduklarını hiç düşünmemiştim. Dişiler hantal hantal yürüyerek yolumdan çekildi ve erkek fokla aramdaki uzaklık azaldı. Sinirli bir hareketle kollarının üzerinde doğruldu. Ondan üç buçuk metre kadar uzaktaydım. Durmadan ona yaklaşıırken, her an arkasını dönüp kaçmasını bekliyordum.

Aramızdaki uzaklık iki metreye inince paniğe kapılmaya başladım. Ya kaçmazsa ne olacaktı?

Elbette o zaman sopayla vuracaktım. Korkumdan, kaçırmak için değil, yakalamak için orada olduğumu unutmuşum.

İşte o anda homurdandı, hırladı ve üzerime atladı. Gözleri alev alevdi,

ağzı ardına kadar açık-ü ve dişleri acımasız bir beyazlıkla panlıyordu. Geri dönüp kaçanın

ben olduğumu utanmadan itiraf ediyorum. Beceriksizce geliyordu, ama hızlıydı. Tam bana yetişmişti ki, kendimi sandala attım.

Kürek çekerek kıyıdan açıldığında dişlerini sandala geçirmişti bile. Kaim tahta, yumurta kabuğu gibi parçalandı. Maud ile ben şaşkınlığa

düşmüştük. Bir an sonra sandalın alüna daldı, omurgasını ısırarak sandalı şiddetle sallamaya

başladı.

"Tanrım!" dedi Maud. "Hadi geri dönelim." Başımı salladım. "Öbür adamların yapüğü-

-330-

nı ben de yapabilirim ve onların fokları sopayla öldürdüklerini iyi biliyorum. Ama bir daha onları tek başına olduklarında yakalayacağım."

"Bunu yapmamı dilerdim," dedi.

"Şimdi bana, 'Lütfen, lütfen,' deme!" diye sanırım yarı öfkeyle bağırdım.

Sesini çıkarmadı. Sesimin tonu onu kırmış olmalıydı.

"Özür dilerim," dedim, daha doğrusu fokların çıkardığı gürültüde sesim duyulsun diye

bağırdım. "Eğer öyle diyorsan, geri dönerim; ama bana sorarsan, kalmayı tercih ederdim."

"Yanına bir kadın aldığın için bütün bunların başına geldiğini söyleme bana şimdi," dedi ve

kaprisli bir şekilde gülümsedi. Beni bağısladığını anlamıştan.

Sinirlerimi düzeltmek için yirmi otuz metre kürek çektim, sonra yeniden kıyıya çıktım.

"Dikkatli ol!" diye seslendi arkamdan.

Başımı olur anlamında salladım ve en yakın dişi fok grubuna yan taraftan saldırmaya

hazırlandım. Uzakta bulunan dişi bir fokun kafasına nişan alıp ıskalayınca kadar her şey

yolunda gitti. Homurdandı ve kaçmaya çalıştı. Arkasından koşup bir darbe daha indirdim, ama kafası yerine omzuna vurmuşum.

Maud'un "Dikkat et!" diye haykırdığını duydum.

Heyecanımdan, çevremde olup bitenlere dikkat etmemiştim ve arkama döndüğümde,

-331-

erkek bir fokun üstüme çullanmak üzere olduğunu gördüm. Yine sandala kaçtım, nefes nefese kalmıştım; ama bu kez Maud geri dönmeyi önermedi.

• "Bana kalırsa dişileri rahat bırakıp dikkatini yalnız kalmış ve zararsız görünen foklara versen iyi edersin," dedi. "Onlar hakkında bir şeyler okuduğumu hatırlıyorum. Dr. Jor-dan'ın kitabıydı sanırım. Bunlar, kendi dişilerine sahip olamayacak kadar genç foklar. Onlara 'holluschickie' ya da onun gibi bir şey diyordu. Eğer onların nerede olduklarını bulursak..."

"Savaşçı içgüdü ayaklanmış gibi görünüyor," dedim gülerek.

Hemen sevimli bir şekilde yüzü kızardı. "Yenilgiyi senden daha fazla sevmediğimi kabul etmeliyim. Aslında bu sevimli, zararsız yaratıkları öldürme fikrinden hiç hoşlanmıyorum."

"Sevimli mi?" dedim burnumu çekerek. "Beni kovalayan ağzı köpüklü bu hayvanlarda şirin olan herhangi bir yan göremedim."

"Bu senin fikrin," diyerek güldü. "Dar görüşlü bir adamsın. Eğer ona bu kadar yaklaşmasaydın..."

"İşte önemli olan da bu!" diye bağırdım. "Daha uzun bir sopaya ihtiyacım var. Ama elimizin altında sadece şu kırık kürek var."

"Kaptan Larsen'in," dedi, "adamların, foklarla dolu bir kumsala nasıl baskın yaptıklarını anlattığını şimdi hatırlıyorum. Foldan küçük sürülere ayırıp onları öldürmeden önce içerilere doğru biraz kovalarlarmış. Ama

-332-

ben, bu dişi fok gruplarından birine çobanlık yapmayı göze alamam," diye karşı çıktım.

"Ama genç foklar var," dedi. "Bu genç foklar kendi başlarına dolaşırlarmış. Dr. Jor-dan'm anlattığına göre, dişi fok gruplarının arasında patikalar varmış. Bu patikalara kesinlikle uydukları zaman, dişi fok gruplarının efendileri tarafından rahatsız edilmezler-miş."

"İşte şurada bir tane var," dedim, sudaki genç bir foku göstererek. "Onu izleyelim bakalım nereye çıkacak."

Fok doğruca kumsala yüzdü ve iki dişi fok grubunun ortasından karaya çıktı. Grupların efendileri uyarıcı sesler çıkardılar ama ona saldırmadılar. İki dişi, fok grubunun arasından patika olması gereken bir yerden geçerek yavaşça içerilere doğru gitti.

"İşte gidiyor," dedim, sandaldan atlayarak. Ama o canavar sürüsünün ortasından geçeceğimi düşündüğümde yüreğimin ağzıma geldiğini itiraf ediyorum.

"Sandalı bağlamak akıllıca olur," dedi Ma-ud.

Benim yanıma atladı, onu şaşkınlıkla izliyordum.

Başını kararlı bir şekilde salladı. "Evet, seninle geliyorum. Onun için sandalı emniyete al ve bana da bir sopa ver."

"İyisi mi geri dönelim," dedim mahzun bir şekilde. "Sanırım tundra çimeni işimizi görür."

"İşimize yaramayacağını biliyorsun," dedi. "Örfden ben mi gideyim?"

-333-

Omzumu silktim ve bu kadına büyük bir ha3Tanlık ve gurur duyarak ona kırık küreği verdim. Ben de öbürünü aldım. Sinirlerimiz gergindi, ilerlemeye başladık. Dişi foklardan biri meraklı burnunu Maud'un ayağına uzatınca Maud korkuyla haykırdı. Aynı nedenden ötürü ben de birkaç kez ?1ımlan-mı hızlandırdım. Ama, her iki taraftan gelen uyarı bağırmalarının dışında, düşmanlık belirtileri yoktu. Avcıların şimdiye kadar baskın yapmadıkları bir yerdin burası; bu yüzden foklar hem yumuşakbaşlı, hem de korkusuzdu.

Sürünün ortasında gürültü korkunçtu. Neredeyse sersemletici bir etki yapıyordu. Du-raksadım ve Maud'a ona güven verecek şekilde gülümsedim, çünkü sükûnetimi ondan daha önce sağlamıştım. Onun hâlâ çok korktuğunu görebiliyordum. Yanıma yaklaşıp bağırdı:

"Çok korkuyorum!"

Ben korkmuyordum. Fokların sakin durmaları korkumu biraz azaltmıştı. Maud titriyordu.

"Hem korkuyorum, hem de korkmuyorum," dedi titreyen çenesiyle. "Huzursuz olan bedenim, ben değil."

"Sakin ol, sakin ol," diye onu yatıştırmaya çalıştım. Onu korumak istercesine içgüdüsel olarak kollarımla sarmıştım.

O anda erkekliğimin bilincine ne kadar çabuk vardığımı asla unutmuyacağım. Varlığımın en ilkel duygulan uyanmıştı. Erkek olduğumu hissettim; zayıfların koruyucusu,

-334-

savaşan bir erkektim ben. Ve hepsinden iyisi, kendimi sevdiğim insanın koruyucusu olarak hissettim. Bana yaslandı. Titremesi geçtikçe müthiş gücümün farkına varır gibi oldum.

Sürüdeki en vahşi erkek fokla bile başa çıkabileceğimi hissettim. Eğer böyle bir erkek fok bana saldırsaydı, onu gözüm yılmadan, soğukkanlılıkla karşılayacağımı ve öldüreceğimi biliyordum.

"Şimdi iyiyim," dedi, bana minnetle bakarak. "Hadi devam edelim."

Gücümün onu yatıştırması ve ona güven vermesi, içimi olağanüstü sevinçle doldurmuştu.

Soyumun gençliği içimde filizleniyordu. Aşın uygarlaşmış bir adamdım ben. Şimdi, eski ve unutulmuş atalarımın eski avlanma günlerini ve orman gecelerini yaşıyordum. İtişip kakışan dişi fok gruplarının arasından yürürken, 'Kurt Larsen'e teşekkür edeceğim çok şey var,' diye düşündüm.

Kumsaldan çeyrek mil kadar içerde genç foklara rastladık. -Bekârlıklarının yalnızlığını yaşayan ve çiftleşip savaşacakları gün için güç toplayan, semiz, genç foklar.

Her şey yolunda gitti. Neyi nasıl yapacağımı biliyordum. Bağırıp, sopamla tehdit edici hareketler yaparak, hatta tembel olanları bile kıskırtarak, birkaç genç foku arkadaşlarından ayırdım. Ne zaman biri kaçıp suya doğru koşmaya çalışsa, peşinden gidip onu geri çeviriyordum. Maud da hayvanları gütmeye işinde etkin bir rol oynuyordu. Bağırıp çağırması ve elindeki kırık küreği sallamasının hatırı sayılır yardımı oluyordu. Ama ne zaman yor-

-335-

gun ve cılız birini görse, onun kaçmasına göz yumduğunun farkındaydım. Ayrıca ne zaman içlerinden biri kavga belirtisi gösterse, kaçmaya çalışsa, gözleri dışarı fırlıyor, parlıyor ve sopasıyla ona sert bir şekilde vuruyordu.

"Tanrım, ne kadar heyecan verici!" diye bağırdı. Tamamen yorulmuş olduğundan du-raksadı. "Galiba biraz oturacağım."

Küçük sürüyü (izin verdiği kaçıslardan sonra, şimdi on iki tane vardı) elli metre daha öteye sürdüm. Maud yanıma geldiğinde katliamı bitirmiş, derileri yüzmeye başlamıştı. Bir saat sonra dişi fok gruplarının arasından gururla geçiyorduk. Kulübenin çatısı için yeterince deri topladığımızı karar verinceye kadar, iki kere daha derilerle yüklü bir şekilde patikadan geçtik. Yelkeni açtım, kun-trayı koydan çektim ve diğer kuntrayla birlikte kendi küçük koyumuza gittik.

"Tıpkı eve dönüyormuşuz gibi," dedi Maud, ben sandalı sahile çıkarırken.

Sözlerini heyecanlı bir şekilde dinliyordum. Öylesine samimi ve doğaldı ki.

"Bana da sanki hep böyle yaşamışım gibi geliyor. Kitaplar ve kitapların dünyası artık çok silik, gerçeklikten çok, bir hayal gibi. Bütün hayatım boyunca avlanmış, yağmalanmış ve kavga etmiş gibiyim. Ve sen de bunun bir parçası gibisin. Sen..." Tam, "benim kadını, benim esimsin," demek üzereyken, cümleyi değiştirip, "zorluklara çok iyi katlanıyorsun," dedim. Ama o sesimdeki garipliğin farkına varmış, sözlerimin orta yerindeki değişimi anlamıştı. Bana baktı.

-336-

"Hayır. Başka bir şey söylüyordun..."

"Amerikalı Bayan Meynell'in vahşi bir hayat sürdürdüğünü ve bunu oldukça iyi başardığını söylüyordum," dedim.

"Yaa!" diye karşılık verdi sadece, ama sesinde bir hayal kırıklığı olduğuna yemin edebilirdim.

Ama "kadını, eşim," kelimeleri bütün gün ve ondan sonraki günler kafamın içinde çınladı durdu. Yosun tabakasını kömürlerden çekişini, ateşi yakışını, akşam yemeğini pişirliğini izledim. İçimde gelişmemiş bir vahşilik uyanıyor olmalıydı. Çünkü bu eski ırkın köklerine bağlı kelimeler beni kavrayarak heyecanlandırıyordu. O gece uyuyana kadar, bu kelimeleri kendi kendime mırıldandım.

XXXI

"Kokacak," dedim, "ama hiç olmazsa sıcaklığı içerde, yağmurla kan dışarda tutar."

Fok derisinden yaptığımız çatıyı inceliyorduk. "Biçimsiz, ama işimizi görür, ki asıl önemli olan da bu," diye devam ettim, onun övgüsünü sabırsızlıkla bekleyerek.

Maud ellerini çırdı ve çok memnun olduğunu açıkladı.

• "Ama içerisi karanlık," dedi bir an sonra, omuzlarını bir titreyişle büzerek.

"Duvarları örerken bir pencere istediğini belirtebilirdin," dedim. "Bu kulübe senin için yapıldı ve bir pencereye ihtiyacın olacağını görmeliydin."

"Açıkça ortada olan şeyleri asla göremem,

-337-

biliyor musun," diyerek güldü. "Ayrıca, her an duvarda bir delik açabilirsin."

"Çok doğru; bunu düşünmemiştim," diye karşılık verdim, başımı bilgece sallayarak. "Ama pencere camı sipariş etmeyi düşündün mü? Şirkete bir telefon etsen yeter. Numarası yedi üç üç dört dört beş birdi sayım. Ebadım ve istediğin camın cinsini söylemeyi de unutma."

"Yani..." diye söze başladı.

"Pencere yok."

Karanlık ve kötü görünümüydü bu kulübe. Uygur bir ülkede domuzların bile yaşamayacağı bir yerdi. Ama bizim gibi açık sandalda yatmanın sefaletini bilenler için, sıcak ve rahat, küçük bir evdi. Fok yağı ve ketenden yapılmış bir fitille kulübeyi ısıtarak eve taşınmamızı kutladıktan sonra, sıra, kışlık etimiz için avlanmaya ve ikinci bir kulübe yapmaya gelmişti. Artık sabahleyin gidip öğleyin bir sandal dolusu fok ile dönmek basit bir iş olmuştu. Ben kulübeyi yaparken Maud fokların yağını ayırıyor ve etleri pişirmek için küçük bir ateş yakmaya çalışıyordu.

İkinci kulübeyi yapmak birincisini yapmaktan daha kolay olmuştu. Onu, birincisinin yanına yaptığım için yalnızca üç duvar gerekliydi. Ama yine de zor işti. Maud'la birlikte şafaktan gece karanlığına kadar gücümüzün son sınırına kadar çalıştığımızdan, gece olunca yataklarımıza giriyor ve yorgunluktan hemen uyuyorduk. Ama Maud yine de kendisini hiç böyle iyi ve güçlü hissetmediğini söylüyordu. Bunun kendim için doğru ol-

-338-

duğunu biliyordum, ama onunki öylesine cılız bir güçtü ki, her an tükenmesinden korkuyordum. Onu sık sık, tükenmiş bir halde kumların üzerine uzanıp yatarken ve güç toplarken görüyordum. Sonra yine ayağa fırlıyor ve canla başla çalışmaya koyuluyordu. Bütün bu gücü nereden bulduğunu merak ediyordum.

Uyanlarıma karşılık olarak, "Bu kış uzun süre dinleneceğimizi bir düşün. Bir şeyler yapmaya can atacağız," diyordu.

Benim kulübemin çatısını kapattığımız gece onu da ısıtmaya çalıştık. Güneydoğudan kuzeybatıya doğru esmekte olan şiddetli fırtınanın üçüncü gününün sonuydu. Dışarıdaki koy, sahile vuran dalgalarla uğulduyordu ve deniz, bizim rüzgârdan korunan koyumuzda bile şahlanıyordu. Adanın kayalardan oluşan gövdesi bizi rüzgârdan korumuyordu ve rüzgâr, kulübenin etrafında o kadar güdüyordu ki, zaman zaman duvarların bu güce dayanamayacağından korkuyordum. Davul gibi gergin deri çatımız, her şiddetli rüzgârda bel veriyordu. Maud'un sandığının aksine, yosunla çok sıkı tıkanmamış olan duvarlarda sayısız yarık açılmıştı. Yine de fok yağı yanıyordu; sıcak ve rahattık.

Gerçekten güzel bir geceydi. Kafamız rahattı. Kendimizi sert bir kışa teslim etmekle kalmamış, aynı zamanda gerekli hazırlıklarımızı da yapmıştık. Fokları güneğe doğru yapacakları gizemli yolculuklarına her an çıkabilirlerdi ve fırtınalar bizi korkutmuyordu. Sadece kuru ve sıcak olmakla, rüzgârdan ko-

-339-

runmakla kalmıyor, yosundan yapılabilecek en yumuşak, rahat yataklarda oturuyorduk. Bu Maud'un fikriydi ve yosunları o toplamıştı. Bu gece ilk kez bu yatakta uyuyacaktım. Üstelik yatağı o yaptığı için daha da rahat uyuyacağımı biliyordum.

Gitmek için ayağa kalktığımda kaprisli tavırla bana döndü ve:

"Bir şey olacak... olmaya başladı bile. Bunu hissediyorum. Bir şey buraya, bize doğru geliyor. Şu an geliyor. Ne olduğunu bilmiyorum, ama geliyor," dedi.

"İyi bir şey mi, kötü bir şey mi?" diye sordum.

Başını salladı. "Bilmiyorum, ama orada, oralarda bir yerde."

Elleriyle denizi ve rüzgârın geldiği yönü gösteriyordu.

"Rüzgâraltı bir kumsal," diyerek güldüm. "Böyle bir gecede, gelen değil de, burada olan olmayı isterdim. Korkmuyorsun değil mi?" diye sordum ona, onun için kapıyı açarken.

Cesur bir tavırla gözlerimin içine baktı.

"Kendini iyi hissediyor musun? Söyle, iyi hissediyor musun?"

"Hiç bu kadar iyi olmamıştım," karşılığını verdi.

Gitmeden önce biraz daha konuştuk.

"İyi geceler, Maud," dedim.

"İyi geceler, Humphrey," dedi.

Birbirimizi ilk adlarımızla çağırmak artık doğaldı bizim için. O anda onu kollarımın arasına alıp göğsüme bastırabilirdim. Ait olduğumuz dünyada olsaydık, bunu kesinlikle

-340-

yapardım. Ama içinde bulunduğumuz durum bunu engelliyordu, ama küçük kulübemde yalnız kaldığımda içimde tatlı bir hoşnutluk vardı. Aramızda o zamana kadar olmayan bir bağ, sözsüz bir şey olduğunu biliyordum.

XXXII

Garip bir duyguyla uyandım. Sanki etrafımda bir şey eksikti. Eksik olan şeyin rüzgâr olduğunu fark ettiğimde, uyandıktan birkaç saniye sonra gizem ve sıkıcılık yok olmuştu. Sürekli gürültü ve hareket içinde olan birinin siniriyle uyumuş, artık bana baskı yapmayan bir şeyle karşılaşmamanın siniriyle uyanmıştım.

Aylardır ilk kez kapalı bir yerde bir gece geçirmiştim ve birkaç dakika rahat rahat battaniyelerimin altında yattım. Uzun süredir ilk kez sisten ya da sudan dolayı ıslak değildim, Önce, rüzgârın kesilmesinin üzerimde yaptığı etkiyi çözümlerdim; daha sonra da Maud'un kendi elleriyle yaptığı yatağın üzerinde yatmaktan aldığım zevki. Üzerimi giyip kapıyı açtığımda, hâlâ

kıyıya vurmakta olan dalgaların, gevezelikle gecenin öfkesini onaylayan seslerini duydum. Berrak bir gündü ve güneş parlıyordu. Epey uyumuştum. İçim enerji dolu dışarı çıktım. Gayret Adası'nda uyuyarak yitirdiğim zamanı kazanma hevesi vardı içimde. Dışarı çıktığımda olduğum yerde donakaldım. Gözlerime sorgusuz sualsiz inanırdım, ama yine de o an bana gösterdikleri

-341-

şeye şaşırdım. Orada, kumsalda, on beş metre kadar ötede, burnu karaya vurmuş, direkleri kırılmış, yelkenleri parçalanmış, yan yatmış siyah bir gemi duruyordu. Gözlerime inanmadım ve acaba doğrumu görüyorum diye gözlerimi ovuşturdum. Bizim yaptığımız mutfak, tanıdık pupa, küpeşte iin üzerinden güçlükle yükselen alçak kamara. Bu Hayaletti.

Hangi acayip kader onu buraya getirmişti? Hangi şans? Arkamdaki çıplak, erişilmez duvara baktım ve umutsuzluğun derinliğini anladım. Kaçmak imkânsızdı, söz konusu bile değildi. Yaptığımız kulübede uyuyan Ma-ud'u düşündüm; onun "İyi geceler, Hump-hrey," deyişini hatırladım. "Kadınım, eşim" kelimeleri beynimin içinde çınlıyordu. Ama ne yazık ki artık bu bir matem çanının sesiydi. Sonra gözlerimin önünde her şey karardı. Belki bir saniye bile geçmemişti, ama kendime geldiğimde, kendimden geçmenin ne kadar zaman aldığını bilemedim. Hayalet orada yatıyordu; burnu kumsalda, kumların üstündeydi. Birbirinin içine geçmiş direkleri mırıldanan dalgalarla birlikte hareket ediyordu. Bir şeyler yapılmalıydı, evet, bir şeyler yapılmalıydı.

Birden, sanki tuhaf bir şeymiş gibi, gemide hiçbir şeyin kımıldamadığını fark ettim. Bir an, bir gece önceki mücadeleden yorgun düştükleri için herkesin uykuda olduğunu düşündüm. Bir sonraki düşüncem Maud ile benim hâlâ kaçabileceğimizdi. Kimse uyanmadan sandalı alıp adanın arka tarafına ge-

-342-

çebilir miydik? Onu uyandırmalı ve hemen yola koyulmalıydık. Tam kapısını çalmak için elimi kaldırdığım sırada adanın küçüklüğü geldi aklıma. Burada asla saklanamazdık. Bizim için geniş okyanustan başka çıkar yol kalmamıştı. Rahat ve sıcacık küçük kulübelerimizi, et, yağ, yosun ve yakacak odun stoklarımızı düşündüm. Kışın denizde kopabilecek şiddetli fırtınalardan asla sağ çıkamayacağımızı biliyordum.

İşte orada, kapısının önünde tereddüt içinde duruyordum. Bu imkânsızdı, imkânsız. Bir an içeri girip onu uyurken öldürmek gibi garip bir fikir bile geçti aklımdan. Daha sonra, birden daha iyi bir çözüm yolu geldi aklıma. Herkes uyuyordu. Neden gizlice Hayaletin içine girip -Kurt Larsen'in yatağının nerede olduğunu biliyordum- onu uykudayken öldürmeyeydim? Peki ondan sonra... sonra ne olacağını görecektik. O öldükten sonra öbür şeyleri yapmaya hazırlanmak için zamanımız olacaktı. Ayrıca, nasıl bir yeni durum gelişirse gelişsin, şimdiki durumdan büyük olasılıkla daha kötü olmayacaktı.

Bıçağım belimdeydi. Kulübeye dönüp tabancamı aldım, dolu olduğuna emin olduktan sonra Hayalete doğru yürüdüm. Belime kadar suya girdikten sonra biraz zor da olsa gemiye tırmandım. Baş kasara lombozu açtı. Adamların nefes alışlarını duymak için kulak kabarttım, ama hiçbir ses gelmiyordu. Aklıma gelen başka bir düşünceyle neredeyse nefesim kesildi: Ya Hayalet terk

-343-

edildiyse? Daha dikkatli dinledim. Ses yoktu. Dikkatle merdivenlerden aşağıya indim. Artık hiç kimsenin yaşamadığı yerlere özgü boşluk ve küf kokusu vardı. Ortalık eski püskü giysiler, deniz botları, delik muşamba giysilerle doluydu.

Geminin terk edilmiş olduğuna k. rar verip güverteye çıktım. İçimde bir umut canlanmıştı ve daha soğukkanlı bir şekilde etrafa baktım. Sandalların kayıp olduğunu fark ettim. Kasaraaltı da baş kasarayla aynı durumdaydı. Avcılar eşyalarını telaşla toplamış olmalıydı. Hayalet terk edilmişti. Bundan böyle Maud ve bana aitti. Geminin kantinim ve kamaradaki yiyecekleri düşündüm. Aklıma, Maud'a kahvaltı hazırlamak için güzel yiyeceklerle sürpriz yapmak geldi. Korkumdan kaynaklanan tepkiyle yapmak için geldiğim korkunç işe artık gerek kalmadığını bilmek, beni çocuksu ve sabırsız yaptı. Basamakları ikişer ikişer atlayarak kasaraaltı kamara iskelesinden yukarı çıktım. Kafamda, sürpriz kahvaltıyı hazırlayana kadar Maud'un uyanmaması umudu vardı. Mutfağa doğru ilerlerken, içerideki nefis yemek kaplarını düşününce büsbütün sevindim. Pupaya yaklaşmışken Kurt Larsen'i gördüm. Öyle şaşırmıştım ki, duruncaya kadar güvertede üç dört adım attım. Kamara iskelesinde duruyor, sadece başı ve

omuzları görünüyor, bana bakıyordu. Kollan, yarı açık kapıya dayanmıştı. Hiç kımıldamıyordu, sadece orada duruyor ve bana bakıyordu.

-344-

Titremeye başladım. Eski mide rahatsızlığım tekrar başladı. Ayakta durabilmek için kamaranın duvarına dayandım. Dudaklarım aniden kurudu, konuşmak istermiş gibi dudaklarımı ıslattım. Bir an bile gözlerimi ondan ayırmadım. İkimiz de konuşmadık. Sessizliğinde, hareketsizliğinde uğursuz bir şeyler vardı. Ona olan korkum geri dönmüş ve bu yeni korkuyla birlikte yüz kat daha artmıştı. İkimiz de hâlâ olduğumuz yerde birbirimize bakıyorduk. Hareket etmek istediğimin farkındaydım, ama eski acizliğim üstümdeydi ve ilk hareketin ondan gelmesini bekledim. Zaman ilerledikçe, bana öyle geldi ki; içinde bulunduğum bu durum uzun yeleli erkek foka yaklaştığım zamanki duruma benziyor. O zaman da içimi böyle bir korku kaplamış ve onu sopayla öldürmek için orada bulunduğum halde, kaçmasını dilemiştim. Bu nedenle orada olduğuma göre, ilk hareketi Kurt Larsen'in değil de, benim yapmam gerekiyordu.

Tabancanın horozunu kaldırdım ve ona doğrulttum. Hareket edip kamara iskelesinden aşağıya inmeye kalkışsaydı, onu öldüreceğimi biliyordum. Ama hareketsiz duruyor ve hâlâ bana bakıyordu. Elimde ona doğru doğrulttuğum titreyen tabancayla Kurt Larsen'e bakarken yüzünün ne kadar yorgun ve bitkin olduğunu fark ettim. Sanki güçlü bir endişe yüzünü harabeye çevirmişti: Avurtları çökmüştü. Alnı yorgun ve buruşuktu. Gözleri bile garip geldi; sadece ifadesi değil, fiziksel görünüşü de. Sanki göz sinirleri

-345-

ve göz çevresindeki kaslar aşırı gerilmiş ve göz bebeklerini hafifçe büzmüştü. Bütün bunları gördükten sonra kafam şimdi hızla çalışıyor, binlerce şey düşünüyordu; ama yine de tetiği çekemiyordum. Tabancayı indirdim ve kamaranın köşesine gittim. Bunu, sinirlerimi biraz yatıştırmak ve yeni bir başlangıç yapmak, ona daha yakın olmak için yapmıştım. Yeniden tabancayı kaldırdım. Şimdi bir kol uzunluğu kadar ötemde duruyordu. Hiçbir şansı kalmamıştı. Kararlıydım. Nişancılığım ne kadar kötü olursa olsun onu vuramamam imkansızdı. Yine de kendimle mücadele ettim ve tetiği çekemedim.

"Eee?" diye sordu sabırsız bir tavırla.

Boşuna tetiği çekmeye ve bir şeyler söylemeye çalıştım.

"Neden ateş etmiyorsun?" diye sordu.

Konuşmamı engelleyen tıkanıklıktan kurtulmak için boğazımı temizledim.

"Hımbıl," dedi yavaşça, "yapamazsın. Belki de tamamen korkmuyorsun. Acizsin. Tutucu ahlakın senden daha güçlü. Tanıdığın ve okuduğun insanların fikirlerinin tutsağısın. Onların düsturları sen konuşmaya başladığın andan itibaren kafana işlenmiş, felsefene ve sana öğrettiklerime rağmen, silahsız ve direnmeyen bir insanı öldüremiyorsun." . "Bunu biliyorum," dedim boşuk bir sesle.

"Benim silahsız bir adamı sigara içer gibi seve seve öldürebileceğimi biliyorsun," diye devam etti. "Benim ne olduğumu iyi biliyorsun. Kendi ölçülerine göre bir değer verdin

-346-

bana. Bana 'yılan, kaplan, köpekbalığı, canavar ve Caliban' dedin. Ama yine de sen küçük bez bir kuklasın. Beni bir yılan ya da bir köpekbalığını öldürdüğün gibi öldüremiyorsun; çünkü seninkine benzer ellerim, ayaklarım ve bir bedenim var. Pöh! Senden daha fazlasını beklerdim Hımbıl!"

Kamara iskelesinden çıkıp yanıma geldi.

"İndir o tabancayı. Sana birkaç soru sormak istiyorum. Henüz ortalığa göz atacak fır-saüm olmadı. Neresi burası? Hayalet nasıl yatıyor? Nasıl ıslandın? Maud, affedersin, Bayan Brevvster nerede? Yoksa, 'Bayan Van Weyden' mi demeliyim?"

Geri çekildim. Onu öldürememe beceriksizliğime kahrediyordum, ama tabancamı indirecek kadar da budala değildim. Düşmanca bir hareket yapmasını, bana vurmaya ya da beni boğmaya kalkışmasını umutsuzca bekledim. Çünkü bu şekilde onu vurmak zorunda kalacaktım.

"Burası Gayret Adası," dedim.

"Hiç duymamıştım," dedi.

"En azından, bizim ona verdiğimiz isim bu," diye düzelttim.

"Biz mi?" diye sordu. "Biz de kim?"

"Bayan Brewster ile ben. Ve sizin de görebileceğiniz gibi Hayalet, burnu kumsala gömülü yatıyor."

"Burada foklar var," dedi. "Onların bağı-hşlarıyla uyandım, yoksa hâlâ uyuyor olacaktım. Dün gece buraya geldiğimde seslerini duydum. Bu sesler, rüzgâraltı sahilinde olduğumun ilk uyarışıydı. Bu kadar çok

-347-

fokun bir arada bulunduğu burası yıllardır aradığım bir yer. Kardeşim Ölüm Larsen sayesinde bir servete kondum. Burası bir darphane. Koordinatlarımızı biliyor musun?"

"En ufak bir fikrim yok," dedim. "Siz daha iyi bilmelisiniz. Son gözlemlerinizi neydi?"

Anlaşılmaz şekilde gülümsedi, ama cevap vermedi.

"Pekâlâ, adamlarınız nerede?" diye sordum. "Neden yalnızsınız?"

Soruma cevap vermeyeceğini sanmıştım, ama cevabının çabukluğu karşısında şaşırıldım.

"Kardeşim kırk sekiz saat hapsetti beni. Yanlış bir şey yapmamıştım. Güvertede yalnızca bir nöbetçi olduğu gece kıstırdı beni. Avcılar beni yalnız bıraktılar. Onlara daha büyük bir hisse verdi. Onu, teklif ederken duydum. Benim önümde yaptı. Elbette mürettebat da beni terk etti. Böyle yapmaları beklenirdi zaten. Hepsi öbür gemiye geçtiler ve ben kendi gemimde yalnız bırakıldım. Sıra Ölüm Larsen'deydi; neyse, o da aileden sayılır."

"Direkler nasıl kırıldı?" diye sordum.

"Git de şu çımaları bir incele," dedi, mizana direği olması gereken yeri göstererek.

"Bıçakla kesilmiş bunlar!" diye bağırdım.

"Tam değil," diye güldü. "Daha temiz bir iş. Yeniden bak."

Baktım. Küçük bir zorlamanın hemen koparacağı kadar inceltmişti çımalar.

"Aşçıbaşı yaptı bunu," diyerek yeniden

-348-

güldü. "Onu yaparken yakalamadım, ama biliyorum. Benden intikam almak için yaptı."

"Aferin Mugridge'e!" diye bağırdım.

"Evet, her şey bittiğinde ben de öyle düşündüm."

"Peki, bütün bunlar olurken siz ne yapıyordunuz?" diye sordum.

"Elimden geleni. Emin olabilirsin. Ama o koşullar altında yapılabilecek başka bir şey yoktu."

Thomas Mugridge'in yaptıklarını yeniden incelemeye koyuldum.

"Sanırım biraz oturup güneşleneceğim," dediğini duydum Kurt Larsen'in.

Ses tonunda hafif fiziksel bir güçsüzlük havası vardı. Bu o kadar garipti ki; dönüp çabucak ona baktım. Ellerini, yüzünde sanki örümcek ağlarını süpürür gibi sinirle dolaştırıyordu.

Şaşırılmıştım. O zamana kadar tanıdığım Kurt Larsen'e hiç benzemiyordu.

"Baş ağrılarınız nasıl?" diye sordum.

"Beni hâlâ rahatsız ediyor," diye cevap verdi. "Sanırım şimdi yeni bir kriz geliyor."

Oturma pozisyonundan güverteye yatar duruma geçti. Daha sonra dirseğine dayanarak yan döndü. Kafası, altındaki pazıya yaslanmıştı ve bir koluyla gözlerini güneşten koruyordu.

Olduğum yerde durmuş, merakla ona bakıyordum.

"İşte şimdi eline şans geçti, Hımbıl," dedi.

"Anlamıyorum," diye yalan söyledim, çünkü çok iyi anlamıştım.

"Ah, bir şey yok," dedi yumuşak bir tavır-

-349-

la, uyuklar gibiydi. "Beni istediğin yere getirdin."

"Hayır getirmedim," diye cevap verdim. "Çünkü sizin şimdi buradan binlerce mil uzakta olmanızı isterdim."

Kıkırdadı ve ondan sonra bir daha konuşmadı. Yanından geçip, aşağıya, kamaraya inerken kımıldamadı. Kamaranın döşemesin-deki kapağı kaldırıp, birkaç dakika şüpheyle karanlık depoya baktım. İnmekte tereddüt ettim. Ya yatması numaraysa? Orada bir fare gibi kapana kısılabiliirdim. Sessizce kamara iskelesinden yukarı çıkıp onu gözetledim. Bıraktığım gibi yatıyordu. Yeniden aşağı indim, ama depoya atlamadan önce kapının arkandan kapanmaması için önlem aldım. En azından kapana kısılmayacaktım. Ama bunların hepsi gereksizdi. Kollarım reçeller, deniz bisküvileri, konserve etler ve taşıyabildiğim benzeri şeylerle -taşıyabildiğim her şeyle- dolu olarak kamaraya çıktım ve kapağı kapadım.

Kurt Larsen'e şöyle bir bakınca, yerinden hiç kımıldamamış olduğunu gördüm. Aklıma parlak bir fikir geldi. Gizlice odasına gidip tabancalarımı aldım. Gemide başka silah yoktu, ama ben yine de kalan üç kamarayı iyice aradım. Emin olmak için kasaraaltına ve baş kasaraya gittim

ve mutfağa gidip bütün et ve sebze bıçaklarını topladım. Sonra aklıma hep yanında taşıdığı büyük bıçağı geldi. Yanma gittim, önce yavaşça, sonra bağıra bağıra konuştum. Kimildamadı. Eğilip bıçağı cebinden aldım. Şimdi daha rahattım. Bana saldıracak silahı yoktu. Beni korkunç goril gibi kollany-

-350-

la sıkıca tutmaya kalkışsa bile, onu önleyebilecek silahlarım vardı.

Yanıma kahve kabını, kızartma tavasını ve kamara kilerinden birkaç porseleni alıp Kurt Larsen'i güneşin altında yatarken bırakarak karaya çıktım.

Maud hâlâ uyuyordu. Ateşi yaktım, (hâlâ kış için bir mutfak düzenlememiştik) ve hararetle kahvaltıyı hazırladım. İşimi tam bitirmek üzereydim ki, onun kulübede hareket ettiğini ve kendine çekidüzen verdiğini duydum. Tam her şey hazırken ve kahveyi koymuşken kapı açıldı ve içeri girdi.

"Bu yaptığın haksızlık," dedi bana. "Yetkilerimden birine el koyuyorsun. Yemek pişirmenin benim görevim olduğu konusunda an-laşmışık ve..."

"Ama sadece bir kerelik," diye yalvardım.

"Bir daha yapmayacağına söz verersen," diyerek gülümsedi. "Yoksa pişirdiğim yemeklerden bıktın mı?"

Neyse ki başını çevirip bir kere bile kumsala bakmamıştı. Durumu öyle ustaca idare ediyordum ki, hiçbir şeyin farkına varmadan, kahvesini Çin malı fincandan yudumladı, kızarmış patates yedi ve bisküvinin üzerine marmelat sürdü. Ama bu böyle süremezdi. Şaşırdığını fark ettim. Yemek yediği porselen tabağı görmüştü. Kahvaltıyı ayrıntılarıyla inceledi. Sonra bana bakıp yüzünü yavaşça kumsala doğru çevirdi.

"Humphrey!" dedi.

Eski adlandırılmayan korku gözlerine sinmişti.

-351-

"O... o mu?" diye sordu titrek bir sesle. Başımı evet anlamında salladım.

XXXIII

Bütün gün Kurt Larsen'in karaya çıkmasını bekledik. Dayanabileceğimizin ötesinde bir endişeydi bu. İkimizden birinin gözü her an Hayaletteydi. Ama gelmedi. Güvertede bile görünmedi.

"Belki de baş ağsındandır," dedim. "Onu pupada yatarken bırakmıştım. Bütün gece orada yatabilir. Gidip bir bakayım."

Maud yalvaran gözlerle bana baktı.

"Bir şey yok," diyerek ikna ettim onu. "Tabancaları yanıma alacağım. Gemideki bütün silahları topladığımı biliyorsun."

"Ama onun kollan, elleri... korkunç, korkunç elleri var!" diye karşı çıktı. Daha sonra "Ah, Humphrey, ondan korkuyorum. Gitme, lütfen gitme!" diye bağırdı.

Elini elimin üstüne koydu ve bu hareketi nabzımın atışlarını artırdı. Kalbim bir an dışarı fırlayacakmış gibi oldu. Sevgili ve sevimli kadın! Şu anda öylesine kadınsıydı ki; erkekliğimin üzerindeki bir güneş ışığı gibi erkekliğimin köklerine iniyor ve kökler aracılığıyla erkekliğime yeni bir gücün özünü yolluyordu. Fok sürüsünün ortasında yaptığım gibi ona sarılacaktım; ama kendimi tuttum.

"Kendimi tehlikeye atmayacağım," dedim. "Sadece geminin burnuna gidip şöyle bir göz atacağım."

-352-

Ciddi bir tavırla elimi sıkıp, gitmeme izin verdi. Kurt Larsen'i güvertede yatarken bıraktığım yer boştu. Belli ki aşağı inmişti. O gece nöbetleşe uyuduk, çünkü Kurt Larsen'in ne yapacağı belli olmazdı.

Ertesi gün yine bekledik. Daha sonraki gün de. Ama ondan hiçbir iz yoktu.

"Baş ağrısı nöbetlerinden birine yakalanmış olmalı," dedi Maud, dördüncü gün öğleden sonra.

"Belki de hastadır, çok hasta. Ölmüş de olabilir. Ya da ölmekte olabilir," dedi, bir süre benim konuşmamı bekleyerek.

"Öyle olsa iyi olur," diye cevap verdim.

"Ama bir düşün Humphrey, yaşamının son saatlerini geçirmekte olan zavallı bir adam."

"Belki de," dedim.

"Evet, belki de," diyerek onayladı. "Ama bilmiyoruz. Eğer gerçekten böyleyse çok kötü olur. Kendimi asla affetmem. Bir şeyler yapmalıyız."

"Belki de," dedim yine.

Kurt Larsen gibi bir yaratık için endişelenen ona içimden gülerek baktım. Sadece gemiyi gözetlemek için gitmemden korkan bu kadın acaba benim için de endişeleniyor mu diye düşündüm.

Sessizliğimin sonunda ne olacağını bekle-yemeyecek kadar ince biriydi. Ve ince olduğu kadar da açıksözlüydü.

"Gemiyi gitmelisin Humphrey ve neler olduğunu öğrenmelisin," dedi. "Eğer bana gülmek istersen, bunu kabul eder ve seni affederim."

-353-

Sözünü dinleyerek ayağa kalkıp kumsala gittim.

"Dikkatli ol!" diye seslendi arkamdan.

Baş kasaradan ona el salladım ve güverteye atladım. Daha sonra kamaraya yürüyüp aşağı seslendim. Kurt Larsen cevap verdi ve o merdivenleri çıkmaya başlarken tabancamın horozunu kaldırdım. Onunla konuşurken tabancam elimdeydi, ama aldırmadı. Fiziksel olarak onu bıraktığım gibiydi, ama üzgün ve sessizdi. Gerçekte, konuştuğumuz birkaç kelimeye sohbet bile denilemezdi. Ne ben ona neden karaya çıkmadığını sordum, ne de o bana neden gemiyi gelmediğimi sordu. Başının iyileştiğini söyledi ve ben de başka bir şey söylemeden onu yalnız bıraktım.

Anlattıklarım Maud'u açıkça rahatlattı ve daha sonra mutfaktan çıkan duman onu daha da neşelendirdi. Birkaç gün mutfaktan duman çıkmaya devam etti ve ara sıra onu pupada gördük. Ama hepsi bu kadardı. Karaya çıkmak için hiçbir girişimde bulunmadı. Gece gündüz nöbet tuttuğumuz için bunu bi- liyor, bir şeyler yapmasını bekliyorduk. Onun hareketsizliği bizi şaşırtıyor ve rahatsız ediyordu.

Bir hafta böyle geçti. Kurt Larsen'den başka hiçbir şeyle ilgilenmiyorduk. Onun varlığı bizi yapmayı planladığımız küçük şeyleri yapmaktan alıkoyuyordu.

Ama bir haftanın sonunda mutfaktan artık duman çıkmaz oldu. Pupada da görünmüyordu. Maud'un yeniden kuruntu yaptığını görebiliyordum. Ama isteğini yineleyemiyor-

-354-

du. Her şeyden önce, o nasıl eleştirilebilirdi? Çok fedakârdı ve bir kadındı. Bunun yanı sıra, bir zamanlar öldürmeye çalıştığım bu adamın bu kadar yakınında olmamıza rağmen tek başına ölüyor olması beni de üzüyordu. Haklıydı. Ait olduğum insanların yasaları benden güçlüydü. Benimkine benzer elleri, ayakları ve bir bedeni olduğu gerçeği, inkâr edemeyeceğim bir durum oluşturuyor, onu orada bırakmamı engelliyordu.

Bu yüzden Maud'un beni ikinci kez göndermesini beklemedim. Süte ve marmelada ihtiyacımız olduğunu bahane ederek gemiyi gideceğimi söyledim. Onun duraksadığını görebiliyordum. Hatta bunların çok gerekli şeyler olmadığını mırıldandı ve onlar için gemiyi gitmemin tedbirsizlik olacağını söyledi. Sessizliğimin yönünü izlediği gibi, şimdi de konuşmamın yönünü izliyordu ve gemiyi süt ve marmelat için değil de, saklamayı beceremediği endişesinden ötürü gittiğimi biliyordu.

Baş kasaraya çıktığımda ayakabılarımı çıkardım ve çoraplı ayaklarımla gürültü çıkarmadan yürüdüm. Bu kez kamara iskelesinin tepesinden bağırmadım. Dikkatle aşağı indiğimde kapısı kapalı kamaranın boş olduğunu gördüm. İlk önce kapıyı çalmayı düşündüm, ama görünürdeki işimi hatırladım ve malzemeleri yukarı taşımaya karar verdim. Gürültü yapmadan, dikkatle, döşemedeki kapağı kaldırıp yana koydum. Erzaklar depoda stoklanmıştı ve iç çamaşırlarını yukarı çıkardım.

Yukarı çıktığımda Kurt Larsen'in kama-

-355-

rasmda sesler duydum. Çömelip dinledim. Kapı tokmağı tıkırdadı. Gizlice, içgüdüsel olarak, masanın arkasına sığıp tabancamı çekerek horozu kaldırdım. Kapı açıldı ve dışarı çıktı.

Yüzündeki derin umutsuzluğu daha önce hiç kimsede görmemiştim -savaşçı, kuvvetli adam, boyun eğmez Kurt Larsta'in yüzüydü bu. Bir kadının ellerini burup sıkması gibi, sıkılmış yumruklarını kaldırdı ve homurdandı. Yumruklarından biri açıldı, açık avucu sanki bir örümcek ağını süpürürmüş gibi gözlerinin üstünden geçti.

"Tanrım! Tanrım!" diye homurdandı. Sıkı-lı yumruklarını yeniden sonsuz bir umutsuzlukla havaya kaldırdı.

Bu görüntü korkunç bir şeydi. Tepeden tırnağa titriyor, titrememin omurga kemiğimde bir aşağı bir yukarı hareket ettiğini hissediyordum. Alnımda terler birikmişti. Bu dünyada, kuvvetli

bir adamın tamamen zayıf olduğu bir anı görmekten daha korkunç hiçbir *! şey olamaz. Ama dikkate değer iradesinin gayretiyle yeniden kontrolünü kazandı. Bu zorlu uğraş bütün vücudunu titretiyor, gücünün son sınırında bir adamı andırıyordu. Yüzü yeniden düzelmek için uğraş veriyordu, yeniden vazgeçinceye kadar bu çabayla kıvranıyor, bükülüyordu. Bir kere daha sıkılmış yumruklarını havaya kaldırdı ve inledi. Bir iki kere nefesini içine çekti ve sonra hıçkırarak ağlamaya başladı. Daha sonra eski Kurt Lar-sen geldi. Ama yine de hareketlerinde garip bir zayıflık, bir kararsızlık göze çarpıyordu.

Şimdi yalnızca kendi canım için korkuyor-

-356-

dum. Deponun açık kapağı tam önündeydi ve onu görmesiyle birlikte benim varlığımı da derhal keşfedecekti. Bu kadar korkak bir halde, yere çömelmiş bir şekilde Alakalandığım için kendime kızıyordum. Yine de vaktim vardı. Hızla ayağa kalktım. Oldukça bilinçsiz bir şekilde cüretkâr bir tavır takındığımı biliyordum. Beni fark etmedi. Açık depo kapağını da fark etmedi. Ben daha ne olduğunu kavrayıp, bir şey yapmaya vakit bulamadan, birden adım atmak için ayağını kaldırdırca depo boşluğuna gitti, diğer ayağı ise tam kenarındaydı. Ama kalkan ayağı yeri ıskalayıp da boşluğu hissedince yeniden eski Kurt Larsen oldu. Kaplan gibi kaslarıyla düşmekte oîan vücudunu boşluktan yukarı doğru çekti, kollan açık bir şekilde göğsünün ve karnının üstüne yere düştü. Bir an sonra bacaklarını topladı ve yuvarlanmaya başladı. Yuvarlanırken aşağıdan çıkarmış olduğum iç çamaşırlarına, marmelada ve depo kapağına çarptı.

Yüzündeki ifade her şeyi iyice anladığını gösteriyordu. Ben daha ne anladığını tahmin etmeden, o depo kapağını yerine koyarak depoyu kapattı. Birden anladım. Benim içerde olduğumu düşünüyordu. Aynı zamanda kördü, bir yarasa kadar kördü. Beni duymaması ! için dikkatle nefes alarak onu seyrettim. Hızla kamarasına gitti. Kapı tokmağını önce ıskaladı, aradı ve buldu. Bu fırsatı kaçırmamalıydım. Ayak parmaklarımın ucunda yürüdüm ve merdivenlerin tepesine çıktım. Ağır bir sandığı sürükleyerek dışarı çıktı ve deponun üstüne yerleştirdi.

Bununla yetinmeye-

-357-

rek, ikinci bir sandık alıp getirdi ve onu da birincisinin üstüne yerleştirdi. Daha sonra marmeladı, iç çamaşırlarını toplayıp masanın üstüne koydu. Kamara iskelesinden yürümeye başlayınca sessizce yuvarlanarak kamaranın üstüne kaçım.

Kapının sürgülü kanadını biraz açtı ve kollarım üstüne koydu. Vücudu hâlâ kamara iskelesindeydi. İskunanın uzunluğu boyunca bakıyor gibiydi. Belli bir noktaya odaklanmış olan gözlerini kırpmıyordu. Ondan iki metre kadar ötede ve tam baktığı yöndeydim. Esrareniz bir durumdu. Bir an kendimi görünmeyen bir hayalet gibi hissettim... Elimi öne arkaya salladım, bir etkisi olmadı, ama hareket eden elimin gölgesinin yüzüne vurduğunu hissetmiş olmalıydı. Bu etkiyi çözümlenip tanımlamaya çalışırken yüzünde bir beklenti ve gerginlik belirdi. Dışarıdan bir şeye tepki vermiş olduğunu biliyordu; duyarlılığı çevre-*! sinde değişen bir şeyden etkilenmişti, ama bunun ne olduğunu keşfedemiyordu. Elimi sallamayı bıraktım, bu nedenle gölge sabit kaldı. Başım yavaşça gölgenin altında ileri, geri ve sağa sola döndürdü; bir ışıkta bir gölgedeydi; sanki ışık ile gölgeyi uygulanan ile anlamaya çalışıyor gibiydi.

Ben de gölge gibi elle tutulmaz bir şeyin varlığını nasıl fark ettiğim anlamaya çalışıyordum.

Eğer etkilenen sadece göz bebekle-riyse ya da göz sinirleri tümüyle mahvolma-dıysa, açıklaması çok basitti. Yok, eğer göz sinirleri mahvolduysa, varabileceğim tek sonuç, duyarlı derisinin gölge ile güneş ışığı

-358-

arasındaki sıcaklık farkını kavramasını sağladığıydı. Ya da, belki de, -kim bilir?- yakınında bir şeyler olduğunu altıncı hissi söylüyordu ona.

Gölgeyi tanımlamaya çalışmaktan vazgeçip güverteye yürüdü. Yürüyüşündeki çabukluk ve güven beni şaşırtmıştı. Ama yine de yürüyüşünde körlük zayıflığının belirtisi vardı. Ne olduğunu şimdi anlamıştım.

Baş kasarada bıraktığım ayakkabılarımı buldu ve onları mutfağa götürdü. Ateş yakışını ve kendine yemek pişirini seyrettim. Sonra gizlice kamaraya girdim, marmeladı ve iç çamaşırlarını alarak mutfağın yanından geçip çıplak ayakla kumsala indim.

XXXIV

"Hayaletin direklerinin kırılmış olması çok kötü. Oysa onunla gidebilirdik buradan. Sen de öyle düşünmüyor musun Hump-hrey?"

Heyecanla ayağa fırladım.

"Acaba, acaba," diye tekrarlayarak, bir aşağı bir yukarı dolanmaya başladım. Maud'un gözleri beni izlerken beklentiyle ışıldıyordu. Bana nasıl da güveniyordu! Bunu düşünmek bana güç katıyordu. Michelet'nin sözlerini hatırladım: "Erkeğe göre kadın, insanlığa göre peygamber gibidir. Erkek, zayıf düştüğü anda eğilip göğüslerinden öpünce yeniden güçlenir." İlk kez bu sözlerin nefis doğruluğunu anlıyordum. Çünkü, bu sözlerin anlattıklarını yaşıyordum. Maud benim
-359-

için bunları ifade ediyordu; tükenmez bir güç ve cesaret kaynağıydı. Sadece ona bakmam, onu düşünmem yeniden güçlü olmam için yeterliydi.

"Yapılabilir, yapılabilir," diye düşünüyor ve iddia ediyordum yüksek sesle. "Herkesin yaptığını ben de yapabilirim. Daha "ince yapılmamış olsa bile, ben yine de yapabilirim."

"Neyi? Tanrı aşkına," diye ısrarla sordu Maud. "Ne olur söyle. Yapabileceğin şey nedir?"

"Yapabiliriz," diye düzelttim. "Neden olmasın? Direkleri yeniden dikip yelken açmaktan başka yapılacak, bir şey yok."

"Hunıphrey!" diye çığlık attı Maud.

Düşüncem daha şimdiden gerçekleşmiş gibi, söylediklerimden gurur duyuyordum.

"Ama bunu yapmak nasıl mümkün olacak?" diye sordu.

Çgıvabım, "Bilmiyorum," oldu. "Bildiğim tek şey, bugünlerde her şeyi yapabileceğim."

Gururla ona gülümsedim. Hem de ne gururla; öyle ki, gözlerini yere eğip bir an sessiz kaldı.

"Ama Kaptan Larsen orada," diye karşı çıktı.

"Kör ve çaresiz," diye cevap verdim hemen, onu bir saman çöpü gibi bir tarafa atı-vermiştim.

"Ama o korkunç elleri! Açık ambar kapağından nasıl sıçrayarak kurtulduğunu biliyorsun."

"Sürünerek ondan nasıl korunduğumu da biliyorsun," dedim neşeyle.

-360-

"Ve ayakkabılarını kaybettiğini de."

"İçlerinde ayaklarım olmadan onların da Kurt Larsen'in elinden kurtulacağını ummaz -dm herhalde."

Her ikimiz de güldük ve geri dönüşümüzü sağlayacak planımızı yapmaya, Hayaletin direklerini nasıl onaracağımızı düşünmeye başladık. Okul günlerimdeki fizik derslerini belli belirsiz hatırladım. Oysa son birkaç aydır mekanik aletleri kullanabilir duruma gelmişim. Önümüzdeki yapmamız gereken görevi daha yakından incelemek için Hayalete yürüdüğümüzde, suda yatmakta olan büyük direklerin görüntüsünün cesaretimi kırdığını itiraf etmeliyim, İşe nereden başlamalıydık? Hiç olmazsa bir direk ayakta olsaydı da ona palangaları bağlayabilseydik! Ama hiçbir şey yoktu. Bu bana birini botlarının bağlarından tutarak kaldırmamanın zorluğunu hatırlattı. Manivela mekaniğinden anlıyordum; ama dayanak noktasını nereden bulacaktım?

Otuz santim çapında, yirmi beş metre boyunda ve en az bin beş yüz kilo ağırlığında ana direk ve ayrıca daha geniş çapta ve yüz elli iki yüz kilo ağırlığında pruva direği vardı. Nereden başlamalıydım? Ben zihnimden denizciler arasında "makas" olarak bilinen tertibatı geliştirirken, Maud sessizce yanımda duruyordu. Belki denizciler biliyordu, ama ben bunu Gayret Adası'nda keşfetmişim. Serenleri her iki ucundan bağlayıp kesiktirerek ve ters "V" şeklinde havaya kaldırarak güvertede harekete geçecek ve palangayı bağlayacak te-

-361-

mel bir nokta elde ettim. Bu yükseğe kaldırıcı palangaya, gerektiğinde ikinci bir palanga ekleyebilirdim. Ve sonra bocurgat sorunu vardı!

Maud bir çözüm bulduğumu görmüştü ve gözleri parladı.

"Ne yapacaksın?" diye sordu. "Şu enkazı temizleyeceğim," diye cevap verdim, karmakarışık enkazı göstererek.

Sözlerimdeki kararlılık kulağıma güzel geliyordu. "Şu enkazı temizleyeceğim!" Birkaç ay önce Humphrey Van Weyden'in ağzından kesinlikle çıkmayacak kelimelerdi bunlar.

Sesimde ve duruşumda melodramatik bir şey olmalıydı ki, Maud gülümsedi. Herhangi bir durumdaki saçmalığı hemen sezerdi ve her şeydeki yapmacıklığı anında görür ve hissederdi.

Bu özelliği onun eserine denge ve etki kazandırmış, onu dünyanın en iyi yazarlarından biri yapmıştı. Mizah duygusu ve ifade gücü olan ciddi bir eleştirmen, kaçınılmaz biçimde bütün dünyada ün yapabilir. İşte Maud da bunu başarmıştı. Mizah duygusu gerçekten de bir sanatçının orantı içgüdü-süydü.

"Bunu daha önce kitaplarda bir yerlerde okuduğumdan eminim," diye mırıldandı neşeyle.

Benim de orantı içgüdüüm vardı. Derhal tökezledim ve bir efendinin hâkim durumundan, karmaşanın acizliğine geçtim, ki bu en azından çok kötüydü.

Elini elimin üstüne koydu. "Üzgünüm," dedi.

-362-

"Üzgün olmana gerek yok," dedim. "Bana iyi geliyor. Hâlâ bir okul çocuğu gibiyim. Ama gerçekten de şu enkazı temizlemeliyiz. Sen de benimle sandalda gelersen, çalışmaya başlar ve işleri toparlarız."

"Tepedeki adamlar enkazı dişlerinin arasındaki bıçaklarla temizlediklerinde," diye beni tekrarladı ve günün geri kalanında işimiz hakkında konuşarak eğlendik.

Ben karmaşayı düzeltmeye çalışırken, o da sandalı düzgün tutmaya çalışacaktı. Ne karmaşaydı ama -kandilisalar, yelkenler, çelik halatlar, alavereler, çarmıklar, ıstralyalar, hepsi suyla ileri geri sürüklenmiş ve deniz tarafından birbirine dolanıp düğümlenmişlerdi. Sadece gerektiği kadarını kestim ama serenlerin, direklerin altından ve etrafından uzun halatları geçirir, kandilisa ve yelkenleri çözer, sandalı yatırırken iliklerime kadar ıslanmıştım.

Yelkenlerden kimini kesmek gerekiyordu ve sudan ağırlaşmış çadır bezi gücümü çok zorladı.

Ama akşam olmadan önce hepsini kurumaları için kumsala sermiştim. Yemeğe oturduğumuzda ikimiz de çok yorgunduk. Henüz göze görünen bir şey yoktu ama iyi iş çıkarmıştık.

Ertesi sabah Maud'un da yardımıyla, direk uçlarını onarmak için Hayalet'e çıktık. Daha çalışmaya yeni başlamıştık ki, çekiç sesleri Kurt Larsen'in kulağına gitti.

"Aşağıdan merhaba!" diye bağırdı açık ambar kapağından.

Sesi, Maud'un korunmak istiyormuş gibi

-363-

hemencecik yanıma sokulmasına neden oldu. Elini kolumun üstüne koydu.

"Güvertedeki merhaba!" diye karşılık verdim. "Günaydın!"

"Orada ne yapıyorsunuz?" diye sordu. "Gemiyi batırmaya mı çalışıyorsunuz?"

"Tam tersi; onu onarıyorum," <Vye cevap verdim.

"Neyi onarıyorsunuz?" Sesinde bir şaşkınlık vardı.

"Direkleri yeniden dikmek için hazırlık yapıyorum!" diye karşılık verdim kolayca, sanki yeryüzündeki en kolay işmiş gibi.

"Anlaşılan en sonunda kendi bacaklarının üstünde duruyorsun, Hımbıl!" dediğini duyduk. Daha sonra bir süre bir şey söylemedi.

"Ama Hımbıl!" diye seslendi aşağıdan, "bu işi yapamazsın!"

"Ah, elbette yapabilirim!" diye sertçe cevap verdim. "Şu an yapıyorum zaten!"

"Ama bu gemi benim. Benim özel malım. Ya bunu yapmanı yasaklarsam?"

"Şunu unutuyorsun!" diye karşılık verdim. "Artık maya dediğin şeyin en büyük parçası sen değilsin. Bir zamanlar dediğin gibi, beni yiyebilecek güçteydin; ama sen küçül-dün ve şimdi ben seni yiyebilirim. Maya bayatladı!"

Kısa, hırçın bir kahkaha attı. "Görüyorum ki benim felsefemi bana karşı kullanıyorsun! Ama beni küçümseme hatasına düşme! Senin iyiliğin için seni uyarıyorum!"

"Ne zamandan beri hayırsever oldun?" di-

-364-

ye sordum. "Benim iyiliğim için beni uyararak tutarsızlığa düştüğünü şimdi itiraf et."

Benim iğneleyici sözlerimi dikkate almayarak, "Ya şimdi ambarın kapağını kaparsam ne yaparsın? Benimle depoda yaptığın gibi dalga geçemezsin."

"Kurt Larsen," dedim sertçe. Ona ilk kez adıyla seslenmiştim. "Çaresiz, direnmeyen bir adama ateş edemem. Bunu hem bana hem de kendine kanıtladın. Ama şimdi seni uyarıyorum! Hem senin hem de benim iyiliğim için, ters bir hareket yapmaya kalkıştığın anda seni vururum. Seni şimdi de vurabilirim. Şimdi eğer istersen ambarın kapağını kapatabilirsin!"

"Yine de senin benim gemimle uğraşmanı yasaklıyorum!"

"Bu geminin senin olmasından ahlaki bir hakmış gibi söz ediyorsun. Oysa başkalarıyla ilişkilerinde ahlaki hakları hiç göz önünde bulundurmazsın. Şimdi benim bunu, seninle ilişkimde göz önünde bulunduracağımı mı düşünüyorsun?"

Onu görebilmek için açık ambar ağzının altına geldim. Yüzündeki ifadesizlik, onu, görünmeden seyrettiğim günkünden farklıydı. Gözleri boş boş bakıyordu. İnsanın bakmaktan hoşlanmayacağı bir yüzdü bu.

"Hiç kimse, Hımbıl bile, saygı gösterilmeyecek kadar zavallı değildir!" diye dudak büktü.

Küçümseme, sesine tamamen hâkimdi. Yüzü de hâlâ ifadesizdi.

"Merhaba Bayan Brewster," dedi birdenbire, kısa bir sessizlikten sonra.

-365-

İrkildim. Maud o ana kadar ne gürültü çıkarmış, ne de kımıldamıştı. Acaba hâlâ biraz görebiliyor muydu? Yoksa gözleri iyileşmeye mi başlamıştı?

"Merhaba Kaptan Larsen!" diye cevap verdi Maud. "Burada olduğumu nereden bildiniz?"

"Nefes alıp verişinizi duydum, elbette. Diyorum ki, Hımbıl gelişme gösteriyor, siz de öyle düşünmüyor musunuz?"

"Bilmiyorum!" diye cevap verdi, bana gülümseyerek. "Onu hiç başka türlü görmedim!"

"O zaman, onu daha önce görecektiniz!"

"Büyük dozlarda Kurt Larsen," diye mırıldandım, "almadan önce ve sonra."

"Sana bir kez daha söylemek istiyorum, Hımbıl!" dedi tehdit edercesine, "gemiyle uğ-raşmasan iyi edersin!"

"Sen de buradan kaçıp kurtulmak istemiyor musun?" diye sordum.

"Hayır!" diye cevap verdi. "Burada ölmek niyetindeyim!"

"Ama biz değiliz!" dedim küstahça ve yeniden çekiçlemeye başladım.

XXXV

Ertesi gün her şey hazırды. İki gabya direğini gemiye almaya başladık. Ana gabya direği yirmi beş metre uzunlugundaydı. Pruva gabya direği de aşağı yukarı aynı boydaydı. Bunları vincin iki kolu olarak kullanacaktım. Zor bir işti. Ağır palanganın bir ucunu

-36*

bocurgata, diğer ucunu da pruva gabya direğine bağlayarak kaldırmaya başladım. Ma-ud bocurgatı tuttu ve gevşek ipi aşağıya doğru sardı.

Serenin bu kadar kolayca kalkmasına şaşırdık. Oldukça ağırdı. Elbette güçten kazandığımızı mesafeden yitiriyorduk. Gücümü çoğu kez ikiye katlarken, çoğu kez ipin uzunluğu da ikiye katlanıyordu. Palanga ve seren denizden daha da yukarı çıkarken, küpeşte boyunca gittikçe hızlanarak sürüklendi. Ve bocurgat daha da zorlandı.

Ama gabya direğinin ucu küpeşteyle aynı seviyeye gelince her şey işlemez oldu.

"Bunu tahmin etmeliydim," dedim sabırsızca. "Şimdi her şeyi yeni baştan yapmamız gerek."

"Neden palangayı direk boyunca baş aşağı bağlamıyoruz?" dedi Maud.

"Bunu baştan yapmalıydım," diye cevap verdim, kendimden hiç hoşnut değildim.

Direği yeniden suya indirdim ve bu kez palangayı direğin ucundan üçte bir uzaklığa bağladım.

Bir saat içinde artık daha fazla kaldıramayacağım noktaya kadar kaldırmıştım. Direğin yedi metre kadan küpeştenin üstüne çıkmıştı. Sereni gemiye alamayacak kadar uzaktaydım. Oturup ne yapacağımı düşündüm. Uzun sürmedi. Sevinçle ayağa fırladım.

"Şimdi buldum!" diye bağırdım. "Palangayı denge noktasına bağlamalı. Bu, her şeyi yukarı kaldırmamızı sağlayacak."

Direği suya indirerek her şeye bir kez da-

-367-

ha başladım. Ama denge noktasını yanlış hesapladığımdan, direğin ucu yerine direğin tepesini kaldırdım. Maud umutsuzca bakıyordu. Ama ben güldüm ve bunun işe yarayacağını söyledim.

Direği elimle tuttum ve küpeştenin üstünden gemiye alabilmek için dengelemeye çalıştım.

Hazır olduğumu düşündüğüm anda Ma-ud'a ipi çekmesini söyledim. Ama direk sağa döndü ve bütün çabalanma rağmen suya düştü. Onu yeniden eski konumuna kaldırdım, çünkü şimdi yeni bir fikrim vardı. Gidip calaskan getirdim.

Calaskan tam direğin üst ucuyla küpeşteye bağlıyordum ki, Kurt Larsen göründü. Birbirimize "Günaydın," demekten başka bir şey söylemedik ve hiçbir şey göremediği halde, küpeşteye oturup çıkardığım seslerden ne yaptığımızı izlemeye başladı.

Maud'a işaret verdiğim anda bocurgatı gevşetmesini söyleyerek calaskan çekmeye başladım. Direk yavaşça içeri gelmeye başladı ve küpeştenin üzerinde dik açı oluşturarak dengelendi. O

anda şaşkınlıkla Maud'un bocurgatı gevşetmesine hiç gerek olmadığını fark ettim. Aslında tam tersini yapmak gerekliydi. Calaskan bağladıktan sonra bocurgata asıldım ve direği santim

santim, tepesi güverteye degecek şekilde çektim ve en sonunda tamamen güverteye aldım.

Saatime baktım. On iki olmuştu. Sırtım çok ağnyordu, aşın yorgun ve aç olduğumu hissettim.

Bu sabah yaptığımız bütün iş olarak güvertede sadece bir kütük uzanıyordu.

-368-

r

İlk kez bizi bekleyen işin büyüklüğünü fark ettim. Ama öğreniyordum, durmadan öğreniyordum. Öğleden sonra çok daha fazla işi tamamlardım. Öyle de oldu; saat birde dinlenmiş ve kuvvetli bir öğle yemeğiyle yeniden güç kazanmış olarak gemiye döndük. Bir saatten az bir süre içinde ana gabya direğini çıkarmıştım, makasları yapıyordum. İki gabya direğini birbirine bağladım, aynı uzunlukta olmamalarını göz önünde bulundurarak iki direği kesişme noktalarında kandiliselara bağladım. Birleşme noktalarına iki makara koydum. Böylelikle bir palanga elde etmiştim. Direk uçlarının güvertede kaymasını engellemek için yere kalın takozlar çiviledim. Her şeyi hazırladıktan sonra, makasın ucuna bir ip bağladım ve onu doğruca bocurgatın yanına taşıdım. Bocurgata güveniyordum. Çünkü bana beklenilenin ötesinde bir güç veriyordu. Onları havaya kaldırırken her zaman olduğu gibi Maud bana yardım etti. Makaslar havaya yükseldi.

Sonra gemi direklerini yerine bağlayan halatları unuttuğumu fark ettim. Bu, iki kere makaslara tırmanmamı gerektirdi. Bu iş de bittiğinde alacakaranlık çökmüştü. Bütün öğleden sonra oturup, çıkardığımız sesleri dinleyen ve ağzını hiç açmayan Kurt Larsen mutfağa indi ve akşam yemeğini hazırlamaya başladı. Sırtım tutulmuştu, büyük bir çabayla ve acıyla gerindim. Yaptığım işe gururla baktım. İşler gözle görünür bir hal almaya başlamıştı. Yeni oyuncağıyla oynayan bir ço-

-369-

cuk gibi, makaslarla bir şeyler kaldırmak için yanıp tutuşuyordum.

"Keşke bu kadar geç olmasaydı," dedim. "Şunun nasıl çalıştığını görmek isterdim."

"Aceleci olma, Humphrey," diye azarladı beni Maud. "Unutma, yarın yakında. Şimdi ayakta duramayacak kadar yorgunsun."

"Ya sen?" dedim, ani bir kuruntuyla. "Sen de çok yorgun olmalısın. Bütün gün çok çalıştın. Seninle gurur duyuyorum, Maud."

"Benim senle gurur duyduğum kadar duyamazsın, hem bunun için bir neden de yok," diye cevap verdi. Bana ani bir sevinç veren ve gözlerinde daha önce hiç görmediğim dans eden, ürkek bir ışıkla ve kendine has bir ifadeyle dosdoğru gözlerimin içine baktı. Nedenini bilmiyordum, çünkü anlamamıştım. Daha sonra gözlerini yere eğdi ve gülerek yeniden yukarı kaldırdı.

"Arkadaşlarımız bizi bu halde bir görselerdi," dedi. "Halimize bak. Nasıl görüldüğümüzü hiç düşündün mü?"

"Evet, senin nasıl görüldüğünü düşündüm, sık sık," diye cevap verdim, gözlerinde görmüş olduğum şey ve konuyu hemen değiştirmiş olmasına şaşırarak.

"Tanrım!" diye bağırdı. "Peki neye benziyorum?"

"Korkarım bir bostan korkuluğuna," diye karşılık verdim. "Şu yırtık pırtık eteklerine bir bak ve şu beline! Bir kamp ateşinde yemek yaptığını ya da fok yağı çıkardığını anlamak için Sherlock Holmes olmaya gerek yok. Bir

-370-

de şu şapkan! İşte bu kadın, o güzel şiirleri yazan kadın."

Bana özenli ve gösterişli bir reverans yaptıktan sonra, "Size gelince, efendim..." dedi.

Beş dakika kadar birbirimizle şakalaşmamıza rağmen, bu şakalaşmanın altında, gözlerinde yakaladığım garip ve kısa ifadeyle ilişkilendirebildiğim ciddi bir şey vardı. Neydi bu? Acaba gözlerimiz, sözlerimizden daha fazla şeyler mi anlatıyordu? Ben gözlerimin konuştuğunu biliyordum. Çoğu kez ona nasıl baktığımı fark etmiş ve onları sus-turmuştum. Bu, birkaç kez oldu. Acaba onlardan sevgiyi görüp, anlamış mıydı? Onun gözleri de benimle konuşmuş muydu? Bu ifade başka hangi anlama gelebilirdi? Gözlerindeki o dans eden, ürkek ışık ve sözlerle ifade edilemeyen bir şey? Ama yine de bu olamazdı. Bu imkânsızdı. Ayrıca, gözlerle konuşma konusunda usta değildim. Ben sadece âşık bir kitap kurdu Humphrey Van Weyden'dim. Sevmek, beklemek ve aşkı kazanmak, bu benim için kesinlikle yeterliydi. Ben bunları düşünürken, kıyıya çıkana kadar birbirimizin görüntüsüne takıldık ve kıyıya çıktığımızda düşünülecek başka şeyler vardı.

"Bütün gün çok çalıştıktan sonra şöyle bir yatıp deliksiz uyuyamamamız çok kötü," diye yakındım, akşam yemeğinden sonra.

"Kör bir adamdan bize ne zarar gelebilir?" diye sordu Maud.

"Ona bir türlü güvenemeyeceğim," diye direttim. "Hele şimdi kör olunca hiç. Çaresizliği

-371-

onu her zamankinden daha kötü niyetli yapacak. Yarın sabah yapacağım ilk iş ne, biliyorum. Hayalete gidip, onu daha da açığa çekip orada demirleyeceğim. Ve biz her gece sandalla kıyıya döndüğümüzde, Bay Kurt Larsen gemide hapis kalacak. İşte bu yüzden, bu gece nöbet tutmak zorunda kalacağımız son gece olacak. Böylece işler daha kolay ilerleyecek."

Ertesi sabah erken kalktık, gün doğarken kahvaltımızı bitirmiştik bile.

"Ah, Humphrey!" diye kederle bağırıp aniden durduğunu duydum Maud'un.

Ona baktım. Hayalete bakıyordu. Bakışını takip ettim, ama olağanüstü hiçbir şey göremedim.

Bana baktı ve ben de soran gözlerle ona baktım.

"Makaslar," dedi, sesi titriyordu.

Onların varlığını unutmuştum. Yeniden baktığımda onları göremedim.

"Eğer o..." diye mırıldandım vahşice.

Elini elimin üstüne koydu ve "Her şeye yeniden başlamak zorunda kalacaksın," dedi.

"Ah, inan bana, benim kızgınlığım hiçbir şey değil. Bir sineğe bile zarar veremem," diye gülümsedim acı acı. "Ve işin kötüsü, bunu o da biliyor. Haklısın. Eğer makaslan tahrip ettiyse, yeniden başlamakta başka yapacak bir şey yok." Bir an sonra, "Ama bundan sonra gemide nöbet tutacağım," dedim. "Ve eğer karışacak olursa..."

"Ama bütün gece kıyıda yalnız kalmaya korkarım," diyordu Maud ben kendime geldiğimde.

"Bize dostça davranıp yardım etseydi

-372-

ne kadar iyi olurdu. Hep birlikte rahat rahat gemide yaşadık."

"Yaşayacağız," dedim, hâlâ sesim sertti, çünkü sevgili makaslarımın tahrip edilmesi beni çok kızdırmıştı. "Bu böyle, sen ve ben gemide yaşayacağız; dostça ya da değil." Sonra, "Böyle şeyler yapması çocukça," diyerek güldüm, "benim de böyle sinirlenmem çocukça," dedim.

Gemiye çıkıp yaptığı tahribatı görünce tamamen köpürdüm. Makasların hiçbirisi yerinde değildi.

İpler sağdan ve soldan biçilmiş, kandilisalar her yerinden kesilmişti. Uçlarını birbirine ekleyemeyeceğimi biliyordu. Aklıma bir fikir geldi. Bocurgata koştum. Çalışmıyordu. Onu da kırmıştı. Şaşkınlıkla birbirimize baktık. Daha sonra yan tarafa koştum. Direkler, serenler, kancalar yok olmuştu. Onları bağlayan ipleri bulmuş ve kesmişti.

Maud'un gözlerinden yaşlar akıyordu ve benim için ağladığını biliyordum. Ben de ağlayabilirdim. Hayaleti eski durumuna getirme tasarımız ne hale gelmişti? Kurt Larsen işini iyi yapmıştı. Güvertenin basamaklarına oturup umutsuzca çenemi ellerime dayadım.

"Ölmeyi hak ediyor!" diye bağırdım. "Tanrı da beni bunun için başışlar. Ama ne yazık ki onun celladı olacak kadar güçlü değilim!"

Maud yanıma oturmuş, sanki bir çocuk-muşum gibi ellerini saçlarımda gazdirip, "Tamam, tamam, her şey düzelecek. Baştan yaparız," diyerek beni sakinleştirmeye çalışıyordu.

Michelet'yi hatırladım ve başımı ona yas-

-373-

ladım ve gerçekten de yeniden güç kazandım. Bu kutsal kadın, benim için sadık bir güç kaynağıydı. Ne fark ederdi? Sadece biraz ertelenmişti o kadar. Akıntı, direkleri çok fazla denize sürüklemiş olamazdı, rüzgâr da yoktu. Onları arayıp bulmak ve yedeğe alıp geriye çekmekten başka yapılacak bir şey yoktu. Üstelik bu, benim için bir ders olmuştu. Ne beklenmesi gerektiğini artık biliyordum. Daha fazla iş bitirene kadar bekleyebilir ve işimizi o zaman daha fazla tahrip edebilirdi.

"İşte geliyor," diye fısıldadı Maud.

Başımı kaldırıp baktım. Pupa boyunca yavaş yavaş yürüyordu.

"Onu dikkate alma," diye fısıldadım. "Bizim bu duruma nasıl tepki gösterdiğimizi görmeye geliyor. Bildiğimizi öğrenmesine izin verme. Onu bu zevkten mahrum edebiliriz. Ayakkabılarını çıkar ve eline al."

Sonra bu kör adamla saklambaç oynadık. İskele tarafına geldiğinde biz sancak tarafına kaçıyor, pupadan onun dönüşünü ve bizi takip edişini izliyorduk.

Her nasılsa gemide olduğumuzu biliyor olmalıydı, çünkü kendine güvenle, "Günaydın," dedi ve karşılık vermemizi bekledi. Sonra kış tarafa geldi, biz de öne doğru kaçtık.

"Gemide olduğunuzu biliyorum!" diye seslendi. Konuştuktan sonra dikkatle çevresini dinlediğini görebiliyordum.

Bana, gürleyen çığlığından sonra ürken avının hareketlerini dinleyen büyük bir baykuşu haurlatıyordu. Ama biz kımıldamadık,

sadece o hareket ettiğinde hareket ettik. Kötü dev tarafından kovalanan iki çocuk gibi güvertede el ele kaçıştık durduk. En sonunda Kurt Larsen bu oyundan bıkarak güverteden kamarasına indi. Ayakkabılarımızı giyip sandala ilerlerken, gözlerimizde neşe, ağızlarımızda bastırduğumuz gülüşler vardı. Maud'un berrak kahverengi gözlerine baktığımda yaptığı kötülükleri unutmuştum. Şimdi sadece onu sevdiğimi ve onun bana verdiği güçle buradan kurtulacağımızı biliyordum.

XXXVI

İki gün boyunca Maud'la birlikte denizde dolaşp kumsalları araştırarak kaybolan direkleri aradık. Ancak üçüncü günün sonunda makaslar da dahil onlan güneybatıdaki dağlık burunda bulduk. Ve nasıl da çalıştık! İlk günün sonunda ana direği yedeğimizde çekerek, bitkin bir durumda küçük koyumuza döndük. Yolun her aşamasında kürek çekmek zorunda kalmıştık. Bir başka hayal kinci ve tehlikeli çalışma gününden sonra kampa iki gabya direğiyle döndük. Ertesi gün umutsuzdum. Ertesi gün umutsuz ve yıkılmıştım; pruva direğini, ön ve ana serenleri, ön ve ana kancalan kullanıp bir sal yaptım. Rüzgâr iyiydi. Onlan yelken kullanarak yedekte çekmeyi düşündüm, ama rüzgâr dindi ve kürekleri kullanarak kaplumbağa hızıyla ilerledik. Bu, insanın umudunu kıran bir çabaydı. Bir insanın bütün gücünü ve ağırlığını kullanarak kürek çekmesi, ama

-375-

arkasındaki ağır yükün sandalın ilerlemesini engellemesi hiç de keyiflendirici bir durum değildi. Akşam olmaya başladı, ön taraftan esen rüzgâr işleri daha da zorlaştırdı. Sadece ilerlememizi durdurmakla kalmamış, bizi geriye, denize doğru sürüklemeye başlamıştı. Gücümü yitirene kadar küreklerle mücadele ettim. Gücünün son sınırlarına kadar çalışmasını asla önleyemediğim zavallı Maud, arka yelkenlerde yorgun yatmaktaydı. Daha fazla kürek çekemezdim. Çürük ve şişmiş ellerim artık kürekleri tutamıyor, bileklerim ve kollarım dayanılamayacak derecede ağrıyordu ve saat on ikide iştahla öğle yemeği yemiş olmama rağmen, o kadar çok çalışmıştım ki, açlıktan bayılacak haldeydim.

Kürekleri içeri alıp yedeğimizdekileri tutan ipe uzandım. Ama Maud elimi yakaladı.

"Ne yapacaksın?" diye sordu gergin, sinirli bir ses tonuyla.

"Atacağım onları," diye cevap verdim, ipin bir kısmım çözerek.

Ama parmakları elimi sıktı. "Lütfen yapma," diye yalvardı. "Faydasız," diye cevap verdim.

"Akşam oldu ve rüzgâr bizi karadan uzaklaştırıyor."

"Ama düşün, Humphrey. Eğer Hayaleti yüzdüremezsek, yıllarca adada kalabiliriz; hatta hayatımız boyunca. Bunca yıl keşfedile-mediyine göre, bundan sonra asla keşfedile-meyebilir."

"Kumsalda bulduğumuz sandalı unutuyorsun," diye hatırlattım.

-376-

"O bir fok avcısının sandalıydı," diye cevap verdi. "Eğer içindeki adamlar kaçmış olsalardı, buradaki fokları toplayıp zengin olmak için geri dönerlerdi. Kaçamadıklarını sen de çok iyi biliyorsun."

Kararsız bir şekilde sustum.

"Üstelik," diye ekledi duraksayarak, "bu senin fikrin ve başardığını görmek istiyorum."

Şimdi yüreğimi katılaştırabilirdim. Konuyu kişisel temele getirince, cömertliğim, beni ona karşı çıkmaktan alıkouyordu.

"Bu gece ya da yarın, ya da ertesi gün, denizde sandalda ölmektense yıllarca adada yaşamak daha iyi. Denize göğüs germeye hazırlıklı değiliz. Yiyeceğimiz, suyumuz, battaniyemiz, hiçbir şeyimiz yok. Battaniyesiz bir gece bile geçiremezsin sen. Ne kadar güçlü olduğumu biliyorum ama şu anda bile titriyorsun."

"Sinirden titriyorum," diye cevap verdi. "Korkarım direkleri bana rağmen atacaksın."

Bir an sonra, "Ah, lütfen, lütfen, Hump-hrey, yapma!" diye bağırdı.

Ve tartışma böylece bitti. Kullandığı kelimenin üzerimdeki gücünü biliyordu. Bütün gece fena halde titredik. Ara sıra dalıyor, ama soğğun acısından sürekli uyanıyordum. Ma-ud'un buna nasıl dayandığı beni aşıyordu. Kollarımı ovalamayıp, kendimi ısıtmaya çalışmayacak kadar bitkin düşmüştüm ama kan dolaşımını sağlamak için Maud'un kollarını ve ayaklarını ovalamak için kendimde güç buldum. Ve hâlâ direkleri atmamam için bana

-377-

yalvanyordu. Sabahın üçü olurken soğuktan kasıldı ve ancak onu ovuşturduktan sonra kendine gelebildi. Korkmuştum. Kürekleri alıp ona kürek çektirdim. O kadar zayıf düşmüştü ki, her kürek çekişinde bayılacağını sandım.

Gün ağardı. Yükselen ışıktaki adamıza bak-tık. En sonunda ufukta, on beş mil öteden", küçük ve siyah bir nokta olarak görüldü. Dürbünümle denizi taradım. Güneybatıda çok uzakta denizin üstünde, ben ona bakarken hızla büyümekte olan koyu bir çizgi görebiliyordum.

"Rüzgâr!" diye bağırdım, kendimin bile tanıyamadığı boğuk bir sesle.

Maud cevap vermeye çalıştı, ama konuşamadı. Dudakları soğuktan morarmış, gözleri çukurlaşmıştı -ama ah, kahverengi gözleri ne kadar da cesurca bakıyordu bana!

Yeniden ellerini ovuşturamaya, kollarını aşağı yukarı kaldırmaya başladım. En sonunda kollarım kendi ovuşturabilecek hale gelmişti. Daha sonra onu ayağa kalkmaya zorladım. Ona destek olmasam yere düşecekti. Sandalın içinde bir aşağı bir yukarı yürümeye ve zıplamaya zorladım. "Ah, sen cesursun, cesur bir kadınsın," dedim, yüzüne yeniden kan geldiğini görünce. "Cesur olduğunu biliyor muydun?"

"Hiç de değilim," diye cevap verdi. "Seni tanıyana kadar cesur değildim. Beni cesur yapan sensin."

"Ben de seni tanıyana kadar cesur değildim," diye cevap verdim.

Bana hızla baktı ve ben yeniden gözlerin-

-378-

de dans eden ürkek ışığı ve daha fazlasını yakaladım. Ama yalnızca bir an için. Sonra gülümsedi.

"İçinde bulunduğumuz koşullardan olmalı," dedi, ama yanıldığını biliyordum ve bunu onun da bilip bilmediğini merak ediyordum.

Sonra rüzgâr geldi. Sandal dalgalı denizden adaya doğru ilerliyordu. Öğleden sonra saat üç buçukta güneybatı dağlık burnunu geçtik. Sadece acıkmamışık, susuzluk da çekiyorduk. Dudaklarımız kurumuş ve çatlamıştı; artık dilimizle de ıslatamıyorduk. Daha sonra rüzgâr yavaş yavaş kesildi. Akşam olduğunda iyice durdu ve ben bir kez daha küreklere asıldım. Ama artık çok yorulmuştum. Sabaha karşı ikide sandalımızın burnu küçük koyumuzun kumsalına değdi ve halatı bağlamak için dışarı atladım. Maud ayakta duramıyordu. Benim de onu taşıyacak gücüm yoktu. Onunla birlikte kuma yığıldım ve biraz dinlenip kendime geldikten sonra, koltuk altlarından tutarak onu kulübeye kadar çektim.

Ertesi gün çalışmadık. Aslında öğleden sonra üçe kadar uyuduk; en azından ben uyudum, çünkü uyandıgımda Maud öğle yemeğini pişiriyordu. İyileşme gücü mükemmeldi. Onun o kırılmalı vücutunda inatçı bir şeyler vardı. Hayata, herkes tarafından anlaşılabilir olan kuvvetsizliğiyle başdaştınla-mayacak ölçüde sıkı sıkıya bağlıydı.

"Sağlığım için Japonya'ya gidiyordum biliyorsun," dedi; yemekten sonra ateşin etrafında oyalanır ve hareketsizliğin tadını çıkarırken. "Çok güçlü değildim. Hiçbir zaman güç-

-379-

lü olmadım. Doktorlar bana deniz yolculuğu yapmamı önerdiler, ben de en uzununu tercih ettim."

"Neyi tercih ettiğini pek bilmiyordun," diye güldüm.

"Bu deneyimden sonra daha farklı, daha güçlü bir kadın olacağım," diye cevap verdi. "Ve umarım, daha iyi bir kadın olacağım. Hiç olmazsa hayatı daha çok anlayacağım."

Sonra kısa gün kararmaya başlayınca, Kurt Larsen'in körlüğünden bahsetmeye başladık. Açıklanamaz bir şeydi. Ve ciddiydi, Gayret Adası'nda kalıp burada ölmeye niyet ettiğini söylediğini örnek verdim. Onun gibi güçlü, yaşamı seven bir insan bile ölümü kabullendiğine göre hastalığı körlükten daha ciddi olmalıydı. Korkunç baş ağrıları vardı ve bunun, beyindeki bir hastalıktan kaynaklandığına karar verdik. Kriz sırasında tahminimizden daha çok acı çekiyor olmalıydı.

Onun durumu hakkında konuşurken Ma-ud'un ona daha da çok acıdığını fark ettim; yine de bunun için onu seviyordum. Çok sevimli bir şekilde, kadınca bir duyguydu bu. Üstelik, duygularında hiçbir yapmacıklık yoktu. Eğer buradan kaçıp kurtulacaksak en şiddetli hareketi yapmanın gerekli olduğuna razı olmuştu, ama yine de kendi hayatımı -o, "bizim hayaümüz" diyordu- kurtarmak için onun hayatını almak zorunda kalacağımı duyduğunda ırkılıyordu. Sabahleyin kahvaltımızı ettik ve gün ağar-dığınla işimizin basındaydık. Hafif bir tonoz çapası buldum, ve büyük bir gayretle onu gü-

-380-

verteye çıkarıp sandala koydum. Sandala binip küçük koyumuzdan açıldım ve bulduğum çapayı suya attım. Rüzgâr yoktu, akıntı yüksekti ve iskuna yüzmeye başladı. Öğleden sonra olduğunda bocurgatı yapmaya başlamıştım.

Üç gün bocurgatla uğraştım. Bir teknisyen sayılmazdım, sıradan bir makine tamircisinin birkaç saatte yapacağı işi üç günde bitirmiştim. Önce kullandığım aletleri ve yine aynı şekilde her basit mekanik ilkeyi öğrenmek zorundaydım. Üç günün sonunda ağır çalışan bir bocurgat yapmayı başardım. Eskisi kadar iyi değildi, ama çalışıyordu ve işime yarayacaktı.

Yarım günde iki gabya demirini gemiye çektim ve önceki gibi makasları yaptım. Geceleyin güvertede, yaptığım işin yanında uyudum. Kıyıda tek başına kalmayı reddeden Maud baş kasarada uyudu. Kurt Larsen başımızda duruyor, bocurgatı tamir edişimi dinliyor ve bambaşka konular açarak bizimle konuşuyordu. Her iki taraf da makasların tahrip edilmesinden söz etmiyordu. Artık benden gemisini rahat bırakmamı da istemiyordu. Ama yine de ondan korkuyordum. Kördü, çaresizdi ve dinliyordu, sürekli dinliyordu ama ben çalışırken, güçlü kollarının bana uzanacak kadar yakınıma gelmesine asla izin vermiyordum.

O gece sevgili makaslarımın altında uyurken, güvertedeki ayak sesleriyle uyandım. Yıldızlı bir geceydi ve kıvıldağan gövdesini belli belirsiz görebiliyordum. Battaniyeyi üs-

-381-

tümünden atıp, çoraplı ayaklarımla sessizce arkasından gittim. Yanma alet dolabından bir bıçak almıştı ve makaslara yeniden bağladığım kandiliaları kesmeye hazırlanıyordu. Kandilialara eliyle dokundu ve onları bağlamış olduğumu fark etti. Sonra onları kesmek için bıçağını hazırladı.

"Senin yerinde olsam, bunu yapmazdım," dedim sessizce.

Tabancamın horozunu kaldırdığımı duymuş ve gülmeye başlamıştı.

"Merhaba Hımbıl," dedi. "Hep burada olduğunu biliyordum. Benim kulaklarımı aldatamazsın."

"Bu bir yalan, Kurt Larsen," dedim, önceki kadar sessizce. "Zaten seni öldürmek için yanıp tutuşuyorum. Hadi devam et ve kes."

"Her zaman fırsatın var," diye dudak büktü.

"Hadi devam et ve kes," diye tehdit ettim. "Seni hayal kırıklığına uğratmayı tercih ederim," diyerek güldü ve topuklarının üzerinde dönerek kış tarafına doğru gitti.

"Bir şeyler yapılmalı, Humphrey," dedi Maud ertesi sabah, gece olanları ona anlatınca.

"Özgürlüğü olsa, her şeyi yapabilir. Gemiye batırabilir, ya da ateşe verebilir. Ne yapacağınızı bilemeyiz. Onu hapsetmeliyiz."

"Ama nasıl?" diye sordum, çaresizce omuzlarımı silkerek. "Ona yaklaşmıyorum ve dinlenmedikçe onu vuramayacağımı da biliyor." * "Bir yolu olmalı," diye diretti. "İzin ver düşünüyüm." •

-382-

"Bir yol var," dedim vahşice.

Bekledi.

Yerde duran fok sopasını aldım.

"Bu onu öldürmez," dedim. "Kendine gelmeden önce onu sıkıca bağlamış olurum."

Tüyleri ürpererek başını salladı. "Hayır, bu olmaz. Daha az vahşi bir yol olmalı. Bekleyelim."

Ama uzun süre beklememiz gerekmedi, sorun kendiliğinden çözüldü. Sabahleyin birkaç denemeden sonra pruva direğinin denge noktasını buldum ve palangayı biraz üstünden bağladım. Maud bocurgatı çevirdi ve ben yukarıya kaldırırken o aşağıya doğru sardı. Eğer bocurgat iyi işleseydi işler o kadar zor olmayacaktı, ama iyi işlemediği için, kaldırma sırasında bütün gücümü ve ağırlığımı kullanmak zorunda kaldım. Sık sık dinlenmem gerekti. Aslında, çalıştığım dan daha çok dinleniyordum. Benim çabalarım bocurgatı hareket ettiremediği zaman Maud bir eliyle bocurgatı çeviriyor, bir eliyle de bana yardım ediyordu.

Bir saatin sonunda tek ve çift bloklar makasın tepesinde bir araya geldi. Artık kaldıramıyordum. Ama yine de direk tamamen gemiye çekilememişti. Direğin ucu küpeşteye dayanıyordu. Alt tarafı ise sancak küpeştesinin ötesinde hâlâ sudaydı. Yaptığım makaslar çok kısaydı. Bütün çalışmam boşa gitmişti. Ama eskisi gibi umutsuzluğa kapılmadım. Kendime, bocurgatın, makasların ve yukarı kaldıran palangaların yapabileceklerinden daha çok güveniyordum. Bunun yapılabilece-

-383-

ği bir yol olmalıydı ve bana bu yolu bulmak kalıyordu.

Ben sorun üzerinde düşünürken, Kurt Larsen güverteye geldi. Halinde bir gariplik olduğunu hemen fark etmiştik. Hareketlerindeki zayıflık ya da kararsızlık daha belirgindi. Kamaranın iskele tarafına geldiğinde yr~üyü-şü gerçekten sarsaktı. Pupada başı döndü, bir elini gözlerine götürdü ve basamaklardan aşağıya -hâlâ ayaklarının üstünde- sendeledi ve ana güverteye

düştü. Eliyle tutunacak bir yer aradı. Kasaraaltı kamara iskelesinde yeniden dengesini kazandı ve bir an serserim bir şekilde orada durdu. Sonra birden ayağa kalkınca yeniden düştü ve güverteye düşerken bacakları altında kaldı.

"Krizlerden biri geldi," diye fısıldadım Ma-ud'a.

Başını salladı; gözlerindeki acımayı görebiliyordum.

Yanma gittik, ama kendinde değildi, güçlkle nefes alıyordu. Maud ağzından akan kanı durdurmak için başını kaldırdı ve bir yastık getirmem için beni kamaraya yolladı. Yastıkla birlikte birkaç battaniye de getirdim ve onu rahat ettirdik. Nabzına baktım. Düzenli ve güçlü atıyordu, oldukça normaldi. Bu, beni şaşırttı. Kuşkulanmaya başladım.

"Ya numara yapıyorsa?" diye sordum, hâl» bileğini tutarak.

Maud başını salladı, gözlerinde azar vardı. Ama tam o sırada tuttuğum bilek elimden kurtuldu ve birden bileğimi çelik bir kapan gibi kavradı. Dehşetli bir korkuyla vahşi, an-

-384-

laşılmaz bir çığlık attım ve öbür eli bedenimi kısıkvrak yakalayıp korkunç bir kavrayışla ona doğru çekildiğimde, yüzünde kötücül ve zafer dolu bir ifade gördüm. Bileğim kurtulmuştu ama sırtımdan dolanan öbür kolu kı-pırdayamayacağım şekilde her iki kolumu da tutmuştu. Serbest olan eli boğazımı yakaladı ve o anda kişinin kendi ahmaklığıyla ölümün en acı tadını nasıl aldığını anladım. Neden onun o korkunç kollarına bu kadar yakınlaşmışım ki? Gırtlığımda başka eller hissediyordum. Bunlar, Maud'un elleriydi; boğazımı sıkıan eli umutsuzca gevşetmeye çalışıyordu. Sonra vazgeçti ve ciğerimi delen çığlığını duydum. Korkulu ve umudunu yitirmiş bir kadının çığlığıydı bu. Bu çığlığı daha önce Marti-nez'in batışı sırasında duymuştum.

Yüzüm, Kurt Larsen'in göğsüne dayalı olduğu için hiçbir şey göremiyordum, ama Maud'un dönüp hızla güverte boyunca koştuğunu duydum. Her şey çok hızlı olup bitiyordu. Henüz bilincimi yitirmemişim ve Maud'un koşan adımlarını duyana kadar bitmez tükenmez bir zaman süreci geçiyor gibiydi. O sırada Kurt Larsen'in altımda gücünü kaybettiğini hissettim. Nefesi ciğerlerini terk ediyor ve göğsü, ağırlığının altında çöküyordu. Verdiği nefesten dolayı mı, yoksa etkisizliğinin bilincine vardığından mı bilmiyorum, ama gırtlığından derin bir inilti çıktı. Gırtlak-ğımdaki eli gevşedi. Nefes aldım. Eli titreşip yeniden sıkımaya başladı. Ama korkunç iradesi bile tükenmekte olan gücünü yenemi-yordu. İradesi çöküyordu. Bayılmaktaydı.

-385-

Gırtlak-ğımla son bir kez sıkıp bıraktığında Maud'un ayak sesleri çok yakına gelmişti. Sırtüstü güverteye yuvarlandım. Maud solgun ama sakindi -bakışlarım bir an onun yüzüne gitti- bana korku ve rahatlamayla bakmaktaydı. Elinde ağır bir fok sopası olduğunu fark ettim ve o anda sopaya yöneler bakışlarımı izledi. Sopa sanki aniden canını yakmış gibi elinden düştü ve aynı anda yüreğim büyük bir sevinçle doldu. Gerçekten de benim kadını, benim esimdi o. Bir mağara adamının arkadaşı gibi benimle birlikte ve benim için savaşacaktı. Uygarlığı unutmuş, içindeki bütün ilkel duygular uyanmış, bildiği tek yaşamın insanı yumuşatan uygarlığının altında benim için canını dişine takıp savaşacaktı.

"Sevgili kadın!" diye bağırdım, ayağa kalkarak.

Bir an sonra kollanmdaydı ve ben onu kendime sıkıca bastırırken omzumda katıla katıla ağlıyordu. Güneşin altında pırıl pırıl parlayan ve benim için kralların hazinelerinden daha değerli olan kahverengi saçlarına baktım. Başımı eğip hafifçe saçlarını öptüm. O kadar hafifçe öpmüştüm ki, o fark etmedi bile.

Derken aklıma makul bir fikir geldi. Her şeyden önce bir kadındı o ve şimdi tehlike geçtikten sonra koruyucusunun kollarında ağlayarak rahatlıyordu. Onun babası ya da kardeşi olsaydım durum daha farklı olmayacaktı. Üstelik, zaman ve yer ona açılmak için uygun değildi ve aşkıma açıklamak için daha

-386-

uygun bir zaman bulmayı umut ettim. O benden uzaklaşırken saçlarını bir kez daha hafifçe öptüm.

"Bu seferki şiddetli bir krizdi," dedim. "Onu kör eden kriz kadar şiddetliydi. Önceleri uydurmaydı, ama sahtesini yaparken gerçeğine yakalandı."

Maud onun yastığını düzeltiyordu.

"Hayır," dedim. "Henüz değil. Şimdi onu çaresiz yakaladığıma göre, çaresiz kalacak. Bugünden sonra kamarada yaşayacağız. Kurt Larsen ise kasaraalünda yaşayacak."

Onu kollarından tutup kamara iskelesine sürükledim. Talimatım üzerine Maud bir ip getirdi. İpi koltuk altından geçirdim. Eşiğe kadar sürüklemiştim, basamaklardan yere indirdim. Doğrudan bir yatağa yatıramadım, ama Maud'un yardımıyla ilk önce omuzlarını ve kafasını, daha sonra gövdesini kaldırdım, yatağın kenarında dengeledim ve alt yataklardan birine yuvarladım. Ama yapacaklarımın hepsi bu kadar değildi. Kendisinin denizcileri cezalandırmak için kullanmayı yeğlediği eski ve biçimsiz gemi demirleri yerine kelepçeleri aldım. Yanından ayrıldığımızda ellerini ve ayaklarını kelepçele-miştik. Günlerden sonra rahat bir nefes aldım. Güverteye çıktığımda kendimde garip bir hafiflik hissettim; sanki omuzlarımdan bir yük kalkmıştı. Ayrıca Maud ile benim birbirimize daha da yakınlaştığımızı hissettim. Yan yana güvertede makasta asılı pruva direğinin bulunduğu yere yürürken, bunu, onun da hissedip hissetmediğini merak ettim.

-387-

XXXVII

Bir an önce Fiaycdete taşınıp eski kamaralarımıza yerleştik ve mutfakta yemek pişirmeye başladık. Kurt Larsen'i tam zamanında hapsedmiştik. Bu yüksek enlemde Hindistan yazı olması gereken mevsim bitmiş, fırt'nalı hava gelmişti. Çok rahattık. Pruva direğinin asılı olduğu yetersiz makaslar ıskunaya düzenli bir hava ve buradan ayrılma sözü veriyordu. Kurt Larsen artık kelepçeli olduğundan, şu anda bizim için hiç de tehlikeli olabilecek bir durumda değildi. Birinci krizde olduğu gibi, ikinci kriz de ciddi bir sakatlığa neden olmuş, bunu, öğleden sonra, Kurt Larsen'i beslemeye çalışan Maud keşfetmişti. Kendine geldiğini belirten işaretler vardı, ama Maud onunla konuştuğunda karşılık alamamıştı. Acı çekerek sol tarafına yatıyordu. Birden rahatsız olmuşcasına başını çevirdi ve bastırılmış olduğu sol kulağını yastıktan çekti. O anda duydu ve Maud'a cevap verdi. Ve Maud hemen bana koştu. Yastığı sol kulağına bastırarak beni duyup duymadığını sordum, ama hiçbir belirti göstermedi. Yastığı çekip de soruyu tekrarlayınca duyduğunu söyledi.

"Sağ kulağının sağır olduğunu biliyor musun?" diye sordum.

"Evet," diye cevapladı alçak, ama sert bir sesle. "Daha da kötüsü sağ tarafım olduğu gibi etkilenmiş. Sanki uyuşmuş gibi. Kolumu ve bacağımı oynatamıyorum."

-388-

"Yine numara mı yapıyorsun?" diye sordum sinirle.

Başını hayır anlamında salladı. Sert ağız garip bir biçimde çarpılarak gülümsedi. Bu, gerçekten de çarpık bir gülümsemedeydi, çünkü sadece sol tarafı gülümsüyordu. Yüzünün sağ tarafındaki kaslar hiç kıvıldamıyordu.

"Kurt'un son oyunuydu bu," dedi. "Felç oldum. Bir daha asla yürüyemeyeceğim. Ah, sadece öbür tarafımla," diye ekledi. Sanki benim sol bacağına baktığımı sezmiş gibi sol diziyile battaniyeyi kaldırmıştı.

"Çok yazık," diye devam etti. "Önce senin işini bitirmek isterdim, Hımbıl. İçimde bu kadar güç kaldığını sanmıştım."

"Ama neden?" diye sordum, kısmen korkuyla, kısmen de merakla.

Ağız yine çarpık bir şekilde gülümsedi.

"Ah, sadece hayatta kalmak, yaşamak ve hareket etmek için. Sonuna kadar mayanın en büyük parçası olmak ve seni yemek için. Ama bu şekilde ölmek..."

Omuzlarını silkti, daha doğrusu silkmeye çalıştı, çünkü sadece sol omzu kıvıldıyordu.

Gülümseyişi gibi, omuz silkisi de çarpılmıştı.

"Peki bunu nasıl değerlendiriyorsun?" diye sordum. "Hastalığının kaynağı nedir?"

"Beyin," dedi hemen. "O Tann'nın cezası baş ağrıları neden oldu."

"Belirtiler?" dedim.

Başını salladı. "Hayatımda hiç hastalanmadım. Beynime bir şeyler oldu. Kanser, ur, ya da bu tür bir şey; inşam mahveden ve yok

-389-

eden bir şey. Sinir merkezlerime saldırıyor, onları parça parça, hücre hücre yiyor."

"Hareket merkezlerini de," dedim.

"Öyle görünüyor. İşin kötüsü, bütün bu olanların bilincinde olarak, dünya ile aramdaki bağlantının parça parça koptuğunu görerek burada yatmak zorunda olmam. Göremiyorum. Duyma ve hissetme duyularım da beni terk ediyor. Bu gidişle çok geçmeden konuşamayacak ve bütün bu süre içinde burada yatıyor olacağım; canlı, aktif ve çaresiz."

"Sen, burada olduğunu söylediğin zaman, ben ruhun olasılığını öneriyordum," dedim.

"Pöh!" diye cevap verdi. "Bu konu basitçe, beynimdeki krizde yüksek fiziksel merkezlere dokunulmadığı anlamına geliyor. Haürlaya-biliyor, düşünebiliyor ye akıl yürütebiliyorum. Bu da bittiğinde, ben de biterim. Ben mi, ruh mu?"

Alaycı bir kahkahayla konuşmayı kesti. Daha sonra sol kulağını yasüğa dayayarak artık konuşmak istemediğini belirtti.

Maud ile ben, onun birden karşısına çıkan korku verici kaderi tarafından kesintiye uğratılan işimize döndük. Ne kadar korku verici olduğunu daha yeni anlıyorduk. Onun cezalandırılmasında korkunç bir şey vardı. Düşüncelerimiz derin ve ciddiye. Birbirimizle fısıldayarak konuşuyorduk.

"Kelepçeleri çıkarabilirsiniz," dedi o gece, nasıl olduğunu görmek için yanma gittiğimizde. "Güvendesin^. Artık felçliyim. Yakında, yatmaktan vücudumda yaralar açılacak."

-390-

Çarpık çarpık gülümsedi ve Maud, gözleri dehşetle açılmış bir halde, başını başka tarafa çevirmek zorunda kaldı.

"Gülüşünün çarpık olduğunu biliyor musun?" diye sordum ona. Maud'un deminki davranışı için bir açıklama yapmak zorunda kalacağını biliyor ve onu bundan mümkün olduğunca kurtarmak istiyordum.

"Öyleyse bir daha gülümsemeyeyim," dedi sakın bir tavırla. "Durumumda bir gariplik olduğunu seziyordum. Sağ yanağım bütün gün uyuştu. Evet, son üç gündür bunun belirtileri vardı. Sağ tarafım uykuya yatmış gibiydi, kimi zaman kolum ya da elim, kimi zaman ayağım ya da bacağım uyuşuyordu." Kısa bir süre sonra, "Demek gülüşüm çarpık ha?" diye sordu. "Pekâlâ, bundan sonra içimden gülümserim, ruhumla gülümserim. Şu an gülümsediğimi farz edin." Birkaç dakika orada, bilinmez hayallere gömülerek, sessizce yattı. Hiç değişmemiştir. Eski, boyun eğmez, korkunç Kurt Larsen'di. Bir zamanlar yenilmez ve mükemmel olan bu bedeninde bir yere hapsolmuştu. Bu beden onu şimdi hissiz prangalarla bağlamış, ruhunu karanlığa ve sessizliğe mahkûm etmiş, onun için hareket demek olan dünyadan koparmıştı. Onun için "yapmak" diye bir fiil yoktu artık. Ona kalan tek şey "olmak"tı. Hareketsiz olmak; ölümü böyle tanımlardı. İstemek, ama yapamamak; her zamanki gibi canlı olan ruhunda düşünmek ve akıl yürütmek, ama bedenlen ölme.

Kelepçelerini çıkarmama rağmen, kendi-

-391-

mizi onun durumuna alıştırıramamıştık. Mantiğimiz buna karşı çıkıyordu. Bizim için o, güç dolu bir insandı. Onun bir an sonra ne kadar korkunç bir şey yapacağını bilemiyorduk. Her şeyi yapabiliirdi. Edindiğimiz deneyimler başka bir şey düşünmemizi engelliyordu. Her zaman üzerimizde olan endişece çalışmaya başladık.

Makasların kısılalığından doğan sorumr çözmüştüm. Calaskar aracılığıyla (yenisini yapmıştım) pruva direğinin ucunu küpeşteden aşardım ve daha sonra güverteye indirdim. Daha sonra, makaslar aracılığıyla, ana sereni gemiye çektim. Otuz metre kadar uzunlukta olması, direği sallamaya yetecek kadar bir yükseklik sağlayacaktı. Makasa bağladığım ikinci bir palanga yardımıyla, sereni dik duruma getirdim, sonra da ucunu güverteye indirdim ve kaymasını önlemek için takozlar koydum. Böylece, bu palangayı bocurgata taşıyarak, serenin alt ucunu istediğim zaman kaldırıp indirebilecektim. Direğin ucu sürekli sabit kalacaktı ve çelik halatlar aracılığıyla sereni bir yandan öbür yana sallayabilecektim. Serenin ucuna aynı şekilde bir palanga bağladım ve bütün düzenleme bittiğinde bana sağladığı güce şaşırdım.

Kuşkusuz çalışmamın bu bölümünü bitirmek iki günümü almıştı. Ve ancak üçüncü günün sonunda pruva direğini güvertede sallandırdım ve ucunu deliğe uydurmaya çalıştım. Bu işte oldukça beceriksizdim. Yıpranmış ağacı, devSsa bir fare tarafından kemiril-

-392-

miş gibi görününceye kadar kestim ve yonttum. Ama sonunda deliğe uyup yerine girdi.

"İşe yarayacak, biliyorum işe yarayacak!" diye bağırdım.

"Dr. Jordan'm son hakikat testini biliyor musun?" diye sordu Maud.

Başımı hayır anlamında salladım ve boynumdan içeri kaçmış olan tahta parçalarını temizlemek için durakladım.

"Test şu: 'Bunu çalıştırabilir miyiz? Yaşamlarımızı onlara emanet edebilir miyiz?'"

"Dr. Jordan senin gözdelelerinden biri," dedim.

"Eski tapmağımı yıkıp Napolyon, Sezar ve adamlarını dışarı attığımda, derhal yeni bir tapmak yaptım," diye cevap verdi, "ve içeri ilk aldığım Dr. Jordan oldu."

"Çağdaş bir kahraman."

"Çağdaş olduğu için daha da büyük bir kahraman," diye ekledi. "Eski Dünya'nın kahramanları bizimkilerle nasıl boy ölçüşebilir!"

Başımla onayladım. Birçok konuda birbirimize çok benziyorduk. Bakış açılarımız ve yaşam görüşümüz en azından birbirine çok benziyordu.

"Bir çift eleştirmen için çok iyi anlaşıyoruz," diyerek güldüm.

"Bir tersane işçisi ve becerikli yardımcısı olarak da," diye gülerken karşılık verdi.

Ama o günlerde gülmek için az vaktimiz vardı. Bir yandan çalışıyor, bir yandan da Kurt Larsen'in ölümcül durumuyla uğraşıyorduk.

-393-

Bir kriz daha geçirdi. Sesini kaybetmişti ya da kaybetmek üzereydi. Aralıklarla konuşabiliyordu. Konuşurken ses telleri borsa gibi bir yükseliyor bir düşüyordu. Bazen düzeliyor, yavaş ve ağır olsa da eskisi gibi konuşuyordu. Sonra bir cümlelerin ortasında konuşma yeteneği birden onu terk ediyor ve kimi zaman saatlerce bağlantının yeniden kurulması için bekliyorduk.

Başında çok şiddetli bir ağrı olduğundan yakındı. İşte bu dönemde, konuşma yeteneği onu tamamen terk ettiğinde kullanmak için bir iletişim sistemi buldu. Bir kez elimizi sıkması "evet" iki kez sıkması "hayır" anlamına gelecekti. Bu ayarlama iyi olmuştu, çünkü o gün akşama doğru sesi tümüyle gitti. Bundan sonra sorularımıza elimizi sıkarak cevap verdi. Bir şeyler söylemek istediğinde sol eline aldığı kalemlerle bir kâğıdın üstüne oldukça okunaklı yazıyordu. Şiddetli kış üstümüze çöktü. Şiddetli rüzgârlar, şiddetli rüzgârları kovaladı. Sulusepken kar ve sağanak halinde yağmur yağdı. Foklar güneye doğru büyük göçlerine başla-, mışlardı ve ada bomboş kalmıştı. Durmadan çalışıyordum. Kötü havaya ve beni engelleyen rüzgâra rağmen, gün doğumundan karanlık bastırana kadar güvertede idim ve işimde oldukça ilerliyordum. Makasları kaldırıp daha sonra onlara ur-manarak çelik halatları bağlamayı öğrenmem çok işime yaramıştı. Güverteden uygun biçimde kaldırdığım pruva direğinin tepesine, istalyalan ve kandilisanları bağladım. Her zaman olduğu gibi, işin bu kısmını tamamlama-

-394-

mak için iki uzun gün gerekti. Ve hâlâ yapılacak çok şey vardı. Örneğin yelkenlerin yeni baştan yapılması gerekliydi.

Ben pruva direğiyle uğraşırken Maud yırtık yelkenleri dikiyordu. Her an elindeki işi bırakıp, ikiden fazla el gerektiğinde benim yardımına koşuyordu. Yelkenin kumaşı ağır ve kabaydı ve üç köşeli yelken iğnesiyle dikiyordu. Çok geçmeden elleri su topladı, ama cesaretle işi yapmayı sürdürdü ve buna ek olarak yemek pişirip hasta adamlarla ilgilendi.

"Direği bugün dikeceğime bahse girerim," dedim, cuma sabahı.

Buna girişmek için her şey hazırды. Bocurgatı kullanarak direği güverteden yukarı kaldırdım.

Sonra palangayı bağlayarak bocurgatı makas palangalarına götürdüm ve birkaç dönüşten sonra direk yere dik konuma geldi.

Maud bocurgatı bırakmış neşeye ellerini çırpıyordu.

"Çalışıyor! Çalışıyor! Canımızı bunlara emanet edeceğiz!" diye bağırdı.

Daha sonra yüzü asıldı.

"Deliğin üstüne gelmemiş," dedi. "Her şeye yeniden mi başlayacaksın?"

Kendimden emin bir tavırla gülümsedim. Halatlardan birini gevşetip öbürünü çekerek direği güvertenin tam ortasına getirdim. Hâlâ deliğin üstünde değildi. Maud'un yüzü yine asıldı, ben yine kendimden emin bir tavırla gülümsedim. Palangayı gevşeterek ve makas palangasına eşit olarak yukarı kaldırarak, direğin ucunu tam güvertedeki deliğin üstüne getirdim. Daha sonra direği alçaltması için

-395-

Maud'a dikkatle talimat verdim ve güverteye çıkararak halatı gerip direği hafifçe döndürdüm.

Maud'a seslendim ve direk kolayca ve hiç aksamadan hareket etti. Direğin ucu tam deliğe doğru indi. Ama direk yavaşça aşağı inerken deliğe tam girmedi. Bir an bile kararsızlık geçirmedi.

Maud'a direği indirtiyi durdurmasını söyleyerek güverteye gittim ve bocurgatı gerçek bir düğümle direğe bağladım. Bocurgatı çevirmesi için Maud'a bıraktım ve aşağı indim.

Fenerin ışığı altında, direğin ucunun, deliğin kenarlarına tam olarak denk geldiğini gördüm.

Maud bocurgata döndü. Direğin ucu yavaşça aşağı indi, aynı anda da yeniden dönmeye başladı. Maud bocurgatla direğin dönüşünü düzeltti ve yeniden bocurgattan uzaklaştu. Direk deliğe girmişti ve sonunda direk dikilmişti.

Ona seslendim ve bakmak için aşağıya indi. Fenerin san ışığında başarmış olduğumuz işe baktık. Sonra birbirimize baktık ve ellerimiz birleşti. İkimizin de gözleri sevinç gözyaşlarıyla yaşarmıştı.

"Ne kadar da kolay oldu," dedim. "Bütün iş hazırlık yapmaktaydı."

"Bir mucize gibi tamamlandı," diye ekledi Maud. "O koca direği gerçekten diktiğimize inanamıyorum. Onu sudan kaldırdın, güverteye aldın ve yerine yerleştirdin. Tam, Titan'a göre bir işti bu."

"Ve birçok şey keşfetmek zorunda kaldım," diye neşeyle söze başladım, sonra havayı koklamak için duraksadım. Acele fenere bakım. Tütmüyordu. Yeniden kokladım.

-396-

"Bir şey yanıyor," dedi Maud, ani bir kararla.

İkimiz de merdivene atıldık, ama onu geride bırakıp güverteye çıktım. Kasaraaltı kamara iskelesinden yoğun bir duman çıkıyordu.

"Kurt daha ölmedi," diye mırıldandım kendi kendime, dumanın içine dalarken.

Kapalı yerde duman o kadar yoğun ki yolumu el yordamıyla bulmaya çalışıyordum. Kurt Larsen'in büyüü benim imgelemimde o kadar güçlüydü ki, çaresiz devin gırtlığıma sarılmasına oldukça hazırlıklıydım. Bir an duraksadım; geri dönüp merdivenlerden güverteye kaçma arzusu neredeyse beni alt edecekti. Sonra aklıma Maud geldi. Fenerin ışığında onu en son gördüğüm zamanki görüntüsü, neşeyle yaşarmış, sıcak kahverengi gözleri gözümün önüne geldi; geri dönemeyeceğimi anladım.

Kurt Larsen'in yatağına vardığımda boğulmak üzereydim. Elimi uzattım ve onun elini aradım. Hareketsiz yatıyordu, ama elimi hissedince kımıldadı. Elimle battaniyeleri yokladım. Hiçbir ateş belirtisi, hiçbir sıcaklık yoktu, ama beni körleştiren ve öksürten dumanın bir kaynağı olmalıydı. Birden geçici olarak kendimi kaybettim ve çılgınca kasaraal-ünda koşmaya başladım. Masaya çarpmamla kendime geldim. Çaresiz bir adamın ancak yatağı yere yakın bir yerde yangın çıkarabileceğini düşündüm.

Kurt Larsen'in yatağına döndüm. Orada Maud'la karşılaşım. Ne kadar zamandır o boğucu havada olduğunu tahmin edemiyordum.

-397-

"Güverteye çık!" diye emrettim kesin olarak.

"Ama, Humphrey..." diye karşı çıkmaya başladı sorgulayan, boğuk bir ses tonuyla.

"Lütfen! Lütfen!" diye bağırdım ona sertçe.

Sözümü dinleyerek uzaklaştı, ama sonra, kapıyı bulamazsa ne olacak, diye düşündüm.

Peşinden gittim ve kamara iskelesinin başında durdum. Belki de yukan çıkmıştı. Orada şüphe içinde dururken onun yumuşak çığlığını duydum:

"Ah, Humphrey, kayboldum!"

Onu, yatağın yanındaki duvann dibinde buldum ve yan yol göstererek, yan taşıyarak onu kamara iskelesinden yukan götürdüm. Temiz hava nektar gibiydi. Maud sadece yan baygın ve sersemdi. Onu güverteye yatıp ikinci kez aşağı indim.

Dumanın kaynağı Kurt Larsen'e çok yakın olmalıydı. Kafam bu fikre takıldığı için doğruca yatağına gittim. Battaniyelerinin arasına elimi soktuğumda elime sıcak bir şey değdi. Elimi yakınca, acıyla çektim. Daha sonra anladım. Üst ranzanın altındaki aralıklardan şilteyi tutuşturmuştu. Sol elini bu işi yapabilecek kadar kullanabiliyordu. Şiltelerin nemli samanı alev almamış, için için yanıyor.

Şilteyi ranzadan dışarı çektiğimde havada parçalara ayrıldı ve aynı zamanda alev alev yanmaya başladı. Yanan saman artıklarını vurarak söndürdüm, sonra temiz hava almak için güverteye koşturdum.

Kasaraalü döşemesinin ortasında yanan

-398-

şilteyi söndürmek için birkaç kova su yetti. On dakika sonra, duman iyice dışarı çıkınca, Maud'un aşağı gelmesine izin verdim. Kurt Larsen kendinde değildi, ama temiz havanın onun kendine getirmesi birkaç dakikalık bir işti. Kalem ve kâğıt istemek için işaret ettiğinde onunla uğraşıyorduk.

"Lütfen sözümü kesmeyin," diye yazdı. "Şu anda gülümsüyorum."

"Görüyorsunuz ya, hâlâ o mayanın bir parçasıyım," diye yazdı biraz sonra.

"Ama çok küçük bir parçası olmana memnunum," dedim.

"Teşekkür ederim," diye yazdı. "Ama ölmeden önce daha ne kadar küçüleceğimi düşün." Son olarak, "Ama yine de buradayım, Hımbıl," diye yazdı. "Şimdiye kadar hiç bu kadar berrak düşünmemiştim. Beni rahatsız edecek hiçbir şey yok. Konsantrasyonum mükemmel. Kendimi tümüyle burada hissediyorum."

Mezardan gönderilen bir mesaj gibiydi bu, çünkü bedeni onun türbesi olmuştu. Ve bu garip mezar içinde ruhu canlıydı ve dolaşıyordu. Aramızdaki son bağlantı kopana kadar yaşamayı ve dolaşmayı sürdürecekti. Ama ondan sonra daha ne kadar dolaşacağını ve yaşayacağını kim söyleyebilirdi?

XXXVIII

"Sanırım sol tarafım da uyuşuyor," diye yazdı Kurt Larsen, gemiyi yakmaya çalıştığının ertesi sabahı. "Uyuşukluk artıyor. Elimi

-399-

zor kımıldatabiliyorum. Daha yüksek sesle konuşmanız gerekecek. Son bağlantılar da kopuyor."

"Acı çekiyor musun?" diye sordum.

Cevap vermeden önce soruyu yüksek sesle tekrarlamak zorunda kaldım.

"Her zaman değil."

Sol eli kâğıdın üzerinde yavaşça ve acıyla sendeliyordu. Karmakarışık yazısını çok büyük bir güçle çözebiliyorduk. Spiritualist-lerin bir dolar giriş ücreti karşılığında girilen seansında verilen bir "ruh mesajı"na benziyordu.

"Ama hâlâ buradayım, buradayım," diye karaladı eli daha yavaş bir şekilde ve acıyla.

Kalem elinden düştü ve onu yemden eline vermek zorunda kaldık.

"Acı çekmediğim zaman mükemmel bir huzur ve sükûnet içindeyim. Daha önce hiç bu kadar açık düşünmemiştim. Hayat ve ölüm üzerinde bir Hintli bilgeliğiyle düşünebiliyorum."

"Ya ölümsüzlüğü?" diye sordu Maud kulağına bağırarak.

Eli üç kere bir şeyler yazmaya çalıştı, ama başaramadı. Kalem düştü. Kalem boş yere yeniden eline vermeye çalıştık. Parmakları kalemi tutamıyordu. Derken Maud onun parmaklarını kendi eliyle kalemin üzerine bastırdı. El büyük harflerle, neredeyse her biri için dakikalarca uğraşacak kadar yavaşça şunla-n yazdı:

"S-A-Ç-M-A."

Bu söz, sonuna kadar şüpheli ve boyun

-400-

eğmez olan Kurt Larsen'in son sözüydü. Kolu ve eli düştü. Gövdesi usulca kımıldadı. Daha sonra büsbütün hareketsiz kaldı. Maud elini bıraktı. Parmakları yavaşça açıldı ve kalem yere düştü.

"Hâlâ duyuyor musun?" diye bağırdım elini tutup, "evet" anlamına gelecek olan tek sıkışı bekleyerek. Tepki yoktu. El ölmüştü.

"Dudaklarının hafifçe kımıldadığını fark ettim," dedi Maud.

Sorumu tekrarladım. Dudakları kımıldadı. Maud parmak uçlarını onun dudaklarının üzerine koydu. Yeniden sorumu tekrarladım. "Evet," dedi Maud. Birbirimize ümitle baktık.

"Neye yarar?" diye sordu. "Şimdi ne diyebiliriz?"

"Ah, ona şeyi sor..."

Duraksadı.

"Ona, 'hayır' diyeceği bir şey sor," diye önerdim. "O zaman emin olabiliriz."

"Aç mısın?" diye bağırdı.

Parmaklarının altındaki dudakları kımıldadı ve Maud cevap verdi: "Evet."

Diğer sorusu, "Biftek ister misin?"di.

"Hayır," dedi Maud onun yerine.

"Et suyu ister misin?"

"Evet, et suyu istiyor," dedi yavaşça, bana bakarak. "Tümüyle sağırlaşmaya kadar, onunla iletişim kurabileceğiz. Ondan sonra..."

Ne yapacağımızı sorarcasına bana baktı. Dudaklarının titrediğini, gözlerinden yaşlar boşandığını gördüm. Bana doğru eğildi ve onu kollarımın arasına aldım.

-401-

"Ah, Humphrey," diye hıçkırdı. "Ne zaman bitecek bütün bunlar? Öyle yorgunum ki."

Başını omuzlanma gömdü. Zayıf vücudu bir hıçkırık fırtınasıyla titriyordu. Kollarımın arasında bir tüy gibiydi, öylesine narin, öylesine ince. "En sonunda patladı," diye düşündüm. "Onun yardımı olmadan ne yapabilirim?"

Ama onu teskin ettim ve rahatlattım. Çok geçmeden kendini hem zihinsel hem de fiziksel olarak topladı.

"Kendimden utanmalıyım," dedi. Sonra tapındığım gülümsemesiyle ekledi. "Ben sadece küçük bir kadınımdır."

O tabir, "küçük bir kadınımdır" tabiri bir elektrik şoku gibi beni irkiltti. Bu tabir benim kendi tabirim, en gözde, gizli tabirim, onun için aşk tabirimdi.

"Nereden aklına geldi bu tabir," diye sordum, bu sefer onu şaşırtan bir aceleyle. "Hangi tabir?" diye sordu. "Küçük bir kadınımdır." "Senin tabirin mi?"

"Evet," diye cevap verdim. "Benim. Ben söyledim bu tabiri."

* "O zaman uykunda konuşmuş olmalısın," diye gülümsedi.

Dans eden, ürkek ışık gözlerindedeydi. Benim gözlerimin konuşma irademin ötesinde konuştuğunu biliyordum. Ona doğru eğildim. İrade dışı ona eğildim, bir ağacın rüzgârdan eğilmesi gibi. Ah, o anda birbirimize çok yakındık. Ama o başını salladı, sanki bir uykudan ya da rüyadan uyanıyormuş gibi.

-402-

"Bunu bütün hayaüm boyunca biliyordum. Babam annemi böyle çağırırdı."

"Benim cümlem bu," dedim inatla.

"Annen için mi kullanırdın?"

"Hayır," diye cevap verdim ve başka bir şey sormadı. Ama yine de gözlerinde alaycı bir ifade olduğuna yemin edebilirdim.

Direği diktikten sonra, işimiz çok çabuk ilerledi. Ciddi bir engelle karşılaşmadan, ana direği de yukarı çektim. İstralyaların ve çar-mıkların yerine oturtulması ve her şeyin düzenli bir hale gelmesi birkaç gün daha aldı. Gabya yelkenleri iki kişilik bir mürettebat için sıkıntı ve tehlike olacaktı. Bu yüzden gabya direklerini güverteye indirdim.

Yelkenleri bitirmek ve germek birkaç günümüzü daha aldı. Sadece üç yelken; flok, trinketa ve mayistra yelkeni vardı; yamalanmış, kısaltılmış ve çarpıtılmış. Hayalet gibi bir gemi için gülünç bir şekilde uygunsuzdu.

"Ama bizi idare eder!" diye bağırdı Maud başarmanın sevinciyle. "Çalışmalarını sağlayabilir, canımızı onlara emanet edebiliriz!"

Bütün yeni öğrendiğim sanatlar içinde yelken yapımında yeterince usta değildim. Yelkenleri, onları yaptığımdan çok daha iyi yönetebilirdim. İskunayı, Japonya'nın kuzey limanlarından birine götürmeye gücüm vardı. Bundan emindim. Gemideki ders kitaplarından gemiciliği iyi öğrenmişim; üstelik Kurt Larsen'in yıldız cetveli vardı ve bunu bir çocuk bile kullanabilirdi. Sağırlılığının artmasının ve dudaklarının

-403-

kımiltısının yavaş yavaş kaybolmasının ötesinde, Kurt Larsen'in durumunda bir hafta içinde fazla bir değişiklik olmamıştı. Ama İskunanın yelkenlerini bağlamayı bitirdiğimiz gün, söylediklerimizi son kez duydu ve dudaklarının son hareketi bitti. "İyi misin?" diye sormuştum ona. Dudakları da, "Evet," diye cevap vermişti.

Son bağlantı da kopmuştu. Bedeninin türbesinin bir yerlerinde adamın ruhu hâlâ yaşıyordu. Yaşayan mayanın bir duvar çektiği ateşli zekâsının çalıştığını biliyorduk; ama sessizlik ve karanlık içinde çalışıyordu. Ve bu zekâ, bedenden ayrılmıştı. Bu aklın nesnel bir beden bilgisi yoktu. Bedeni tanıyamıyordu. Yalnızca kendini biliyor ve sessizlikle karanlığın genişliğini ve derinliğini duyuyordu.

XXXIX

Adadan ayrılacağımız gün gelip çattı. Gayret Adası'nda bizi tutacak hiçbir şey yoktu artık. Hayalet in tıknaz direkleri yerindeydi, çılgın yelkenleri bağlanmıştı. Yaptığım iş güzel görünmüyordu belki, ama sağlamdı. Çalışacağını da biliyordum. Ona baktıkça kendimi çok güçlü hissettim.

"Yaptım! Yaptım! Kendi ellerimle yaptım!" diye yüksek sesle bağırmak istiyordum.

Ama Maud ile aramızda, birbirimizin düşüncelerini dile getirme yolumuz vardı. Mayistra yelkenini kaldırırken şöyle dedi:

"Düşün Humphrey, her şeyi kendi ellerinle yaptın!"

-404-

"Ama iki el daha vardı," diye cevap verdim. "İki küçük el ve bunun da babanın bir deyimi olduğunu söyleme."

Gülerek başım salladı ve incelemek için ellerini kaldırdı.

"Onları bir daha asla temizleyenleyeceğim," dedi üzüntüyle. "Ne de şu çatlakları iyi edebileceğim."

"Öyleyse kir ve çatlaklar senin onur ödüllerin olsun," dedim, ellerini ellerime alarak. Verdiğim karara rağmen, onları hızla çekme-seydi o iki sevgili eli öpecektim.

Arkadaşlığımız gittikçe tehlikeli oluyordu. Aşkımı uzun süre gizlemiştim, ama şimdi o bana hükmediyordu. İnatçı bir şekilde bana boyun eğmiyor ve gözlerim aracılığıyla konuşuyordu ve işte şimdi de dilimi eline geçiriyordu. Aynı zamanda dudaklarımı da; çünkü bu anda böylesine sadakatle ve zor işlev görmüş iki küçük eli öpmek için çıldırıyorlardı. Ve ben de çıldırmaştım. İçimde beni ona çağıran bir çığlık vardı. Dayanamadığım bir rüzgâr esiyordu üstüme doğru ve benim bedenimi ona doğru eğiyordu. Bütünüyle bilinçsiz bir şekilde ona doğru eğiliyordum. Ve o da bunu biliyordu. Ellerini çabucak geri çekmesi, bunu bildiğinin bir göstergesiydi. Ama gözlerini benden çevirmeden önce, araştırmacı bir bakışla bana bakmaktan kendini alıkoyamadı. Güverte palangaları sayesinde kandilisa-ılan bocurgata taşdım. Aynı anda mayistra yelkenini açtım. Beceriksizce yapıyordum ama çok geçmeden trinketa yelkeni açılmış dalgalanıyordu.

-405-

"Bu daracık yerde asla demir alamayız," dedim. "İlk önce biraz açılmalıyız."

"Ne yapabilirsin?" diye sordu.

"Onu kaydıracağım," dedim. "Ve bunu yaptığımda, sen de bocurgatı çevirmelisin. Ben heme» dümene koşacağım, aynı anda sen de flok yelkenini açarsın."

Koydan bu manevrayla çıkmayı birçok kez düşünmüş ve planlamıştım. Flok kandilisası bocurgata bağlı olduğundan, Maud'un bize çok gerekli olan o yelkeni açabileceğini biliyordum. Koyun içine doğru sert bir rüzgâr esiyordu. Su sakın olmasına rağmen, güvenli bir şekilde dışarı çıkabilmek için seri çalışmamız gerekiyordu.

Palamarın kilidini açınca, zincir palamar gözünden boşanıp denize indi. Hemen dümene koştum. Yelkenlerine rüzgâr dolunca Hayalet yeniden canlanmış gibiydi. Flok yelkeni yükseliyordu. Yelken rüzgârla şişince, Hayaletin burnu dönmeye başladı ve ben de onu, dümeni birkaç derece kırıp sabitleştirdim.

Otomatik bir flok iskotası tasarlamıştım, bu nedenle Maud'un bu işle ilgilenmesi gerekmiyordu. Ama ben dümeni kırdığımda, o hâlâ flok yelkenini kaldırmakla uğraşıyordu. Kaygı verici bir andı, çünkü Hayalet doğrudan doğruya kumsala yönelmişti. Kumsala bir taş atımı kadar yaklaşmıştı. Ama sonra rüzgâra döndü. Camadanlar ve yelkenler büyük bir hızla şişiyor, dalgalanıyordu.

Maud işini bitirip yanıma gelmişti. Rüzgârdan uçuşan saçlarının üzerine küçük bir şapka takmıştı, harcadığı güçten dolayı ya-

-406-

naklan kızarmıştı, heyecandan gözleri dört açılmıştı, burun delikleri temiz tuzlu havanın esişiyile titreşmekteydi. Kahverengi gözleri korkmuş bir geyiğin gözlerine benziyordu. Gözlerinde daha önce hiç görmediğim vahşi, sert bir bakış vardı. Dudakları aralanmıştı ve Hayalet içteki koyun girişindeki kayalıklara doğru ilerlerken nefesi tutulmuştu. Hayalet rüzgâra girdi ve güvenli sulara çıktı.

İkinci kaptanımın fok bölgesinde yaptığı iş bana çok yardımcı oluyordu. İçteki koydan çıktık ve dıştaki koyun kumsalı boyunca ilerledik. Hayalet bir kez daha açık denize doğru yol alıyordu. Okyanus rüzgârım yakalamıştı ve iskunanın kendisi de her geniş dalgayı yumuşakça aşip kayarken bu ritimle birlikte hareket ediyordu. Gün kasvetli ve bulutlu başlamıştı, ama şimdi güneş samimi bir kehanet gibi bulutlann arasından çıkıyor ve her ikimizin de dişi fok gruplarına kafa tuttuğumuz ve genç fokları öldürdüğümüz kıvrılan koyun üzerinde parlıyordu. Bütün Gayret Adası güneşin altında pırl pırl parlamaya başladı. Güneybaüdaki çirkin dağlık burun bile o kadar çirkin görünmüyordu artık.

"Bu adayı her zaman gururla anacağım," dedim Maud'a.

Başını kraliçelere yakışır bir edayla arkaya attı ve "Sevgili, sevgili Gayret Adası! Onu her zaman seveceğim."

"Ben de," dedim acele.

Gözlerimizin büyük bir anlayışla birleşeceğini sandım, ama gözlerimiz birbirine bak-

-407-

mamak için isteksizce mücadele etti ve bir-leşmedi.

Aramızdaki -neredeyse garip diyebileceğim- sessizliği ben bozдум.

"Rüzgâraltındaki şu kara bulutlara bir bak. Hatırlıyor musun, dün gece sana barometrenin düştüğünü söylemiştim."

"Ve güneş kayboldu," dedi, gözleri hâlâ adamıza odaklanmıştı. Bu adada maddeye karşı üstünlüğümüzü kanıtlamış ve bir kadınla bir erkek arasında görülebilecek en gerçek dostluğa erişmiştik.

"Bu rüzgâr bizi hızla Japonya'ya götürür!" diye bağırdım neşeyle. "İyi bir rüzgâr ve kaygan bir iskota, biliyorsun ya."

Dümeni bağlayarak ön tarafa koştum, ön ve ana iskotaları gevşettim ve her şeyi kış omuzluğuna doğru esen rüzgâra göre düzelttim. Rüzgâr çok iyi esiyordu, ben mümkün olduğunca uzun süre hızla ilerlemeye kararlıyđım. Ne yazık ki, başıboş ilerlerken, dümeni bağlamak imkânsızdı, bu nedenle bütün geceyi dümenin başında geçirdim. Maud dümene geçmekte ısrar etti, ama böyle dalgalı bir denizde dümen kullanacak gücü olmadığını kendisi de gördü. Bunu öğrenmek onu oldukça üzmişti, ama palangaları, kandili-saları ve bütün başıboş ipleri toplayınca keyfi yeniden yerine geldi. Zaten mutfakta pişirilecek yemek, yapılacak yatak, ilgilenilmesi gereken Kurt Larsen vardı. Gününü, kamarayı ve kasaraalını temizleyerek tamamladı.

Bütün gece hiç ara vermeden dümendeydim. Rüzgâr yavaş yavaş ve düzenli bir şekil-

-408-

!>>IM<5t><â| ^

de sertleşmekte, deniz yükselmekteydi. Sabah saat beşte Maud bana sıcak bir kahveyle kendi yaptığı bisküvilerden getirdi. Saat yedide yaptığımız zengin ve sıcak kahvaltı bana yeni bir canlılık verdi.

Rüzgâr gün boyunca yavaş yavaş ve düzenli bir şekilde sertleşti. Huysuz kararlılığıyla gittikçe daha sert esmeye başladı. Hayalet saatte on bir millik bir hızla ilerliyordu. Bu, düşünülmemeyecek kadar iyi bir hızdı, ama gece olduğunda yorulmuştum. Fiziksel olarak oldukça iyi bir durumda olmama rağmen, otuz altı saat dümen başında durmak beni gücümün sınırına getirmişti. Maud, bana gemiyi durdurmam için yalvardı; rüzgâr ve deniz gece boyunca aynı hızla artmaya devam ederse, gemiyi durdurmanın çok geçmeden imkânsız olacağını biliyordum. Alacakaranlık yoğunlaştığında sevinerek ve aynı zamanda isteksizce Hayaleti rüzgâra bıraktım.

Ama üç yelkene camadan bağlamanın bir kişi için ne kadar zor bir iş olduğunu hesaba katmamıştım. Rüzgârdan kaçarken gücünü değerlendirememiştim, ama kaçmaktan vazgeçtiğimizde, üzüntüyle rüzgârın gerçekten de ne kadar sert estiğini öğrendim. Rüzgâr tüm çabalarımı engelliyor, yelkeni elimden kaçıyor, en yoğun mücadeleyle on dakikada yaptığım işi bir anda bozuyordu. Saat sekizde ben ancak trinketa yelkenine ikinci camadanı bağlamayı başarmıştım. Saat on birde ise hiçbir yeni ilerleme sağlayamamıştım. Parmak uçlarımdan kan damlamaya başlamış, tırnaklarım kırılmıştı. Acıdan ve aşın yorgun-

-409-

luktan, Maud görmesin diye, karanlıkta gizlice ağladım.

Çaresizlik içinde mayistra yelkenine camadan bağlamaktan vazgeçtim. Mayistra yelkenini ve flok yelkenini contalamak için üç saat daha gerekti. Sabaha karşı saat ikide, yorgunluktan neredeyse bir ölü gibi, havat neredeyse içimden çekilip alınmış bir halde, deneyin başarıyla sonuçlandığını görebilecek kadar kendimdeydim. Camadan bağlanmış trinketa yelkeni çalışıyordu.

Açlıktan ölmek üzereydim, Maud boş yere bana bir şeyler yedirmeye uğraştı. Ağzım yiyeceklerle doluyken uyukladım. Yiyeceği ağzıma götürürken uykuya dalıyor, uyanıp hareketin henüz tamamlanmadığını görerek eziyet çekiyordum. Öylesine aciz bir şekilde uykuluydum ki, teknenin şiddetli bir hareketinde yere düşmemi engellemek için Maud beni sandalyemde tutmak zorunda kaldı.

Mutfaktan kamaraya kadar nasıl gittiğimi bilmiyorum. Maud'un yol gösterdiği ve desteklediği bir uyurgezerdim. Aslında çizmelerimi çıkarmışşu, yatağında ne kadar uyuduğumu bilmiyorum. Uyanmıcaya kadar hiçbir şeyin farkında değildim. Uyandığında hava karanlıktı. Kaskatıydım, her yanımda tutulmuştu; yatak örtüleri zavallı parmak uçlarıma değdiğinde acıyla bağırdım. Henüz sabah olmamıştı. Bu yüzden gözlerimi kapayıp yeniden uyudum. Bilmiyordum, ama bütün gün uyumuşum, uyandığında yine geceydi.

Bir kere daha uyandım, canım sıkılmıştı

-410-

çünkü artık uyuyamıyordum. Bir kibrit çakıp saatime baktım. Gece yarısını gösteriyordu. Güverteyi saat üçe doğru terk etmemişmiş-dim! Çözümü tahmin etmemiş olsaydım, şaşırırdım. Aralıklı olarak uyuduğuma şüphe yoktu. Tam yirmi bir saat uyumuştum. Bir süre Hayaletin gidişini, denizin sesi ve rüzgârın güverteye vuran boğuk gürültüsünü dinledim. Sonra yan dönüp sabaha kadar huzur içinde uyudum.

Saat yedide uyandığımda Maud ortalıkta yoktu. Mutfakta kahvaltı hazırladığını düşündüm. Güverteye çıkışımda Hayaletin yelkenle mükemmel şekilde ilerlediğini gördüm. Ama mutfakta, ateşin yanmasına ve suyun kaynamasına rağmen, Maud'u bulamadım.

Onu kasaraaltmda, Kurt Larsen'in yatağının başında buldum. Yaşamının en yüksek noktasından aşağı yuvarlanmış, şimdi canlı canlı gömülecek ve bir ölüden daha beter bir hale gelecek adama baktım. İfadesiz yüzünde bir rahatlama havası vardı, ki bu yeni bir şeydi. Maud, bana baktı ve olanları anladım.

"Fırtına boyunca o da yaşamak için çırpınmış," dedim.

"Ama hâlâ yaşıyor," diye cevap verdi Maud, sesinde sonsuz bir inanç vardı.

"Çok güçlü."

"Evet," dedi, "ama bunun şimdi ona hiçbir yaran yok. O özgür bir ruh."

"Evet, kesinlikle özgür bir ruh," diye cevap verdim ve elinden tutarak onu güverteye çıkardım.

O gece fırtına patladı. Patladığı kadar da

-411-

yavaş dindi. Ertesi gün kahvaltıdan sonra, Kurt Larsen'in cenaze töreni için hazır olan bedenini güverteye çıkardığımda, hava hâlâ çok sert, deniz aşın dalgalıydı. Güvertenin üstünden ve deliklerden gemiye taşan dalgalar güverteyi su içinde bırakmıştı. Ani, şiddetli bir rüzgâr iskunayı yan yatırd* ve rüzgâraltı küpeştesi sulara gömüldü. Geminin tahtalarından çığlıklar yükseldi. Şapkamı çıkarırken dizlerimize kadar sular içindeydik.

"Törenin yalnızca bir bölümünü hatırlıyorum," dedim. "O da, 'Ceset suya atılacaktır' bölümü."

Maud şaşkınlıkla ve sarsılmış bir halde bana baktı, ama daha önce görmüş olduğum bir şeyin ruhu beni kuvvetle etkiliyor ve beni Kurt Larsen'e onun bir zamanlar başkasına yaptığını yapmaya zorluyordu. Ambar kapağının kenarını kaldırdım ve yelken bezine sarılmış beden, ayaküstü denize kaydı. Ayağına bağladığımız demir onu dibe çekti. Gözden kaybolmuştu.

"Elveda Lucifer, gururlu ruh," diye fısıldadı Maud. Bunu o kadar alçak sesle söylemişti ki, rüzgârın bağırtısı sesini boğmuştu. Ama ben dudaklarının hareketini görmüş ve anlamıştım.

Rüzgâraltı küpeştesine yaslanıp ön tarafa ilerlerken rüzgâraltı tarafına baktım. O sırada Hayalet denizde yükselmişti ve iki üç mil ötemizde küçük buharlı bir gemi gözüme çarptı. Bize doğru geliyordu. Siyaha boyalıydı ve avcılarının konuşmalarından hatırladığım kadarıyla, bu bir Amerikan gümrük koruma gemi-

-412-

si olmalıydı. Gemiye Maud'a işaret ettim ve onu hemen pupanın güvenli bir yerine götürdüm. Ön tarafa koşup bayrak dolabına gittim, ama o sırada Hayalete bayrak kandilisası yapmayı unuttuğumu hatırladım.

"İşaret vermeyi dert etmeye gerek yok," dedi Maud. "Bizi nasıl olsa görürler."

"Kurtulduk," dedim, ciddi ve ağırbaşlı bir şekilde. Daha sonra, neşe içinde, "Ama buna sevinmem mi, yoksa üzülmem mi gerektiğini bilemiyorum," diye ekledim.

Ona baktım. Gözlerimiz buluşmak için istekliydi. Birbirimize doğru eğildik ve bir an sonra kollarımızdaydı.

"Söylemem gerekiyor mu?" diye sordum.

"Gerek yok, ama söylemen güzel, çok güzel olurdu."

Dudaklarımız birleşti ve hayal gücümün hangi garip oyunuyla bilmem, Hayaletin kamarasındaki, parmaklarını usulca dudaklarıma bastırıp, "Şşşt, şşşt," dediği sahne gözümün önüne geldi.

"Kadınım, benim küçük kadınım," dedim. Okulda öğrenmedikleri halde bütün âşıkların bildiği şekilde omzunu okşadım.

"Erkeğim," dedi. Başını mutlu küçük bir iç çekişle göğsüme yaslarlarken, ürkek göz kapakları kapanıp, gözlerini gizleyerek bana baktı.

Gemiye baktım. Çok yakındaydı. Bir sandal indiriliyordu.

"Bir öpücük, sevgili aşkımda," diye fısıldadım. "Onlar gelmeden önce bir öpücük daha."

-413-

"Ve gelip bizi kendimizden kurtarmalarından önce," diye sözlerimi tamamladı, tapmı-lası bir gülümseyişle ve daha önce görmediğim acayip bir tavırla, çünkü aşkla acayıleş-mişti.